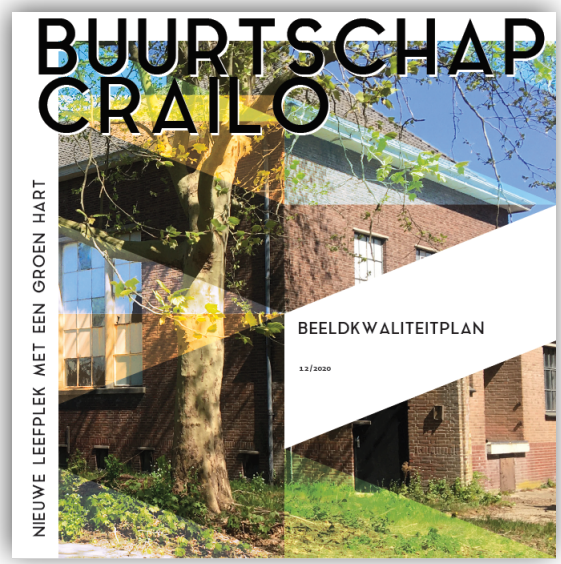
REACTIENOTA BESTEMMINGSPLAN EN BEELDKWALITEITPLAN BUURTSCHAP CRAILO

Reactie op:

- ontvangen zienswijzen bestemmingsplan
- reacties vooroverlegpartners bestemmingsplan
- inspraakreacties beeldkwaliteitsplan

en ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan met MER

12 april 2021

ARCADIS

Crailo

gemeente gooisemeren

Hilversum Mediastad

Gemeente Laren

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 3
1.1 Stappen in de procedure 4
1.2 Methode van beantwoording 6
1.2.1 Toetsingsadvies Commissie m.e.r. 6
1.2.2 Reacties van vooroverlegpartners 6
1.2.3 Zienswijzen en inspraakreacties van eenieder 6

2 COMMISSIE M.E.R. 8
2.1 Natuur 8
2.1.1 Berekening stikstof 8
2.1.2 Beschermde soorten 9
2.2 Mobiliteit 10
2.3 Monitoring 13
2.3.1 Mobiliteit 13
2.3.2 Natuur 13
2.4 Onderdoorgang A1 in relatie tot bereikbaarheid Crailo 14
2.5 Advies Commissie m.e.r., aandachtspunten toegankelijkheid 14
2.5.1 Luchtkwaliteit 15
2.5.2 Geur 15
2.5.3 Geluid 16

3 HOOFDLIJNEN UIT DE ZIENSWIJZEN 18
3.1 De flexibiliteit van het bestemmingsplan 18
3.2 Bouwhoogten, woningaantallen en afstand tot bestaande bebouwing 19
3.3 Onderzoeken natuur 30

4 BEANTWOORDING INDIVIDUELE ZIENSWIJZEN 33

5 BEANTWOORDING REACTIE VOOROVERLEGPARTNERS 85

6 AMBTSHALVE WIJZIGINGEN 89

7 AFSLUITING 93

COLOFON 94

1 INLEIDING

Deze reactienota bevat de reacties op de zienswijzen over de bestemmingsplannen Buurtschap Crailo.

Op 14 januari 2021 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Laren middels een kennisgeving bekendgemaakt dat ontwerpbestemmingsplan ‘Buurtschap Crailo’ van 15 januari 2021 tot en met 25 februari 2021 ter visie worden gelegd.

Ten behoeve van deze ontwikkeling is een Milieueffectrapport (MER), ontwerp besluit hogere grenswaarden Wet geluidhinder, ontwerp beeldkwaliteitsplan, ontwerp-beleidsregels ‘Mobiliteit en parkeren’ en ‘Natuurinclusief bouwen en inrichten’ opgesteld. Deze stukken zijn als bijlagen bij de bestemmingsplannen gevoegd en daarmee ter inzage gelegd. Tevens is gelijktijdig met het bestemmingsplan het ontwerpbesluit ‘Hogere grenswaarden Buurtschap Crailo’ (dat voor elke gemeente anders is) ter visie gelegd.

In de kennisgeving is met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplannen en het MER, aangegeven dat gedurende de periode van tervisielegging zienswijzen kenbaar kunnen worden gemaakt. Met betrekking tot het ontwerp beeldkwaliteitsplan Buurtschap Crailo is aangegeven dat hierover inspraakreacties naar voren kunnen worden gebracht. De gemeenteraad is het bevoegd gezag voor de vaststelling van deze plannen, daarom is aangegeven dat deze zienswijzen en inspraakreacties bij de gemeenteraden kenbaar kunnen worden gemaakt. Voorliggende reactienota heeft betrekking op de door de gemeenteraden ontvangen reacties.

De colleges van burgemeester en wethouders zijn het bevoegd tot vaststelling van de aan het bestemmingsplan gerelateerde beleidsregels en de besluiten hogere grenswaarden. De ontvangen reacties ten aanzien daarvan worden in een aparte reactienota van de colleges behandeld en zijn dus geen onderdeel van voorliggende reactienota met de reacties van de gemeenteraden. Daarnaast zijn de betreffende documenten toegestuurd aan betrokken bestuursorganen en is de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd een toetsingsadvies uit te brengen.

De gemeenten en projectorganisatie GEM Crailo B.V. bedanken de indieners voor de moeite die ze hebben genomen om een zienswijze en/of inspraakreactie in te dienen.

1.1 Stappen in de procedure

Het ter inzage leggen van het ontwerpbestemming Buurtschap Crailo en het beantwoorden van de zienswijzen die hierop zijn ingediend vormen onderdeel van een reeds eerder opgestarte procedure. Met onderstaand schema wordt toegelicht welke stappen reeds zijn genomen en wat er nog volgt op het vaststellen van de reacties op de zienswijzen.

	Stap in de planprocedure
1	**Openbare kennisgeving/bekendmaking voornemen.** Het bevoegd gezag heeft het voornemen tot het opstellen van een bestemmingsplan waarbij de m.e.r.-procedure wordt doorlopen bekendgemaakt en heeft daarbij de Uitgangspuntennotitie voor het bestemmingsplan en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau) ter visie gelegd.
2	**Participatie/raadplegen over ontwerpnotitie Reikwijdte en Detailniveau (ontwerp-NRD) en Uitgangspuntennotitie voor het bestemmingsplan.** Beide notities zijn voor participatie en raadpleging aan betrokken overheidsorganen en wettelijke adviseurs aangeboden. Tijdens de tervisielegging konden zienswijzen en inspraakreacties kenbaar worden gemaakt, die in een door de colleges vastgestelde reactienota van een reactie zijn voorzien. Tevens heeft de Commissie voor de m.e.r. op basis van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau een advies uitgebracht.
3	**Stedenbouwkundig – en landschapsplan** Op basis van het Stedenbouwkundig- en landschapsplan Buurtschap Crailo hebben de raden van de drie gemeenten op 4 maart 2020 besloten de daarin opgenomen ruimtelijke verbeeldingskaart, uitgangspunten voor het programman en vier duurzame speerpunten vast te stellen.
4	**Opstellen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte en Milieueffectrapport** De afzonderlijke effectstudies zijn uitgevoerd en het MER is opgesteld. In samenhang daarmee is het bestemmingsplan voorbereid en opgesteld.
5	**Publicatie ontwerp bestemmingsplannen en mer** De ontwerpbestemmingsplannen met verbrede reikwijdte en MER zijn gepubliceerd. Eenieder is in de gelegenheid gesteld om zienswijzen kenbaar te maken. Aan medeoverheden en andere ruimtelijke overlegpartner is advies gevraagd. Ook de Commissie m.e.r. is gevraagd om op advies uit te brengen en daarbij de ontvangen zienswijzen te betrekken.
6	**Toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.** De Commissie m.e.r. heeft advies uitgebracht over de inhoud en kwaliteit van het MER. Dit advies wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de besluitvorming.
7	**Vaststelling** De laatste fase is de vaststelling van de bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte en MER door de gemeenteraden.

	Stap in de planprocedure
8	**Mogelijkheid om beroep in te dienen tegen het bestemmingsplan** Belanghebbenden, die een zienswijze hebben ingediend over het bestemmingsplan en/of het daarbij opgenomen MER, kunnen beroep instellen tegen het vastgestelde bestemmingsplan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Daarnaast kunnen belanghebbenden, tegen onderdelen die in het definitieve bestemmingsplan gewijzigd zijn ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan, beroep instellen.

Stap 1 en 2 Participatie/raadplegen over ontwerpnotitie Reikwijdte en Detailniveau (ontwerp-NRD) en Uitgangspuntennotitie
De in stap 1 en 2 genoemde ontwerpnotitie Reikwijdte en Detailniveau (ontwerp-NRD) en Uitgangspuntennotitie zijn het startpunt van de planologisch – juridische procedure. De betreffende stukken hebben van 26 april 2019 tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen de reactienota met een reactie van het college op de ontvangen zienswijzen en inspraakreacties is op 3 september 2019 door de colleges van de drie gemeenten vastgesteld.

Stap 3 en 4 Stedenbouwkundig – en landschapsplan en het opstellen van het ontwerp bestemmingsplan
Het in stap 3 en 4 genoemde Stedenbouwkundig- en landschapsplan en het ontwerp bestemmingplan kennen een onderlinge samenhang. Het is een bewuste keuze geweest om eerst een stedenbouwkundig- en landschapsplan op te stellen om vervolgens het bestemmingsplan vast te gaan stellen en dan pas daarna de ontwikkeling op de markt te zetten. Door eerst in te zetten op de planvorming wordt tijd genomen om de ambities en daarmee de kwaliteit van de ontwikkeling maximaal te onderzoeken. Het is daarbij belangrijk dat de plannen nog voldoende speelruimte bieden voor de markt om latere innovatieve ontwikkelingen en ideeën te kunnen omarmen zonder daarbij het eindbeeld los te hoeven laten. De exacte ruimte voor ontwikkelaars wordt in de nog uit te werken ontwikkelstrategie nader bepaald.

Stap 5 en 6 Publicatie ontwerp bestemmingsplannen en MER en het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.
De in stap 5 en 6 genoemde publicatie van de kennisgeving over de ontwerpbestemmingsplannen met verbrede reikwijdte en MER heeft op 14 januari 2021 plaatsgevonden. Aansluitend is er vanaf 15 januari 2021 tot en met 25 februari 2021 voor eenieder de gelegenheid geweest om zienswijzen kenbaar te maken. In deze nota zijn de ontvangen zienswijzen opgenomen en namens het bevoegd gezag van een reactie voorzien. Aan medeoverheden en andere ruimtelijke overlegpartners is advies gevraagd. De Commissie m.e.r. heeft op 16 maart 2021 advies uitgebracht over de inhoud en kwaliteit van het MER en de ontvangen zienswijzen bij haar advies in beschouwing genomen. Dit advies wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de besluitvorming. Hierop wordt in het volgende hoofdstuk nader ingegaan.

Stap 7 Vaststelling
Op basis van de ingediende zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r. worden aanvullingen en wijzigingen voorgesteld ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. Ook zijn er diverse ambtshalve wijzigingen die niet direct uit de ontvangen reactie voortkomen. Het college legt het ten opzichte van het ontwerp gewijzigde bestemmingsplan met MER aan de gemeenteraad ter vaststelling voor.

Stap 8 Mogelijkheid om beroep in te dienen tegen het bestemmingsplan
Belanghebbenden, die een zienswijze hebben ingediend over het bestemmingsplan en/of het daarbij opgenomen MER, kunnen beroep instellen tegen het vastgestelde bestemmingsplan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Daarnaast kunnen belanghebbenden, tegen onderdelen die in het definitieve bestemmingsplan gewijzigd zijn ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan, beroep instellen.

1.2 Methode van beantwoording

Niet alleen de ontvangen reacties kunnen aanleiding zijn om de plannen te wijzigen ten opzichte van het ontwerp. In een aantal gevallen is het zo dat de gemeenteraden ambtshalve bepaalde wijzigingen wensen door te voeren ten opzichte van de plannen zoals die ter visie hebben gelegen. De ontvangen reacties geven een beeld van de zorgen en verwachtingen die rondom het project leven. Alle binnengekomen reacties zijn meegenomen in de verdere procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan met MER en het beeldkwaliteitsplan. In dat kader zijn alle ontvangen zienswijzen, inspraakreacties, adviezen etc. in voorliggende reactienota gebundeld en namens de gemeenteraden van een reactie voorzien. Daar waar dat heeft geleid tot wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan met MER dan wel het ontwerp beeldkwaliteitsplan is dat specifiek aangegeven.

Hierna wordt ingegaan op de verschillende type reacties.

1.2.1 Toetsingsadvies Commissie m.e.r.

Op 16 maart 2021 heeft de Commissie m.e.r. haar advies gegeven over het Milieueffectrapport dat onderdeel is van het ontwerpbestemmingsplan. Dit advies is digitaal te raadplegen via: https://www.commissiemer.nl/adviezen/3379 Het advies wordt tevens als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

1.2.2 Reacties van vooroverlegpartners

Naar aanleiding van de raadpleging van de bij de voorbereiding van het bestemmingsplan betrokken overlegpartners en bestuursorganen zijn de volgende acht reacties van de volgende vier indieners ontvangen.

Id.	Ontvangende gemeente	Indiener
L4	Laren	Gemeente Blaricum
H6	Hilversum	Provincie Noord-Holland
L7	Laren	Provincie Noord-Holland
L16	Laren	Brandweer Gooi en Vechtstreek
H18	Hilversum	Brandweer Gooi en Vechtstreek
GM34	Gooise Meren	Provincie Noord-Holland
GM35	Gooise Meren	Brandweer Gooi en Vechtstreek
H36	Hilversum	Gemeente Stichtse Vecht

1.2.3 Zienswijzen en inspraakreacties van eenieder

Naar aanleiding van de geboden gelegenheid tot het kenbaar maken van zienswijzen zijn in totaal door 11 verschillende partijen 23 zienswijzen ontvangen. Al deze zienswijzen hebben betrekking op het ontwerpbestemmingsplan met MER. Een vijftal betreft gelijktijdig een inspraakreactie op het beeldkwaliteitsplan. In onderstaande tabel is in de laatste kolom aangegeven waar dit het geval is. In verband met de bescherming van persoonsgegevens zijn de naam- en adresgegevens van de indiener van een zienswijze en/of inspraakreactie niet vermeld zover deze herleidbaar zijn tot natuurlijke personen (particulieren).

Id.	Ontvangende gemeente	Indiener	Mede over beeldkwaliteitsplan?
H5	Hilversum	Goois Natuurreservaat	
GM9	Gooise Meren	[Indiener GM9]	
H10	Hilversum	[Indiener H10]	Ja.
H11	Hilversum	[Indiener H11]	Ja.
GM12	Gooise Meren	Kopersvereniging Anne Franklaan	
L13	Laren	Stichting Natuur en Landschap het Gooi	
L14	Laren	Stichting Behoud Gooise Heide	
GM15	Gooise Meren	VOF Bussum, Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. en Boelens de Gruyter Participaties II B.V.	
H17	Hilversum	Stichting Natuur en Landschap het Gooi	
GM19	Gooise Meren	Goois Natuurreservaat	
GM20	Gooise Meren	Liander	
GM21	Gooise Meren	Stichting Behoud Gooise Heide	
GM22	Gooise Meren	[Indiener GM22]	
GM23	Gooise Meren	[Indiener GM23]	
GM24	Gooise Meren	[Indiener GM24]	
GM25	Gooise Meren	Stichting Natuur en Landschap het Gooi	
GM26	Gooise Meren	[Indiener GM26]	
GM27	Gooise Meren	Werkgroep Klein Crailo	Ja.
L28	Laren	Goois Natuurreservaat	
L29	Laren	Werkgroep Klein Crailo	Ja.
H30	Hilversum	Stichting Behoud Gooise Heide	
H31	Hilversum	Werkgroep Klein Crailo	Ja.
L32	Laren	Stichting Natuur en Landschap het Gooi	

De zienswijze onder L32 betreft een aanvulling op de eerdere zienswijze van de Stichting Natuur en Landschap het Gooi. Deze zienswijze is op 2 maart 2021 en derhalve na de zienswijzentermijn, die tot en met 25 februari 2021 liep, ontvangen. Desondanks is wel tegemoetgekomen aan het verzoek van indiener om deze in behandeling te nemen.

2 COMMISSIE M.E.R.

Op 16 maart 2021 heeft de Commissie m.e.r. haar advies uitgebracht over het Milieueffectrapport dat onderdeel is van het ontwerpbestemmingsplan. Dit advies is digitaal te raadplegen via: https://www.commissiemer.nl/adviezen/3379. De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doen de initiatiefnemers, de colleges van burgemeester en wethouders van de drie gemeenten. De gemeenteraden van de drie gemeenten besluiten over het bestemmingsplan.

In navolgende paragrafen wordt het advies van de Commissie samengevat weergegeven en voorzien van een reactie. Dit hoofdstuk kan als een oplegger op het MER worden gelezen.

2.1 Natuur

2.1.1 Berekening stikstof

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, de berekening van de stikstofdepositie aan te passen en zo te zorgen dat het MER aansluit op het plan. De Commissie heeft de volgende specifieke opmerkingen:

- *De Commissie constateert een aantal onduidelijkheden en omissies bij deze berekening. Zo is niet duidelijk gemaakt, of de feitelijke, planologisch legale situatie als referentie voor het planeffect is gehanteerd.*
- *…dat wel emissies van het verkeer van en naar het bedrijventerrein in de berekening zijn opgenomen, maar niet de verkeersemissie binnen het bedrijventerrein zelf.*

Aeriusberekeningen - stikstof

"De opmerkingen van de Commissie m.e.r. zijn bestudeerd en hebben geleid tot een nieuwe berekening van de stikstof via een Aerius gebaseerd op de laatste release d.d. 20 oktober 2020. In deze nieuwe Aerius berekeningen zijn de volledige huidige situatie, realisatiefase en de volledige plansituatie doorgerekend. In de toelichtende memo wordt nader ingegaan op de uitgangspunten en invoer. De toelichtende memo en stikstofberekeningen vervangen de eerdere berekeningen. Bijlage 23 bij de toelichting en bijlage 4 bij de MER worden vervangen door de aangepaste memo en berekeningen.

De conclusie is dat de huidige situatie een hogere emissie heeft op de natura 2000 gebieden dan de realisatiefase en de volledige plansituatie. In de plan situatie is het verkeer als enige bron is van uitstoot genomen. Daarbij zijn de gangbare CROW rekenregels qua verkeersintensiteiten per woning gehanteerd. Voor het buurtschap Crailo zal dat beduidend minder zijn op basis van het mobiliteitsconcept waarbij de parkeernormen lager zijn en actief gestuurd wordt op elektrische deelmobiliteit.

De mogelijkheid om interne saldering binnen Crailo toe te passen voor Crailo levert op dat de uitstoot 0,00 mol/ha/jaar en dus nihil is. Dit betekent dat er geen natuurvergunning nodig is. Er zijn ook geen extra natuuronderzoeken nodig omdat deze al zijn gemaakt in het kader van het ontwerp bestemmingsplan.

De conclusie van de aangepaste Aeriusberekening is dat er geen extra stikstofdepositie wordt veroorzaakt op de Natura 2000 gebieden Naardermeer en Oostelijke vechtplassen, de twee dichtst bijgelegen Natura 2000 gebieden. Stikstofdepositie vormt daarmee geen belemmering voor de realisatie van het bestemmingsplan.

Luchtkwaliteit

Voor wat betreft het onderzoek luchtkwaliteit is het verzoek de stikstof emissie aan te passen en in lijn te brengen met de uitgangspunten voor Aeriusberekeningen. In het rapport Luchtkwaliteit (bijlage 21 bij de toelichting van het bestemmingsplan) werd, op basis van het MER nog uitgegaan van uitstoot. In de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd dat bedrijven verplicht gasloos worden. In het rapport Luchtkwaliteit zijn deze uitgangspunten in lijn gebracht met het bestemminsplan en daarmee aangepast.

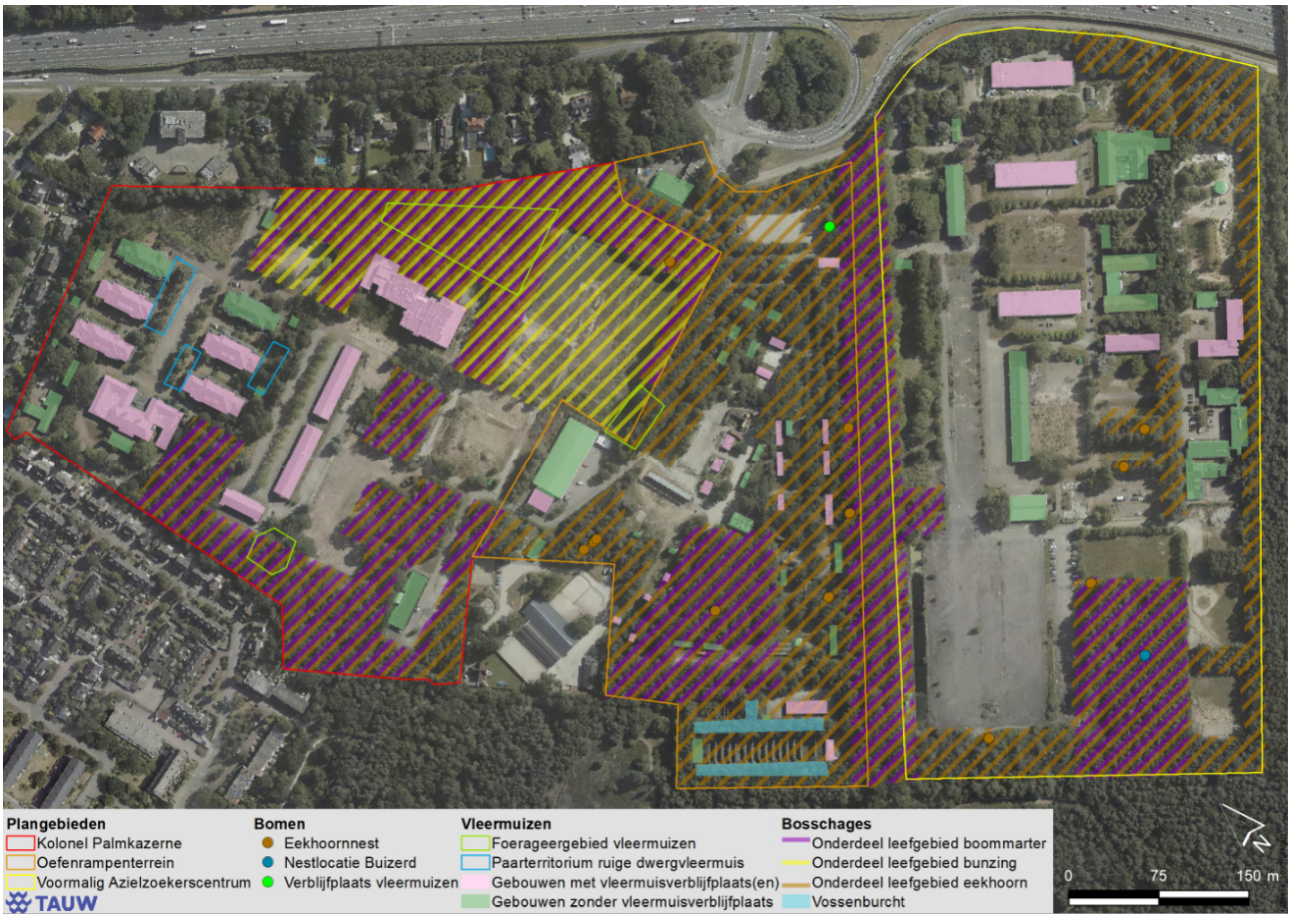
Uit de berekeningsresultaten blijkt dat de concentraties luchtverontreinigende stoffen ruim onder de grenswaarden liggen. Dit treedt op in zowel de autonome ontwikkeling als de plansituatie met gebiedsontwikkeling Crailo. Er wordt ruimschoots voldaan aan de grenswaarde voor de jaargemiddelde norm van NO2; PM 10, fijnstof (PM2.5). De concentraties voor de autonome ontwikkeling en plansituatie voor 2030 laten een verdere daling van de concentraties luchtverontreinigende stoffen zien. Dit wordt veroorzaakt door lagere emissiefactoren voor zowel verkeer als de industrie. Luchtkwaliteit vormt derhalve ook na de aanpassing van het onderzoek geen belemmering voor de planvorming van gebiedsontwikkeling Crailo.

Aan bijlage 21 bij de toelichting van het bestemmingsplan wordt een zinsnede toegevoegd, namelijk:

“Ten aanzien van het rapport luchtkwaliteit zoals gevoegd bij het ontwerpbestemmingsplan zijn de uitgangspunten van het MER gehanteerd, namelijk categorie drie bedrijven. Het betreft daarmee een ‘worst case’ benadering. De uitgangspunten ten aanzien van bedrijven zijn bij het bestemmingsplan ingeperkt, door uit te gaan van volledig gasloos en zijn categorieën bedrijven uitgesloten. Omdat het een ‘worst case’ benadering betreft, wijkt dit af van de Aeriusberekeningen. Geconcludeerd wordt dat op het gebied van luchtkwaliteit geen beperkingen zijn voor de uitvoering van het bestemmingsplan.”

2.1.2 Beschermde soorten

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, inzicht te geven in de aard, omvang en de beoogde realisatie van maatregelen gericht op behoud van de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten met een negatief effect, zodat inzicht ontstaat in de uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen.

Indicatieve kaart onderzoeksresultaten soorten

Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar het voorkomen van beschermde soorten en de benodigde maatregelen gericht op behoud van de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten met een negatief effect, zodat inzicht ontstaat in de uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen. Zie hiertoe de bovenstaande afbeelding ‘Indicatieve kaart onderzoeksresultaten soorten’.

Niet alle natuuronderzoeken waren toegevoegd aan het ontwerpbestemmingsplan met MER, mede gezien de omvang van de onderzoeken. Deze onderzoeken worden toegevoegd aan bijlage 19 bij de bestemmingsplannen. Het plangebied is volledig onderzocht op beschermde soorten. Voor de sloop en/of renovatie van alle gebouwen is een ontheffing op de Wet natuurbescherming (Wnb) verkregen, of niet nodig (omdat er geen verblijven in zitten). Voor het terrein is nog geen ontheffingsaanvraag ingediend. Dat volgt in de loop van dit jaar zodra de inrichting van het plangebied nader is uitgewerkt en exact bekend is welke ingrepen aan de openbare ruimte worden getroffen.

Zoals aangegeven is het beschikbare onderzoek voor het plangebied omvangrijk. Hierna wordt in paragraaf 3.3 voor enerzijds de Kolonel Palmkazere en anderzijds het Oefenrampenterrein en asielzoekerscentrum (nu de deelgebieden Op de Hei en Op Zuid) ingegaan op het verrichte onderzoek en de belangrijkste conclusies.

Concluderend kan worden gesteld dat het inzicht in de uitvoerbaarheid van de plannen volledig is. Het gehele gebied is reeds onderzocht, het is duidelijk of ontheffingen nodig zijn en of deze kunnen worden verleend. Voor de sloop en renovatie van de gebouwen zijn de twee benodigde ontheffingen verleend. De verwachting is dat de derde ontheffing voor de beschermde functies van het groen op Crailo ook te verkrijgen is.

Dit betekent dat het plan als redelijkerwijs uitvoerbaar mag worden beschouwd voor het aspect soortbescherming. zie voor de uitgevoerde onderzoeken paragraaf 3.3 waarin alle uitgevoerde onderzoeken zijn opgenomen. De conclusie op basis van deze onderzoeken wordt toegevoegd aan paragraaf 6.11 van de toelichting.

2.2 Mobiliteit

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, inzicht te geven in de mogelijke omvang van het probleem als de ambitie voor autobezit niet of slechts gedeeltelijk wordt gehaald.

De beschrijving van het mobiliteitsconcept voor Buurtschap Crailo en de onderbouwing daarvan staan verwoord in het door XTNT opgestelde Mobiliteitsplan Crailo dat als bijlage 7 bij de toelichting van het bestemmingsplan is opgenomen. In het advies van de Commissie wordt gewezen op de gevaren van een (te) ambitieuze doelstelling die mogelijk niet strookt met de praktijk van alle dag daar waar het gaat om het gebruik van de (tweede) auto. De Commissie adviseert om inzicht te geven in de omvang van de ambitie en de eventuele problemen die ontstaan indien de eigen ambitie voor parkeren niet of slechts gedeeltelijk wordt gehaald. Daarbij vraagt de Commissie ook in te gaan op een fasering omdat voor eerste bewoners een volledig deelautoconcept wellicht nog niet rendabel is, terwijl er in de bouwfase wellicht voldoende parkeergelegenheid is.

Algemeen

Ondanks de door de Commissie m.e.r. aangegeven omstandigheden als de geografische ligging van het gebied en de directe aansluiting op de A1 is er voor de ontwikkeling van Buurtschap Crailo en de plannen die dit mogelijk moeten maken zoals het bestemmingsplan toch voor een ambitieuze doelstelling gekozen die afwijkt van wat gebruikelijk is bij grotere gebiedsontwikkelingen.

De reden hiervoor is dat voor Crailo geldt dat:

- het gebied enerzijds direct aan de A1 is gelegen, maar anderzijds ook direct in en aan de natuur van de Bussummerheide. Dit impliceert dat er respectvol omgegaan dient te worden met de aanwezige natuur en biodiversiteit.
- Vanaf de start van de planvorming door de gemeenten, - bij de vaststelling van het ambitiedocument in 2017 - is aangegeven de “auto te gast” het uitgangspunt is: een principe dat zeer goed past in een gebied dat niet wordt doorkruist met doorgaande wegen en slechts een hoofdontsluiting kent.
- Tot slot wordt er met het plan dat een periode tot ca. 2029 beslaat, geanticipeerd op de verdere toename van elektrisch vervoer.

Vanuit dit vertrekpunt is als belangrijkste pijler gekozen dat voor de bewoners het bezit en gebruik van één auto mogelijk wordt gemaakt (behalve voor de vrije kavels, waar wel 2 auto's op eigen terrein geparkeerd mogen worden) Een tweede pijler is dat een tweede auto - indien nodig – in principe een elektrische deelauto zal zijn. Als derde pijler voor de uitwerking is ervoor gekozen om in te zetten op een elektrische (bak)fiets in combinatie met een snelle en goede bereikbaarheid van het HOV station aan de zijde van Tergooi en de bereikbaarheid van de treinstations van Hilversum Mediapark en Bussum Zuid.

Inzicht in verschil tussen de normen.

De Commissie adviseert om de verschillen tussen de eigen ambitie, de gemeentelijke parkeernorm, en de CROW-norm te duiden om zo inzicht te verkrijgen in de omvang van de ambitie.

In dit verband wordt verwezen naar het als bijlage 7 opgenomen rapport van XTNT. In paragraaf 3.1 is aangegeven dat de drie gemeenten vergelijkbare normen hanteren. In het rapport is aangegeven dat de gemeente Gooise Meren de parkeernormen baseert op het CROW.

In tabellen op pagina 27 en 29 van het rapport van XTNT is het door de Commissie gewenste inzicht gegeven door middel van een vergelijking van de normen van de gemeente Gooise Meren met de normen van Crailo, op pagina 26 tot en met 30 is hier een toelichting bij geschreven.

Sturing op een zodanige mobiliteit dat normering Crailo passend is

Het duurzame mobiliteitsconcept Crailo bestaat uit drie samenhangende elementen die in het rapport van XTNT worden behandeld:

1. De alternatieven op orde
2. Met de auto als het moet, anders als het kan
3. Community Crailo

Bij het eerste punt gaat het er om dat het zo logisch en aantrekkelijk mogelijk wordt gemaakt om voor de mobiliteit een alternatief voor de auto te gebruiken. De alternatieven zijn de (elektrische) deelauto en deelfiets, de (elektrische) fiets in al zijn verschijningsvormen en het openbaar vervoer.

Bij het tweede punt is het van belang dat het gebruik van de (eigen) auto minder vanzelfsprekend wordt. Hierbij zijn volgens het rapport van XTNT drie invalshoeken van belang:

1. Minder parkeerplaatsen bij woningen en bedrijven maken
2. De auto verder weg parkeren
3. Inventiviteit ontmoedigen

Hieruit blijkt dat het maken van minder parkeerplaatsen een onderdeel is van een integraal mobiliteitsconcept waarbinnen ook andere zaken van belang zijn. In Crailo worden uiteindelijk ongeveer 600 parkeerplaatsen minder gemaakt dan dat er volgens traditionele beleidsuitgangspunten dan wel officiële CROW normen gerealiseerd zouden moeten worden.

In het kader van de 2 andere invalshoeken wordt naast het inzetten op minder parkeerplaatsen ingezet op de volgende maatregelen, die er in de praktijk mede voor moeten zorgen dat het mobiliteitsconcept slaagt en er niet tot een te hoge parkeerdruk en handhavingsproblemen leidt:

1. Om het autogebruik te reguleren zal het zoekverkeer op Crailo tot een minimum worden beperkt. Dit houdt in dat er in het entreegebied een parkeergarage zal worden gebouwd die bedoeld is voor bezoekers van Crailo en voor de gemengde bedrijvigheid in het Kazernekwartier, de Spiegelhorst en het entreegebied zelf. In de huidige berekening wordt uitgegaan van 240 parkeerplekken. Deze auto's hoeven dus niet verder het gebied in te rijden.
2. In het stedenbouwkundige plan wordt voorzien in een zodanige inrichting dat er niet te veel auto's in de directe omgeving van de woningen staan.
3. Op Crailo zal er via fysieke inrichtingsmaatregelen voor gezorgd worden dat er slechts geparkeerd wordt op de daarvoor aangewezen locaties. Voor heel Crailo geldt dat er parkeerregulering komt volgens een systeem van vergunningen en parkeerrechten. Voor de verschillende categorieën

woningen (sociaal, midden en duur) zal dit op maat worden uitgewerkt waarbij er ook de mogelijkheid is te differentiëren naar draagkracht.
4. De toekomstige bewoners en bedrijven zullen onderdeel uitmaken van een mobiliteitscoöperatie. De doelstelling van de coöperatie is dat enerzijds het autogebruik vanaf de eerste start ook daadwerkelijk te reguleren is en dat er ook passende servicemogelijkheden zijn om elektrisch deelvervoer (auto, (bak)fiets) te koppelen aan de op te richten mobiliteitscoöperatie.
5. Tot slot zal er via de beheerorganisatie Crailo op toe gezien worden dat de uitgangspunten voldoende gehandhaafd kunnen worden.

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar het als bijlage 7 bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen rapport van XTNT.

Bijsturingsmogelijkheden

Zoals toegelicht is er sprake van een integraal mobiliteitconcept waarbinnen het aantal parkeerplekken slechts één van de knoppen is waaraan gedraaid kan worden, het aanpassen van de alternatieven voor het gebruik van een eigen auto is bijvoorbeeld een andere knop.

De bestemmingsplannen faciliteren dat de parkeernormen daadwerkelijk aanpasbaar zijn. In het bestemmingsplan is namelijk bepaald (art. 21.2) dat bij een gebouw met een gebruiksfunctie voorzien moet zijn in de ‘noodzakelijke parkeergelegenheid, passend bij het duurzame mobiliteitsconcept waarbij het uitgangspunt geldt dat parkeren zoveel mogelijk uit het zicht plaatsvindt’. Voor de toetsing hiervan wordt gebruik gemaakt van de beleidsregel ‘Mobiliteit en parkeren Buurtschap Crailo’.

In deze beleidsregel zijn parkeernormen opgenomen die aangeven wanneer er voor welk type gebruik sprake is van de noodzakelijke parkeergelegenheid passend bij het duurzame mobiliteitsconcept.

Een beleidsregel is relatief eenvoudig te wijzigen door het college van burgemeester en wethouders. In de bestemmingsplannen en de beleidsregel is vastgelegd dat dit kan indien dit volgt uit een evaluatie van het mobiliteitsconcept Buurtschap Crailo.

Gezien het innovatieve karakter van mobiliteitsconcept is het ook wenselijk om deze bijsturingsmogelijkheid te hebben. Mocht er sprake zijn van lastige beheervraagstukken etc, die vragen om een bestuurlijk antwoord dan kan dit relatief eenvoudig worden aangepast waardoor het schrappen dan wel toevoegen van parkeerplaatsen in lijn met de aangepaste normering mogelijk is. Omdat er sprake is van een integraal concept kan uit een evaluatie echter ook volgen dat er (ook) aan andere knoppen gedraaid moet worden zoals het aanpassen van het specifieke aanbod van de deelmobiliteit.

Zoals in het rapport van XTNT is aangegeven zijn er al reservelocaties aangewezen om extra parkeerplaatsen mogelijk te maken op zowel het kazernekwartier, Op de Hei en Op Zuid.

Gelet op de grootte van het plangebied in relatie tot het te bebouwen oppervlak, de al ingecalculeerde reservecapaciteit en het in het bestemmingsplan en de beleidsregel vervatte uitgangspunt dat parkeerplaatsen als parkeerplaats voor het ‘zoveel mogelijk parkeren uit het zicht’ gerealiseerd dienen te worden, is er voldoende ruimte om dit zodanig in te passen dat het stedenbouwkundig plan geen geweld aangedaan hoeft te worden.

Fasering

De Commissie vraagt om in te gaan op fasering en wijst erop dat voor de eerste bewoners een volledig deelautoconcept wellicht nog niet rendabel is, terwijl dan parkeren in de bouwfase wellicht nog geen probleem is.

In dit verband is van belang dat het bestemmingsplan in totaal drie buurthubs mogelijk maakt, zodat er in elk van de drie deelgebieden één gerealiseerd kan worden. Zoals in het mobiliteitsrapport is aangegeven betekent het verhuizen van nieuwe bewoners naar Crailo dat zij op alle mogelijke manieren hun dagelijks gedrag veranderen en dat op dat moment de overstap naar een andere vorm van mobiliteit vrij gemakkelijk is. Vanuit deze gedachte is het van belang dat op het moment dat de eerste bewoners zich op Crailo vestigen, gelijk een voldoende aanbod van deelmobiliteit beschikbaar is, zodat men niet gewend raakt

hiervoor een andere oplossing te gebruiken zoals een (tweede) eigen auto. Bij de ontwikkeling van Crailo wordt daarom voor geïnvesteerd in het aanwezig zijn van een voldoende (kwantitatief en kwalitatief) aanbod van deelmobiliteit, zodat het concept vanaf het begin af aan staat en kan meegroeien met de groei van het aantal bewoners. Hierbij kan gedacht worden aan het vooruit trekken van het ontwikkelen van het eerste mobiliteitshub in het eerste te ontwikkelen deelgebied.

Samenvatting

Samengevat is het antwoord op de vraagstelling van de Commissie m.e.r. dat voor Crailo de ambitie rond bijvoorbeeld het aantal auto's en benodigde parkeerplekken in concrete cijfers aanwezig is. Deze zijn te vinden in het rapport van XTNT. In dit rapport is ook toegelicht dat het sturen op het aantal parkeerplaatsen, één van de knoppen is waaraan binnen het integrale mobiliteitsconcept gedraaid kan worden.

Zoals toegelicht voorzien de bestemmingsplanen en de daaraan verbonden beleidsregel in de mogelijkheid om volgend uit een evaluatie van het mobiliteitsconcept Buurtschap Crailo de parkeernormering voor de verschillende typen gebruik, bij te stellen. In het bestemmingsplan en stedenbouwkundig plan is al rekening gehouden met reservecapaciteit.

Tot slot wordt er gewerkt aan de concrete uitwerking van het mobiliteitsconcept ten behoeve van de realisatie daarvan. In directe aansluiting daarbij worden ook de met de concrete maatregelen samenhangende indicatoren benoemd die gebruikt gaan worden voor de monitoring en evaluatie op basis daarvan. Omdat dit maatwerk is, kan daar nog niet concreet op ingegaan worden. In het rapport van XTNT zijn al wel enkele aspecten aangegeven, zoals het gebruik van deelmobilteitsvoorzieningen en het gebruik van parkeervoorzieningen binnen en in de nabijheid van Crailo.

2.3 Monitoring

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, om een monitoringsplan op stellen en maatregelen achter de hand te beschrijven voor mogelijke parkeerproblemen en mogelijke toenemende druk op natuur in het gebied.

2.3.1 Mobiliteit

Zoals in de diverse stukken en plannen verwoord wordt bewust ingezet op een hoge ambitie op het gebied van duurzame mobiliteit. Als één van de onderdelen van het mobiliteitsconcept om dat te kunnen bereiken, wordt op Crailo uitgegaan van het realiseren van de 'noodzakelijke parkeergelegenheid, passend bij het duurzame mobiliteitsconcept'. Andere onderdelen zijn het aanbieden van een deelmobiliteitssysteem en fysieke maatregelen die afdwingen dat alleen op de daar voor bedoelde plekken wordt geparkeerd.

Bij de uitwerking van het mobiliteitsconcept voor de daadwerkelijke realisatie worden gerelateerd aan de concrete maatregelen daarbinnen, samenhangende indicatoren benoemd die gebruikt gaan worden voor de monitoring en evaluatie op basis daarvan. Omdat dit maatwerk is, kan daar nog niet concreet op ingegaan worden. In het rapport van XTNT zijn al wel enkele aspecten aangegeven, zoals het gebruik van deelmobilteitsvoorzieningen en het gebruik van parkeervoorzieningen binnen en in de nabijheid van Crailo.

Eerder is al aangegeven dat bijsturing mogelijk is op basis van de verschillende componenten binnen het mobiliteitsconcept. 'Maatregelen achter de hand' die in dit systeem mogelijk zijn, zijn bijvoorbeeld:

- het bijstellen van de parkeernormen in de beleidsregel mobiliteit en parkeren voor 'één of meerdere typen gebruik en in samenhang daarmee aanpassen van de parkeergelegenheid binnen Crailo
- Het aanpassen van het deelmobiliteitssysteem (kwantitatief/kwalitatief).
- Het verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer

2.3.2 Natuur

De uitwerking van monitoring en de daarbij behorende maatregelen worden nader uitgewerkt in het inrichtingsplan en het beheerplan. Dit is essentieel om het beheer te kunnen volgen en waar nodig bij te

sturen om de doelen te behalen. De uitwerking van deze documenten volgt in een latere fase van de planuitwerking. In de fase van het bestemmingsplan worden met name de uitgangspunten beschreven aan de hand van het stedenbouwkundig- en landschapsplan plan. Dit maakt onderscheid tussen de drie deelgebieden. De uitwerking per deelgebied in het inrichtingsplan wordt gevolgd door een monitoring van de beschreven maatregelen.

De realisatietermijn is tenminste 10 jaar (op basis van rapport Tauw) en de aanleg van de groene natuurzones in het plan houdt in dat monitoring over langere tijd nodig is. Voor het gedeelte natuur dat aan GNR wordt overgedragen zal de monitoring van de biodiversiteit en de flora en fauna ontwikkeling door GNR worden gedaan.

Opzet van een beheerorganisatie ligt in de rede om het openbaar gebied te onderhouden.

2.4 Onderdoorgang A1 in relatie tot bereikbaarheid Crailo

De Commissie adviseert om te beschrijven hoe deze eventuele onderdoorgang zich verhoudt tot Crailo en deze informatie te betrekken bij het verdere proces.

De Partijen in de regio verkennen een mogelijke fiets- en voetgangersverbinding onder de A1 door, los van de onderdoorgangen onder de A1 voor autoverkeer. Deze oplossing maakt Tergooi, het gebied aan de noordoostzijde van de A1, met ziekenhuis, carpoolplaats, busstation, winkels en bedrijven, naar verwachting beter bereikbaar. De onderdoorgang kan daarmee een positieve bijdrage leveren aan Crailo. De Commissie beveelt aan om te beschrijven hoe deze onderdoorgang zich verhoudt tot Crailo en deze informatie te betrekken bij het verdere proces.

Een onderdoorgang onder de A1 maakt geen onderdeel van de planvorming. De studie naar een eventuele onderdoorgang onder de A1 is in een eerste verkennende fase en betreft daarmee een mogelijke toekomstige ontwikkeling. Of een onderdoorgang kan worden gerealiseerd maakt geen onderdeel uit van de ontwikkeling Buurtschap Crailo, daarbij maakt het gebied met de A1 en ten noorden daarvan ook geen onderdeel van het plangebied. Een onderdoorgang op deze locatie is voor de ontwikkeling van Buurtschap Crailo ook niet noodzakelijk om tot een goede ontsluiting van het plangebied te komen.

In het bestemmingsplan Buurtschap Crailo wordt met de mogelijkheid van een onderdoorgang rekening gehouden doordat het bestemmingsplan Buurtschap Crailo een onderdoorgang niet onmogelijk maakt.

2.5 Advies Commissie m.e.r., aandachtspunten toegankelijkheid

De Commissie geeft voor energie als aandachtspunt mee om duidelijk te maken welke oplossingen in de verschillende modellen in het MER zijn opgenomen en wat de bijbehorende milieueffecten zijn. In de modellen is voor wat betreft energie het volgende opgenomen:

- *Model A: zo min mogelijk gebruik van energie. Opwekken van energie waar mogelijk, als dit de inzet op onder meer biodiversiteit niet verstoord. Nadruk op natuurlijk organisch.*
- *Model B: inzet van warmtepompen en zonnepanelen op woning- en bedrijfsniveau. Nadruk op technisch individueel.*
- *Model C: collectief warmtenet, opwek warmte en energie middels WKO-systemen en zonnepanelen. Nadruk op technisch collectief.*

De specifieke oplossingen voor het opwekken van energie werken in het MER niet zozeer door in de milieueffecten (waarvan in paragraaf 4.1 van het MER een overzicht is gegeven), maar wel in de beoordeling van het doelbereik voor wat betreft duurzaamheid in de vorm van het Rad van Crailo (dit is voor energie opgenomen in paragaaf 4.2.2 van het MER).

Op basis van deze beoordeling en het rapport ‘Energievisie Crailo, Klaar voor 2050!’ (Merosch, 2019) is in paragraaf 4.3.1 van het MER vervolgens in het voorkeursmodel de keuze gemaakt voor de collectieve inzet van warmtepompen en zonnepanelen. Deze maatregelen zijn opgenomen in model B op individuele basis. Deze maatregelen zijn overgenomen in het voorkeursmodel (zoals deze vervolgens verder is uitgewerkt in het stedenbouwkundig- en landschapsplan en het bestemmingsplan), waarbij uitgegaan wordt van maatregelen op individuele basis, maar wel gefaciliteerd in een collectieve aanpak volgend uit model C. De Commissie m.e.r. merkt daarbij terecht op dat de gebruikte terminologie in paragraaf 4.3.1 van het MER verwarrend is. Hier wordt abusievelijk gesproken van “de collectieve inzet van warmtepompen en zonnepanelen op woning- en bedrijfsniveau”. In het rapport van Merosch wordt daarbij gesproken van energieopwekking met warmtepompen en zonnepanelen op gebiedsniveau. De energieopwekking wordt op gebiedsniveau beschouwd door het koppelen van alle (individuele) maatregelen en gebundeld, bijvoorbeeld door uit te gaan van een energiecoöperatie in het gebied.

Milieueffecten lucht, geur en geluid

De Commissie beveelt aan om de effecten per aspect (luchtkwaliteit, geur en geluid) in beeld te brengen voor de volgende drie situaties:

A. Effecten van de omgeving op het voornemen (plan).
B. Effecten binnenplans aangezien er sprake is van de realisatie van bedrijvigheid en gevoelige bestemmingen binnen het plan.
C. Effecten van het voornemen (plan) op de omgeving.

Navolgend wordt op basis van paragraaf 4.1 van het MER ‘De milieueffecten van de onderzoeksmodellen’ een samenvatting gegeven van de effecten per aspect en per situatie.

2.5.1 Luchtkwaliteit

Uit het onderzoek blijkt dat er geen waarneembaar effect optreedt op de luchtkwaliteit voor wat betreft de onderzochte stoffen. Qua luchtkwaliteit worden op basis hiervan bij de drie modellen A, B en C geen relevante onderscheidende effecten op de blootstelling verwacht (score 0). Dit geldt voor alle drie door de Commissie m.e.r. benoemde situaties.

2.5.2 Geur

A. Effecten van de omgeving op de ontwikkeling van Crailo

Binnen het beoogde programma in model B is een woonveld binnen de geurcontour van de manege gesitueerd (het gaat daarbij om de hele kavel, ongeacht de precieze locatie van de woonbebouwing). Gezien het uitgebreide programma van 600 woningen en 5 hectare aan bedrijvigheid (waaronder categorie 3) is er ook nauwelijks ruimte om de situering van de woningen aan te passen aan de geurcontouren van de manege en mestplaats. Bij modellen A en C worden er geen woningen gerealiseerd binnen de geurcontour van de manege. Gezien de compactheid en organische insteek van het programma biedt model A bovendien ruimte om de situering van de woningen aan te passen aan de geurcontouren van de manege en mestplaats indien nodig. Model C biedt ook nog enige ruimte voor aanpassing. Model B scoort negatief (score -) op het aspect geur in relatie tot de manege, modellen A en C scoren neutraal (score 0).

Door de gemeente Hilversum is een inmiddels onherroepelijke geurverordening vastgesteld die, vooruitlopend op de ontwikkeling van Buurtschap Crailo, voorkomt dat er woningen in de geurcontour van de manege worden gebouwd. De minimumafstand van woningen tot de stallen van de direct ten westen van het plangebied gelegen manege van Stichting Sportclub Gehandicapten Gooi en Eemland is beperkt tot 60 meter, hierover is een overeenkomst met de manege gesloten.

Daarmee wordt de bedrijfsvoering van de manege zeker gesteld en gelijktijdig voorkomen dat nieuwe inwoners van Buurtschap Crailo onaanvaardbare geuroverlast gaan ervaren.

B. Effecten binnenplans

Bij alle drie de modellen is een groot aantal nieuwe woningen geprojecteerd binnen de minimale richtafstanden tot bedrijven uit de VNG publicatie ‘Bedrijven en Milieuzonering’. Deze richtafstanden zijn

bedoeld om milieuhinder vanwege geur, stof, gevaar en geluid te voorkomen. Woningbouw laat zich moeilijk verenigen met bedrijvigheid categorie 2 en 3. Daardoor scoren alle modellen zeer negatief op dit criterium (score - -).

Binnen modellen A en C is kleinschalige landbouw met kleinvee voorzien. Als wordt uitgegaan van meer dan 10 schapen, 5 paarden, 10 geiten, 25 stuks pluimvee, 25 konijnen of 10 overige landbouwhuisdieren moet voor wat betreft de woningen rekening gehouden worden met een geurcontour van 100 meter. Beide functies zijn afgaande op de huidige regelgeving op dit vlak daarmee niet verenigbaar. Modellen A en C scoren negatief (score -) op het aspect geur in relatie tot kleinschalige landbouw met kleinvee, model B scoort neutraal (score 0).

In het bestemmingsplan worden aan de bedrijven aanvullende regels meegegeven om de overlast van de bedrijven op woningen (en natuur) te beperken. Het bestemmingsplan legt vervolgens via het mobiliteitsconcept vast dat bezoekers van het gebied met de auto zoveel mogelijk in het entreegebied gaan parkeren, elektrisch rijden wordt gefaciliteerd, de maximum snelheid wordt beperkt tot 30 km/u en wordt uitgegaan van duurzame energieopwekking. Kleinschalige landbouw wordt binnen het gebied niet toegestaan.

Daarmee worden de binnenplanse effecten beperkt.

C. Effecten van de ontwikkeling van Crailo op de omgeving

Geureffecten van de ontwikkeling van Crailo op de omgeving zijn niet van toepassing.

2.5.3 Geluid

A. Effecten van de omgeving op de ontwikkeling van Crailo

De geluidsbelasting van de A1 is dominant in het gebied en deze geluidsbelasting is bij alle drie de modellen gelijk aan de referentiesituatie. Daardoor ontstaan verschillen in effecten door de ligging van de nieuwe woningen ten opzichte van de A1. Het aantal gehinderden binnen het plangebied scoort neutraal bij de modellen A en C (score 0, respectievelijk 0 en 7 gehinderden) en soort negatief bij model B (score - , 23 gehinderden). Het aantal gehinderden is in model B hoger dan model A en C, doordat in dit model één pand met een groot aantal woningen dicht bij de toe- en afrit van de A1 is geprojecteerd.

Vertaald naar het bestemmingsplan: in het entreegebied worden geen woningen gerealiseerd en direct naast de A1 wordt een bedrijventerrein planologisch mogelijk gemaakt zonder woningen. Dit bedrijventerrein heeft geen significant geluidswerende functie, toch zal de bedrijfsbebouwing wel een geluidswerende werking hebben voor de daarr achter gelegen woningen.

B. Effecten binnenplans

Bij alle drie de modellen is een groot aantal nieuwe woningen geprojecteerd binnen de minimale richtafstanden tot bedrijven uit de VNG publicatie ‘Bedrijven en Milieuzonering’. Deze richtafstanden zijn bedoeld om milieuhinder vanwege geur, stof, gevaar en geluid te voorkomen. Woningbouw laat zich moeilijk verenigen met bedrijvigheid categorie 2 en 3. Daardoor scoren alle modellen zeer negatief op dit criterium (score - -).

In het bestemmingsplan worden aan de bedrijven aanvullende regels meegegeven om de overlast van de bedrijven op woningen (en natuur) te beperken. Tevens worden bedrijven die als “geluidsmakers” worden gezien uitgesloten. Buiten het bedrijventerrein worden uitsluitend bedrijven geschikt voor functiemenging toegestaan om daarmee een negatief effect te beperken.

C. Effecten van de ontwikkeling van Crailo op de omgeving

De verkeersaantrekkende werking van de modellen heeft geen relevante invloed op de geluidsbelasting van de ontsluitende wegen. Bij model B vallen circa 5 bestaande woningen langs de Amersfoortsestraatweg binnen de richtafstanden tot de nieuwe bedrijven uit de VNG publicatie ‘Bedrijven en Milieuzonering’.

In het bestemmingsplan worden aan de bedrijven aanvullende regels meegegeven om de overlast van de bedrijven op woningen (en natuur) te beperken, zowel beperkingen op geluidsproductie als ook het beperken van lichthinder waarmee de overlast op de omgeving wordt beperkt. Het bestemmingsplan legt vervolgens via het mobiliteitsconcept vast dat bezoekers van het gebied met de auto zoveel mogelijk in het entreegebied gaan parkeren en de maximum snelheid wordt beperkt tot 30 km/u.

3 HOOFDLIJNEN UIT DE ZIENSWIJZEN

In dit hoofdstuk worden de meest genoemde onderwerpen uit de zienswijzen themagewijs en op hoofdlijnen beschreven. Hierdoor ontstaat een samenvattend overzicht van de zienswijzen en de reactie daarop.

3.1 De flexibiliteit van het bestemmingsplan

Door meerdere indieners van een zienswijze is gereageerd op wijzigingen in het ontwerpbestemmingsplan ten opzichte van het Stedenbouwkundig- en landschapsplan. Het Stedenbouwkundig- en landschapsplan is niet één op één vertaald in het bestemmingsplan.

Het Stedenbouwkundig – en landschapsplan en het bestemmingplan kennen een onderlinge samenhang. Het is een bewuste keuze geweest om eerst een stedenbouwkundig- en landschapsplan op te stellen om vervolgens het bestemmingsplan vast te gaan stellen en dan pas daarna de ontwikkeling op de markt te zetten. Door eerst in te zetten op de planvorming wordt tijd genomen om de ambities en daarmee de kwaliteit van de ontwikkeling maximaal te onderzoeken. Het is daarbij belangrijk dat de plannen nog voldoende speelruimte bieden voor de markt om latere innovatieve ontwikkelingen en ideeën te kunnen omarmen zonder daarbij het eindbeeld los te hoeven laten. De exacte ruimte voor ontwikkelaars wordt in de nog uit te werken ontwikkelstrategie en in de stedenbouwkundige deeluitwerking nader bepaald.

Dat betekent voor het bestemmingsplan dat ruimte en flexibiliteit wordt gegeven ten opzichte van het Stedenbouwkundig- en landschapsplan. Het laatstgenoemde geeft een voorbeelduitwerking van het plan, bij de uitwerking van de plannen wordt nog ruimte geboden. Het Stedenbouwkundig- en landschapsplan is juist om die reden niet in zijn geheel door de raden vastgesteld. De besluitvorming aan de hand van dit plan heeft zich beperkt tot het programma, de ruimtelijke verbeeldingskaart en het aanwijzen van vier duurzame speerpunten voor de ontwikkeling.

Het feit dat sprake is van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betekent vooral dat het mogelijk is om in het bestemmingsplan regels te stellen met betrekking tot de hele fysieke leefomgeving, in plaats van slechts ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening zoals bij een regulier bestemmingsplan. Dat sprake is van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betekent niet direct dat dit plan gemakkelijker veranderd kan worden. Net als bij een regulier bestemmingsplan kan dat alleen met de wijzigingsregels die in het plan opgenomen zijn. Eén van de mogelijkheden die een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte biedt, die wel extra flexibiliteit biedt is het toepassen van 'open normen' in de regels van het bestemmingsplan, waarbij de open norm uitgelegd wordt door aan het bestemmingsplan te verbinden beleidsregels. Deze beleidsregels kunnen relatief eenvoudig aangepast worden.

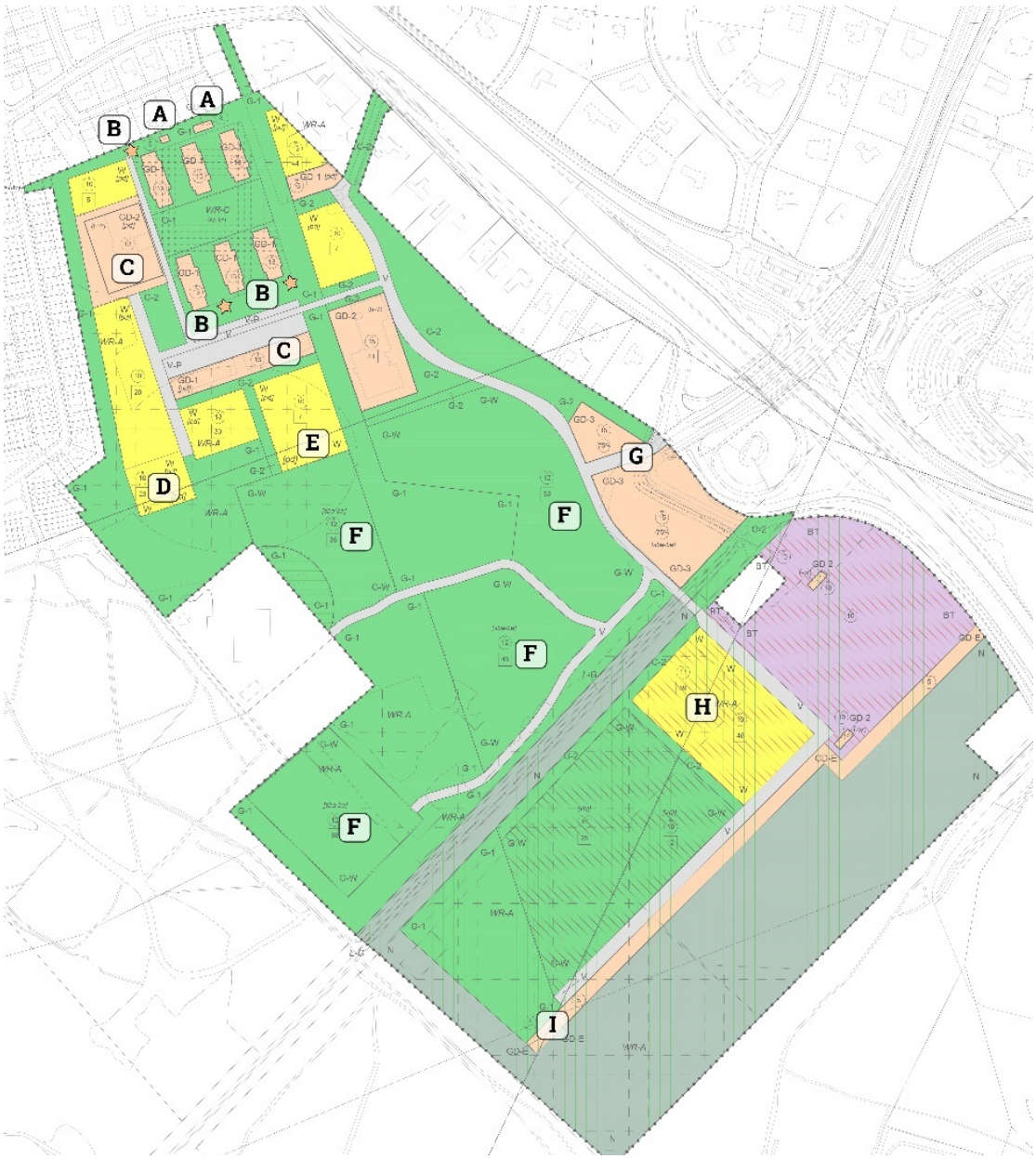
Aan dit bestemmingsplan zijn open normen en beleidsregels gekoppeld op het gebied van mobiliteit & parkeren en natuurinclusief bouwen en inrichten. In artikel 19 van het bestemmingsplan zijn wijzigingsregels vastgelegd die bepalen wanneer een wijziging aan de orde kan zijn. Ook is vastgelegd dat bij wijziging de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Op grond daarvan is het voorafgaand aan een wijziging in ieder geval nodig om een ontwerp van de voorgenomen wijziging op te stellen, ter visie te leggen. Tijdens de tervisielegging kunnen zienswijzen kenbaar worden gemaakt die bij de uiteindelijke besluitvorming over de wijziging betrokken moeten worden.

Daarnaast zal het reguliere overleg met de belanghebbenden zoals de Kopersvereniging Anne Franklaan en GNR de komende jaren worden gecontinueerd. De verschillende deeluitwerkingen van de plannen grenzend aan de 15 meter Groen -1 - zone zullen worden getoond en besproken met de omwonenden. Dit maakt onderdeel uit van het participatieproces in de uitwerkingsfase.

3.2 Bouwhoogten, woningaantallen en afstand tot bestaande bebouwing

Door meerdere indieners van een zienswijze is gereageerd op de stedenbouwkundige uitgangspunten waaronder hoogtes van de bebouwing en afstand c.q. positionering van bebouwing. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de reacties en de antwoorden hierop, welke waar mogelijk zijn voorzien van illustraties om één en ander te verduidelijken. De behandeling vindt plaats per te onderscheiden deelgebied.

In de volgende verbeelding van het plangebied (behorend bij het ontwerpbestemmingsplan) is met letters aangeduid waar het bestemmingsplan wijzigt ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. In de tekst wordt steeds naar de desbetreffende letter verwezen om het voor eenieder navolgbaar te laten zijn.

Verbeelding plangebied ontwerpbestemmingsplannen Buurtschap Crailo met letteraanduidingen

Kazernekwartier

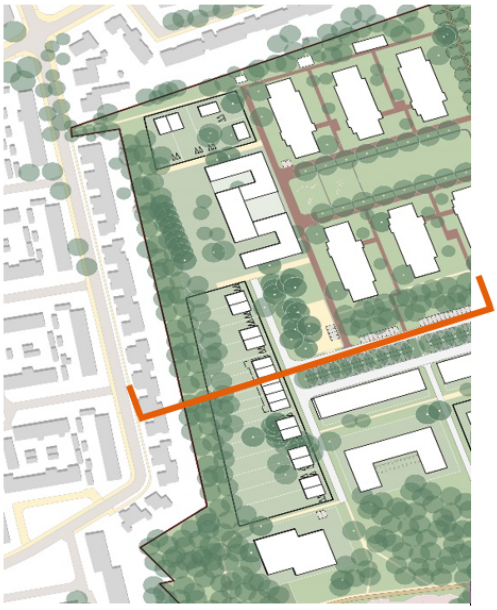
Door een aantal belanghebbenden wordt gereageerd op de bouwhoogte en/of afstand tot de erfscheiding en de wijze waarop de bestemmingsvakken zijn aangewezen.

Anne Franklaan/ Roodborstlaan

Door een aantal indieners wordt gewezen op het feit dat de hoogte van de bebouwing die grenst aan de tuinen van de Anne Franklaan ten opzichte van de ruimtelijke verbeeldingskaart in het stedenbouwkundig- en landschapsplan is gewijzigd van 7 meter (hoogte van 2 lagen zoals opgenomen in het stedenbouwkundig plan d.d. 4 maart 2020) naar 10 meter (3 lagen). Tevens wordt er op gewezen dat het aantal woningen gewijzigd is ten opzichte van de aantallen die in het stedenbouwkundig- en landschapsplan op de ruimtelijke verbeeldingskaart zijn aangegeven.

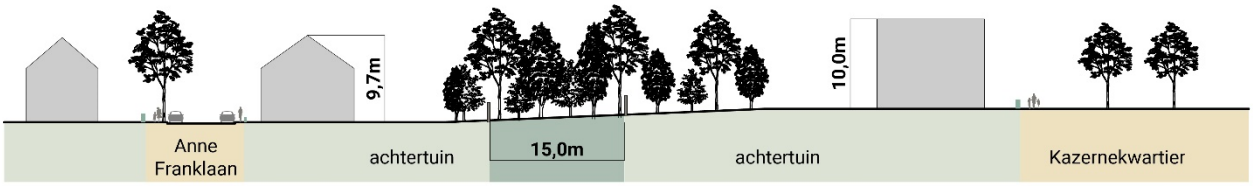
Reactie:

Als basis voor de vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart in het stedenbouwkundig- en landschapsplan is o.a. een proefverkaveling gebruikt. Bij een nadere uitwerking van de plannen is echter gebleken dat de voor deze proefverkaveling gehanteerde woningdifferentiatie van grondgebonden woningen te eenzijdig is en dat er naast vrije kavels behoefte is aan twee-onder-een-kap woningen en rijwoningen. De mogelijkheid om deze typen te realiseren is juist te vinden op dit deel van het plangebied. Derhalve is bij de nadere uitwerking tot een aangepaste proefverkaveling het maximale aantal woningen gesteld op maximaal 24 grondgebonden woningen en 23 appartementen. E.e.a. is conform hetgeen op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan reeds is opgenomen. Onderstaande uitsnede uit deze proefverkaveling toont wat dit betekent.

Uitsnede aangepaste proefverkaveling westelijk deel Kazernekwartier

Door het gewijzigde inzicht met betrekking tot de typologie van de woningen in dit deel is het ook noodzakelijk om de hoogte aan te passen om voldoende woonoppervlakte te kunnen krijgen. Dit is de reden dat er voor een maximale hoogteaanduiding is gekozen die een woning met drie lagen mogelijk maakt. De bijgevoegde schets maakt duidelijk dat er meer dan voldoende afstand is tussen de beoogde bouw van de woningen op Crailo en de randbebouwing aan de Anne Franklaan en Roodborstlaan. Hierna is een doorsnede opgenomen ter plekke van de aanduiding op de figuur hierboven, waarbij sprake is van een woning van 10 meter op Crailo.

Doorsnede AA' ter plekke van Anne Franklaan 41-43

Daarmee is er geen sprake van een inbreuk op de privacy. Door de indieners is ook gewezen op de bestemming van de strook van 15 meter die ligt tussen de bouwkavel. Met de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen strook met een 'Groen-1' bestemming wordt de mogelijkheid van parkeren uitgesloten.

Tot slot is in de verbeelding van het bestemmingsplan de locatie beoogd voor realisatie van een appartementengebouw gelegen op de grens met deelgebied Op de Hei (in totaal 23 woningen) aangegeven met 10 meter, zijnde 3 bouwlagen. Dit is niet correct en wordt ambtshalve gewijzigd naar 13 meter, zijnde 4 bouwlagen zoals ook in het stedenbouwkundig- en landschapsplan is aangegeven op de vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart, aanduiding D. Dit appartementengebouw heeft voldoende afstand tot de bestaand bebouwing aan de Anne Franklaan. Voor wat betreft het bestemmingsvlak op het grondgebied van Hilversum (aanduiding D) wordt eveneens een maximale bouwhoogteaanduiding van 13 meter toegevoegd, in het ontwerpbestemmingsplan ontbrak deze.

Elektriciteitshuisje en badhuisjes (aanduiding A en B op de verbeelding)

Ter plekke van aanduiding A zijn aan de zijde van de Roodborstlaan de locaties van twee bestaande gebouwtjes bestemd met 'Gemengd-2'. Deze gebouwen mogen op basis van de op de verbeelding aangegeven hoogte (art 5.2.1 sub c) 8 meter hoog worden. Naar aanleiding van een indiener die hier in de zienswijze op wees is dit op de verbeelding aangepast in 5,5 meter, hetgeen aansluit bij de feitelijke situatie.

Op de verbeelding wordt de functieaanduiding "wonen uitgesloten" toegevoegd, zodat er geen woonfunctie op korte afstand van de Roodborstlaan ontstaat, waarmee ook wordt aangesloten op de bestemming van de badhuisjes op Zuid.

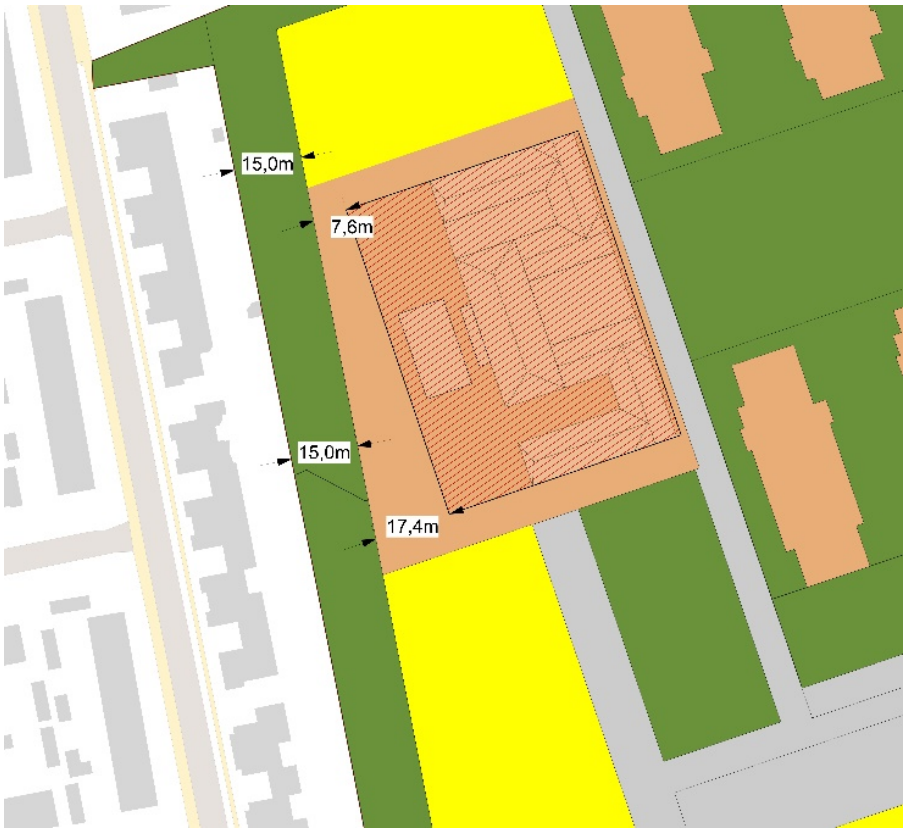
Ter plekke van de aanduiding B zijn eveneens kleine bestaande gebouwtjes op het kazerneterrein aanwezig. Het gaat om een PEN-gebouwtje (meest noordelijk) en een tweetal gebouwtjes die in gebruik zijn als fietsenstalling. Deze gebouwen zijn in het ontwerpbestemmingsplan gelegen binnen een 'Groen-1' bestemming. Aan deze gebouwtjes wordt een 'Gemengd-2' bestemming gegeven die qua formaat en vorm aansluit bij het aanwezige gebouw. De aangegeven hoogteaanduiding van 4 meter sluit aan bij de bouwhoogte van deze bestaande gebouwtjes. Ook in deze bestemmingsvlakjes 'Gemengd-2' wordt op de verbeelding de functieaanduiding "wonen uitgesloten" toegevoegd.

Keukengebouw kazerneterrein en garageloodsen (aanduiding C op de verbeelding)

Door een aantal indieners is ingegaan op de maximale bouwhoogte van het keukengebouw en het maximaal te bebouwen oppervlakte. Daarbij wordt de mogelijkheid om bebouwing van 13 meter te realiseren op 15 meter van de bebouwingsgrens als onwenselijk gezien. Ook wordt gesteld dat de bestemming als 'Gemengd– 2' onzekerheid biedt over wat er gerealiseerd kan worden. Een zienswijze gaat in op het feit dat er geen dubbelstemming cultuurhistorie ligt op het keukengebouw.

Reactie:

Door Crimson is een cultuurhistorisch rapport opgesteld (bijlage 20 bij de toelichting van het bestemmingsplan) dat uitspraak doet over de wijze waarop de transformatie vormgegeven gaat worden. Uitgangspunt is dat de transformatie met respect van de aanwezige bebouwing en de historisch bebouwing zoals ontworpen door Boost zal worden vorm gegeven. Een aantal elementen worden als te behouden gezien waaronder ook de schoorstenen en de kelders.
In het bestemmingsplan zal het voorstel van één van de indieners van zienswijzen worden overgenomen om hier een cultuurhistorische dubbelbestemming op te vestigen. Daarbij komt de nu aanwezige bouwaanduiding ‘plat dak’ te vervallen.
Aangezien de herontwikkeling van het keukengebouw en daarmee de grenzen van de bebouwing nog niet bekend zijn, is er voor gekozen om het bebouwingsvlak van het keukengebouw in het ruimere bestemmingsvlak ‘Gemengd – 2’ op te nemen als grens voor waar de bebouwing komt. Daarbij is de huidige bebouwing met alle aanbouwen als uitgangspunt genomen. In navolgende uitsnede uit de verbeelding wordt duidelijk dat de grens tot de mogelijke nieuwe bebouwing varieert van circa 22,6 (15 + 7,6) meter tot 32,4 (15 + 17,4) meter tot aan de grens van de tuinen. Daarmee wordt ruim voldaan aan de wens om minimaal 15 meter te respecteren. De maximale hoogte van 13 meter vormt daarin geen inbreuk in relatie tot de afstand van de bebouwing tot de Anne Franklaan.

Uitsnede verbeelding ter plekke van bebouwingsvlak keukengebouw met afstanden tot bestemming ‘Groen-1’

De functies die er komen zijn nog niet bekend. Wel is het uitgangspunt dat de publieksgerichte functies georiënteerd zullen worden op de appèlplaats en niet aan de achterzijde van het gebouw. Hiermee worden de richtlijnen van het Crimson rapport gevolgd. Daarmee zal de achterzijde geluidsluwer zijn.

Voor de ontwikkeling van dit belangrijke gebouw zal participatie plaatsvinden zodat bij de uitwerking de belangen van de bewoners van de Anne Franklaan meegewogen kunnen worden bij het uiteindelijk te realiseren ontwerp van het gebouw.

Ter plekke van de garageloods (ook aangeduid met een C op de verbeelding) is door een indiener van een zienswijze gewezen op de op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan opgenomen aanduiding

‘plat-dak’, deze aanduiding is, zoals terecht door indiener gesteld, niet juist op deze locatie aangezien het een te behouden gebouw betreft en is daarom komen te vervallen. De hoogte van 13 meter voor deze locatie is niet bezwarend voor de omgeving door de afscherming van omliggende gebouwen en kan daarmee gehandhaafd worden.

Woonbestemmingen met aanduiding E op de verbeelding

Bij de aanduiding E is sprake van aanliggende woonbestemmingen binnen de gemeenten Gooise Meren en Hilversum die samen een geheel vormen. In het deel van Gooise Meren is de maximale bouwhoogte van 10 meter op de verbeelding opgenomen, op het deel van Hilversum ontbreekt deze echter en zal alsnog op de verbeelding worden opgenomen dat 10 meter de maximale bouwhoogte is.

Relatie KPN-locatie en Crailo

Door de ontwikkelaar van de KPN-locatie aan de Amersfoortsestraatweg 81 t/m 85 is een zienswijze ingediend die o.a. in gaat op de noodzakelijk afstand tot de erfgrens van 15 meter, de invulling van de groenzone en de mogelijkheid van spelen en de wijze van ontsluiting van de KPN locatie. Een en ander komt voort uit het feit dat dat de ontwikkelaar bezig is om de bestaande locatie her te ontwikkelen tot een woningbouwlocatie van 60 woningen.

Reactie:

De Gemeenteraad van Gooise Meren is in overleg met de ontwikkelaar waarbij een uitgangspuntennotitie is vastgesteld die uitgaat van de realisatie van een plan met 60 woningen. Over de uitganspuntennotitie en het de nadere uitwerking ervan vindt overleg plaats tussen de ontwikkelaar en de GEM met als uitgangspunt dat de beide ontwikkelingen goed op elkaar aansluiten.

De gemeente Gooise Meren heeft daarin aangegeven dat zij een plan wenst dat in een afzonderlijk bestemmingsplan zal worden geregeld. Uitgangspunt daarbij is wel dat de aansluiting van Crailo en de ontwikkeling op de KPN-locatie als een integrale stedenbouwkundige ontwikkeling wordt benaderd.

In 2020 is hierover ook overleg geweest en is er in principe in onderling overleg overeen gekomen hoe de bebouwing van Crailo en van de KPN-locatie, de openbare ruimte en ontsluiting zal verlopen. In navolgende tekening wordt dit verduidelijkt.

Verduidelijking afgestemde bebouwing op Crailo en KPN-locatie

De met de omwonenden afgesproken 15 meter grens die volgens de ontwikkelaar ook in relatie tot de KPN-locatie gerespecteerd moet worden geldt niet voor het deel van Crailo dat aan de KPN-locatie grenst aangezien de huidige bestemming ‘Kantoordoeleinden’ geen woonbestemming betreft. Met de ontwikkelaar is gezocht naar een optimale verkaveling waarbij de bebouwing van Crailo goed aansluit op nieuwbouw die is bedacht op de KPN locatie. Uitgangspunt is daarbij een integrale ontwikkeling waar de bebouwing van de KPN-locatie en Crailo aan elkaar grenzen. In het bestemmingsplan voor Buurtschap Crailo wordt hierop ook

geanticipeerd waarbij de ontsluiting en het parkeren voor de KPN-locatie op een goede manier kan plaatsvinden. Het bestemmingsplan Crailo maakt de in deze tekening opgestelde verkaveling mogelijk.

Groenzone aan de zijde van de Amersfoortsestraatweg

Een aantal zienswijzen gaat in op de bestemming als ‘Groen-2’ van de groene buffer die gelegen is tussen de Amersfoorstestraatweg en de ontwikkeling van de Spiegelhorst. Binnen ‘Groen-2’ is het o.a. naast groen- en speelvoorzieningen ook mogelijk om parkeervoorzieningen te realiseren en mogelijke (parkeer)overlast in deze zone als gevolg van een dusdanig gebruik wordt gevreesd.

Reactie:

Om aan deze zienswijze tegemoet te komen, wordt net als op de andere delen aan de rand met bestaande woonbebouwing een groot deel van de 15 meter zone aanliggend bij de woningen aan de Amersfoortsestraatweg als ‘Groen-1’ bestemd in plaats van ‘Groen-2’ zoals in het ontwerpbestemmingsplan. Daarmee wordt de mogelijke realisatie van parkeervoorzieningen in deze zone net als bij de Anne Franklaan en Roodborstlaan over vrijwel de hele zone uitgesloten. Zie hiervoor onderstaande afbeelding.

‘Groen – 1’ bestemming aanliggend bij de woningen Amersfoortsestraatweg

Het entreegebied (aanduiding G op de verbeelding)

Door een indiener van een zienswijze is gewezen op de wijzigingen van hoogtes in het entreegebied ten opzichte van de ruimtelijke verbeeldingskaart in het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Met name de mogelijkheid tot optopping tot 15 meter ter plekke van het bestaande marechausseegebouw en het realiseren van een bebouwingsaccent van 18 meter waren op basis van de ruimtelijke verbeeldingskaart in het stedenbouwkundig- en landschapsplan niet voorzien.

Reactie

De entreezone was in het stedenbouwkundig plan programmatisch en ruimtelijk nog niet uitgewerkt. In 2020 is gewerkt aan uitwerking van de entreezone als onderdeel van Crailo en daarbij ook als locatie die ligt als schakel tussen de A1 en het natuurgebied. Met de uitwerking van het mobiliteitsconcept is er voor gekozen om voor bezoekers en bedrijven een parkeergarage te realiseren in combinatie met beperkte detailhandel, horeca en bedrijvigheid. De bedoeling is dat er een onderscheidend gebouw wordt ontwikkeld als landmark voor Crailo en de omgeving. Dit betekent dat ervoor gekozen wordt dat hier een gecombineerd parkeer-/ bedrijvengebouw kan worden ontwikkeld met een maximale hoogte van 18 meter. De afstand tot de directe omliggende bebouwing is voldoende om maximaal 6 lagen te realiseren zonder dat er sprake is van hinder van de omgeving.

Voor wat betreft het marechaussee gebouw geldt dat er voor is gekozen om dit gebouw te handhaven ook vanuit het oogpunt van circulariteit. Deze bebouwing ligt echter dichter op de bebouwing van de Amersfoortsestraatweg. Om de hinder tot de naastliggende bebouwing te beperken zal de mogelijkheid tot optopping van dit gebouw beperkt blijven tot 11 meter, waardoor dit gebouw van één extra verdieping kan worden voorzien. In het ontwerpbestemmingsplan werd nog uitgegaan van 15 meter. Ook zal het bouwvlak in dit gebied worden beperkt en de contouren van het bestaande gebouw volgen. In het ontwerpbestemmingsplan werd dit gehele bestemmingsvlak ‘Gemengd-3’ waar het marechausseegebouw als bouwvlak aangewezen waar een bebouwingspercentrage van maximaal 75% op mogelijk was

Op de Hei

Op de Hei (aanduiding F op de verbeelding)

Door een aantal indieners is een zienswijze ingediend over de hoogte van de 18 meter accenten en de positionering van de bouwvlakken in het deelgebied Op de Hei. De positionering van de gebouwen tegen de rand van het natuurgebied wordt door de indieners als een te directe confrontatie met de aanliggende natuur beschouwd.

Reactie:

In het stedenbouwkundig- en landschapsplan is in paragraaf 2.4 en op de voorbeeldverkaveling op pagina 78 weergegeven op welke wijze de bebouwingsclusters in het landschap geplaatst kunnen worden. Het uitgangspunt voor de bebouwing in deelgebied Op de Hei is dat compacte bebouwing met een bepaalde mate van gestapelde bebouwing in clusters in verschillende hoogtes het landschap minder belast dan de keuze voor enkel grondgebonden woningen die over een grote grondoppervlakte zijn uitgesmeerd.

In het beeldkwaliteitsplan zijn voorbeelden getoond van hoe clusters kunnen worden gerealiseerd die goed passen in het landschap. Dat is het uitgangspunt geweest voor de definities van het programma in combinatie met de hoogtes. Bij de uitwerking van het beeldkwaliteitsplan is ervoor gekozen om maximale vrijheid te bieden aan de uitwerking van dit principe van het in harmonie ontwerpen van landschap en bebouwing.

Met de keuze voor de locaties voor het toestaan van hoogteaccent, waar een gebouw van 6 lagen met 18 meter hoogte mogelijk is, is vooral gekeken naar de positionering van de gebouwen met een dergelijke hoogte in het landschap. Op de voor hoogteaccenten aangeduide locaties wordt een gebouw van 18 meter mogelijk geacht, omdat de hoogte van de omliggende bomen daar ook 18 meter of hoger is. Dat betekent dat de zichtbaarheid van de bebouwing vanuit de Bussummerheide minimaal is.

In de navolgende afbeelding is ter illustratie aangeven hoe een cluster geplaatst kan worden in het landschap en wat de zichtbaarheid daarvan dan is. Dit voorbeeld illustreert dat de landschappelijke inpassing van hoogteaccenten heel goed mogelijk is.

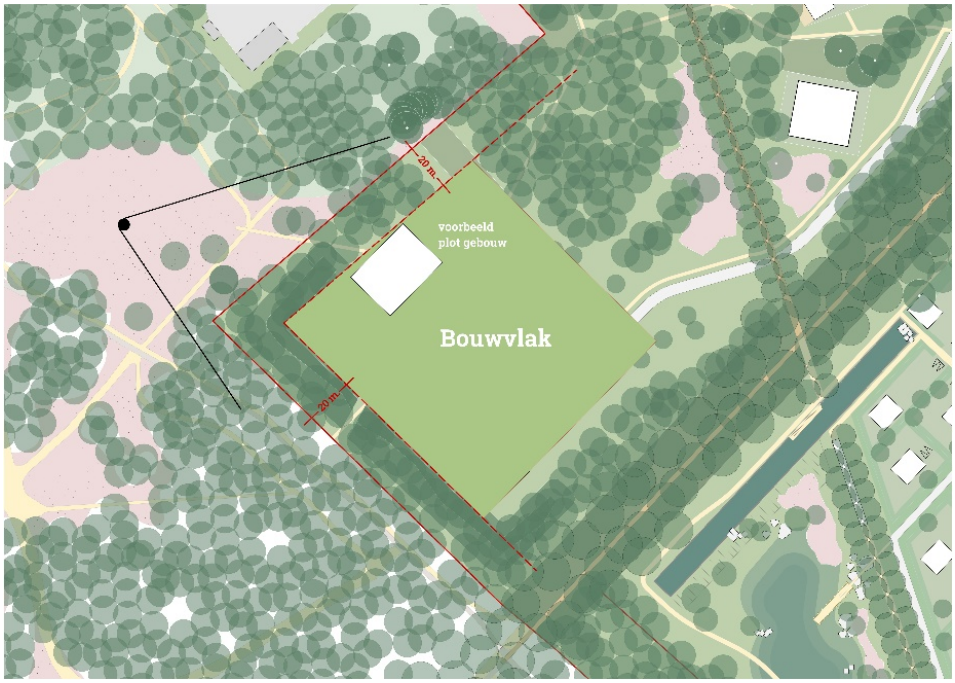
Montage van een zeslaagse bebouwing op de locatie overeenkomstig de navolgende kaart

Een en ander is aanleiding geweest om te komen tot een volgende aanscherping van het stedenbouwkundig plan en daarmee de verbeelding in het bestemmingsplan:

- In het deel Op de Hei worden twee hoogteaccenten mogelijk gemaakt in plaats van drie, en het derde hoogteaccent verschijnt in het entreegebied. Het totaal aantal hoogteaccenten bedraagt nog steeds maximaal 3, waarvan er dus maximaal twee in het deelgebied Op de Hei mogen komen en de derde in het entreegebied. Met minder hoogteaccenten in het gebied direct grenzend aan de Bussummerheide borgen we een zorgvuldige inpassing tussen de bomen.

- In de regels van het bestemmingsplan was de maximale omvang van een te maken bebouwingsaccent niet bepaald. In de regels is nu toegevoegd dat een bebouwingsaccent binnen de daarvoor aangeduide gebieden bestemmingsvlakken in deelgebied Op de Hei (in de bestemming ‘Groen – Wonen’) maximaal 10% mag beslaan van het aanduidingsvlak van het hoogteaccent. Voor het entreegebied is dit 50% van het aanduidingsvlak van het hoogteaccent.

- Voor wat betreft de positionering van het hoogteaccent direct grenzend aan het natuurgebied van GNR zal het bestemmingsvlak met het daarin aangegeven aanduidingsvlak van het hoogteaccent zodanig worden aangepast dat een afstand van 20 meter tot de plangrens in acht wordt genomen. De afstand van 20 meter was in het ontwerpbestemmingsplan al in acht genomen in de zuidelijke richting, maar wordt nu ook in acht genomen worden in westelijke richting zodat geborgd is dat aan beide zijden richting de hei een afstand van ten minste 20 meter aan wordt gehouden.

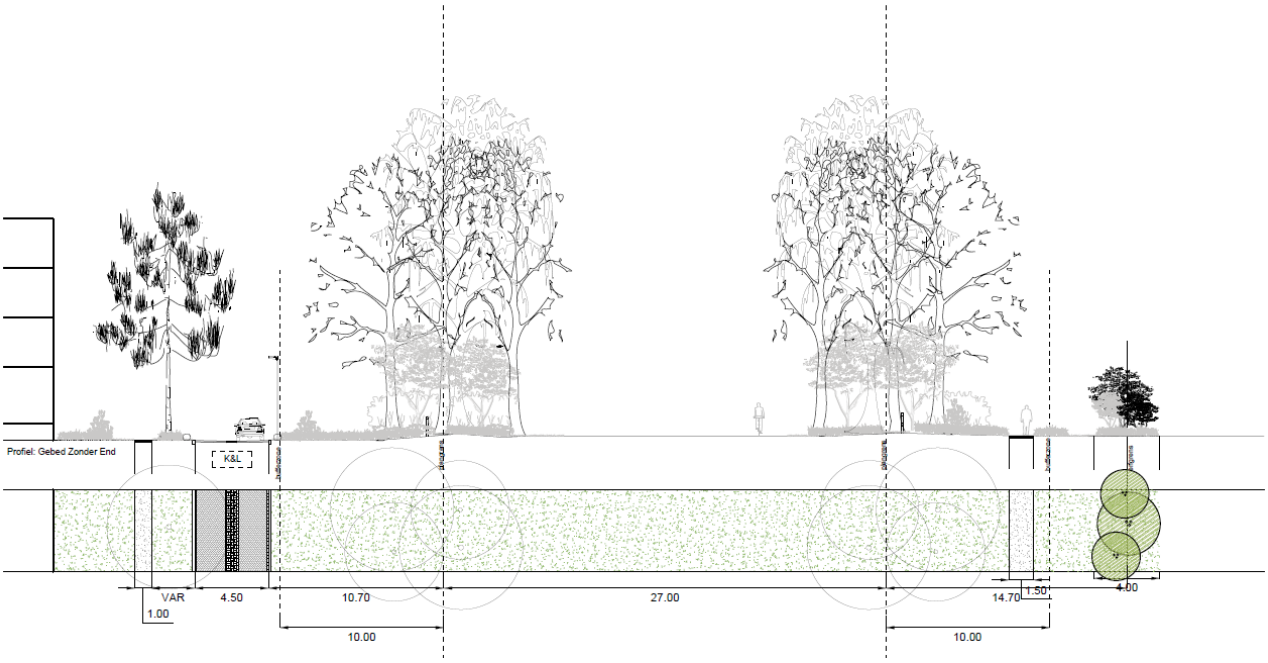
Aangepaste situatie bestemmingsvlak ter plaatse van de schietbaan

Op de verbeelding zal als standaard maximale bouwhoogte (voor de situaties waar dus geen hoogteaccent wordt gerealiseerd) een hoogte van maximaal 15 meter worden gehanteerd. Op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan is onbedoeld een maximale hoogte van 12 meter aangegeven. Op de ruimtelijke verbeeldingskaart in het stedenbouwkundig- en landschapsplan is nog veelal 18 meter aangegeven, met de huidige regeling is duidelijk dat 15 meter het uitgangspunt is voor de maximale bouwhoogte en dat een beperkte mogelijkheid wordt geboden tot het maken van een bebouwingsaccent van maximaal 18 meter.

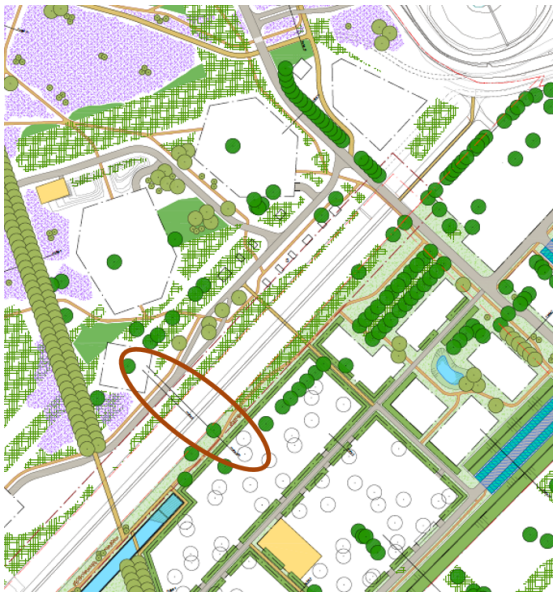
Groenzone ter weerszijden van het Gebed Zonder End

Door Het Goois Natuurreservaat (GNR) wordt verzocht om een groene buffer van ten minste 10 meter en bij voorkeur 20 meter aan weerszijden van het Gebed zonder End aan te wijzen en deze te bestemmen als ‘Natuur’ of ‘Groen-1’.

Reactie:
Het Gebed zonder End is een belangrijke structuur die ook in het landschapsplan van Crailo als belangrijk element wordt beschreven. Om de mogelijkheden van bebouwing etc. niet te zeer te beperken is het niet mogelijk de door GNR geambieerde strook van 20 meter als ‘Natuur’ of ‘Groen-1’ te bestemmen. Wel is nu aan weerszijden van de het Gebed zonder End een strook van 10 meter als ‘Groen-1’ zone bestemd. In het ontwerpbestemmingsplan werd aan de zuidzijde nog uitgegaan van ‘Groen-2’ waarbinnen iets meer verstorende en door GNR ongewenste functies zoals wegen en parkeervoorzieningen ook zouden zijn toegestaan. Met deze aanpassing is de door GNR gevraagde afstand tot de eerste bebouwing en het Gebed zonder End voldoende gewaarborgd. De hierna opgenomen dwarsdoorsnede laat zien dat de gehele zone van het Gebed zonder End met een ‘Natuur’ bestemming omklemd door ‘Groen-1’ bestemming ten minste 45 meter bedraagt.

Doorsnede Gebed zonder End met extra 10 meter groen-1 aan weerszijden

Aanduiding positie dwarsdoorsnede Gebed zonder End

Op Zuid

Bouwhoogte bestemmingen Wonen (aanduiding H op de verbeelding)

Door een indiener van een zienswijze is er op gewezen dat in het ontwerpbestemmingsplan de maximaal toegestane bouwhoogte in de woonbestemming die gelegen is tegen het Gebed Zonder End op het deel van Hilversum op 13 meter is en op het deel van Laren 10 meter. De situering van deze woonbestemming is zodanig dat een gemeentegrensoverschrijdende bebouwing mogelijk lijkt. Indiener wenst de bouwhoogte in zijn geheel tot 10 meter te beperken in verband met de korte afstand tot het Gebed zonder End.

Reactie:

In het stedenbouwkundig plan is op dit deel een appartementengebouw gepland van maximaal 4 lagen en 13 meter. De 13 meter is op de verbeelding van Hilversum wel goed opgenomen. Op de verbeelding van Laren is dit niet gedaan en is de maximale bouwhoogte nu aangepast naar 13 meter.

Het is correct dat dit bebouwing op beperkte afstand gelegen van het Gebed zonder End mogelijk maakt. Zoals hiervoor al aangegeven wordt langs het Gebed zonder End een 10 m brede zone tot Groen -1 bestemd (was ‘Groen-2’ in het ontwerpbestemmingsplan) waarmee het Gebed zonder End vrij komt te liggen in het landschap..

In het oostelijke deel van de bestemming ‘wonen’ op grondgebied van Laren wordt conform de 4 maart 2020 door de gemeenteraden vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart een vlak opgenomen met een aangegeven bouwhoogteaanduiding van 10 meter. De bouwhoogte van het appartementengebouw dat op het westelijk deel mogelijk wordt blijft met 13 meter onder de hoogte van de bomen waardoor er geen nadelig effect zal zijn op de omgeving.

Uitkijkpunt (aanduiding l op de verbeelding)

Een aantal indieners heeft in een zienswijze aangegeven bezwaren te hebben tegen de mogelijkheid die het bestemmingsplan biedt om binnen de bestemming ‘Gemengd – ecowal’ een uitkijkpunt van maximaal 15 meter te realiseren, omdat dit geen aantrekkelijk uitzicht zou opleveren en afbreuk zou doen van de beschermende functie voor de natuur die juist van de ecowal zou moeten uitgaan.

Reactie:

In het ontwerpbestemmingsplan is binnen de bestemming ‘Gemengd-ecowal’ de mogelijkheid opgenomen tot het maken van een uitkijkpunt van maximaal 15 meter om zo de natuur en heide vanaf Crailo beter beleefbaar te maken. Gelet op de in verband hiermee naar voren gebrachte zienswijzen wordt het bestemmingsplan op dit gebied gewijzigd en wordt de mogelijkheid tot het maken van een uitkijkpunt beperkt. In plaats van binnen de gehele bestemming ‘Gemengd-ecowal’ is het nu slechts mogelijk om na een binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan een uitkijkpunt te realiseren binnen de uiterst zuidwestelijke punt van de bestemming ‘Gemengd-ecowal’. Om te bewerkstelligen dat met het uitkijkpunt de belangen van de omgeving (in verband met o.a. de aanliggende natuur en privacy van omwonenden) niet onevenredig geschaad worden, wordt op basis van het specifieke ontwerp van het uitkijkpunt hieromtrent een afweging gemaakt bij de besluitvorming over de vergunningverlening. In het kader van de aanvraag van de vergunning is het aanleveren van een ecologisch onderzoek op basis waarvan blijkt dat het beoogde uitkijkpunt de omliggende natuurwaarden niet onevenredig schaadt, een vereiste.

3.3 Onderzoeken natuur

In diverse zienswijzen is ingegaan op het aspect natuur. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de onderzoeken met een korte weergave van de conclusies. Deze onderzoeken worden toegevoegd aan bijlage 19 bij de bestemmingsplannen.

Het plangebied is volledig onderzocht op beschermde soorten. Voor de sloop en/of renovatie van alle gebouwen is een ontheffing op de Wnb verkregen, of niet nodig (omdat er geen verblijven in zitten). Voor het terrein is nog geen ontheffingsaanvraag ingediend. Dat volgt in de loop van dit jaar zodra de inrichting van het plangebied nader is uitgewerkt en exact bekend is welke ingrepen er aan de openbare ruimte worden getroffen.

Zoals aangegeven is het beschikbare onderzoek voor het plangebied omvangrijk. Hierna wordt voor enerzijds de Kolonel Palmkazere en anderzijds het Oefenrampenterrein en Asielzoekerscentrum (nu de deelgebieden Op de Hei en Op Zuid) ingegaan op het verrichte onderzoek en de belangrijkste conclusies.

Kolonel Palmkazerne

De datum van uitvoer, de scope en de houdbaarheid van de ecologische onderzoeken op Crailo zijn zo goed mogelijk aangepast op de meerjarenplanning van de werkzaamheden om het terrein te saneren en bouwrijp te maken.

Allereerst is de aanwezigheid van de beschermde soorten in de gebouwen van de Kolonel Palmkazerne onderzocht om te bepalen of er rekening gehouden diende te worden met beschermde functies (‘Quickscan Flora- en faunawet herontwikkeling Kolonel Palmkazerne te Crailo’ van TAUW d.d. 28 januari 2016). Ervan uitgaande dat er voor de herinrichting geen bomen worden gekapt en de inrichting geen effect heeft op soorten die niet in gebouwen leven, werd op basis van de quickscan geconcludeerd dat effecten op steenmarter en gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten zijn en dat nader onderzoek vereist is.

Bij het verrichten van dit nader onderzoek (‘Soortgericht onderzoek flora en fauna voor de Kolonel Palmkazerne te Crailo – Onderzoek naar de aanwezigheid van en effecten op vleermuizen en steenmarter door de beoogde plannen’ van TAUW d.d. 29 januari 2016) zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd. Geconcludeerd werd dat er geen verblijfplaatsen van steenmarter in gebouwen zijn, maar dat er wel sprake is van vleermuisverblijven in de gebouwen met de nummers 2, 3, 4, 5, 13, 22, 23, 24, 26, 28.

Uit onderzoek in 2018 (‘Natuurtoets ontwikkeling Kolonel Palmkazerne, ORT en Crailo-Zuid van TAUW d.d. 16 mei 2018’) naar mogelijke verblijfplaatsen van kleine marterachtigen in gebouwen 19 en 27 volgt dat deze in deze gebouwen zijn uitgesloten.

In 2019 is de ‘Inventarisatie kleine marters en Huismus op de voormalige Kolonel Palmkazerne’ d.d. 16 juli 2019 door Groot Eco Advies verricht. Het uitgangspunt bij dit onderzoek is dat er geen bomen worden gekapt en dat de inrichting geen effect heeft op soorten die niet in gebouwen leven. Geconcludeerd werd dat er geen verblijfplaatsen van wezel, bunzing en hermelijn in gebouwen zijn evenmin was er sprake van verblijfplaatsen van huismus in gebouwen

Vanwege de verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen is door TAUW het ‘Activiteitenplan ontheffingsaanvraag Crailo-Noord’ d.d. 15 april 2019 opgesteld in verband met het opzettelijk verstoren en/of het beschadigen en/of vernielen van voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, bij de sloop en renovatie van gebouwen op de Kolonel Palmkazerne, op 16 juli 2019 zijn aanvullende gegevens in het kader van deze ontheffingsaanvraag ingediend. Dit heeft er toe geleid dat op 2 september 2019 door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord namens het bevoegd gezag ontheffing is verleend voor de sloop en renovatie van de gebouwen. De ontheffing is geldig tot en met 10 juni 2024, waarna een verlenging kan worden aangevraagd. Alle voorgeschreven tijdelijke, compenserende maatregelen voor vleermuizen zijn reeds gerealiseerd. Daarnaast is reeds voldaan aan de voorgeschreven gewenningsperiode van de alternatieve verblijfplaatsen.

Naast het onderzoek aan de gebouwen is er ook onderzoek naar de natuurwaarden op het terrein verricht. In het rapport Crailo Noord natuurtoets terrein van TAUW d.d. 28 februari 2020 is geconcludeerd dat effecten op akkerdoornzaad, korensla, glad biggenkruid, stijve wolfsmelk, boommarter, eekhoorn, das,

vleermuizen, ransuil, boomvalk, buizerd, sperwer, wespendief, havik, hazelworm en levendbarende hagedis niet zijn uit te sluiten en dat nader onderzoek is vereist. De gebouwen zijn voor dit onderzoek niet nogmaals onderzocht, deze zijn reeds onderzocht en er is reeds een ontheffing voor aanwezig geldig tot 10 juni 2024.

In het door TAUW verrichte ‘Nader onderzoek soortbescherming terrein Crailo Noord – Onderzoek in het kader van het onderdeel soortbescherming van de Wet natuurbescherming’ d.d. 3 januari 2020 is met uitzondering van de gebouwen het gehele terrein noord onderzocht. Hierbij zijn paarverblijven van ruige dwergvleermuis en foerageergebied van vleermuizen aangetroffen. Tevens zijn verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van boommarter, bunzing en eekhoorn vastgesteld. Geconcludeerd is dat er waarschijnlijk een ontheffing moet worden aangevraagd voor het aantasten van verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van bovengenoemde soorten.

Oefenrampenterrein en Asielzoekerscentrum

Om de natuurwaarden op het Oefenrampenterrein en Asielzoekerscentrum vast te stellen heeft TAUW allereerst de Natuurtoets ontwikkeling Kolonel Palmkazerne, ORT en Crailo-Zuid, d.d. 16 mei 2018 verricht. Geconcludeerd werd dat effecten op schubvaren, akkerdoornzaad, korensla, stijve wolfsmelk, boommarter, steenmarter, wezel, bunzing, hermelijn, das, gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen, gierzwaluw, huismus, steenuil, kerkuil, ransuil, boomvalk, buizerd, sperwer, havik, hazelworm, levendbarende hagedis niet zijn uit te sluiten en dat nader onderzoek vereist is.

In het ‘Nader onderzoek soortbescherming Crailo – Onderzoek voor deelgebieden midden en zuid in het kader van soortbescherming van de Wet natuurbescherming’ van TAUW d.d. 9 juli 2020 werd in het plangebied vastgesteld:

- Een jaarrond beschermd nest van buizerd
- Meerdere verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van eekhoorn
- Essentieel leefgebied van boommarter
- Meerdere verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis in gebouwen
- Een verblijfplaats van ruige dwergvleermuis in een boom

Geconcludeerd is dat een ontheffing moet worden aangevraagd voor de sloop en renovatie van de gebouwen en dat er waarschijnlijk een ontheffing moet worden aangevraagd voor het aantasten van verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van de andere bovengenoemde soorten.

Vanwege de vleermuizen is door TAUW het Activiteitenplan Wnb ontheffingsaanvraag gebouwen Crailo Midden-Zuid d.d. 15 juli 2020 opgesteld. De ontheffing is gericht op het opzettelijk verstoren en/of het beschadigen en/of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in verband met de sloop en renovatie van gebouwen van het Oefenrampenterrein en Asielzoekerscentrum. Op 4 november 2020 zijn in het kader van deze aanvraag ‘Aanvullende gegevens aanvraag ontheffing Wnb Crailo Midden-Zuid’ door TAUW aangeleverd. Dit heeft ertoe geleid dat op 4 november 2020 de ‘Ontheffing sloop en renovatie panden Kolonel Palmkazerne, Bussum’ door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord namens het bevoegd gezag is verleend. De ontheffing is geldig tot en met 1 april 2026, waarna een verlenging kan worden aangevraagd. Alle voorgeschreven tijdelijke, compenserende maatregelen voor vleermuizen worden in de loop van 2021 gerealiseerd.

Voor het terrein (dus het groen om de gebouwen heen) is nog geen ontheffingsaanvraag ingediend. Wanneer in de loop van 2021 het voorontwerp van het inrichtingsplan is vastgesteld, wordt een nadere effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de aanwezige beschermde functies voor soorten. Voor de beschermde verblijfplaatsen en/of leefgebied waar vervolgens alsnog een effect niet valt uit te sluiten, wordt een ontheffing aangevraagd. Vooruitlopend op de ontheffingsaanvraag en eventuele voorschriften die uit de ontheffing volgen, worden maatregelen genomen om leefgebied van boommarter, bunzing, eekhoorn en buizerd in tact te houden totdat ontheffing is verleend. Met het opstellen van het Programma van Eisen en Voorlopig Ontwerp van de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de vastgestelde beschermde natuurwaarden om effecten op voorhand te beperken. Er wordt voor deze soorten, samen met de natuurambitie doelen, een uitwerking gemaakt van de habitateisen zodat deze geborgd worden in het ontwerp openbare ruimte en als maatregelen natuurinclusief bouwen worden voorgeschreven in de kavelpaspoorten bij de uitgifte van de kavels. Daarnaast bestaat de omgeving van het plangebied uit een groot oppervlak van vergelijkbaar habitat. De verwachting is daarom dat het uitvoeren van het plan geen

effect heeft op de staat van instandhouding van deze soorten, waardoor een ontheffing op de Wet natuurbescherming te verkrijgen is.

Concluderend kan worden gesteld dat het inzicht in de uitvoerbaarheid van de plannen volledig is. Het gehele gebied is reeds onderzocht, het is duidelijk of ontheffingen nodig zijn en of deze kunnen worden verleend. Voor de sloop en renovatie van de gebouwen zijn de twee benodigde ontheffingen verleend. De verwachting is dat de derde ontheffing voor de beschermde functies van het groen op Crailo ook te verkrijgen is. Dit betekent dat het plan als redelijkerwijs uitvoerbaar mag worden beschouwd voor het aspect soortbescherming.

4 BEANTWOORDING INDIVIDUELE ZIENSWIJZEN

Ontvangen zienswijzen m.b.t. ontwerpbestemminsplan met verbrede reikwijdte Buurtschap Crailo met MER en ontvangen inspraakreacties m.b.t. ontwerp beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo

In onderstaande tabel zijn de kenbaar gemaakte zienswijzen met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan met MER opgenomen en de inspraakreacties met betrekking tot het beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo. Omwille van de leesbaarheid is er voor gekozen om dit op A3-formaat weer te geven.

Het eerste deel van het 'Id' in de eerste kolom correspondeert met de indieners zoals aangegeven in paragraaf 1.2.3., het laatste deel betreft een unieke letter per onderdeel uit de reactie zodat elk punt een unieke 'id' heeft. Indien een zienswijze/reactie door meerdere gemeenten is ontvangen dan is dit herkenbaar aan een samengesteld id. De door de drie gemeenten ontvangen reactie van Het Goois Natuurreservaat heeft bijvoorbeeld het volgende 'id': "GM19/ L28/H5". In de laatste kolom 'wijz' is aangegeven of de zienswijze/reactie wel of geen aanleiding geeft tot wijziging van het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Bij naar voren gebrachte punten die zowel betrekking hebben op het ontwerpbestemmingsplan als op het ontwerp beeldkwaliteitsplan is dit in het de kolom 'onderwerp' aangegeven.

Er is niet voor gekozen om de ingediende zienswijzen en inspraakreacties per thema te behandelen, maar per indiener. Op deze manier heeft elke indiener op overzichtelijke wijze een reactie op de door hem/haar naar voren gebrachte punten. Dit heeft echter tot gevolg dat er de nodige dubbelingen in het stuk voorkomen. Bij de beantwoording van gelijke punten is er voor gekozen om zoveel mogelijk te verwijzen naar een antwoord/reactie op een eerder punt.

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM19/ L28/ H5a.	bouwhoogte/hoogteaccenten	Verzoek: ik verzoek u om de bouwvlek in het bestemmingsplan zodanig te wijzigen cq te verschuiven dat deze de bestaande grondwal met beplanting rond de schietbaan niet meer overlapt en de bouwvlek ten minste 20 meter uit het bestaande eigendom van Goois Natuurreservaat blijft. Dit is weergegeven op kaart 1 [deze kaart is na de tabel opgenomen]. Voor een goede ruimtelijke inpassing van bebouwing met behoud van bestaande groene kwaliteit is het van belang dat de gehele grondwal met beplanting rond de schietbaan behouden blijft en deze een passende natuur- of groen 1 bestemming krijgt. Om de zichtbaarheid van de bebouwing aan de rand van het Goois Natuurreservaat enigszins te beperken is het noodzakelijk dat de bouwhoogte van deze bouwvlek beperkt blijft tot de in de verbeelding aangegeven hoogte van maximaal 12 meter. Ik verzoek u om nabij de schietbaan in geen geval hogere bebouwing mogelijk te maken dan 12 meter en de specifieke bouwaanduiding-bebouwingsaccent 18 meter in dit bouwvlak te schrappen of te verplaatsen naar een gedeelte van het plangebied op grotere afstand tot een natuurgebied. Toelichting: Het Goois Natuurreservaat hecht veel waarde aan de landschappelijke kwaliteit van haar terreinen en streeft naar een illusielandschap waarin bebouwing vanuit de natuur niet of nauwelijks zichtbaar is. De provincie Noord-Holland erkent het illusielandschap in de leidraad Landschap en cultuurhistorie 2018 als een kernkwaliteit van het Gooi en beschrijft in het onderdeel 'ambities en ontwikkelprincipes' dat o.a. behoud van bestaande groene buffers en afschermende opgaande beplanting kunnen bijdragen aan ruimtelijke kwaliteit. Het ontwerp bestemmingsplan projecteert een bouwvlek waarbinnen tot 12 meter hoogte kan worden gebouwd ter plaatse van de schietbaan. Deze bouwvlek grenst direct aan het bestaande natuurgebied Goois Natuurreservaat en aan een open heideterrein. Hierdoor biedt het bestemmingsplan mogelijkheden om bebouwing tot ruim 12 meter hoog direct grenzend aan of nabij het open heidelandschap te realiseren. De noordwestelijke strook van de geprojecteerde bouwvlek is op dit moment een fraaie grondwal van circa ongeveer 5 meter hoog en 20 meter breed, met opgaande beplanting van inlandse eiken. Deze vormt een uitstekende bestaande groene buffer tussen de ontwikkellocatie en het heidelandschap.	1. Het bestemmingsplan biedt flexibiliteit voor de uitwerking van het stedenbouwkundig plan. In een eerste verkenning komt naar voren dat het in zijn geheel handhaven van de grondwal voor de bestemming wonen niet gewenst is. Het wel of niet handhaven van de grondwal wordt overigens niet door het bestemmingsplan geregeld. 2. Het bestemmingsplan gaat uit van de kwaliteit van het illusielandschap. Op de bedoelde locatie is het goed mogelijk om tot 18 meter te bouwen, aangezien de bomen ter plekke hoger zijn. Daarmee wordt de bebouwing afgeschermd en zal vanaf afstand van de hei de bebouwing geen dominant karakter hebben. Om tegemoet te komen aan de vrees dat de bebouwing te dominant in het landschap zichtbaar zal zijn wordt de bouwhoogte van 18 meter in oppervlakte beperkt tot een percentage van 10% van elk aanduidingsvlak van een hoogteaccent. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt de verbeelding van het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan zoals aangegeven in paragraaf 3.2.*	ja
GM19/ L28/ H5b.	Identiteit 'Gebed zonder End'	Het 'Gebed zonder end' (officieel Nieuwe Crailoseweg) is een gezichtsbepalende en waardevolle landschappelijke structuur die de ontwikkellocatie van Crailo doorsnijdt. De 3 kilometer lange rechte structuur van inlandse eiken door een ongerept natuurlandschap omvat een onverhard wandelpad, een ruiterpad en een recreatief fietspad en wordt intensief gebruikt. Het Gebed zonder end is vrijwel geheel in eigendom van het Goois Natuurreservaat en heeft over de gehele breedte van ongeveer 30 meter een natuurbestemming.	Het belang van het Gebed zonder End als waardevolle landschappelijke structuur wordt onderschreven. Om de beleving van het Gebed zonder End als een groene buffer te behouden wordt aan beide zijden een strook van 10 meter bestemd tot Groen 1, in het ontwerpbestemmingsplan was nog een gedeelte ten zuidoosten van het Gebed zonder End als Groen-2 bestemd. Hiermee wordt het natuurlijke karakter geborgd.	ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		Voor de beleving van het Gebed zonder end is het gewenst dat er een groene buffer wordt gemaakt tussen de nieuwe bebouwing en het bestaande natuurgebied omdat de 30 meter brede strook anders haar natuurlijke karakter verliest. Dit kan door aan beide kanten van het huidige eigendom van Goois Natuurreservaat de bestaande bomen te behouden en de groene kwaliteit te borgen met een passende Natuur of Groen 1 bestemming. Hierbij wil ik benadrukken dat het Gebed zonder end niet alleen belangrijk is als groene entree van het Goois Natuurreservaat, maar ook als de belangrijkste groene entree van de ontwikkellocatie zelf. Voor het Gooi is het van belang dat het toeristisch recreatieve karakter met fietspad behouden blijft. Verdere ontwikkeling als snelfietspad of doorgaand utilitair fietspad wordt vanwege de functie van het natuurgebied niet voorgestaan. Ik verzoek u om binnen de ontwikkellocatie Crailo aan beide zijden van het Gebed zonder end een strook van ten minste 10 meter en bij voorkeur 20 meter te vrijwaren van bouwmogelijkheden en ontsluitingswegen en deze strook als Natuur of Groen1 te bestemmen. Dit vraagt om het in beperkte mate opschuiven van geprojecteerde bestemmingen. Op kaart 1 [deze kaart is na de tabel opgenomen] zijn de hiervoor benodigde aanpassingen indicatief aangegeven uitgaande van 20 meter brede groenstroken.	*Naar aanleiding van deze reactie is de verbeelding van het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan en is direct ten zuidoosten van het Gebed zonder End een strook van 10 meter bestemd als 'Groen-1' in plaats van als 'Groen-2' zoals in het ontwerpbestemmingsplan het geval was.*	
GM19/ L28/ H5c.	bouwhoogte/hoogteaccenten	Opvallend is dat in het ontwerp bestemmingsplan de maximale bouwhoogte voor woningen in het Hilversumse deel 13 meter is en in het Larense deel 10 meter. In verband met de korte afstand tussen het Gebed zonder end en de woningbouwlocatie in Hilversum en het impact van hoge gebouwen op de beleving van het Gebed zonder end, verzoek ik u de maximale hoogte van deze woningen te beperken tot 10 meter.	De door u geconstateerde opvallendheid berust op een omissie in de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan (gemeente Laren). Op de 4 maart 2020 door de gemeenteraden vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart is een vlak met een bouwhoogte van 13 meter aangegeven dat deels op grondgebied van Hilversum ligt en deels op het grondgebied van Laren. Binnen dezelfde bestemming Wonen ligt ten oosten daarvan een vlak met een aangegeven bouwhoogte van 10 meter. Per abuis is de grens van de bouwhoogte op de gemeentegrens gelegd, waardoor het niet conform de ruimtelijke verbeeldingskaart van het stedenbouwkundig- en landschapsplan mogelijk is om ook binnen Laren een deel tot 13 meter hoog te kunnen behouwen. Op de verbeelding van Laren wordt dit aangepast overeenkomstig de ruimtelijke verbeeldingskaart bij het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Het Gebed zonder End wordt aan beide zijden begrensd met de bestemming Groen -1 (in het ontwerpbestemmingsplan werd aan de zuidzijde van het Gebed zonder End nog uitgegaan van Groen-2), waarmee het unieke karakter van het Gebed zonder End over de gehele lengte wordt geborgd. De bouwhoogte van het binnen de aanliggende bestemmingsvlakken te realiseren appartementengebouw blijft met 13 meter onder de hoogte van de bomen waardoor er geen nadelig effect zal zijn op de natuur. *Naar aanleiding van deze reactie wordt de verbeelding van het bestemmingsplan van Laren aangepast zoals omschreven in paragraaf 3.2 van deze reactienota.*	Ja
GM19/ L28/ H5d.	Infra rond 'Gebed zonder End'	Binnen de bestemming Groen 2 (G2) is de aanleg van wegen (autoverkeer) mogelijk. Het deel van het Gebed zonder end ten noorden van de ontsluiting van het Larense deel van de ontwikkellocatie heeft deze bestemming gekregen. Hierdoor wordt het mogelijk om dit deel van het Gebed zonder end toegankelijk te maken voor autoverkeer. Gegeven het belang en het natuurlijk karakter van het Gebed zonder end is het zeer onwenselijk dat autoverkeer door de laanstructuur mogelijk wordt gemaakt. Zeker als de Amersfoortsestraatweg (parallelweg A1 of Rijksweg West) via het noordelijk deel van het Gebed zonder end wordt aangesloten op de toegang van Crailo en de wegen rond het viaduct onder de Al, is het waarschijnlijk dat er veel autoverkeer door het Gebed zonder end zal rijden. Hierdoor wordt niet alleen natuurlijke karakter van dit deel van het Gebed zonder end bedreigd, ook zullen de effecten van autoverlichting tot diep in het als natuur bestemde deel doordringen. Het Goois Natuurreservaat accepteert de doorsnijding het Gebed zonder end voor autoverkeer omdat dit noodzakelijk is om de Larense delen van de ontwikkellocatie bereikbaar te houden, waarbij ik opmerk dat deze is geprojecteerd op het eigendom van het Goois Natuurreservaat. Ik verzoek u echter dringend om geen auto-ontsluiting of toeloop naar een fietstunnel mogelijk te maken in het noordelijk deel van het Gebed zonder end en hier te kiezen voor een Natuur of Groen 1 bestemming. Om doorgaand verkeer richting de Larense manege en andere delen van Laren via de ontwikkellocatie en over een deel van het Gebed zonder end te voorkomen verzoek ik om de Amersfoortsestraatweg (parallelweg Al of	In het noordelijk deel van het Gebed zonder End is sprake van een eventuele toekomstige ontwikkeling om een onderdoorgang te realiseren onder de Rijksweg A1. Dit maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Het doorgaand verkeer richting de Larense manege en andere delen van Laren de Amersfoortsestraatweg (parallelweg A1 of Rijksweg West) blijft gehandhaafd, mogelijk is een beperkte wijziging in de verkeersstructuur noodzakelijk. Ter wille van deze flexibiliteit is gekozen om dit niet expliciet vast te zetten in een verkeersbestemming. Uw suggestie om ter plekke een 'Groen-1' bestemming in plaats van een 'Groen-2' bestemming op te nemen, wordt overgenomen. *Naar aanleiding van deze reactie wordt de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen 'Groen-2' bestemming ter plekke van het noordelijk deel van het Gebed zonder End gewijzigd in een 'Groen-1' bestemming.*	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		Rijksweg West) expliciet te benoemen als te behouden infrastructuur en deze als verkeersbestemming een plek te geven in de plannen voor Crailo.		
GM19/ L28/ H5e.	Infra rond 'Gebed zonder End'	Ook in de smalle strook ten zuiden van het Gebed zonder end bestemming Groen 2 aangegeven, waardoor het mogelijk is een parallelweg langs het Gebed zonder end te maken. Dit zou van grote invloed zijn voor de beleving van het Gebed zonder end door zichtbaarheid en verlichting. Ik verzoek u om ontsluitingsmogeliikheden binnen de bouwvlekken te regelen en hier een groen 1 of natuurbestemming te kiezen waarin geen parallelweg wordt mogelijk gemaakt.	De door indiener aangehaalde mogelijkheid van een parallelweg langs het Gebed zonder End is geenszins de bedoeling gezien de aangehaalde invloed op de beleving van het Gebed zonder End door zichtbaarheid en verlichting. Ook aan de zuidelijke zijde van het Gebed zonder End zal conform uw verzoek een ‘Groen -1’ bestemming worden opgenomen. *Mede naar aanleiding van deze reactie zal de verbeelding worden gewijzigd zoals aangegeven onder de reactie bij GM19/ L28/ H5b.*	Ja
GM19/ L28/ H5f.	Ecowal	De natuurverbinding Laarderhoogt is een essentiële natuurverbinding voor het Gooi, met de natuurbrug over de Al als meest in het oog springende onderdeel. Voor het goed functioneren van de natuurverbinding is het van belang dat er voldoende ruimte, natuurkwaliteit en rust is voor de soorten die de verbinding gebruiken. Bij de planvorming van Crailo is dit een belangrijk vertrekpunt. Onderzoeksinstituut Alterra heeft In diverse adviezen beschreven wat er precies nodig is. Zo wordt een bepaald ruimtebeslag voor de natuur en een afschermende grondwal van 5 meter hoog geadviseerd. Het Goois Natuurreservaat acht deze adviezen als leidend bij het bepalen van haar standpunt over de benodigde inpassing rond de toeloop van de natuurbrug. Het ontwerp bestemmingsplan houdt rekening met de minimale eisen voor de natuurverbinding. Er worden natuurbestemmingen aangegeven in de zone die ten behoeve van het functioneren van de natuurverbinding als natuur dient te worden ontwikkeld. Ook een afschermende ecowal tot 5 meter hoog mogelijk gemaakt in een specifieke bestemming Gemengd - Ecowal.Het ontwerp bestemmingsplan geeft het Goois Natuurreservaat daarom geen aanleiding om op dit punt wijzigingen te vragen. Een zorgpunt wil ik echter wel benoemen. In de plantekeningen is tot op heden een ecowal van 3,6 meter hoogte voorzien, wat substantieel lager is dan de geadviseerde en in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte hoogte van 5 meter. Ik verzoek u daarom in het bestemmingsplan de minimale afschermingshoogte van 5 m voor deze ecowal expliciet op te nemen.	Dit verzoek wordt niet overgenomen. Uit het als bijlage 27 bij de toelichting opgenomen adviesrapport blijkt dat een ecowal van 3,6m voldoende in staat is om verstoring van kunstlicht en geluid te mitigeren.In de regels van het bestemmingsplan is in art 7.4.2. een voorwaardelijke verplichting opgenomen die borgt dat er pas gebouwen en bouwwerken mogen worden gerealiseerd indien er ter plekke een afscherming aanwezig is die negatieve effecten op natuur en natuurbrug afschermt. Zolang de bouwwerken en gebouwen binnen de kaders van het onderzoek van bijlage 27 zijn, is 3,6m voldoende. Aanvullend hierop worden eisen gesteld aan de bedrijven die zich vestigen op het bedrijventerrein. Zowel ten aanzien van geluid als licht worden in artikel 3.4.2 van de bestemming bedrijven maxima gesteld waarmee verstoring van natuur wordt ingeperkt.	Nee
GM19/ L28/ H5g.	Ecowal	Bij de beschrijving van bouwwerken geen gebouwen (artikel 7.2.3) wordt een hoogte voor erf- en terreinafscheidingen van maximaal 1 meter genoemd. Ten behoeve van de benodigde afscherming zoals door Alterra beschreven en conform de afspraken die zijn gemaakt tussen GEM Crailo en Goois Natuurreservaat zou deze hoogte 2 meter moeten zijn. Ik verzoek u om de maximale hoogte voor erf- en terreinafscheidingen langs de ecowal te wijzigen naar 2 meter.	Een dergelijke wijziging is niet noodzakelijk. De gronden ten zuidoosten langs de ecowal hebben de bestemming Natuur. De bestemming Natuur maakt het maken van een terreinafscheiding met de door indiener gewenste hoogte van 2 meter wel mogelijk.	Nee
GM19/ L28/ H5h.	Ecowal	In artikel (artikel 7.2.3) wordt een uitkijkpunt (van 15 meter hoog) mogelijk gemaakt, terwijl tussen GEM Crailo en Goois Natuurreservaat is afgesproken dat een uitkijkpunt in de ecowal geen aantrekkelijk uitzicht oplevert en mede daarom komt te vervallen. Ik verzoek om de artikelen mbt. het uitzichtpunt uit de bestemming Gemengd - Ecowal te schrappen.	In het ontwerpbestemmingsplan is binnen de bestemming ‘Gemengd-ecowal’ de mogelijkheid opgenomen tot het maken van een uitkijkpunt van maximaal 15 meter om zo de natuur en heide vanaf Crailo beter beleefbaar te maken. Gelet op de in verband hiermee naar voren gebrachte zienswijzen wordt het bestemmingsplan op dit gebied gewijzigd en wordt de mogelijkheid tot het maken van een uitkijkpunt beperkt. In plaats van binnen de gehele bestemming ‘Gemengd-ecowal’ is het nu slechts mogelijk om na een binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan een uitkijkpunt te realiseren binnen de uiterst zuidwestelijke punt van de bestemming ‘Gemengd-ecowal’. Om te bewerkstelligen dat met het uitkijkpunt de belangen van de omgeving (in verband met de aanliggende natuur en privacy van omwonenden) niet onevenredig geschaad worden, wordt op basis van het specifieke ontwerp van het uitkijkpunt hieromtrent een afweging gemaakt bij de besluitvorming over de vergunningverlening. In het kader van de aanvraag van de vergunning is het aanleveren van een ecologisch onderzoek vereist op basis waarvan blijkt dat het beoogde uitkijkpunt de omliggende natuurwaarden niet onevenredig schaadt. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. Op de verbeelding wordt n de zuidwestelijke punt van de bestemming ‘Gemengd-Ecowal’ een Functieaanduiding (sr-*	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			uit) ''specifieke vorm van recreatie - uitkijkput' toegevoegd, waarmee de mogelijke locaties voor een uitkijkpunt zijn beperkt. *Lid e 'uitkijkpunt' van artikel 7.1 dat in de regels van het ontwerpbestemmingsplan was opgenomen komt te vervallen.* *Lid c en lid e van artikel 7.2.3 van het ontwerpbestemmingsplan, waarmee geregeld was dat de bouwhoogte van een uitkijkpunt niet meer dan 15 meter mag bedragen en het aantal uitkijkpunten niet meer dan 1 bedraagt komen te vervallen en wordt in de hierna te behandelen afwijkingsbepaling verwerkt.* *Als gevolg van de vervallen artikelleden wordt artikellid 7.2.3 lid d omgenummerd tot artikel 7.2.3 lid c ook komt het na de komma opgenomen zinsdeel 'met uitzondering van het uitkijkpunt' te vervallen.* *Onder 7.3. wordt een nieuwe afwijkingsbepaling opgenomen, waarvoor het artikel wordt aangepast tot het hierna opgenomen artikel.* 7.3 Afwijken van de bouwregels *7.3.1 Afwijken* *Burgemeester en wethouders zijn bevoegd af te wijken van het bepaalde onder:* *a. 7.2.3 onder a, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte mag worden verhoogd tot maximaal 3 meter.* *b. 7.2. voor het maken van een uitkijkpunt binnen de aanduiding 'naam aanduiding' met dien verstande dat de maximale bouwhoogte niet meer dan 15 meter mag bedragen en het aantal uitkijkpunten waarvoor afgeweken wordt niet meer dan 1 bedraagt.* *7.3.2 Afwegingskader* *a. Een in 7.3.1 onder a. genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan indien:* *1. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;* *2. het ten dienste staat van een betere fysieke afscherming van de bestemming natuur* *b. Een in 7.3.1 onder b. genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan indien:* *1. van tevoren in voldoende mate is verzekerd dat het beoogde gebruik geen onevenredig nadelige gevolgen heeft voor het woon- en leefklimaat van de omliggende woningen of voor de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven* *2. het beoogde gebruik niet leidt tot een onevenredige afbreuk van de natuurlijke waarden van het gebied, waaronder in ieder geval worden gerekend ruimtelijke aantasting en een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van lokale of regionale populaties van flora en/of fauna.* *7.3.3 Ecologisch advies* *Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.3.1 onder b wordt niet eerder verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overlegd, waarin de effecten op de natuurlijke waarden als bedoeld in artikel 7.3.2 onder b onder 2 van het aangevraagde gebruik, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.*	

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM19/ L28/ H5i.	Ecowal	In bestemming natuur wordt onder 11.4.1b resp. 11.4.1c *het bebossen of anderszins beplanten van houtopstanden* en *het verleggen van onverharde paden verboden*. Het is ongebruikelijk en onpraktisch om voor dergelijke natuurbeheermaatregelen een omgevingsvergunning te moeten aanvragen omdat dit leidt tot onnodige administratieve last. Om natuurbeheer (door Goois Natuurreservaat) praktisch uitvoerbaar te houden verzoek ik u de Passages over *het bebossen of anderszins beplanten van houtopstanden en het verleggen van onverharde paden* verbieden te schrappen.	Met deze bepaling is aansluiting gezocht met vigerende bestemmingsplannen in o.a. de gemeente Hilversum. Ook in het vigerende Provinciale inpassingsplan van de aanliggende natuurbestemming is dit opgenomen (zie art 3.3.1 sub a en 3.3.1 sub d Hoogwaardig Openbaar Vervoer in het Gooi). Deze bepaling ziet overigens niet op normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden, hiervoor is een uitzondering opgenomen, zie hiervoor artikel 11.4.3 van de bestemming natuur.	Nee
GM19/ L28/ H5j.	Ecowal	In de voorschriften staat bij 7.4.2 Voorwaardelijke verplichting: *Gebouwen en bouwwerken ter plaatse van de bestemming Bedrijventerrein, Wonen en Groen - Wonen, gelegen binnen het aanduidingsgebied 'Voorwaardelijke verplichting Ecowal' mogen uitsluitend gerealiseerd worden indien ter plaatse tijdelijk of permanent een afscherming aanwezig is, wordt beheerd en in stand gehouden, waarmee de natuurbrug en natuur geen nadelig (licht- en of geluid) effect ondervinden van de realisatie en het gebruik van de gronden en de afschermende werking is gegarandeerd.* Ik veronderstel dat een tijdelijke voorziening is niet afdoende zal zijn om het goed functioneren van de natuurbrug duurzaam te garanderen en verzoek u om dit permanent te regelen, bij voorkeur in combinatie met het vastleggen van de benodigde ecowalhoogte van minimaal 5 meter.	*Naar aanleiding van deze zienswijze worden de woorden 'tijdelijk of permanent' in artikel 7.4.2. geschrapt. Artikel 7.4.2. van de regels komt als volgt te luiden: "Gebouwen en bouwwerken ter plaatse van de bestemming Bedrijventerrein, Wonen en Groen - Wonen, gelegen binnen het aanduidingsgebied 'Voorwaardelijke verplichting Ecowal' mogen uitsluitend gerealiseerd worden indien ter plaatse een afscherming aanwezig is, wordt beheerd en in stand gehouden, waarmee de natuurbrug en natuur geen nadelig (licht- en of geluid) effect ondervinden van de realisatie en het gebruik van de gronden en de afschermende werking is gegarandeerd."*	ja
GM19/ L28/ H5k.	Versterken natuur i.r.t. bestemming Natuur	GEM Crailo heeft het Goois Natuurreservaat toegezegd om de natuurgronden in de toeloop van de natuurbrug Laarderhoogt in eigendom en beheer over te dragen. Hiermee wordt de benodigde ruimte die nodig is voor het functioneren van de natuurverbinding en natuurbeheer dat aansluit op de natuurgebieden in de omgeving duurzaam veiliggesteld en geregeld. De aanwijzing van een natuurbestemming past in dit streven en biedt het Goois Natuurreservaat mogelijkheden dit als NNN te ontwikkelen en te beheren. In de plannen voor buurtschap Crailo is ook buiten de toeloop van de natuurbrug veel aandacht voor behoud van natuurwaarden en biodiversiteit. Vanzelfsprekend waardeert het Goois Natuurreservaat dit en denkt zij graag mee over het invullen van natuurambities. Hierbij kan worden onderzocht of aanvullend op de toeloop van de natuurbrug ook andere gebieden binnen de ontwikkellocatie, grenzend aan het huidige natuurgebied in eigendom en beheer kunnen worden overgedragen aan het Goois Natuurreservaat. Doel hiervan zou moeten zijn om de natuurkwaliteit duurzaam en in samenhang met de natuurgebieden in de omgeving te versterken. Op bijgevoegde kaart 2 [deze kaart is na de tabel opgenomen] zijn gebieden die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen indicatief als zoekgebied weergegeven. Van belang is dat het Goois Natuurreservaat alleen gebieden kan overnemen die een natuurbestemming hebben of deze op korte termijn kunnen krijgen. Zo kunnen de natuurgebieden bijdragen aan het NNN en kan subsidie worden aangevraagd om een deel van de beheerlast te dekken. Ik verzoek u om gebieden met natuurwaarden binnen Crailo, die in aanmerking komen voor beheer en eigendom bij Goois Natuurreservaat, een bestemming Natuur te geven in het bestemmingsplan en om in nader overleg te bepalen of, en zo ia welke gebieden, in eigendom en beheer zouden kunnen worden overgedragen.	De GEM voert gesprekken met de GNR over de mogelijkheid om GNR een rol te laten spelen bij het beheer van delen van het groen en de heide. Dit naar analogie van projecten elders in den lande zoals Kerckebosch in Zeist waar het Utrecht Landschap een actieve rol speelt in het beheer van woongebieden die gelegen zijn in het landschap. De bestemming natuur is daarbij niet het relevante onderscheid en mogelijk belemmerend aangezien de groene en heide gebieden in het plangebied Crailo zich goed moeten verhouden tot de aanwezig woningbouw.	Nee
GM9a.	Cultureel erfgoed	Verzoek: Wij verzoeken het ontwerp bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, namelijk door ook (een deel van) het voormaligekeukengebouw op te nemen als bestaand waardevol gebouw, door een aanduiding cultuurhistorie toe te voegen. Zo wordt (ondoordachte) sloop van een hoog monumentaal gebouw(deel) voorkomen.Toelichting:In het Ontwerp Bestemmingsplan is het bestaande waardevolle voormalige keukengebouw van de Kolonel Palmkazerne niet beschermd middels een cultuurhistorische aanduiding (bijlage 1). Dit is in strijd met het advies uit het Waarde stellend onderzoek dat in juli 2020 door Crimson is opgesteld (bijlage 2) alsmede het cultuurhistorisch onderzoek van Arcadis (16 oktober 2019). In beide onderzoeksrapporten wordt aangegeven dat de legeringsgebouwen en het voormalige keukengebouw een ensemble vormen en een hoge cultuurhistorische waarde bevatten:1. "Het keukengebouw is een imposant gebouw met twee hoge schoorstenen aan de kopse kant van het exercitieterrein van de Kolonel Palmkazerne. Het pand heeft vanuit historische functie en als hoofdgebouw aan het exercitieterrein een prominente rol gehad binnen de kazerne.Vanwege de positie van het	Bedankt voor deze suggestie. Mede op basis van wat u naar voren brengt zijn wij van mening dat ook ter plekke van het voormalige keukengebouw een dubbelbestemming 'waarde-cultuurhistorie' met bijbehorend beschermingsregime passend is. Wij hebben de verbeelding op dit punt gewijzigd ten opzichte van het ontwerp. *Naar aanleiding van deze reactie is ter plekke van het kopse keukengebouw op het Kazernekwartier een dubbelbestemming 'waarde-cultuurhistorie' op de verbeelding opgenomen.* *In paragraaf 7.3.3. onder het kopje 'Gemengd-2' zal worden aangegeven dat het keukengebouw van cultuurhistorische waarde is en dat aanpassingen ter plekke mogelijk zijn mits op basis van cultuurhistorisch onderzoek is aangetoond dat dit geen*	ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		gebouw aan het exercitieterrein en in het ensemble van de Palmkazerne scoort het pand positief" (Arcadis, 2019, p. 6).2. "Het keukengebouw is zoals het standaardontwerp voorschrijft op de kop van de appelplaats geprojecteerd en heeft daarmee de meest prominente plaats van het complex. Het keukengebouw sluit de belangrijkste zichtlijn af, waardoor iedere bezoeker die het terrein vanaf de hoofdingang aan de Amersfoortsestraatweg betreedt niet ontkomt aan het aanzicht van de twee hoge schoorstenen" (Crimson, 2020, p. 32).In beide onderzoeksrapporten wordt weliswaar ook de matige tot slechte staat van het gebouw genoemd, naast de meerdere bouwfasen die de oorspronkelijke opzet hebben aangetast. Toch zou dit er niet toe mogen leiden dat het gebouw geheel gesloopt mag worden: Het grootste deel van het gebouw heeft minimaal een positieve monumentwaarde (Crimson, 2020, p. 134-135).Wij pleiten ervoor dat er minimaal rekening gehouden wordt met de onderdelen die een hogemonumentwaarde hebben:1. "Het ketelhuis dat tot de eerste oorspronkelijke opzet behoort, heeft daarentegen wel een hoge intrinsieke cultuurhistorische waarde." […] "Geadviseerd wordt bij herontwikkeling zo veel mogelijk rekening te houden met de functie die de legeringsgebouwen in het verleden hadden en ook ten aanzien van het keukengebouw te bezien welke structuurelementen kunnen worden behouden" (2019, p. 7).2. "Ter bescherming van de afleesbaarheid van deze cultuurhistorische achtergrond raden wij aan bij eventuele transformatie tastbare elementen als de twee schoorstenen, de kelder en de westgevel met grote raampartijen te behouden" (Crimson, 2020, p. 158).Aangezien er in het bestemmingsplan 'Buurtschap Crailo' ter plaatse van het voormalige keukengebouw nu een nieuw bouwvlak getekend staat, zonder cultuurhistorische aanduiding, komt het behoud van een waardevol, maar nog niet beschermd monument in gevaar. Daarbij zijn wij overtuigd dat er een passende bestemming te vinden is waarbij het bestaande pand kan worden hergebruikt.	*nadelige gevolgen heeft voor de cultuurhistorische waarden en de aanpassingen vanuit de nagestreefde stedenbouwkundige karakteristiek aanvaardbaar zijn.*	
H11a.	<u>Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan:</u> Afwijkingen t.o.v. stedenbouwkundig- en landschapsplan	Het Ontwerp Bestemmingsplan (het Ontwerp) wordt uitgevoerd onder regiem van 'verbrede reikwijdte'. Toekomstig kunnen er nog plannen worden veranderd. Daarom is het noodzakelijk, dat er zo veel mogelijk in dit Ontwerp wordt vastgelegd, daar later geen inbreng van belanghebbenden meer mogelijk is. Vast te stellen is, dat dit proces van verandering al heftig heeft toegeslagen: Er bestaat een duidelijk onderscheid tussen het door de Gemeenteraad in Maart 2020 goedgekeurde Stedenbouwkundig- en landschapsplan en het nu voorliggende Ontwerp: De beide zijden van de toegangsweg tot het Buurtschap zijn in het Ontwerp Bestemmingsplan opeens voorzien van GD-3-terreinen en 1 z.g. 'benodigd accent' van maximaal 18-meter (18.00 + evt 10% = 19.80m). Bovendien zijn op 'Op de hei' in de gemeente Hilversum nogmaals 2 gebouwen van max. 19.80-meter (18.00 m + evt. 10%) geprojecteerd en is de in het Stedenbouwkundig- en landschapsplan geplande bebouwing 'opgeschoven' richting Bussum. Het gebouw van de Marechaussee kan 'opgetopt' worden tot wel 15.00m. Deze verandering is in het Ontwerp Bestemmingsplan op tekening zichtbaar, in het Beeldkwaliteitsplan op de tekeningen b.v. biz. 79, 81,en 95 daarentegen niet. Het landschappelijk concept, vastgelegd in het Stedenbouwkundig- en landschapsplan is door de Gemeenteraad van Hilversum in Maart 2020 goedgekeurd. Daarop zou het Ontwerp Bestemmingsplan Buurtschap Crailo op moeten baseren, wat het op deze punten niet doet. **- Hier is sprake van een Ontwerp Bestemmingsplan, dat op meerdere punten sterk afwijkt van het door uw Raad goedgekeurde Stedenbouwkundig- en landschapsplan.** **- Dit zijn significante afwijkingen. Hierover heeft geen (ordentelijk) participatieproces plaatsgevonden, hoewel daartoe mogelijkheden waren en ook de tijd dat toeliet.** **- Het is onduidelijk, of op de daken nogmaals bouwsels (antennes, schotels, zonnepanelen) bovenop de daken kunnen/gaan krijgen. Duidelijkheid ontbreekt.**	Het feit dat er sprake is van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betekent vooral dat het mogelijk is om het in het bestemmingsplan regels te stellen met betrekking tot de hele fysieke leefomgeving, in plaats van slechts ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening zoals bij een regulier bestemmingsplan. Dat er sprake is van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betekent niet direct dat dit plan gemakkelijker veranderd kan worden. Net als bij een regulier bestemmingsplan kan dat alleen met de wijzigingsregels die in het plan opgenomen zijn. Eén van de mogelijkheden die een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte biedt, die wel extra flexibiliteit biedt is het toepassen van 'open normen' in de regels van het bestemmingsplan, waarbij de open norm uitgelegd wordt door aan het bestemmingsplan te verbinden beleidsregels. Deze beleidsregels kunnen relatief eenvoudig aangepast worden. Aan dit bestemmingsplan zijn open normen en beleidsregels gekoppeld op het gebied van mobiliteit & parkeren en natuurinclusief bouwen en inrichten. In artikel 19 van het bestemmingsplan zijn wijzigingsregels vastgelegd die bepalen wanneer een wijziging aan de orde kan zijn. Ook is vastgelegd dat bij wijziging de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Op grond daarvan is het voorafgaand aan een wijziging in ieder geval nodig om een ontwerp van de voorgenomen wijziging op te stellen, ter visie te leggen. Tijdens de tervisielegging kunnen zienswijzen kenbaar worden gemaakt die bij de uiteindelijke besluitvorming over de wijziging betrokken moeten worden. Het is een juiste constatering dat in het ontwerpbestemmingsplan aan beide zijden van de toegangsweg tot het Buurtschap de bestemming 'Gemengd-3' is opgenomen. Dit is ingegeven door het behoud van het bestaande marechaussee-gebouw. Om overlast op de directe omgeving te beperken is toegezegd een strook van 15 m tot aanliggend bij de woningen te bestemmen tot Groen-1. In het Stedenbouwkundig- en landschapsplan is reeds rekening gehouden met 3 hoogteaccenten van 18 meter in het deelgebied "Op de Hei". In het ontwerp bestemmingsplan is in het entreegebied de mogelijkheid van 18 meter toegevoegd waarbij in de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd dat in het plangebied maximaal 3 bouwaccenten van 18 meter toegestaan zijn. Het bestemmingsplan laat	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			bovenop de maximale bouwhoogte ondergeschikte bouwdelen toe, zoals installaties ten behoeve van energieopwekkende voorzieningen, liftopbouwen, klimaatinstallaties, schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen. Het marechausseegebouw was bij de opstelling van het stedenbouwkundig plan nog niet opgenomen als te handhaven gebouw. Vanuit de circulariteitsgedachte is nu in het bestemmingsplan voorzien om daar een andere functie mogelijk te maken. De transformatie van het gebouw zal binnen de kaders van het de afspraken die gemaakt zijn met de bewoners (15 meter afstand) plaatsvinden. Tevens is ter plekke van het marechausseegebouw de mogelijkheid van een 18 meter accent niet opgenomen en zal de optoppingsmogelijkheid van 15 meter worden aangepast naar 11 meter. Het Stedenbouwkundig- en landschapsplan geeft een indicatieve verkaveling weer waarbij het bestemmingsplan flexibiliteit toestaat om het stedenbouwkundig plan te optimaliseren. De door de raad in maart 2020 vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart in het Stedenbouwkundig- en landschapsplan is daarmee de basis voor het ontwerp bestemmingsplan. De totstandkoming van het stedenbouwkundig plan is destijds verlopen via een intensief participatieproces waarin verschillende sessies met belanghebbenden en bewoners is gesproken. Het ter visie leggen van het ontwerp bestemmingsplan maakt onderdeel uit van de burgerparticipatie. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van deze reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie zal in het meest noordelijke bestemmingsvlak ‘Gemengd -3’ in het entreegebied het bouwvlak zodanig worden aangepast dat dit de contour van het bestaande Marechausseegebouw volgt. Het op de verbeelding aangegeven maximum bouwpercentage van 75% komt te vervallen en de hoogteaanduiding van 15 meter zal worden aangepast in 11 meter. Aanliggend bij de woningen aan de Amersfoortsestraatweg wordt middels wijziging van de verbeelding een zone van 15 meter tot ‘Groen-1’ bestemd in plaats van ‘Groen-2’.* *Paragraaf 7.3.3. van de toelichting zal hier onder het kopje ‘Gemengd-3’ op worden aangevuld.*	
H11b.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: bebouwing op gemeentegrens	In het Ontwerp is bebouwing van 'Op de Hei' verschoven naar het gebied op de grens van Hilversum en Gooise Meren.**Uit ervaring als bewoner van een woning op de gemeentegrens (ja, 2 postcodes!) is het te ontraden, woningen -gestapeld of grondgebonden- op een grondstuk te plannen, dat doorsneden wordt door een gemeentegrens, of waar de brievenbus net in de ene gemeentestaat en de woning in een andere gemeente.** Problemen met WOZ, Belastingdienst en vooral problemen met post en de postcode moeten worden uitgesloten. Welke gemeente is b.v. verantwoordelijk voor de riolering?	Wij danken u voor het kenbaar maken van dit aandachtspunt, wij proberen hier rekening mee te houden bij de uitvoering. Deze zaken van administratieve aard zijn echter niet relevant voor een besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan.	Nee
H11c.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	De Entree van het Buurtschap in het Ontwerp Bestemmingsplan is door een gepland GD-3-terrein aan de ene kant (met evt. horeca-mogelijkheden met alle rommel en straatvuil en parkeren van dien) en een parkeergarage met evt. een hotel aan de andere kant van de toegangsweg geen visitekaartje voor het Buurtschap en tonen 'de nieuwe groenste afslag' naar 'Op de Hei' juist het tegendeel van 'groen en anders willen zijn', zoals het uitgangspunt van het Ontwerp luidt. De mogelijkheid van 'duurzame detailhandel en enige horeca zou reuring aan de plek kunnen geven' staat onder 5.3.1.2. En verder: 'Reuring heeft op die plek verkeersaantrekkende werking'. 'Daarom een beperking van de grootte van max 800 m2 voor evt. een grootgrutter.' Zwerfvuil in het Laantje zonder End (en aan de toegangsweg direct ervoor) is nu al een onopgelost probleem. Met een (kleinere) grootgrutter zal dit probleem nog veel groter worden. De omwonenden worden daarvan de dupe. Zij 'mogen' dit zwerfvuil opruimen, om de nabijliggende natuur te beschermen. **- In het Ontwerp Bestemmingsplan staat niets over zwerfvuil. Dat moet worden vastgelegd.**	Wij danken u voor het kenbaar maken van dit punt van zorg. Wij zijn het met u eens dat zwerfvuil in de omgeving een grote bron van ergernis kan zijn. In het bestemmingsplan worden echter geen regels over zwerfvuil opgenomen, die regels zijn voor o.a. de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Laren al vastgelegd in de Afvalstoffenverordening Regio Gooi en Vechtstreek. Bij de inrichting van Crailo zal er uiteraard voor gezorgd worden dat er voldoende afvalbakken in de openbare ruimte geplaatst worden om zwerfvuil te voorkomen. Ook wordt voor Crailo een beheer en onderhoudsplan opgesteld waarmee zwerfvuil in de openbare ruimte wordt aangepakt, door dit gezamenlijke plan en de gezamenlijke aanpak nemen de drie gemeenten de verantwoordelijkheid hiervoor gezamenlijk op.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
H11d.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	**Reuring' is in het Ontwerp gewenst. Een van de uitgangspunten in dit Ontwerp is 'natuur'.** **Reuring en natuur zijn niet met elkaar te verenigen. Ik maak daarom bezwaar tegen de mogelijkheid tot realisering van horeca, grootgrutter en hotel.**	Het plangebied voor Crailo is een groot gebied van circa 40 hectare dat aan de zuidwest- en de zuidoostzijde wordt omgeven door natuurgebieden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland. In het bestemmingsplan wordt aan de zuidoostzijde een nieuwe strook met de bestemming 'Natuur' toegevoegd. Het entreegebied is relatief ver van deze natuur af gelegen tegen een verkeersknoop met de A1 waar het nu relatief al wat drukker is. Vanwege de aanwezigheid van de bestaande knoop, de relatief grote afstand tot de natuur en de ligging nabij de entree van het gebied is dit een geschikte plek om wat meer reuring te hebben, zodat het elders in het plangebied in delen nabijer bij de natuur en met een meer natuurlijk karakter juist rustiger kan zijn.	Nee
H11e.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	De categorie 3 (GD-3)-terrein (noord), liggend bij het gebouw van de Marechaussee met mogelijkheid tot optopping tot 15m.**— Er is geen participatieproces met de omliggende bewoners tot stand gekomen, om deze zwaarwegende bezwaren aan deze locatie te bespreken. Deze optopping gaat ten koste van de privacy van de bewoners van de Amersfoortsestraatweg.**	Ter plekke van het marechausseegebouw bij de entree (aan de Amersfoortstraatweg 103) is in het ontwerpbestemmingsplan een bouwvlak binnen een enkelbestemming ‘Gemengd-3’ opgenomen, dit is een toevoeging ten opzichte van de vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart bij het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Gedachte hierachter is dat hier een bestaand gebouw aanwezig is dat vanuit circulariteitsoogpunt goede mogelijkheden tot hergebruik heeft. In het ontwerpbestemmingsplan komt het hier opgenomen bouwvlak echter niet overeen met de contour van het bestaande gebouw. In het bestemmingsplan dat ter vaststelling voorligt is de contour van het huidige gebouw als basis voor het bouwvlak gebruikt, in plaats van het ruime bouwvlak met een 75% bebouwingspercentage in het ontwerpbestemmingsplan. Ook is de hoogte op deze locatie nu begrensd tot max 11 meter in plaats van 15 meter, zodat er maximaal één bouwlaag kan worden toegevoegd. Om overlast te voorkomen en de privacy van omwonenden te beschermen wordt een tussenliggende strook van 15 meter breed bestemd tot ‘Groen-1’. *Voor de wijzingen in het bestemmingsplan mede naar aanleiding van dit punt wordt verwezen naar punt H11a*	Ja
H11f.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	Er is een mogelijkheid dit GD-3-terrein bij de tweede entree -bij het Laantje Zonder End- te realiseren. Daarmee wordt de ruimte voor 'bedrijven' en 'wonen' beter gescheiden en heerst er een heldere indeling in het te bebouwen gebied. De kort-parkeren-problematiek kan daar beter worden opgelost. **- Het is te ontraden het GD-3-terrein en een parkeerterrein aan de kant van het Marechaussee-gebouw te situeren.** **- Het is aan te raden het Marechaussee-gebouw in de huidige vorm te handhaven en alle verdere 'reuring' te laten plaatsvinden aan de Zuid-Oost-kant (richting grondgebied van Laren) van de Entree.** **- Het is onwenselijk, dat het Marechaussee-gebouw kan worden opgetopt. Dit ten koste gaat van de privacy van de omwonende bewoners aan de Amersfoortsestraatweg.**	In het ontwerp bestemmingsplan zijn aan beide zijden van de toegangsweg tot het Buurtschap de gronden voorzien van de bestemming ‘Gemengd-3’. Dit is ingegeven door het behoud van het bestaande marechaussee-gebouw. Om overlast op de directe omgeving te beperken is toegezegd een strook van 15 m te bestemmen tot Groen-1. Het bebouwd oppervlak wordt beperkt door een bouwvlak rondom het marechausseegebouw op de verbeelding aan te geven en de parkeernormen zoals opgenomen in de beleidsregel mobiliteit en parkeren zijn van toepassing. Het ter visie leggen van het ontwerp bestemmingsplan maakt onderdeel uit van de burgerparticipatie. Voor het overige wordt verwezen naar de reactie bij het vorige punt. *Voor de wijzingen in het bestemmingsplan mede naar aanleiding van dit punt wordt verwezen naar het vorige punt (H11e)*	Ja
H11g.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: bouwhoogte/hoogteaccenten	Op de Hei Er zijn in het Ontwerp Bestemmingsplan 3 'hoofdgebouwen' van maximaal 19.80 (18.00 meter -i- evt. 10%) in het gebied van de gemeente Hilversum geprojecteerd. De z.g. 'Accenten'. Er worden voornamelijk appartementen op 'Op de Hei' gebouwd. De 'Accenten' worden dus 'woontorens'. De schaduw, die deze 'woontorens' gedurende de dag zullen werpen, doet het uitgangspunt 'Natuur' geen recht. Het aantal geplande woningen is nergens aangegeven. De hoogte van de gebouwen zullen voor het aangezicht en de leefbaarheid een zeer grote lege ruimte om deze 'woontorens' benodigen. Te weinig ruimte voor natuur blijft over. **- Tegen de bouw van deze 'woontorens' met deze hoogte maak ik bezwaar.** **- Mochten op het dak van deze 'woontorens' nogmaals bouwwerken in vorm van antennes of zonnepanelen zijn/worden gepland, maak ik daartegen bezwaar.** **- Het aantal woningen, dat gepland is in deze 'woontorens', dient in het Ontwerp eenduidig te worden vastgelegd. Dat Is onduidelijk en daartegen maak ik bezwaar.**	Binnen de bestemmingsvlakken in de gemeente Hilversum is inderdaad sprake van bebouwingsaccenten tot 18 meter. Door de bebouwing te concentreren blijft er meer ruimte over voor openbare ruimte, bestemd tot groen -1. In artikel 20.3 van de regels is een regeling over ondergeschikte bouwdelen opgenomen. Per bestemmingsvlak is het maximum aantal woningen aangegeven op de verbeelding. De omvang van de bebouwingsaccenten was in het ontwerpbestemmingsplan niet beperkt; dit wordt aangepast door het bebouwingsaccent te beperken in omvang. Voor het overige wordt verwezen naar de behandeling van dit onderwerp in paragraaf 3.2 van de reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd.* *Aan artikel 6.2.1 lid b wordt het onderstreepte gedeelte toegevoegd: “de maximale bouwhoogte van een gebouw niet meer mag bedragen dan op de verbeelding is aangegeven, met dien verstande dat binnen het bestemmingsvlak met de aanduiding*	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			'specifieke bouwaanduiding-bebouwingsaccent' een bouwhoogte van 18 meter is over maximaal 50% van het aanduidingsvlak toegestaan in het geval van gestapelde hoofdgebouwen;" *Aan artikel 10.2.1 lid c wordt het onderstreepte gedeelte toegevoegd: "de maximale bouwhoogte van een gebouw niet meer mag bedragen dan op de verbeelding is aangegeven, met dien verstande dat binnen het bestemmingsvlak met de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding-bebouwingsaccent' een bouwhoogte van 18 meter is over maximaal 10% van het aanduidingsvlak toegestaan in het geval van gestapelde hoofdgebouwen;"* *Artikel 6.3 lid a en artikel 10.3 van de regels die in het ontwerpbestemmingsplan regelen dat het bouwen van maar dan drie hoogteaccenten in het plangebied strijdig bouwen is, wordt in het bestemmingsplan als volgt gewijzigd.* *Artikel 6.3 komt te luiden: "Onder bouwen in strijd met artikel 6.1 wordt in ieder geval verstaan:* *a. meer dan één bebouwingsaccent van 18 meter binnen de bestemming Gemengd-3".* *Artikel 10.3 komt te luiden: "Onder bouwen in strijd met artikel 10.1 wordt in ieder geval verstaan meer dan twee bebouwingsaccenten van 18 meter binnen de bestemming Groen-Wonen".* *In paragraaf 7.3.3. van de toelichting wordt onder het kopje 'Groen-Wonen' de onderstreepte aanpassing gemaakt in de volgende zinnen die aan het einde onder dit kopje zijn opgenomen:* *"Het bestemmingsplan geeft 4 potentiële locaties voor bebouwingsaccenten en staat maximaal drie accenten toe. Binnen Groen - Wonen zijn drie van deze vier potentiële locaties gelegen. Binnen twee van deze drie potentiële locaties bestaat de mogelijkheid tot het aanbrengen van bebouwingsaccenten van maximaal 18 meter. Het maximum van 18 meter is gekozen opdat gebouwen niet boven de boomgrens uitkomen.*	
H11h.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Parkeren	Art. 21.2.1 'Algemeen' spreekt over het parkeren op het Plangebied.Met de verandering van de Entree, zoals in het Ontwerp staat, moeten 'parkeerplaatsen zoveel mogelijk uit het zicht' blijven.Wanneer 'reuring, horeca en hotel' nu bij de Entree zijn geprojecteerd kan er van parkeerplaatsen in de zin van dit artikel geen sprake meer zijn. Zie ook boven onder punt 2 (= zienswijzen over de entree).**- Wenselijk is, dat alle gebieden, waar geparkeerd kan worden, eenduidig in het Ontwerp worden vastgelegd.- Geluidsschermen om de parkeerplaatsen zijn gewenst en dienen in het Ontwerp te worden vastgelegd.**	In het entreegebied is de bestemming Gemengd-3 van toepassing. Artikel 6.1 lid f van de bepalingen behorend bij deze bestemming, staat de realisatie van gebouwde parkeervoorzieningen toe, waarbinnen parkeerplaatsen uit het zicht gerealiseerd kunnen worden. Binnen het bestemmingsplan wordt gestuurd op het 'parkeren zoveel mogelijk uit het zicht' maar is niet voorzien in geluidsschermen om de parkeerplaatsen, vooral in de openbare ruimte kan dit ook een erg grote inbreuk op de omgeving zijn. Parkeren gaat over het algemeen bij lage snelheden en is niet iets dat met veel geluid samengaat. Het geluid van het parkeren in een gebouw in de entree wordt grotendeels door het gebouw afgeschermd. Het samenspel van de verbeelding en de regels van het bestemmingsplan biedt ons inziens voldoende inzicht in de plekken waar parkeervoorzieningen gerealiseerd mogen worden. Zoals in het bestemmingsplan toegelicht wordt ingezet op het alleen realiseren van het noodzakelijk aantal parkeerplekken. Met het mobiliteitsconcept wordt er op gestuurd om dit noodzakelijk aantal relatief laag te houden. Indien echter blijkt dat dit tot ongewenste effecten leidt, is het na een evaluatie van het mobiliteitsconcept voor Buurtschap Crailo mogelijk om dit te wijzigen. Hieruit kan volgen dat er meer parkeerplaatsen gerealiseerd gaan worden, het bestemmingsplan biedt hier dan de ruimte toe.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
H11i.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Parkeren	Dat de 'Groene Afslag' nu een deel van de Spiegelhorst gaat uitbaten, brengt ongewenst veel verkeer met zich mee. De locatie Spiegelhorst ligt ver van de Entree en zal door leveranciers niet bediend worden met electrisch vervoer. De verwachte bezoekersstroom zal een grote parkeer- en rangeerruimte op Crailo eisen. Vaak is de Groene Afslag open tot in de avonduren met feestgedruis. Een ferme belasting voor de gehele buurt. De locatie Spiegelhorst met de Groene Afslag erin is ronduit een ongelukkige ontwikkeling. - **Het onderzoek 'parkeren' zal opnieuw moeten worden uitgevoerd, nu de locatie de Spiegelhorst mede een horecabestemming gaat krijgen. Na de conclusie uit dit rapport zullen parkeer-en rangeerplaatsen kunnen worden vastgelegd na een ordentelijk participatieproces. De resultaten van dit onderzoek zijn te belangrijk om zonder participatie van belanghebbenden de parkeerterreinen vast te leggen.**	Ongeacht door wie of in welke vorm de Spiegelhorst wordt ingevuld, moet volgens het bestemmingsplan worden voorzien in de noodzakelijke parkeergelegenheid passend bij het duurzame mobiliteitsconcept van Buurtschap Crailo. Hierbij zijn de parkeernormen zoals vastgelegd in de beleidsregel mobiliteit en parkeren het uitgangspunt. Dit betekent dat bezoekers van deze locatie gebruik moeten maken van de parkeervoorziening in het entreegebied. Horeca is in het plangebied van Buurtschap Crailo beperkt, zowel in categorie en omvang. Horeca is alleen toegestaan in de bestemming ‘Gemengd-2’ en ‘Gemengd3’. Hierin is in de parkeernormen en benodigde parkeercapaciteit voor Buurtschap Crailo voorzien. Zie hiervoor bijlage 7 bij de toelichting van het bestemmingsplan 'Crailo duurzaam bereikbaar". De participatie over de invulling van de bouwvlekken zal worden gecontinueerd na de vaststelling van het. Over de exacte invulling van de bouwvlekken zal dan nog nader worden overlegd met de direct belanghebbenden.	Nee
H11j.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Fietspaden	In het Ontwerp Bestemmingsplan zijn de Fietspaden en de beschrijving van de oude Kaserne-ingang verdwenen. In het Stedebouwkundig- en landschapsplan waren die nog wel aangegeven. Dit is onwenselijk.- **De Fietspaden en de Kazerne-ingang zouden in het Ontwerp weer moeten herleven met de volgende opmerkingen:a. Deze fietspaden dienen uitdrukkelijk als een 'onverplicht fietspad' te worden aangemerkt, om snorfietsen en scooters te weren.b. De aansluiting van het fietspad door de Entree is ongelukkig voor het fietsverkeer naar het Laantje zonder End. Dat is kruisend verkeer en daarmee ongewenst.c. Het fietspad kruist 'de Laan van Crailo'. Ook hier is kruisend verkeer minder gewenst.**	Het feit dat in het ontwerpbestemmingsplan de fietspaden niet direct op de verbeelding te herkennen zijn, kan verklaard worden door de verschillende aard van het ontwerpbestemmingsplan en het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Zoals op pagina 147 van het stedenbouwkundig- en landschapsplan is aangegeven is dit plan niet in al zijn details vastgesteld omdat een toekomstbestendig en ontwikkelingsgericht bestemmingsplan enige ruimte en flexibiliteit moet bieden op het gebied van bijvoorbeeld ligging en maatvoering van verschillende elementen. De in het stedenbouwkundig- en landschapsplan aangegeven fietsroutes kunnen gerealiseerd worden op basis van de betreffende bestemmingsregels. Om gedurende de planperiode nog voldoende flexibiliteit te hebben is echter geen regeling opgenomen die alleen één specifieke oplossing mogelijk maakt, zodat er nog de nodige flexibiliteit in de uitwerking is. In dit bestemmingsplan is alleen geregeld dat de fietspaden (de infrastructuur) gerealiseerd mogen worden. Het type langzaamverkeer dat vervolgens van deze infrastructuur gebruik mag maken, wordt bepaald aan de hand van nog te nemen verkeersbesluiten voor de infrastructuur. De onder b. en c. van uw zienswijze naar voren gebrachte punten zijn waarschijnlijk gebaseerd op de in het stedenbouwkundig- en landschapsplan geschetste structuur van fietspaden. Zoals aangegeven is in het bestemmingsplan nog de nodige flexibiliteit vervat met betrekking tot de fietspaden en deze zal mede gebruikt worden om tot vanuit verkeerskundig oogpunt goede en veilige kruisingen met overige wegen te komen. De bestemmingsvlakken zijn dusdanig ruim dat deze de mogelijkheid bieden om de verkeersstructuur vorm te geven volgens de verkeerskundige ontwerprichtlijnen. Met betrekking tot de kazerne-ingang is het zo dat in paragraaf 6.12 van de toelichting is aangegeven dat er sprake is van één centrale entree, die direct aansluit op de afrit aan de A1. De tweede ontsluiting (de ontsluiting bij de Kolonel Palmkazerne) is beschikbaar voor fietsers en kan ook gebruikt worden voor hulpdiensten.	Nee
H11k.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Woningaantallen	**Kazerneterrein** In het Ontwerp Bestemmingsplan zijn geen duidelijke aantallen woningen meer opgenomen in de verschillende gebouwen (behalve in de Spiegelhorst). Dit is onwenselijk. **- De aantallen woningen dienen eenduidig in het Ontwerp vastgelegd te worden.**	Binnen het Kazernekwartier is een combinatie van wonen en werken voorzien. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld woon- en werkpaviljoens, maar ook tot andere verdelingen tussen wonen en werken. Het aantal woningen binnen de paviljoens is daarbij afhankelijk van de grootte van de appartementen. De paviljoens hebben op de verbeelding de dubbelbestemming "waarde - cultuurhistorie"; de gebouwen van de paviljoens mogen slechts op onderdelen worden aangepast. In de regels van het bestemmingsplan wordt het gezamenlijk totaal aantal wooneenheden binnen de bestemmingen 'Gemengd-1' en 'Gemengd-2' gemaximeerd tot 140. Het oppervlak dat binnen deze bestemmingen gebruikt mag worden voor 'bedrijven geschikt voor functiemenging' wordt gemaximeerd tot een bruto vloeroppervlak van 15.000m2.	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. *Aan de algemene gebruiksregels in artikel 21.1 worden na lid a. de volgende 2 onderstreepte leden ingevoegd, waarbij de artikelleden die in het ontwerpbestemmingsplan als b. tot en met d. zijn genummerd wordt vernummerd tot d. tot en met f. Het gewijzigde artikel 21.2 luidt als volgt:* *21.1 Algemeen* *a. het plangebied mag niet meer dan 590 wooneenheden bevatten;* *b. het gezamenlijk aantal wooneenheden op de voor 'Gemengd-1' en 'Gemengd-2' aangewezen gronden mag niet meer zijn dan 140* *c. het gezamenlijk bruto vloeroppervlak gebruikt voor 'bedrijven geschikt voor functiemenging' op de voor 'Gemengd-1' en 'Gemengd-2' aangewezen gronden mag niet meer zijn dan 15.000 m^2.* *d. het wijzigen van de goothoogte en de bouwhoogte is niet toegestaan;* *e. het plangebied mag niet meer dan één hotel bevatten;* f. *het gebruik als bedoeld in hoofdstuk 2 is slechts toegestaan indien op het erf wordt voorzien in een minimale waterverwerkingscapaciteit van hemelwater van 70 mm per m2 erfoppervlak in één uur door middel van waterberging, hergebruik en/of infiltratie; hieronder wordt mede verstaan het verwerken van hemelwater dat valt op het dak van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken van het betreffende erf.* *In paragraaf 5.3.1.3. van de toelichting bij het bestemmingsplan wordt een tekst opgenomen ter toelichting van het maximeren van het aantal woningen en het oppervlak aan bedrijven geschikt voor functiemenging, om te borgen dat binnen de bestemmingen 'Gemengd-1' en 'Gemengd-2' een te eenzijdige en ongemengde invulling kan ontstaan.*	
H11l.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: bouwhoogte/hoogteaccenten	De bouwhoogte van een aantal gebouwen is veranderd van 7m naar 10m **-- Deze verhoging gaat ten koste van de privacy van de bewoners en daartegen maak ik bezwaar.**	De bouwhoogte is inderdaad gewijzigd van 7 meter op de ruimtelijke verbeeldingskaart bij het stedenbouwkundig- en landschapsplan naar 10 meter in het ontwerpbestemmingsplan. Het aantal woningen is per bouwvlak op de verbeelding vastgelegd, hetgeen de mate van overlast op de omgeving borgt. De reden hiervoor is dat er naast vrijstaande woningen ook twee onder een kap woningen en woningen in een rij kunnen worden gerealiseerd. Om deze woningen voldoende woonoppervlakte te kunnen geven zijn drie lagen noodzakelijk. Deze verhoging zorgt niet voor extra schaduwwerking dan wel privacy problemen gezien de grote afstand die is gelegen tussen de bebouwing. (tussen de 30 en 50 meter). Voor het overige wordt verwezen naar de behandeling van dit onderwerp in paragraaf 3.2 van de reactienota.	Nee
H11m.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Doelstellingen	Het Ontwerp is zeer ambitieus. De 3 gemeentes zullen veel expertise moeten hebben, om de doelstellingen te halen. De Rijksoverheid zal grote subsidies moeten verstrekken, om de doelstelling 'gasvrij' en 'stroomkosten-neutraal' te verwezenlijken. Er is weinig wetgeving op dit gebied.- U, Raad van de gemeente Hilversum, zult het opbouwen van voldoende expertise moeten faciliteren binnen het gemeentelijk ambtelijk apparaat op de vele vakgebieden, die deze doelstellingen behoeven.	Wij zijn het met u eens dat er sprake is van een zeer ambitieus plan maar hebben er vertrouwen in dat het wel reëel is. We zijn ons er van bewust dat het plan ook vraagt dat wij de benodigde expertise aan ons binden om deze ambities te kunnen verwezenlijken.	Nee
GM12a.	Toekomstige participatie	Het ontwerp bestemmingsplan wordt uitgevoerd onder het regiem van de verbrede reikwijdte. Dit houdt in dat de plannen in de komende jaren waar nodig veranderd kunnen worden. Het ontwerp bestemmingsplan is nu reeds zeer ruim van opzet en geeft later in de tijd alle ruimte om veranderingen aan te brengen zonder inbreng van de direct aanwonenden. Daarom moeten nu duidelijke afspraken vastgelegd worden om de direct aanwonenden ook bij latere wijzigingen te betrekken.	Het feit dat er sprake is van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betekent vooral dat het mogelijk is om het in het bestemmingsplan regels te stellen met betrekking tot de hele fysieke leefomgeving, in plaats van slechts ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening zoals bij een regulier bestemmingsplan. Dat er sprake is van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte betekent niet direct dat dit plan gemakkelijker veranderd kan worden. Net als bij een regulier bestemmingsplan kan dat alleen met de wijzigingsregels die in het plan opgenomen zijn. Eén van de mogelijkheden die een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte biedt, die wel extra	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			flexibiliteit biedt is het toepassen van 'open normen' in de regels van het bestemmingsplan, waarbij de open norm uitgelegd wordt door aan het bestemmingsplan te verbinden beleidsregels. Deze beleidsregels kunnen relatief eenvoudig aangepast worden. Aan dit bestemmingsplan zijn open normen en beleidsregels gekoppeld op het gebied van mobiliteit & parkeren en natuurinclusief bouwen en inrichten. In artikel 19 van het bestemmingsplan zijn wijzigingsregels vastgelegd die bepalen wanneer een wijziging aan de orde kan zijn. Ook is vastgelegd dat bij wijziging de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Op grond daarvan is het voorafgaand aan een wijziging in ieder geval nodig om een ontwerp van de voorgenomen wijziging op te stellen, ter visie te leggen. Tijdens de tervisielegging kunnen zienswijzen kenbaar worden gemaakt die bij de uiteindelijke besluitvorming over de wijziging betrokken moeten worden. Daarnaast zal het reguliere overleg met de Kopersvereniging Anne Franklaan de komende jaren worden gecontinueerd. De verschillende deeluitwerkingen van de plannen gelegen tegen de 15 meter zone zullen worden getoond en besproken met de buren. Dit maakt onderdeel uit van het participatieproces in de uitwerkingsfase.	
GM12b.	bouwhoogte/hoogteaccenten	In het ontwerp bestemmingsplan is de bouwhoogte voor de gebouwen achter de Roodborstlaan en Anne Franklaan gewijzigd van 7 naar 10 meter en met een plat dak. Hiertegen maken wij bezwaar omdat dit ten koste gaat van de privacy van de aanwonenden, omdat platte daken meerdere woonlagen en balkons mogelijk maken. Wij houden vast aan een maximala bouwhoogte van 7 meter.	De bouwhoogte is inderdaad gewijzigd van 7 naar 10 meter. Het aantal woningen is per bouwvlak op de verbeelding vastgelegd, hetgeen de mate van overlast op de omgeving borgt. De reden hiervoor is dat er naast vrijstaande woningen ook twee onder een kap woningen en woningen in een rij kunnen worden gerealiseerd. Om deze woningen voldoende woonoppervlakte te kunnen geven zijn 3 lagen noodzakelijk. Deze verhoging zorgt niet voor extra schaduwwerking dan wel privacy problemen gezien de grote afstand die is gelegen tussen de bebouwing. (tussen de 30 en 50 meter). Voor het overige wordt verwezen naar de behandeling van dit onderwerp in paragraaf 3.2 van de reactienota.	Nee
GM12c.	bouwhoogte/hoogteaccenten	De hoogte van het keukengebouw is in het ontwerp gewijzigd naar 13 meter, het grootste gedeelte van het bestaande gebouw is veel lager dan 13 meter met uitzondering van de schoorstenen, ook tegen de gewijzigde hoogte maken wij bezwaar omdat dit ten koste gaat van de privacy van de omwonenden. Het gaat hier weer om een plat dak en overal 13 meter en effectief een verdieping hoger dan wat nu mogelijk is in het keukengebouw waar de huidige goothoogte van het hoogste deel ongeveer 6 meter is. Het ingetekende bouwvlak is bijna twee keer zo groot als het nu bebouwde oppervlak. Als het bouwvlak volledig wordt volgebouwd ontstaat straks een gebouw van 70 meter lang en 13 meter hoog met een plat daar waarbij de maximale hoogte ongeveer 30 meter dichter bij de gebiedsgrens begint dat nu en sterk afwijkt van de huidige situatie.	De hoogte van het keukengebouw in het ontwerpbestemmingsplan is maximaal 13 meter, de schoorstenen zijn circa 18 meter. Het bouwvlak zoals aangegeven op de verbeelding komt overeen met de huidige uiterste gevels van het keukengebouw. De aanduiding plat dak is gericht op nieuwbouw. In de situatie van het keukengebouw zal er sprake zijn van gedeeltelijke nieuwbouw met behoud van cultuurhistorische waarden. Om dit te benadrukken wordt op het bouwvlak van het keukengebouw de dubbelbestemming waarde - cultuurhistorie opgenomen. De aanduiding 'plat dak' op de verbeelding komt te vervallen. De afstand tussen de grens van achtertuinen en het bouwvlak ligt tussen de circa 25 en 30 meter, waarmee voldoende afstand gewaarborgd is. Tevens wordt in dit verband verwezen naar paragraaf 3.2 van de reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt de verbeelding van het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Op de verbeelding komt de bouwaanduiding ‘plat dak’ ter plekke van het kopse keukengebouw op het Kazernekwartier te vervallen.* *Ook wordt een dubbelbestemming cultuurhistorie ter plekke van het keukengebouw opgenomen, hiervoor wordt verwezen naar de reactie onder punt GM6a.*	Ja
GM12d.	bouwhoogte/hoogteaccenten	Het ontwerp maakt het mogelijk dat pal op de grens van de 15 meter groenstrook tot de tuinen aan de Roodborstlaan en Anne Franklaan gebouwen van 10 meter hoog met plat dak worden gebouwd. (excl. 2 meter voor ondergeschikte bouwdelen) Hiertegen maken wij bezwaar. Een te hoge en omvangrijke gevel tast de privacy van de aanwonenden sterk aan. Voorgesteld wordt om in het bestemmingsplan een graduale toename van de toelaatbare bouwhoogte op te nemen van de groenstrook aansluitend aan woonhuizen aan	Het bestemmingsplan maakt binnen de bestemming ‘Wonen’ een maximaal aantal woningen mogelijk, aangegeven op de verbeelding. Het bestemmingsplan laat ruimte voor verkaveling van deze woningen. In paragraaf 3.2 van deze reactienota wordt hier nog nader op in gegaan. Uit een analyse van de afstand van gevel tot gevel blijkt dat er	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		Roodborstlaan en Anne Franklaan naar het centrum van het ontwikkelingsgebied die de huidige hoogte van de bestaande bouwwerken niet overschrijdt. De inpassing in het landschap wordt hierdoor sterkt verbeterd.	op geen enkele wijze sprake is van privacy problemen of schaduwwerking. De 15 meter brede groenstrook zorgt daarnaast voor een voldoende ruime buffer.	
GM12e.	bouwhoogte/hoogteaccenten	De bouwhoogte van de garages, badhuisje en elektrahuisje is verkeerd in het ontwerp terecht gekomen en zal door het ontwerpteam met een ambtelijke brief worden aangepast naar de bestaande hoogte.	Dit is correct. In de ontwerp verbeelding is hiervan helaas een te hoge maximale bouwhoogte opgenomen. In de huidige verbeelding is dit als volgt gecorrigeerd: - het badhuisje en elektrahuisje hebben een maximale bouwhoogte van **5,5** meter, waarmee een gebouw met de huidige bouwhoogte mogelijk is. - de garages/loodsen hebben een maximale bouwhoogte van **13** meter, zoals reeds op de verbeelding was aangegeven. Hiermee wordt aangesloten bij de hoogte van de huidige bebouwing. Nu zijn alleen het badhuisje en het elektrahuisje op de verbeelding opgenomen, ook het meest westelijke gebouwtje in het rijtje met badhuisje en elektrahuisje zal op de verbeelding worden toegevoegd. De 3 gebouwtjes hebben de bestemming Gemengd-2, toegevoegd wordt de functieaanduiding "wonen uitgesloten", zodat er geen woonfunctie op korte afstand van de Roodborstlaan ontstaat. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt de verbeelding van het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. De wijzigingen worden verwerkt door het aanpassen van de verbeelding op de wijze zoals omschreven in paragraaf 3.2.*	Ja
GM12f.	Woningaantallen	In het oorspronkelijke plan was beschreven dat in het Ensemble op het Kazerneterrein woningen worden gerealiseerd met het accent op wonen en mogelijkheid van werken aan huis. Nu wordt in het ontwerp uitgegaan van de GD1 en GD2 genoemde activiteiten.Het accent ligt nu veel meer op bedrijven en niet op wonen. In de 9 gebouwen worden nu helemaal geen aantallen woningen genoemd. Alleen voor Spiegelhorst wordt het aantal woningen aangegeven. Het niet aangeven van het aantal woningen in het Ensemble leidt tot onduidelijkheid over de totale hoeveelheid appartementen 60% en grondgebonden huizen 40% die er worden gerealiseerd. Wij maken bezwaar tegen het niet benoemen van het aantal woningen in het Ensemble.	Binnen het Kazernekwartier is een combinatie van wonen en werken voorzien (bestemming Gemengd -2). Voor wat betreft de 6 paviljoens kan dit leiden tot bijvoorbeeld woon- en werkpaviljoens, maar ook tot andere verdelingen tussen wonen en werken. De paviljoens hebben op de verbeelding de dubbelbestemming "waarde - cultuurhistorie"; de gebouwen van de paviljoens mogen slechts op onderdelen worden aangepast. In de bestemmingsvlakken rondom het ensemble waar ‘wonen’ mogelijk is, is wel steeds het maximum aantal woningen aangegeven op de verbeelding. Het creëren van een gezonde mix van bedrijven voorzieningen en woningen is uitgangspunt en vraagt in deze fase om enige flexibiliteit. In de regels van het bestemmingsplan wordt het gezamenlijk totaal aantal wooneenheden binnen de bestemmingen 'Gemengd-1' en 'Gemengd-2' gemaximeerd tot 140. Het oppervlak dat binnen deze bestemmingen gebruikt mag worden voor 'bedrijven geschikt voor functiemenging' wordt gemaximeerd tot een bruto vloeroppervlak van 15.000m2. *Voor de wijzingen in het bestemmingsplan mede naar aanleiding van dit punt wordt verwezen naar de omschrijving daarvan onder het punt met id H11k.*	Ja
GM12g.	Woningaantallen	In het beleid van de gemeente Gooise Meren voor het kazerneterrein wordt uitgegaan van totaal 220 woningen. In het ontwerp wordt nu uitgegaan van 270 woningen. De verdeling wordt hiermee 231 appartementen en 39 grondgebonden woningen, zijnde 80% appartementen en 14% grondgebonden woningen. Het aantal en de verhoudingen zijn nu niet meer conform de afspraken. Hiertegen maken wij bezwaar.	Op de verbeelding zijn maximale aantallen woningen opgenomen. Het plan Buurtschap Crailo gaat uit van een integrale ontwikkeling, binnen het totale gebied mogen maximaal 590 woningen worden gerealiseerd. Het aantal woningen in het Kazernekwartier zal met name bepaald worden door de verdeling wonen - werken. Het bestemmingsplan legt niet het maximaal aantal woningen per gemeente vast. Voor het overige wordt verwezen naar de reactie naar aanleiding van het vorige punt.	Nee
GM12h.	Doorgang naar Anne Franklaan	Wij willen dat expliciet in het bestemmingsplan komt te staan dat, zoals afgesproken met de wethouder, de doorgang naar de Anne Franklaan tussen de huisnummers 3 en 5 uitsluitend als wandelpad wordt gebruikt. Dit staat wel opgenomen in de bijlage. Verhinderd moet worden dat deze doorgang van de Anne Franklaan naar het Buurtschap Crailo een doorgangsroute voor het langzaam verkeer vormt.	*Naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door specifiek aan te geven dat het gaat om de ontsluiting van ‘voetgangersverkeer’ in plaats van ‘langzaam verkeer’.* *In de regels wordt artikel 8.1 sub i gewijzigd tot:* *“ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - langzaam verkeer', de gronden uitsluitend zijn bestemd voor de ontsluiting van voetgangersverkeer ingepast in ondergeschikte groenvoorzieningen* *In paragraaf 6.12.2 van de toelichting van het bestemmingsplan wordt in de tekst die volgt na figuur 6.17 aangegeven dat het bij de aansluiting op de Anne Franklaan gaat*	ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			om een aansluiting voor 'voetgangersverkeer' in plaats van voor 'langzaam verkeer' zoals in het ontwerpbestemmingsplan is opgenomen.	
GM12i.	Parkeren	De groenstrook achter de woningen op de Amersfoortsestraatweg met de afgesproken 15 meter blijvend groen moet in het bestemmingsplan de aanduiding G1 krijgen om de mogelijkheid uit te sluiten dat die strook als parkeerruimte voor auto's van bezoekers van De Groene Afslag gebruikt gaat worden. De huisvesting van De Groene Afslag in Spiegelhorst is velen een doorn in het oog, zo ver verwijderd van de centrale ingang van Crailo. Parkeerproblemen rond Spiegelhorst zijn te verwachten gelet op de populariteit van De Groene Afslag met restaurant en zalenverhuur ook in de avonduren.	Direct achter de woningen aan de Amersfoortsestraatweg zal op de verbeelding een 15 meter strook met bestemming Groen -1 worden opgenomen. Binnen deze bestemming is het parkeren van auto's niet mogelijk. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens van indiener. Overigens zal de uitbater van de Spiegelhorst, zoals ook alle andere functies in het gebied dienen te voldoen aan de parkeernormen die zijn vastgelegd in een bij het bestemmingsplan behorende beleidsregel. Bezoekersparkeren wordt opgevangen in de parkeervoorziening in het entreegebied waarmee parkeeroverlast ter plaatse wordt voorkomen. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 3.2. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt de verbeelding van het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Aanliggend bij de woningen aan de Amersfoortsestraatweg wordt middels wijziging van de verbeelding een zone van 15 meter tot 'Groen-1' bestemd in plaats van 'Groen-2'.* *In de toelichting wordt dit in paragraaf 7.3.3 onder 'Groen-1' toegelicht.*	Ja
GM12j.	Fietspaden	Langzaam verkeersroutes zoals beschreven in het Stedenbouwkundig plan komen in het ontwerp niet meer terug. Dit vinden wij onwenselijk. Graag zien wij deze routes opgenomen zoals beschreven in het Stedenbouwkunidg plan. Ook de oude ingang naar het Kazerneterrein is niet duidelijk omschreven.	Zoals op pagina 147 van het stedenbouwkundig- en landschapsplan is aangegeven is dit plan niet in al zijn details vastgesteld omdat een toekomstbestendig en ontwikkelingsgericht bestemmingsplan enige ruimte en flexibiliteit moet bieden op het gebied van bijvoorbeeld ligging en maatvoering van verschillende elementen. De in het stedenbouwkundig- en landschapsplan aangegeven fietsroutes kunnen gerealiseerd worden op basis van de betreffende bestemmingsregels. Om gedurende de planperiode nog voldoende flexibiliteit te hebben is echter geen regeling opgenomen die alleen één specifieke oplossing mogelijk maakt, zodat er nog de nodige flexibiliteit in de uitwerking is.In dit bestemmingsplan is alleen geregeld dat de fietspaden (de infrastructuur) gerealiseerd mogen worden. Het type langzaamverkeer dat vervolgens van deze infrastructuur gebruik mag maken, wordt bepaald aan de hand van nog te nemen verkeersbesluiten voor de infrastructuur.De onder b. en c. van uw zienswijze naar voren gebrachte punten zijn waarschijnlijk gebaseerd op de in het stedenbouwkundig- en landschapsplan geschetste structuur van fietspaden. Zoals aangegeven is in het bestemmingsplan nog de nodige flexibiliteit vervat met betrekking tot de fietspaden en deze zal mede gebruikt worden om tot vanuit verkeerskundig oogpunt goede en veilige kruisingen met met overige wegen te komen. De bestemmingsvlakken zijn dusdanig ruim dat deze de mogelijkheid bieden om de verkeersstructuur vorm te geven volgens de verkeerskundige ontwerprichtlijnen.Met betrekking tot de kazerne-ingang is het zo dat in paragraaf 6.12 van de toelichting is aangegeven dat er sprake is van één centrale entree, die direct aansluit op de afrit aan de A1. De tweede ontsluiting (de ontsluiting bij de Kolonel Palmkazerne) is beschikbaar voor fietsers en kan ook gebruikt worden voor hulpdiensten.	Nee
GM25/ L13/ H17a.	Terinzagelegging ontwerp BP	De ter inzage legging voldoet niet aan eisen van bestuurlijke bevoegdheidstoedeling en van bestuurlijke zorgvuldigheid. Het projectbureau Crailo is niet bevoegd tot ter inzage legging in weerwil van het document met als datum 14-01-2021 (zie: bijlage 3, 2020-Crailo-I-32)	Gemeenten hebben bestemmingsplannen ter visie gelegd en hiervan kennisgevingen gedaan in Staatscourant en Gemeenteblad. Omdat de website Crailo.nl een groot bereik onder de doelgroep heeft is daar in de vorm van een nieuwsitem aandacht aan de ter visielegging gegeven, waarbij voor het overige verwezen wordt naar de gemeenten als de formele partij die hier over publiceert. Er staat duidelijk 'Zie de informatie van de gemeenten hiertoe'.	Nee
GM25/ L13/ H17b.	Terinzagelegging ontwerp BP	Het stuk is niet van paginanummers voorzien. Het stuk vermeldt niet de mogelijkheid een zienswijze per post in te dienen. Daarmee is het stuk in strijd met artikel 11 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie:,, *De vrijheid van meningsuiting en van informatie, lid 1: een ieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te hebben en de vrijheid kennis te nemen van en te geven van informatie of ideeën, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen."* Dit EU-handvest is bindend. Door niet te vermelden, dat een zienswijze kan worden ingediend	Aangenomen wordt dat het over het als bijlage 3 bij de zienswijze opgenomen nieuwsartikel op de website van Crailo gaat. Zoals in reactie op het vorige punt is aangegeven betreft dit geen formele publicatie, maar is dit bedoeld om extra attentiewaarde te bewerkstellingen ten opzichte van de formele publicaties van de drie gemeenten. Op de website is het artikel als doorlopend item leesbaar en is er geen sprake van verschillende pagina's, waardoor een paginanummering niet vereist is. Omdat, zoals indiener terecht stelt, de GEM Crailo niet bevoegd is tot ter inzagelegging	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		in schriftelijke vorm, en door niet een postadres van elk der drie gemeenten te vermelden, en door niets te schrijven over de specifieke procedurele rechtsingangen bij elk der gemeenten, en door slechts in algemene vorm te stellen: ,, Indienen zienswijzen/ inspraakreacties: Binnen de periode van zes weken is er de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen met betrekking tot de ter inzage gelegde stukken. Zie de informatie van de gemeenten hiertoe", en door geen informatie te verstrekken waar die informatie en op welke wijze die informatie over rechtsingangen en specifieke gemeentelijke procedureregels per gemeente te verkrijgen is (e-mailadressen van de drie gemeenteraden worden niet vermeld, PB) wordt ten eerste de burger het woud der onbekendheid ingestuurd en wordt de zekerheid gecreëerd, dat belanghebbende burgers en hun organisaties verdwalen in hun zoektocht hoe deze gemeenten elektronisch en/of per post te bereiken.	dient het nieuwsbericht dan ook niet als formele publicatietekst te worden beschouwd waar de wettelijke eisen op van toepassing zijn. Deze eisen zijn wel van toepassing en gehanteerd bij de door de gemeenten gepubliceerde teksten in Staatscourant en Gemeenteblad en aanvullend gepubliceerde teksten in de huis-aan-huis bladen.	
GM25/ L13/ H17c.	Terinzagelegging ontwerp BP	Als bijlage 4 bij de zienswijze is een app opgenomen waarin aangegeven werd dat op 26 januari 2021 het ontwerp bestemmingsplan afwezig was en waarbij werd aangenomen dat het dossier is meegenomen. Aangegeven wordt dat de heer [naam vertegenwoordiger SNLG anoniem gemaakt] op 8 februari 2021 het dossier niet bij de ter inzage gelegde stukken aantrof en dat het pas na 20 minuten gevonden was. Op basis hiervan meent indiener dat kan worden aangenomen dat de ter visielegging door de gemeente Gooise Meren niet correct was gebeurd.	In de kennisgeving over het ontwerpbestemmingsplan d.d. 14 januari 2021 in jaargang 2021 en nummer 12843 van het Gemeenteblad van de gemeente Gooise Meren is onder het kopje 'Inzien' aangegeven: "De stukken kunnen worden ingezien bij de Centrale Balie van de gemeente Gooise Meren, Brinklaan 35 Bussum. In verband met corona gelden aangepaste openingstijden van het gemeentehuis. Voor de actuele openingstijden, zie www.gooisemeren.nl. Kunt of wilt u niet naar het gemeentehuis komen, neemt u dan contact op, dan zoeken we een passende oplossing."Op de website is gelijk zichtbaar dat er sprake is van aangepaste dienstverlening. Onder 'Contact en openingstijden' is aangegeven: "Om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan is onze dienstverlening aangepast. Dit betekent dat u op dit moment niet meer vrij kunt inlopen op het gemeentehuis. De meeste producten kunt u online aanvragen." Onder https://gooisemeren.nl/informatie-corona/corona-en-dienstverlening/ is onder het kopje "Naar het gemeentehuis" aangegeven: "Maak een afspraak, vrije inloop niet mogelijk. U kunt niet meer vrij inlopen bij de gemeente. U kunt alleen nog op afspraak langskomen bij de balies". Omwille van de Corona-pandemie is voor deze afwijkende werkwijze gekozen om de bezoekersstroom aan het gemeentehuis te kunnen reguleren en zicht te houden op wie wanneer het gemeentehuis bezoekt.Eenieder die vanaf het moment van tervisielegging een afspraak had gemaakt had de gelegenheid gekregen om de stukken bij de Centrale Balie in te zien. Dit geldt tevens voor diegene die op 26 februari 2021 tevergeefs zonder afspraak het gemeentehuis bezocht om de stukken te kunnen inzien. De terinzagelegging is dus correct gebeurd. Ondanks dat de vertegenwoordiger van indiener niet vooraf een afspraak heeft gemaakt is hij bij zijn komst naar het gemeentehuis in de gelegenheid geweest de betreffende stukken fysiek in te zien.	Nee
GM25/ L13/ H17d.	Consistentie van beleid	3.1.1 Voor het ontwerpbestemmingsplan zijn eerdere politieke besluitvormingsprocessen niet onderzocht t.b.v. consistentie van beleid (p12)	In het ontwerpbestemmingsplan en het daarbij opgenomen MER is wel degelijk rekening gehouden met relevante eerdere politieke besluitvormingsprocessen. In dit kader kan bijvoorbeeld verwezen worden naar paragraaf 2.1 van het MER. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de periode dat de provincie Noord-Holland als eigenaar van het terrein de ontwikkeling daarvan initieerde en de periode dat de gemeenten eigenaar werden en vanaf dat moment verder sturing gaven aan het ontwikkelen van Crailo. Ook in paragraaf 1.3 en paragraaf 5.2 van het bestemmingsplan wordt hier op ingegaan. Hieruit wordt duidelijk dat de gemeenten eerst tezamen de gezamenlijke ambities voor de ontwikkeling van Crailo hebben bepaald op basis van het Ambitiedocument 2017 (bijlage 1 bij de toelichting) en vervolgens de duurzame speerpunten, het ruimtelijke programma en de ruimtelijke verbeeldingskaart hebben vastgesteld op basis van het stedenbouwkundig- en landschapsplan Buurtschap Crailo. Dit alles is vervolgens als basis genomen voor het bestemmingsplan. Aan alle genoemde documenten is steeds een uitgebreide analyse ten grondslag gelegd. Op basis hiervan zijn wij van oordeel dat de eerdere politieke besluitvormingsprocessen, die voldoende relevant zijn voor de huidige besluitvorming, onderzocht en betrokken zijn.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17e.	Belangen manege	3.1.1. Manege Gooi- en Eemland heeft op basis van eerdere beleidsopvattingen bepaalde keuzes gemaakt, nu wordt daar geen rekening mee gehouden en hebben de huidige veranderde plannen negatieve gevolgen voor de manege en haar uitbaters, zoals een 18m hoog gebouw met zicht op hun erf. Er is geen rekening gehouden met de belangen van de eigenaren van de manege, waaronder het gerechtvaardigde belang van de rechtszekerheid. Straks ligt hun bedrijf binnen de bebouwde kom in plaats van tot nu buiten de bebouwde kom. Zij vrezen niet ten onrechte een hausse aan klachten van overlast in verband met paardenmest. Zoals dat nu al aan de orde is van de kant van bewoners van de Anne Franklaan in Bussum op minder dan 100 meter op 80 meter afstand ten noordwesten van hun bedrijf (p13 en p14)	Zoals ook in paragraaf 8.2 van de toelichting onder het subkopje 'stakeholders' is aangegeven heeft op verschillende momenten overleg plaatsgevonden met de vertegenwoordigers van de manege over de huidige plannen. Dit heeft geleid tot een met de uitbaters van de manege overeengekomen afsprakenkader. In nauw overleg met hen is bijvoorbeeld gekomen tot de geurverordening 'Manege Gooi en Eemland' die op 3 maart 2021 door de raad van Hilversum is vastgesteld en inmiddels onherroepelijk is. Indien zij zich niet kunnen vinden in de voorliggende ontwerpplannen zijn zij uiteraard gerechtigd om hun zienswijzen in verband daarmee kenbaar te maken. Door of namens de manege zijn geen zienswijzen ingediend.	Nee
GM25/ L13/ H17f.	Regels: definities	3.1.1. Het woord ,,bebouwingsaccent” ontbreekt met kennelijke opzet in de definitiebepaling, artikel 1 van de Regels. Het weglaten van het woord “bebouwingsaccent” is een ernstig en stuitend hiaat in dit begrippenapparaat. Het woord ,,accent” is pure misleiding. Het gaat om een extra bouwlaag op gebouwen die ver boven de boomlaag uitsteken.(p13)	Mede naar aanleiding van deze zienswijze wordt alsnog een definitie van 'bebouwingsaccent' toegevoegd. Op basis van de huidige regeling is duidelijk dat in totaal drie bebouwingaccenten zijn toegestaan waarvan twee in deelgebied Op de Hei, en dat het hier gaat om een hogere bouwhoogte van 18 meter in geval van gestapelde bebouwing. Wij zijn het echter met u eens dat het goed is om dit in een begripsomschrijving nader te duiden. *Mede naar aanleiding van deze reactie wijzigt het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. Aan artikel 1 van de regels wordt de volgende definitie van het begrip ‘bebouwingsaccent’ toegevoegd :* *"een gebouw/gebouwen, waarvan de bouwhoogte met 3 meter uitstijgt boven de in het bestemmingsvlak toegestane maximale bouwhoogte van 15 meter. Een bebouwingsaccent is een ”landmark”, een gebouw, dat beeldbepalend is voor de overige bebouwing/gebouwen en daarmee voor het landschap en dat qua maat en schaal afwijkt van de gangbare bebouwing in een gebied."*	Ja
GM25/ L13/ H17g.	Weglaten essentiële informatie	3.1.2. In het ontwerpbestemmingsplan zijn essentiële bestuurlijke documenten, opvattingen van gezaghebbende auteurs weggelaten en een rapport van Wageningen University & Research weggelaten. Deze hiaten zijn in strijd met het advies van de Commissie milieueffectrapportage van 26 juni 2019 (p14).	Op basis van de stukken die u hierbij voor ogen heeft, zal hierna een reactie worden gegeven. In algemene zin wordt hier al opgemerkt dat in het ontwerpbestemmingsplan een toets aan het vigerend beleid van de verschillende overheidslagen is gedaan. Ook is voor de verschillende relevante omgevingsaspecten specifiek onderzoek gedaan door ter zake kundige bureaus en zijn daarvoor door hen de vanwege de materie relevante bronnen betrokken.	Nee
GM25/ L13/ H17h.	Weglaten essentiële informatie	3.1.2. Uit het MER-rapport blijkt op pagina 9 bij geraadpleegde achtergrondrapporten dat het "Ambitiedocument Crailo" uit 2017 het eerste rapport is, terwijl er van een studie van eerdere rapporten niets blijkt. Indiener geeft citaten uit een vijftal verschillende rapporten, verslagen en het streekplan. Deze rapporten en verslagen en het streekplan zien op aspecten als verstedelijking, hoogbouw en natuurbouw, wenselijkheden en onwenselijkheden, resp. eisen te stellen aan woningbouw, natuurbouw in en aan de randen van de bebouwde kommen bij en in de bos- en heidegebieden in het Gooi. Deze bronnen nopen tot grote voorzichtigheid, resp. afzien van plannen van stedelijke ontwikkeling zoals het Ontwerpbestemmingsplan Crailo. Ten onrechte zijn deze rapporten niet genoemd. Het gaat om de volgende rapporten: 3.1.2.1: Om de toekomst van het Gooi, verslag van het Gooicongres van de VVG, gehouden te Hilversum op zaterdag 7 november 1959, 48 pg`s; 3.1.2.2: Concept basisplan voor de openluchtrecreatie in natuur en landschap van het Gooi, Buro Maas, Rijswijk, april 1974, 173 pg`s, opdrachtgever Gewest Gooiland, later Gewest Gooi en Vechtstreek; 3.1.2.3: Streekplan Noord-Holland, Gooi- en Vechtstreek, 1998, hfst.5 Kwaliteit Groene Ruimte, pg 33,34, 114-116; 3.1.2.4: Effect van begrazing op heidevegetaties in het Gooi, J.W. Heil en J.T. de Smidt, Heil Consultancy, mei 2000, 24 pg`s excl.. bijlagen; 3.1.2.5: Natuurbrug Laarderhoogt en woningbouw op Crailo-Zuid, programma van eisen voor woningbouw nabij de natuurbrug vanuit ecologisch perspectief, E.A. van der Grift & D.R. Lammertsma, Wageningen University & Research, maart 2017, 31 pagina’s,	Het verslag van het Gooicongres uit 1959, het concept basisplan voor de openluchtrecreatie in natuur en landschap van het Gooi uit 1974 en (in mindere mate) het streekplan Noord-Holland, Gooi en Vechtstreek uit 1998 zijn allen zeer gedateerde bronnen. In al deze stukken komen weliswaar onderbouwde visies naar voren over hoe om te gaan met het grondgebruik van de gronden in het Gooi, maar deze stukken gelden zelf niet als vigerend beleid. In het kader van de planontwikkeling voor Crailo is rekening gehouden met het vigerend beleid, in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is daarvan een beschrijving opgenomen. Voor het provinciaal beleid is bijvoorbeeld gekeken naar de actuele en vigerende omgevingsvisie en omgevingsverordening. Het is aan de provincie om elementen uit het streekplan Noord-Holland Gooi en Vechtstreek uit 1998 wel of niet in het vigerend beleid te laten terugkomen. Ook voor de andere stukken geldt dat deze, ondanks dat ze relatief oud zijn, voor beleidsmakers nog steeds een belangrijke bron kunnen zijn geweest bij het stellen beleid dat nu vigerend is en waaraan getoetst is. Het rapport over de Natuurbrug van Wageningen University & Research is daarentegen recent en direct van belang in relatie tot de ontwikkeling van Crailo. In tegenstelling tot wat in de zienswijze is aangegeven wordt daarom regelmatig naar dit rapport verwezen. Zie bijvoorbeeld op diverse plekken (waaronder de literatuurlijst) in het ecologisch advies over de ecowal van TAUW d.d. 13 november 2020 dat als bijlage 27 bij de toelichting van het bestemmingsplan is opgenomen. Ook in het als bijlage 6 opgenomen rapport over biodiversiteit op Crailo uit november 2019 wordt deze bron meermaals aangehaald, waaronder in de bronnenlijst. Met de steller van dit rapport, dhr. E. van der Grift, is op diverse momenten afstemming	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		rapportnummer 2799, ISSN 1566-7197,opdrachtgever GNR; (p14 t/m 43)	geweest, zoals ook blijkt uit de bronnenlijst op pagina 32 van het als bijlage 6 opgenomen rapport.	
GM25/ L13/ H17i.	bouwhoogte/hoogteaccenten	3.1.2.2. In het Ontwerpbestemmingsplan Crailo wordt op pg. 22/58 van de regels opgesteld door ARCADIS gesproken over, meer dan drie bebouwingsaccenten van 18 meter binnen het plangebied". Waar deze woontorens (géén kerktorens uit het verleden") zijn geprojecteerd in het plangebied is niet vermeld. Zoals mevrouw [anoniem gemaakt] van de manege op woensdag 10 februari 2021 in gesprek met [naam vertegenwoordiger SNLG anoniem gemaakt] uitlegde komen deze woontorens te staan pal tegen hun erfgrens van de manege aan. Dit betekent pal bij de hei. Het voornemen tot de bouw van 18 meter hoge woontorens is daardoor qua maat en schaal onaanvaardbaar voor de SNLG. De wethouder van Hilversum kwam met de fabel dat deze schuil zouden gaan onder meer dan 18 meter hoge bomen en daardoor zouden worden afgeschermd. Dat is een fabel: Bomen van die hoogte groeien daar niet als een wintergroen scherm, dat beschermt tegen visuele hinder voor de omgeving. (p19)	Op de verbeelding is ter plaatse van vier bestemmingsvlakken de specifieke bouwaanduiding - bebouwingsaccent aangeven. Dit betreft 3 bestemmingsvlakken Groen-wonen en één bestemmingsvlak Gemengd-3 in het entreegebied. In de regels is aangegeven dat maximaal drie bebouwingsaccenten in het plangebied zijn toegestaan. De omvang van het bebouwingsaccent was niet bepaald. Toegevoegd zal worden dat een bebouwingsaccent maximaal 10% in het gebied Op de Hei, binnen 'Groen- wonen' en maximaal 50% in het entreegebied binnen de bestemming 'Gemengd-3' mag beslaan van het aanduidingsvlak van het hoogteaccent waarmee de omvang van de bebouwingsaccenten wordt ingeperkt. De drie bebouwingsaccenten zijn daarmee verdeeld over het middengebied van het plangebied. De maximale bouwhoogte van 18 meter blijft daarmee onder de boomgrens. In en rondom het plangebied zijn "bosvakken" gelegen met bomen van ten minste 18 meter. De gebouwen worden hiermee vanaf de hei aan het oog onttrokken, waarbij het effect in de zomer groter zal zijn dan in de winter. Tevens wordt geregeld dat maximaal twee van de drie hoogteaccenten in het deelgebied Op de Hei mogelijk zijn en het andere in het entreegebied. Op basis van het ontwerpbestemmingsplan waren er nog maximaal drie hoogteaccenten in deelgebied Op de Hei mogelijk. Tevens wordt verwezen naar de behandeling van dit onderwerp in paragraaf 3.2 van de reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Voor de wijze waarop wordt verwezen naar de reactie bij punt H11g.*	Ja
GM25/ L13/ H17j.	Streekplan PNH 1998	3.1.2.3. Uit beleid in streekplan 1998 volgt dat stedenbouwkundige ontwikkeling op het "Middenterrein" niet toegestaan wordt door de provincie, dit zou leiden tot niet-positieve effecten op natuur en landschap. Indiener acht dit een goede visie van de provincie in Noord-Holland en acht niet te begrijpen waarom dit nu in 2020 en 2021 anders zou zijn. (p22 en 23)	Zoals eerder aangegeven is in het kader van de planontwikkeling voor Crailo rekening gehouden met het actuele vigerende beleid van de Provincie Noord-Holland. Het is aan de provincie om elementen aan voorgaand beleid wel of niet in nieuw vast te stellen beleid ter zake op te nemen.	Nee
GM25/ L13/ H17k.	Realiteit heischaalgrasland	3.1.2.4. Het rapport van Heil en Smidt is interessant in verband met de in het ontwerpbestemmingsplan vervatte plannen van de GEM tot de ontwikkeling van heidevegetatie en van heischrale graslanden in Crailo. Volgens indiener is de bodem in het plangebied niet geschikt, zoals het MER rapport ook stelt, dat er een voldoende groot onaangetast oppervlak resteert om met kans op succes heide en heischrale graslanden op Crailo te realiseren nog los van de problematiek van stikstofmestgift uit de lucht (atmosferische depositie). (p23)	Heide is nergens benoemd als doel. De natuurtypen heischraal grasland en bos zijn gekozen als streefbeeld vanuit de ambitie van de GEM om gebiedseigen natuur te realiseren binnen het openbare groen. Het is mogelijk dat door te intensieve betreding, te hoge stikstofdepositie of een andere oorzaak het streefnatuurtype uiteindelijk niet de hoogst mogelijke kwaliteit behaald. Het blijft echter steeds het streven een zoveel mogelijk gebiedseigen natuurtype te realiseren door middel van langjarig consequent beheer. De achterliggende gedachte bij deze keuze is dat ook een mindere kwaliteit gebiedseigen natuur nog altijd meer waarde heeft voor de lokale soorten, en duurzamer is, dan een gebiedsvreemde groeninrichting (zoals grote gazons, gebiedsvreemde vaste planten en/of een parkachtige inrichting).	Nee
GM25/ L13/ H17l.	stikstof in het plangebied	3.1.2.4. In het ontwerpbestemmingsplan is geen adequate aandacht voor de stikstofmestgift via de lucht op het plangebied zelf. In het plan wordt gesuggereerd alsof het daarbij gaat om het effect van de aanleg en de eenmaal voltooide wijk Crailo voor Natura-2000 gebieden die nota bene ver van Crailo zijn gelegen zoals Naardermeer en Gooimeer Zuidoever. Verzuimd is om in het ontwerpbestemmingsplan te kijken naar de stikstofbelasting vanuit de lucht op het plangebied zelf en naar de stikstofmestgift vanuit Crailo zelf door de nieuwkomers met hun huisdieren en de daarmee samenhangende effecten van die lokale terrestrische mestgift en verstoring op en binnen het projectgebied Crailo zelf en op de natuurrestanten in dit gebied, en op de kansen voor natuurrecreatie in dit gebied. In dit verband heeft ARCADIS ten onrechte geen aandacht besteed bij het geformuleerde streven tot de, aanleg (=natuurbouw) van heidevegetatie en de aanleg (=natuurbouw) van ,,heischraal grasland" in Crailo aan de invloed op deze natuurbouw van de stikstofverrijking door de bewoners en hun huisdieren op het plangebied, nog los van de problemen van betreding door de bevolking en hun kinderen, honden en andere huisdieren op deze natuurbouw.(p24).	De AERIUS-berekening van Arcadis gaat alleen over Natura 2000-gebieden omdat de toetsing is uitgevoerd vanuit wettelijk oogpunt. Er is geen wettelijke noodzaak om te toetsen aan een (verhoogde) stikstofdepositie op natuur buiten Natura 2000-gebieden. Dit geldt voor de nabijgelegen natuurgebieden, gebieden van het Natuurnetwerk Nederland en de (beoogde) natuur binnen het plangebied. De eventuele effecten van stikstofdepositie op de haalbaarheid van beoogde natuurtypen wordt onder punt 'GM25/L13/H17be' behandeld.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17m.	Realiteit heischaalgrasland	3.1.2.4. Op basis van de laatste beschikbare rapportage van het RIVM over stikstofdepositie (Stikstofdepositie, 1990-2018 | Compendium voor de Leefomgeving (clo.nl)) meent indiener dat het ontstaan dan wel handhaven van een heischaal grasland in Crailo niet te verwachten is. (p38)	De natuurtypen heischraal grasland en bos zijn gekozen als streefbeeld vanuit de ambitie van de GEM om gebiedseigen natuur te realiseren binnen het openbare groen. Het is mogelijk dat door te intensieve betreding, te hoge stikstofdepositie of een andere oorzaak het streefnatuurtype uiteindelijk niet de hoogst mogelijke kwaliteit behaald. Het blijft echter steeds het streven een zoveel mogelijk gebiedseigen natuurtype te realiseren door middel van langjarig consequent beheer. De achterliggende gedachte bij deze keuze is dat ook een mindere kwaliteit gebiedseigen natuur nog altijd meer waarde heeft voor de lokale soorten, en duurzamer is, dan een gebiedsvreemde groeninrichting (zoals grote gazons, gebiedsvreemde vaste planten en/of een parkachtige inrichting).	Nee
GM25/ L13/ H17n.	Realiteit heischaalgrasland	3.1.2.4. Indiener stelt dat heischrale graslanden op Crailo een illusie zijn vanwege het ontbreken van voorwaarden van rust, geen betreding en/of verstoring door mensen en/of honden, terwijl de bewoners voor recreatie en speelruimte juist wel substantieel op de gebieden hiervoor zijn aangewezen. (p39)	Verwezen wordt naar de reactie bij het vorige punt onder “GM25/ L13/ H17m”	Nee
GM25/ L13/ H17o.	Rapport Natuurbrug Laarderhoogt	3.1.2.5. Indiener meent dat het MER-rapport ernstig te kort schiet omdat de belangrijkste bevindingen uit het rapport "Natuurbrug Laarderhoogt en woningbouw op Crailo-Zuid, programma van eisen voor woningbouw nabij de natuurbrug vanuit ecologisch perspectief, E.A. van der Grift & D.R. Lammertsma, Wageningen University & Research , maart 2017" niet zijn genoemd. Het betreft de op pagina 16 van dit rapport opgenomen minimale afstandseis tot de natuurbrug en de op pagina 23 in tabel 4.4. van het rapport opgenomen afspraak tussen het GNR en de GEM om een robuuste bescherming van de functionaliteit van het ecoduct te beschermen. 1. Met betrekking tot de eerste afspraak zou de GEM zich onttrekken aan de afspraak met GNR om 150m afstand tot aan de teen van het viaduct in acht te nemen. Het MER rapport vertoont hier een ernstig hiaat en daarmee een tegenstrijdigheid op het niveau van de relevante bijzonderheden.2. De met GNR overeengekomen hoge, begroeide grondwal die is overeengekomen met de GEM is ten onrechte niet vermeld in het MER rapport. Ook de afspraak zelf wordt door de GEM geschonden. De in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen ecowal komt volstrekt niet overeen met de met GNR afgesproken, te realiseren, robuuste hoge, begroeide grondwal. (p40-41)	Uit de als bijlage 9 bij de toelichting opgenomen uitgangspuntennotitie blijkt dat de 150m afstandseis in de uitgangspuntenkaart is opgenomen (pagina 17), vervolgens is dit op pagina 18 nog eens beschreven. Uit de verbeelding blijkt dat deze ook is gehanteerd. In het als bijlage 6 bij de toelichting opgenomen rapport 'Biodiversiteit op Crailo' is in paragraaf 2.2 onder 'Randvoorwaarden Ecoduct' aangegeven dat in het betreffende rapport van Wageningen Universiteit wordt ingegaan op het programma van eisen voor Crailo Zuid. Ook is aangegeven dat ten behoeve van het hanteren van de juiste uitgangspunten voor de planvorming en het toetsen van een juiste verwerking van de inpassing van de Natuurbrug Laarderhoogt afstemming is gezocht met GNR en de auteur van het rapport Natuurbrug Laarderhoogt. Dit heeft ertoe geleid dat de minimaal in acht te nemen afstandseisen uit het rapport in acht worden genomen. Dit wordt ook door GNR erkent. De functie van de ecowal als robuuste afscherming tussen de natuurverbinding en het wonen en werken komt meermaals in het MER-rapport aan de orde (bijv. in paragraaf 4.3.2 onder 'Onderbouwing ecowal: combinatie van aantal gewenste maatregelen en functies' en in paragraaf 4.4.2. onder 'ecologie/biodiversiteit'.) Uit het als bijlage 27 bij de toelichting opgenomen adviesrapport blijkt dat een ecowal van 3,6m voldoende in staat is om verstoring van kunstlicht en geluid te mitigeren. Door GNR wordt niet gesteld dat dit in strijd is met gemaakte afspraken, wel heeft GNR zorgen geuit of dit voldoende hoog is en verzocht om een hoogte van 5 meter expliciet te borgen.In de regels van het bestemmingsplan is in art 7.4.2. echter een voorwaardelijke verplichting opgenomen die borgt dat er pas gebouwen en bouwwerken mogen worden gerealiseerd indien er ter plekke een afscherming aanwezig is die negatieve effecten op natuur en natuurbrug afschermt. Zolang de bouwwerken en gebouwen binnen de kaders van het onderzoek van bijlage 27 zijn, is 3,6m dus voldoende.	Nee
GM25/ L13/ H17p.	Algemeen oordeel	3.1.2.5. Op basis van info van GNR stelt indiener dat de nieuwe stadswijk naadloos over gaat in de aanliggende wijk Oostereng van Bussum bij de Anne Franklaan. De natuur en het landschap zijn de verliezer. Er is geen win-win situatie. Daar is in het MER-rapport geen oog voor. Er bestaat geen enkele rechtszekerheid ter zake van de bescherming van natuur en landschap door dit Ontwerpbestemmingsplan, nu zelfs het GNR, dat nauw betrokken is vanaf het begin bij de ontwikkeling van Crailo, er geen vertrouwen in heeft, dat dit Ontwerpbestemmingsplan de instandhoudingsdoelen van natuur en landschap binnen en buiten dit plangebied dient. (p41 en 42)	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Op de concrete onderbouwingen van deze mening elders in uw zienswijze, reageren wij inhoudelijk. Tevens willen wij opmerken dat GNR ook haar zienswijzen met betrekking tot het plan kenbaar heeft gemaakt en dat wij deze bij de besluitvorming betrekken,	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17q.	Term 'Buurtschap'	3.2.2. Indiener geeft aan de aan het bestemmingsplan verbonden naam 'Buurtschap' niet te vinden beantwoorden aan definiëring van die term in diverse edities van Van Dale Groot Woordenboek der Nederlandse taal. "het gaat om een substantiële nieuwbouwwijk van 590 (bijna 600) woningen volgens het ,,uitgebreide" voorkeursmodel C." Mede onder verwijzing naar enkele vragen en antwoorden in het vraag en antwoordoverzicht van GEM Crailo naar aanleiding van het webinar van 4 februari 2021, stelt indiener dat de naam ,,Buurtschap Crailo" een verhullende term is voor een wijk die op basis van de vrije markt tot stand zal worden gebracht: Geen buurtschap, maar een stadswijk" Daarbij komt volgens indiener dat de bewoners van stadswijk Crailo voor scholen en winkels en andere voorzieningen op Gooise Meren zijn aangewezen (P43-47)	Het plan hebben we de naam 'Buurtschap Crailo' gegeven. Daarmee refereren we aan de typologie van nederzettingen in 't Gooi: er zijn dorpen, steden en buurtschappen. De gedachte achter deze naam is dat Crailo moet worden gezien als een eenheid. De ontwikkeling is dus geen opsplitsing in een wijk van Bussum, een wijk van Hilversum en een wijk van Laren. Een buurtschap wordt op Wikipedia beschreven als een kleine bewoonde plaats met een eigen naam. Buurtschap Crailo wordt een nieuwe leefplek in het 't Gooi met een zelfstandige identiteit en eigen naam en is met 590 woningen geen dorp of stad.	Nee
GM25/ L13/ H17r.	doorsteek naar Anne Franklaan	3.2.2. Indiener meent dat het realiseren van een uitweg via de "Groene buffer" van 15 meter voor de nieuwe wijk naar Bussum, welke in het vraag en antwoordoverzicht n.a.v. het webinar als 'informele ontsluiting' wordt aangeduid contra-wettelijk en contra het Ontwerpbestemmingsplan is. Allerlei plannen om de groene buffer tussen plangebied Crailo en Bussum te doorbreken zou ook reden zijn voor de ontsteltenis bij GNR over het project. (p47)	De 'groene buffer' waarover in het webinar van 4 februari 2021 gesproken is, betreft de in paragraaf 2.1 van het MER onder het kopje 'Afspraken die gemaakt zijn met omwonenden in deze periode' bedoelde groene bufferzone tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe ontwikkeling in verband met een voldoende afscherming van hun woningen. Het betreft dus juist een nieuw toe te voegen groene afscherming achter de achtertuinen van deze woningen in een gebied waar nu onder andere nog oude parkeergelegenheid en verharding van de Kolonel Palmkazerne aanwezig is. Niet valt in te zien waarom deze contra-wettelijk is. In de Uitgangspuntennotitie voor het bestemmingsplan (bijlage 9) bij de toelichting is deze ontsluiting al op figuur 6 'Kaders en aandachtspunten bestemmingsplan' opgenomen. Op de verbeelding van het bestemmingsplan is deze ook aangegeven middels een functieaanduiding binnen de bestemming Groen-1. Onduidelijk is waarom dit in strijd met het ontwerpbestemmingsplan zou zijn.	Nee
GM25/ L13/ H17s.	Algemeen oordeel	3.2.2. Onder het ,,mom van buurtschap" betreft het een commercieel bestemmingsplan, dat over de rug van de nieuwkomers moet worden bekostigd uit de huren en prijzen van de te verhuren en te verkopen woningen en appartementen. De hoge kosten voor het saneren van het door het ministerie van Defensie volledig vervuilde terrein met metaal, beton, bouwmaterialen en ammunitie worden ten onrechte niet verhaald op het ministerie van Defensie, maar verhaald op de nieuwkomers. Met een sociaal huisvestingsplan, laat staan met het creëren van een buurtschap heeft dit niets te maken. (p47)	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan.	Nee
GM25/ L13/ H17t.	Gebed zonder End	3.2.2. Indiener vreest op basis van het antwoord op vraag 89 van de vragenlijst n.a.v. het webinar dat het Gebed zonder End in de spitsuren een enorme toestroom te verwerken krijgt uit de stadswijk Crailo en uit de wijk Tergooi en dat het ca. 8m. brede zandpad direct moet worden aangepast voor het steeds snellere (elektrische) fietsverkeer uit en naar Crailo en de wijk Tergooi. Indiener schat dat het wellicht om een bevolking van ca. 2000 personen (wijken Crailo en Tergooi), plus fietsers uit de dorpen Blaricum, Huizen en Laren naar en van Hilversum Mediapark. Hij verwacht dat dit samen gaat met straatverlichting en wellicht asfaltering van een verbreed fietspad, en wellicht fietspaden aan beide zijden van het Gebed zonder End, wat afbreuk doet aan dit nu nog karakteristieke zandpad (p47 en 48).	In reactie op vraag 89 van de vragenlijst naar aanleiding van het webinar van 4 februari 2021 is aangegeven dat, naast opties per bus, het Gebed zonder End ook een snelle fietsverbinding per fiets naar station Hilversum Mediapark biedt. Voor fietsers uit Blaricum, Huizen en Laren en voor de werknemers en bezoekers van het Tergooi ziekenhuis (dat straks ontwikkeld wordt) is dat nu niet anders. De ontwikkeling van Buurtschap Crailo is een relatief beperkte ontwikkeling met maximaal 590 woningen en circa 5 hectare bedrijvigheid. De toestroom vanuit Crailo per fiets richting station Hilversum Mediapark is daarom niet zodanig te achten dat dit noopt tot aanpassingen aan het Gebed zonder End, verharding/asfaltering is dan ook niet aan de orde	Nee
GM25/ L13/ H17u.	Gebed zonder End	3.2.2. Indiener stelt dat de telkenmale gebruikte aanduiding in het Ontwerpbestemmingsplan Crailo ca 2021 van het Gebed zonder End als ,,een bomenlaan" misleidend en volledig onjuist is. Het MER-rapport van 1 december 2020 van ARCADIS heeft dit ten onrechte niet gesignaleerd, een ernstige onzorgvuldigheid. (p.48)	Wij vinden het jammer dat u zich aan deze in uw ogen onjuiste kwalificatie stoort. Zoals echter uit de toelichting bij het bestemmingsplan en de diverse daarbij opgenomen bijlagen blijkt, wordt het door u in uw zienswijze onderstreepte unieke karakter van het Gebed zonder End zondermeer onderkent. (zie bijv. pagina 6 en 18 van de als bijlage 9 bij de toelichting opgenomen Uitgangspuntennotitie bij het bestemmingsplan).	Nee
GM25/ L13/ H17v.	Algemeen oordeel	3.2.2. Indiener stelt onder verwijzing naar diverse vragen en antwoorden opgenomen op de lijst die is opgesteld n.a.v. het webinar, dat duidelijk is dat het woningbouwprogramma in de wijk (dat niet te maken heeft met een sociaal huisvestingsprogramma) geen oplossing biedt aan starters op de woningmarkt en evenmin voor bevolkingsgroepen die zich in een lage sociale economische situatie (lage ses) bevinden. Omdat alles wordt overgelaten aan de projectontwikkelaars wordt alles dus bepaald door de macht van het geld: de vrije markt (voor wie alleen de opbrengsten tellen). Indiener meent dat een nieuwe villawijk komt met diverse villakenmerken (zoals zwembaden) en dat dat niet past in de in 1925 getrokken conclusies om dit niet te doen van de Centrale	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		Schoonheidscommissie van het Gooi. Indiener meent dat hier een decentrale dure wijk gecreëerd ten koste van natuur en landschap en van de ,,non-haves" ten behoeve van de happy few, die ook niet uit het Gooi hoeft te komen (vraag 14 webinar). Indiener vindt dat de term 'buurtschap' dient om dit te verhullen. (p.48 en 49)		
GM25/ L13/ H17w.	Regels: definities	3.2.4.1 Indiener stelt dat in artikel 1 van de regels een definitiebepaling van 'bebouwingsaccent(en)' moet worden opgenomen en brengt daar de volgende definitie bij naar voren: *"een gebouw/gebouwen (zie 1.33), waarvan de nokhoogte met 3 meter uitstijgt boven de elders in het plangebied toegestane maximale bouwhoogte van 15 meter.Een bebouwingsaccent is een ,,landmark" , een gebouw, dat beeldbepalend is voor de overige bebouwing/gebouwen en daarmee voor het landschap en dat qua maat en schaal afwijkt van de gangbare bebouwing in een gebied."* Indiener wijst in zijn toelichting hierop dat er in het Gooi de regel geldt dat er niet boven de gemiddelde boomhoogte in het Gooi wordt gebouwd ten einde het landelijk karakter en het typerende coulisselandschap niet aan te tasten. Onder verwijzing naar een proefschrift geeft indiener aan dat aan de randen van de bebouwing zeker niet hoger dan de bomen gebouwd moet worden vanwege de horizonvervuiling en dat het dan om max 15m = boonhoogte gaat. (p.49 en 50)	Het voorstel van indiener om in artikel 1 van de regels een definitiebepaling van 'bebouwingsaccent' op te nemen en daarmee de omvang van de bebouwingsaccenten in te perken wordt overgenomen. De in dit verband door te voeren wijziging in het bestemmingsplan is in de reactie onder punt GM25/ L13/ H15f. opgenomen.	Ja
GM25/ L13/ H17x.	Regels: definities	3.2.4.1. Indiener stelt dat in artikel 1 van de regels een definitiebepaling van het vaak in het bestemmingsplan gehanteerde begrip 'Coulisselandschap' ontbreekt en komt met het volgende tekstvoorstel: *"Een coulisselandschap is een halfopen landschap dat door de beplanting en bebouwing het karakter van een toneel met coulissen heeft. De beplantingen bestaan vooral uit afschermende en omsluitende bosstroken, houtsingels en houtwallen en hoge heggen waardoor de daarbinnen gelegen percelen zoals akkers, sportvelden, bedrijfsterreinen, parkeerterreinen e.d., maar ook woonwijken, kazerneterreinen, gebouwen en bouwwerken niet zichtbaar zijn vanuit de omgeving. Door de afscherming met een qua maat en schaal robuuste, ondoorzichtige en hoge vegetatie heeft de bezoeker het idee in een oneindig groen landschap te zijn."* (p. 50)	Dank voor uw suggestie, wij nemen het echter niet over. In artikel 1 van de regels van het bestemmingsplan worden namelijk de begripsomschrijvingen gegeven van belangrijke begrippen die in deze regels zelf gebruikt worden. Het woord 'coulisselandschap' komt daarin niet voor en behoeft daarom geen definitie in artikel 1.	Nee
GM25/ L13/ H17y.	Bomenkap najaar 2020	3.2.4.1. Indiener wijst onder verwijzing naar het veel in het bestemmingsplan gehanteerde begrip 'coulisselandschap' op het feit dat de Groene mantel om het gebied ten zuidoosten van het Gebed zonder End in het najaar van 2020 zo kaal is geslagen door grootschalige houtkap en velling van bomen en struiken van het eikenhakhout, dat daar niets meer van resteert als ondoorzichtige natuur en dat nu o.a. de kazernegebouwen van honderden meters afstand goed zichtbaar zijn. Hij wijst er op dat dit voorafgaand aan een vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan is en voorafgaand aan een advies van de Commissie m.e.r. (p50-51)	De betreffende houtkap heeft plaatsgevonden op gronden die weliswaar (deels) onderdeel uitmaken van het (bestemmings)plangebied van Buurtschap Crailo, maar die geen eigendom zijn van de gemeenten en/of de GEM Crailo. De gronden worden dan ook niet door de gemeenten en/of GEM Crailo ontwikkeld. De gemeenten en GEM Crailo hebben dan ook niets met deze bomenkap te maken gehad. De bomen zijn gekapt in het kader van het provinciale project HOV in 't Gooi. Vanuit de provincie is hierover het volgende gecommuniceerd: *"Aan de zuidoostzijde van Crailo richten we 3ha grond opnieuw in. Dit wordt NNN-gebied worden en is een compensatiedoelstelling vanuit het PIP. Een deel van de grond valt binnen de bebouwde kom en is grondgebied van de gemeente Laren. Dit bos wordt opgeruimd en schoongemaakt waarbij we zoveel mogelijk inheemse loofbomen en grove dennen sparen. In totaal worden ca. 500 bomen gekapt, dit zijn voornamelijk exoten. We hebben een omgevingsvergunning aangevraagd om hier op korte termijn aan de slag te kunnen gaan.* *Als het gebied schoon is, planten we nieuwe bomen aan. Het gebied waar nieuwe bomen komen is groter dan het gebied waar gekapt wordt. De totale oppervlakte aan bomen en bos neemt met 0,2 ha toe. De nieuwe bomen zijn zo gekozen dat er een natuurlijk gevarieerd inheems loofbos ontstaat met diverse boom- en struiksoorten.* *Er is geen ontheffing nodig op de wet Natuurbeheer. In plaats daarvan moet wel een aantal maatregelen worden genomen, zoals onder meer het sparen van bomen met nesten van eekhoorns en grote vogels, het met de hand verwijderen van takken- en bladhopen, zorgen dat konijnen tijdens de werkzaamheden niet ingesloten raken in hun holen en kappen buiten het broedseizoen om broedende vogels niet te storen.* *Als het gebied straks is ingericht als NNN-gebied wordt het overgedragen aan stichting Goois Natuurreservaat die het bos zal gaan beheren. Het streven is dit gebied op 1*	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			januari 2021 over te dragen." (zie: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2020/Oktober_2020/HOV_in_t_Gooi_aan_de_slag_in_Crailo)	
GM25/ L13/ H17z.	Begripsbepalingen	3.2.4.1. Indiener heeft ernstige kritiek op de in artikel 1.29 van de regels opgenomen definitie van 'ecowal'. Volgens hem gaat het niet om een ,,lage muur van materiaal, dat is aangetroffen in het plangebied bij sloop van gebouwen en bouwwerken etc. met een uitkijkpost op de natuurbrug, voorzien van zonnepanelen“, zoals in het ,,Webinar” van 4 februari 2021 door mevrouw E. Vlaswinkel van het GEM Crailo werd toegelicht. Volgens indiener dient het bij de Ecowal, ongeacht een combinatie van functies, te gaan om een robuuste hoge, begroeide grondwal die beschermt tegen verstoring door kunstlicht, door zichtbeperking, door geluid, door aanwezigheid van mensen/huisdieren, door beweging van voertuigen.Indiener verwijst er onder verwijzing naar een gesprek met dhr [anoniem gemaakt] van GNR op dat tussen GEM en GNR een hoge, begroeide grondwal is overeengekomen. Indiener stelt dat die afspraak ten onrechte niet is vermeld in het MER-rapport van 1 december 2020. (p51)	In artikel 1.29 is ecowal gedefinieerd als 'een wal gevormd door een combinatie van aangelegde en gebouwde delen die elk op zich verschillende gebruiksfuncties kunnen dienen en als geheel een afschermende functie heeft voor de aanliggende bestemming Natuur.' Met de regels in het bestemmingsplan is geborgd dat deze maximaal 5 meter mag zijn en dat in het naastgelegen gebied gebouwen en bouwwerken pas gerealiseerd mogen worden als er een voldoende hoge afscherming is. E.e.a. komt overeen met de afspraken met GNR hierover.	Nee
GM25/ L13/ H17aa.	ecowal	3.2.4.1. Indiener stelt dat de GEM zich onttrekt aan de afspraak met GNR over de aanleg van een robuuste ecowal naast de niet nagekomen afspraak over de aan te houden afspraak over de minimaal aan te houden afstand van 150 meter tussen de bebouwing van Crailo en de teen van de natuurbrug. De zogenaamde ,,ecowal”, die in het Ontwerpbestemmingsplan aan de orde komt, komt volgens indiener volstrekt niet overeen met de afgesproken, te realiseren ,,robuuste hoge, begroeide grondwal”. Deze grondwal moet zoals de heer D. [anoniem gemaakt] meedeelde ca. vijf meter hoog worden, zoals ook de oude grondwal langs de schietbaan in het midden gebied langs de erfscheiding van het plangebied. Dit wordt door de SNLG onderschreven! (p.51)	Dit verzoek wordt niet overgenomen. Uit het als bijlage 27 bij de toelichting opgenomen adviesrapport blijkt dat een ecowal van 3,6m voldoende in staat is om verstoring van kunstlicht en geluid te mitigeren. In de regels van het bestemmingsplan is in art 7.4.2. een voorwaardelijke verplichting opgenomen die borgt dat er pas gebouwen en bouwwerken mogen worden gerealiseerd indien er ter plekke een afscherming aanwezig is die negatieve effecten op natuur en natuurbrug afschermt. Zolang de bouwwerken en gebouwen binnen de kaders van het onderzoek van bijlage 27 zijn, is 3,6m voldoende. Aanvullend hierop worden eisen gesteld aan de bedrijven die zich vestigen op het bedrijventerrein. Zowel ten aanzien van geluid als licht worden in artikel 3.4.2 van de bestemming bedrijven maxima gesteld waarmee verstoring van natuur wordt ingeperkt.	Nee
GM25/ L13/ H17ab.	Begripsbepalingen	3.2.4.1. Indiener mist in artikel 1 begripsbepalingen voor de begrippen 'houtsingel' en 'laan'. Indiener brengt de volgende definitie van houtsingel naar voren: *,,Een houtsingel , boomsingel of kortweg singel (in Nederland) of een houtkant (in Vlaanderen) is een brede strook met bomen en struiken als afscheiding tussen weilanden en akkers en ook wel langs beken en waterlopen, en langs wegkanten (PB). Een houtsingel is een lijnvormig landschapselement van 4 tot 20 meter breed en minimaal 25 meter lang.* *Houtsingels lijken veel op houtwallen. Bij een houtwal is er sprake van een opgeworpen wal, waar de beplanting op staat.”.* Daar staat volgens indiener tegenover het in de toelichting en andere teksten van het Ontwerpbestemmingsplan Crailo ca gebruikte begrip ,,Laan’’ of ,,Laan met bomen”, waarvoor indiener de volgende definitie naar voren brengt: *,,Een laan is een weg die aan beide zijden geflankeerd wordt door bomen. De bomen worden aangeplant voor schoonheid, prestige of nut. Ze bieden schaduw en verkoeling, bescherming tegen weer en wind en hun hout wordt nuttig gemaakt. Lanen met loofbomen hebben tevens een brandvertragende functie in droge gebieden of in productiebossen van licht brandbaar naaldhout.”* (p.52)	Dank voor uw suggestie, wij nemen het echter niet over. In artikel 1 van de regels van het bestemmingsplan worden namelijk de begripsomschrijvingen gegeven van belangrijke begrippen die in deze regels zelf gebruikt worden. De woorden 'houtsingel' en 'laan' of 'laan met bomen' komen niet in de planregels voor en behoeven daarom geen definitie in artikel 1.	Nee
GM25/ L13/ H17ac.	Gebed zonder End	3.2.4.1 Indiener stelt, onder verwijzing naar enkele teksten uit de toelichting bij het bestemmingsplan, dat GEM Crailo en Arcadis het onderscheid tussen 'houtsingel' en 'laan' niet maken en het Gebed zonder End en de 'Nieuwe Laan van Crailo' beide aanduiden als 'een bomenlaan'. Volgens indiener gaat het bij het Gebed zonder End uitdrukkelijk niet om een ,, laan”, gekenmerkt door aan weerszijden van een weg in één rij geplaatste bomen (zoals wel de bedoeling is bij de aan te leggen ,,Laan van Crailo”). Het Gebed zonder End is een natuurlijke vegetatie, ontstaan uit eikenhakhout, te herkennen aan uitgelopen stobben. Het betreft houtsingels die in de loop van 180 jaar een eiken-berkenbos zijn gaan vormen met hier en daar een beuk en met een ondergroei van struiken en grassen, kruiden en mossen (o.a. Kussentjesmos, Leucobryum glaucum). Het gebruik van het woord ,,laan” voor het Gebed zonder End is volgens indiener bezwaarlijk omdat een ,, laan” gemakkelijker aanleiding geeft om het unieke karakter van het Gebed zonder End te verdoezelen, waardoor bestuurders des te sneller geneigd	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17u	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		kunnen zijn, zulk een laan op de schop te willen nemen en op te offeren, als deze ,,laan" hen in de weg zit. (p52-54)		
GM25/ L13/ H17ad.	Gebed zonder End	3.2.4.1. Indiener verwijst naar een tekst in paragraaf 1.1 van de toelichting waarin het Gebed zonder End als een 'belangrijke recreatieve route voor langzaam verkeer' wordt omschreven. Indiener stelt dat voor zover de mededeling over het Gebed zonder End ,, een belangrijke recreatieve route voor langzaam verkeer " ziet op de recreatieve belevingswaarde van het Gebed zonder End voor wandelaars en fietsers, het gebruik van het woord 'belangrijk' correct is.Indiener stelt dat als het begrip 'belangrijk' evenwel stoelt op de gedachte, dat het Gebed zonder End belangrijk is als doorgaande route voor fietsers van en naar Hilversum Noord/ NS-station Hilversum Mediapark, die gedachte kwantitatief gesproken nu nog onjuist is. Volgens indieners maken fietsers en wandelaars nu nog sporadisch gebruik van het smalle fietspad van ca 1,5m breed. Indiener stelt dat door de aanleg van stadswijk Crailo en van de stadswijk in Blaricum aan de overzijde van de A1 op het terrein van het huidige Tergooi ziekenhuis (van ook zo'n 500 woningen) leiden tot inderdaad een kwantitatief belangrijke route voor het fietsverkeer van en naar Hilversum. En op termijn: tot een volledige asfaltering en van straatverlichting voorziene weg (wat in dit verband te denken van de noodzakelijke bescherming van vrouwen en meisjes tegen aanvallen op hun integriteit). De algemene verkeersveiligheid zal ook tot straatverlichting nopen..Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid leidt de komst van de stadswijk Crailo tot een weg voor autoverkeer van Hilversum naar Crailo en de A1 vice versa. De garantie tegen een dergelijke verkeersader voor auto's kan geen enkele wethouder of bestuurder van de drie gemeenten geven.Het plan leidt tot ecologische en landschapsschade voor het ook cultuurhistorische belangrijke Gebed zonder End. (p54 en 55)	Het Gebed zonder End heeft nu en houdt ook na vaststelling van bestemmingsplan Buurtschap Crailo een Natuurbestemming. De bestemming 'Natuur' staat het maken van een weg voor autoverkeer niet toe. In relatie tot de besluitvorming die nu voorligt is de door u geuite vrees dus niet reëel. Ook het feit dat GNR eigenaar is van het Gebed zonder End biedt de nodige waarborgen.	Nee
GM25/ L13/ H17ae.	Geur i.r.t. manege	3.2.4.1. Indiener verwijst naar de regels over geur in art. 3.4.2 onder sub c. die gelden voor de bestemming 'Bedrijventerrein' en stelt dat in par 6.7 van de toelichting een redenering wordt gevolgd die hiermee en met het wettelijk systeem in strijd is. In paragraaf 6.7 wordt volgens indiener ten onrechte niet van de perceelsgrenzen uitgegaan als punt van waaraf een geurafstand in acht moet worden genomen tot woningbouw op Crailo, maar een afstand te rekenen vanaf het dierenverblijf, in dit geval de paardenstal van de Manege Gooi- en Eemland. Onder verwijzing naar tabel 2 onder artikel 3.4.2. onder sub c. stelt indiener dat afstanden 'vanaf de grens van de inrichting' gelden. indiener stelt dat het in de regels opgenomen 'vanaf de grens van de inrichting' in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan in par. 6.7.1.1. veranderd is in afstanden, vertaald als 'geurcontour'', 'rond het dierenverblijf' van de manege. Volgens indiener is dit een tegenstrijdigheid die tot grote rechtsonzekerheid en schade bij de eigenaar van de Manege Gooi en Eemland leidt. De verschillen van meten zorgen voor tientallen meters verschil ten nadele van de manege. Indiener stelt dat dit in hoge mate een onrechtmatige en daarnaast ongewenste uitkomst is, die afbreuk doet aan ,,het sociale karakter", waarvan de GEM Crailo zegt, dat dat een hoofdkenmerk is van het ,,Buurtschap Crailo". Het bedrijf van de manege-eigenaren wordt onaanvaardbaar benadeeld.(p. 55-57)	Indiener maakt een onjuiste vergelijking door de geurbepalingen die in de regels behorend bij de bestemming 'Bedrijventerrein' zijn gesteld t.a.v. het bedrijventerrein toe te passen op de situatie bij de manege Gooi en Eemland, waarvoor deze bestemming niet van toepassing is. In de toelichting wordt onder verwijzing naar de specifieke regelgeving en het hiervoor als bijlage 15 opgenomen onderzoek een toelichting gegeven die specifiek van toepassing is voor de manege en waarvoor ook een geurverordening is vastgesteld. Opgemerkt kan worden dat in verband daarmee geen zienswijzen kenbaar zijn gemaakt en dat deze geurverordening inmiddels onherroepelijk is.	Nee
GM25/ L13/ H17af.	Geur i.r.t. manege	3.2.4.1. Indiener wijst op de volgende tekst in par 6.7.1.1. van de toelichting "dat volgens onderzoek een afstand van 60 meter als geurcontour rond het dierenverblijf passend is voor de manege voor de geurhinder ,,in het geval op de manege maximaal 40 paarden worden gehouden". In verband hiermee stelt indiener dat het feitelijk veel minder paarden zijn, zo'n 27. Tevens stelt indiener dat er wel degelijk woningen of andere geurgevoelige objecten binnen de aldus bepaalde geurcontour van 60 meter van het dierenverblijf zijn voorzien en dat de eigenaren vrezen voor gebouwen op 13 meter vanaf de perceelgrens. (p. 57)	Wat indiener stelt ten aanzien van het huidige feitelijke aantal paarden is correct. In het als bijlage 15 bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen geuronderzoek wordt, zoals o.a. in paragraaf 2.2. van dit onderzoek is aangegeven, uitgegaan van 28 paarden in de huidige situatie. Een blik op de verbeelding van het bestemmingsplan leert dat de vrees voor gebouwen binnen de geurcontour onterecht is. De 60 meter zone is op de verbeelding namelijk aangeduid met de gebiedsaanduiding 'milieuzone-geurzone' en heeft de bestemming Groen-1. Binnen deze bestemming zijn geen geurgevoelige functies mogelijk. Bovendien is middels artikel 22.1 van de planregels een verbod opgenomen tot oprichting van geurgevoelige functies ter bescherming van het woon-, leef- en verblijfsklimaat in verband met de manege.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17ag.	bouwhoogte/hoogteaccenten	3.2.4.1. Indiener stelt niet akkoord te kunnen gaan met artikel 6.3 van de planregels waarin impliciet zou zijn bepaald dat er maximaal drie hoge gebouwen van 18 meter hoog zijn toegestaan binnen het plangebied. Volgens indiener werd op 18 februari 2021 op het perceel van de manege Gooi- en Eemland geconstateerd, dat er geen sprake is van bomen die , hoewel circa 18 meter hoog, (Zwarte den/Grove den) geenszins dergelijke hoge gebouwen met ook hun lichtuitstraling tot 18 meter hoog kunnen afschermen. Deze bomen vormen geen dicht en gesloten, afdoende scherm. Aan de rand van het plangebied is 12 meter hoogte het maximum. Over boomhoogte wordt in de Regels niet geschreven/ (p. 57)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt ‘GM25/ L13/ H17i’.	Ja
GM25/ L13/ H17ah.	ecowal	3.2.4.1. Indiener stelt dat strijdig met de afschermende functie van de ecowal van maximaal 5 meter in artikel 7.2.3. sub c een uitkijkpunt van 15 meter hoog mogelijk wordt gemaakt. indiener vindt dit een grote tegenstrijdigheid op het niveau van de relevante bijzonderheden. Het adagium geldt: òf bescherming, òf geen bescherming. Er is geen ,,win-win”-situatie. (p. 58)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt ‘GM19/ L28/ H5h’	Ja
GM25/ L13/ H17ai.	Samenwerking gemeenten	3.2.4.1. Ter zake van artikel 24, Algemene Wijzigingsregels (pg. 53) is het de vraag van de SNLG: Wie voorkomt er ruzie tussen de drie deelnemende gemeenten? Wie lost dergelijke conflicten op? (p. 58)	De drie gemeenten werken alweer geruime tijd op goede wijze samen aan de voorbereidingen voor de ontwikkeling van Buurtschap Crailo, waarbij het vertrouwen er is in een goede voortzetting daarvan om de gezamenlijke ambities te kunnen verwezenlijken. Deze samenwerking gebeurt o.a. middels de gezamenlijk opgerichte GEM Crailo. Ten aanzien van de algemene wijzigingsbevoegdheden is het zo dat die een relatief beperkte reikwijdte hebben en per bestemmingsplan gelden, wat betekent dat elk college bevoegd is een wijzigingsbevoegdheid toe te passen voor het eigen grondgebied. Gelet op het in artikel 24.1.2. bepaalde gaat een wijziging niet zomaar en dient een uitgebreid afwegingskader bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van de wijziging betrokken te worden. De wettelijk vastgestelde procedure voor het vaststellen van een wijzigingsplan borgt overleg met de buurgemeenten en biedt hen de mogelijkheid eventuele zienswijzen vooraf kenbaar te maken.	Nee
GM25/ L13/ H17aj.	Brandveiligheid	3.2.4.1. Indiener stelt dat ten onrechte regels ontbreken over veiligheid en bescherming tegen bosbrand, terwijl dit vanwege o.a. steeds drogere zomers, een gebied met een grondwaterpeil van -10m onder maaiveld, de wijze van bosbeheer door GNR waar dood hout niet wordt verwijderd volgens indiener wel relevant is. Ook in de toelichting is hier volgens indiener niets over geschreven. Bosbranden van Zuideuropese aard (Portugal, Spanje, Frankrijk) zijn de komende jaren ook hier in het Gooi te verwachten. Zoals ook GNR weet (de heer [anoniem gemaakt], senior beleidsmedewerker) is er sprake van een groot waterdeficit op de heidevelden en in de bossen van het Gooi.	Dank voor het attenderen op het risico van bosbranden. Er is afstemming met de brandweer geweest. Door de brandweer zijn voor wat betreft de inrichting van het plangebied eisen meegegeven die in acht dienen te worden genomen voor wat betreft de bluswatervoorziening. Daarbij is aangegeven dat het uitgangspunt voor woonwijken is dat een aanvoer van minimaal 30 m3/uur bluswater noodzakelijk is en voor het bedrijventerrein en bij de 3 parkeerhubs minimaal 60 m3/uur. Ten slotte is er nog een extra voorziening van 90 m3/uur noodzakelijk als centrale bluswatervoorziening voor het geval er een escalatie plaatsvindt. Bij het uitwerken van de inrichtingsplannen zal in een later stadium de brandweer worden geconsulteerd.	Nee
GM25/ L13/ H17ak.	Datum en paginanr. Toelichting	3.3.1. Indiener stelt dat de toelichting niet voorzien is van een datum en niet doorzoekbaar is vanwege het ontbreken van een paginanummering. In dit opzicht beantwoordt de toelichting niet aan artikel 3:2 Awb en niet aan artikelen 3:46 en 3:47 Awb. Van een burger kan niet worden verlangd dat deze zo’n tekst kan controleren en begrijpen. (p. 59)	Vanwege de verplichting tot digitale publicatie van bestemmingsplannen op ruimtelijkeplannnen.nl wordt de toelichting niet op verschillende pagina's weergegeven maar als webpagina met daarin diverse directe digitale verwijzingen naar bijlagen, hoofdstukken en paragrafen van het bestemmingsplan. Het opnemen van paginanummers is daarbij niet aan de orde. Wel is een duidelijke structuur met genummerde kopjes opgenomen die goed bruikbaar zijn voor verwijzing. De datum van het ontwerpbestemmingsplan is niet weergegeven op de webpagina van de toelichting maar is wel (rechtsboven) direct zichtbaar bij het opzoeken van het plan op ruimtelijkeplannen.nl,	Nee
GM25/ L13/ H17al.	Term 'Buurtschap'	3.3.2. Indiener geeft onder verwijzing naar het eerdere punt in de zienswijze aan de voortdurend gebruikte term 'Buurtschap' in de toelichting niet-adequent en belemmerend voor nauwkeurige analyse te vinden. (p.60)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17q.	Nee
GM25/ L13/ H17am.	Gebed zonder End	3.3.2. Indiener wijst op een aantal plekken in de toelichting waar het Gebed zonder End een 'bomenlaan' wordt genoemd en verwijst in verband daarmee naar het eerdere punt in de zienswijze hierover. (p.60)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17u	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17an.	beschrijving wezenlijke kenmerken en waarden plangebied	3.3.2. Indiener stelt nergens in de toelichting een nauwkeurige en correcte beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden van de onderdelen van het plangebied Crailo te vinden is. (p. 60)	Als bijlage 2 bij de toelichting van het bestemmingsplan is het Stedenbouwkundig- en landschapsplan Buurtschap Crailo opgenomen. In paragraaf 1.2 daarvan is een beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de locatie opgenomen. In paragraaf 2.1 is een uitgebreide analyse van het landschap en de historie opgenomen. In hoofdstuk 3 van de toelichting bij het bestemmingsplan wordt ook ingegaan op de karakteristieken van het plangebied. Voor het overige worden de belangrijkste karakteristieken op de milieuaspecten, zoals bijvoorbeeld cultuurhistorie, in hoofdstuk 6 beschreven.	Nee
GM25/ L13/ H17ao.	Samenwerking gemeenten	3.3.2. Indiener stelt onder verwijzing naar de tekst in paragraaf 1.2 van te toelichting waarin is aangegeven dat het bij het bestemmingsplan voor Buurtschap Crailo in feite gaat om drie integraal met elkaar afgestemde bestemmingsplannen, voor elke gemeente één, hoe conflicten tussen de drie gemeenten in de toekomst worden opgelost. Daarbij vraagt indiener zich ook af hoe rechtszekerheid en rechtsgelijkheid gewaarborgd worden voor de toekomstige bewoners van elk van de drie deelgebieden en geeft hij aan dat zij allen aangewezen zijn op de Gemeente Gooise Meren waarvan de kern Bussum naadloos op de ontwikkeling aansluit. Volgens indiener hebben de colleges zich ten onrechte niet over deze vraag in de toelichting uitgesproken. Ook ontbreekt de visie hierover van Blaricum en Huizen. Indiener wijst erop dat deze gemeente in 2000 wel gevraagd waren deel te nemen aan de ontwikkelingen via het Masterplan Crailo van 22 februari 2001 (dat door Arcadis niet genoemd wordt). (p 60-61)	Tot op heden werken de drie gemeenten vanuit een gezamenlijke ambitie en gezamenlijke uitgangspunten goed samen aan de ontwikkeling van Buurtschap Crailo, de gemeenten hebben er vertrouwen in dat dit ook in de toekomst goed zal gaan. Het vaststellen van drie onderling goed op elkaar afgestemde bestemmingsplannen draagt juist bij aan gelijkheid tussen de drie gemeenten, dit sluit goed aan bij de gedachte van één buurtschap die één van de vijf pijlers uit het Ambitiedocument betreft (bijlage 1 bij de toelichting). De opmerking dat zij allen zijn aangewezen op Gooise Meren en of dat dan als een kwalijk iets wordt beschouwd is onduidelijk. Met de gemeenten Blaricum en Huizen is in het kader van het wettelijk vooroverleg ter voorbereiding van het bestemmingsplan afstemming geweest. Vanuit de gemeente Blaricum zijn daarbij enkele specifieke aandachtspunten op het gebied van verkeer en parkeren meegegeven.	Nee
GM25/ L13/ H17ap.	Samenwerking gemeenten	3.3.2. Volgens indiener is de bestuurlijke haalbaarheid die centraal stond in het Masterplan Crailo van 22 februari 2001 nog steeds van belang ook met betrekking tot de gemeenten Blaricum en Huizen. Indiener stelt dat er in de vragen en antwoorden n.a.v. het webinar van 4 februari 2021 wel is aangegeven dat er overleg met deze gemeenten plaatsvindt, maar dat dat nog niets zegt over de zienswijzen van deze twee andere gemeenten op, het te realiseren programma op beide locaties [Crailo en Tergooi, PB] en op het optimaliseren van de verbinding tussen beide locaties". Volgens indiener bestaat er nog veel conflictstof tussen de totaal 5 gemeenten. (p61. en 62)	In het kader van dit bestemmingsplan is er de benodigde afstemming tussen de verschillende gemeenten geweest en die zal er ook in de toekomst blijven. Het al dan niet bestaan van veel conflictstof tussen de gemeenten in zijn algemeenheid doet er niets aan af dat er tot op heden sprake is van een goede en prettige samenwerking op dit dossier.	Nee
GM25/ L13/ H17aq.	Beschouwen Masterplan 2001	3.3.2. Ten onrechte heeft ARCADIS, volgens indiener, met dat Masterplan 2001 geen rekening gehouden bij het uitbrengen van het MER-rapport van 1 december 2020. Het is volgens indiener ten onrechte niet genoemd in de bijlagen bij de toelichting. Het is uit het collectief geheugen verbannen. Zulks ten onrechte. (p.62)	Het Masterplan 2001 had eventueel ter zijde genoemd kunnen worden in de toelichting van het bestemmingsplan bij de beschrijving van de voorgeschiedenis rondom de planvorming voor Crailo. Er is echter voor gekozen om in paragraaf 2.1 de aanleiding en voorgeschiedenis slechts beknopt te benoemen naarmate deze verder in het verleden is. Bij de huidige planvorming heeft het Masterplan 2001 geen rol gehad, afstemming tussen de verschillende gemeenten heeft puur plaatsgevonden in het kader van het huidige planvormingsproces door de gemeenten dat in 2017 gestart is en waarvoor al een ambitiedocument en stedenbouwkundig- en landschapsplan zijn opgesteld die de basis vormden voor de besluitvorming door de drie gemeenten over de ontwikkeling van Crailo	Nee
GM25/ L13/ H17ar.	Prioriteren onderwerpen Verbrede reikwijdte	3.3.2. Indiener geeft aan dat het in paragraaf 1.2 van de toelichting opgenomen staatje met zeven onderwerpen waarover onder verbrede reikwijdte regels in een bestemmingsplan kunnen worden opgenomen, geen blijk geeft van een correcte prioritering, die recht doet aan het primaire belang van de fysieke leefomgeving van het totaal. Indiener komt met een gewijzigde prioritering die meer ingestoken is op het centraal stellen van het beschermen van het abiotisch milieu en minder gestoeld is op een antropocentrische benadering. (p62 en 63)	Dit staatje is ontleend aan de 'Inspiratiegids Bestemmingsplan met verbrede reikwijdte' van juni 2017 van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en houdt de daarin in paragraaf 3.2. van pagina 27 gehanteerde volgorde aan. De opsomming is puur overgenomen ter verduidelijking van het 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte', niet beoogd is om daarmee al impliciet een prioritering tussen de zeven genoemde onderwerpen kenbaar te maken. De inspiratiegids is digitaal raadpleegbaar via de volgende url: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/stelsel-omgevingswet/omgevingswet-in-ontwikkeling/crisis-herstelwet/inspiratiegids-bestemmingsplan-verbrede-reikwijdte/	Nee
GM25/ L13/ H17as.	prioritering milieubelang	3.3.2. Indiener stelt op basis van het antwoord op vraag 57 n.a.v. het webinar van 4 februari 2021 waarin wordt aangegeven dat er een stedenbouwkundig supervisor voor de ontwikkeling van Crailo komt, dat die er tot nu toe niet is geweest en dat als gevolg van het gevolg van het ontbreken van een ecologisch doordacht kompas in paragraaf 1.5 (Leeswijzer) van de toelichting de hoofdstukken 3 tot en met 5 ,, de kern van de toelichting"	Wij zijn het met u eens dat hoofdstuk 6 ook tot de kern van de toelichting behoort. Tijdens het opstellen van de toelichting is na het verwerken van diverse wijzigingen nagelaten om de leeswijzer op dit onderdeel correct aan te passen.	ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		worden genoemd, en dat daar buiten valt en niet tot de kern behoort: hoofdstuk 6 (ingaande op ,,alle milieuaspecten"). (p. 63)	*Naar aanleiding van deze reactie wordt de toelichting bij het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *In paragraaf 1.5, 2e regel van de toelichting wordt aangeven dat niet de hoofdstukken 3 tot en met 5 de kern van de toelichting vormen maar de hoofdstukken 3 tot en met 6.*	
GM25/ L13/ H17at.	Opmerkingen m.b.t. figuren	3.3.2. De tekst van de legenda bij figuur 2.3 van de toelichting is in een zo kleine letter afgedrukt, dat deze kaartafbeelding niet leesbaar is. (p. 63)	Wij zijn het met u eens dat deze vanwege de lettergrootte niet goed leesbaar is en hebben dit naar aanleiding van uw reactie aangepast. *Naar aanleiding van deze reactie wordt de toelichting bij het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *De tekst van de legenda bij figuur 2.3 wordt zodanig weergegeven dat deze goed leesbaar is.*	ja
GM25/ L13/ H17au.	Opmerkingen m.b.t. figuren	3.3.2. De legenda bij figuur 2.4 van de toelichting correspondeert niet met het afgebeelde kaartgedeelte. (p. 63)	Figuur 2.4 betreft een uitsnede uit de verbeelding van het bestemmingsplan 'Hilversum Buitengebied' op ruimtelijkeplannen.nl. De in de figuur weergegeven bestemmingen zijn de bestemmingen zoals gelden ter plekke van de rode prikker in de kaart. Omdat uit uw zienswijze blijkt dat dit tot verwarring kan leiden, wordt bij de figuur expliciet aangegeven dat de links van de figuur weergegeven bestemmingen en aanduiding, de situatie ter plekke van de rode prikker op de kaart betreffen. *Naar aanleiding van deze reactie wordt de toelichting bij het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *De cursieve tekst onder figuur 2.4 van de toelichting wordt aangevuld met het hierna onderstreept weergegeven gedeelte.* *"Figuur 2.4 Vigerend bestemmingsplan Hilversum Buitengebied, met aan de linkerzijde de bestemmingen die van toepassing zijn ter plekke van de rode prikker op de kaart.*	ja
GM25/ L13/ H17av.	Gebed zonder End	3.3.2. Indiener geeft onder verwijzing naar de eerdere punten in de zienswijze aan niet akkoord te gaan met de aanduiding in paragraaf 3.4 van het Gebed zonder End als 'een bomenlaan.	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17u	Nee
GM25/ L13/ H17aw.	prioritering milieubelang	3.3.2. Indiener wijst op de in paragraaf 4.1.1. van de toelichting onder het kopje 'Doorwerking Buurtschap Crailo" opgenomen tekst: ,,In de planontwikkeling voor Buurtschap Crailo wordt gestuurd op Behoud van unieke landschappelijke (natuur) en cultuurhistorische waarden. Ten aanzien van de landschappelijke waarden mag de groenstructuur zo min mogelijk wijken voor de planontwikkeling."(…) en stelt in verband daarmee de volgende vragen:1. Hoe is de vernietiging in het najaar van 2020 door de GEM - al dan niet in samenwerking met het GNR en de provincie Noord-Holland - van dekarakteristieke ,,Groene mantelstructuur" om het deelgebied ,,Op Zuid", te rijmen met dit uitgangspunt van de toelichting?2. Hoe is het gesteld met de te verwachten gevolgen van deze nu openlijk zichtbaar geworden, toekomstige stedelijke structuren voor het dierenleven in dit gebied en in de omringende NNN-gebieden?3. Waarom gaan de verantwoordelijke bestuurders voor deze natuurvernietiging uit van ,, een voldongen feiten politiek", die niet meer kanworden teruggedraaid?Indiener stelt dat het een voor de SNLG niet te accepteren ,, ongerijmde wending en tegenstrijdigheid op het niveau van de relevantebijzonderheden" is.Volgens indiener is het hele Ontwerpbestemmingsplan met deze politiek van ,, un fait accompli" , een voldongen feit, ongeloofwaardig en bestuurlijk onaanvaardbaar geworden. (p.63-65)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17y	Nee
GM25/ L13/ H17ax.	Term 'Buurtschap'	3.3.2. In paragraaf 4.1.4.1. is aangegeven dat het plan betrekking heeft op een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Dit terwijl volgens aanvrager van meet af aan de term 'buurtschap' wordt gebruikt en deze stedelijke ontwikkeling werd weggestopt en 'gedownplayed'. (p. 65)	De term 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' is in artikel 3.1.6.2. lid 2 van het Bro. opgenomen en is een term die van belang is voor de Laddertoets. Het gaat hier om 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' in de zin van die laddertoets en daar is in beginsel al	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			sprake van bij een plan met meer dan elf woningen, zoals in paragraaf 4.1.4.1. van de toelichting bij het bestemmingsplan is aangegeven.	
GM25/ L13/ H17ay.	Algemeen oordeel	3.3.2. Indiener verwijst naar enkele teksten in paragraaf 5.1 van de toelichting: ,,De opgave voor Buurtschap Crailo is om van het terrein een unieke leefplek te maken met een eigen identiteit. Er moet een evenwichtige verdeling komen tussen wonen, werken, voorzieningen en natuur. Het landschap is hierin leidend(...)" ,, (…) Op deze manier wordt Buurtschap Crailo een plek om naar toe te gaan en wordt een nieuwe , recreatieve "knoop" in het netwerk van het Gooi gevormd." Indiener vindt deze teksten, mede gelet op wat hij als natuur- en landschapsvernietiging in het zuidoosten noemt door het weghalen van de Groene Mantel aldaar in het najaar 2020, propaganda en juridisch en maatschappelijk niet passend binnen een toelichting van een ontwerp bestemmingsplan. Het is volgens indiener in strijd met artikel 3:46 en 3:47 Awb ,,om de tuin" te worden geleid door de overheid. (p. 65)	Zoals eerder is aangegeven (zie de reactie onder punt GM25/ L13/ H17y) heeft de betreffende bomenkap plaatsgevonden buiten het eigendom van de GEM/gemeenten in het kader van het provinciale project HOV in 't Gooi. Voor het overige zien wij ook niet in, in welke zin er sprake zou zijn van 'om de tuin leiden' met de door uw aangehaalde teksten. Ons inziens is er nu sprake van een groot niet toegankelijk terrein met daarop veel verharding en bebouwing ten behoeve van het voormalig gebruik van dit terrein o.a. als oefenterrein voor veiligheidsdiensten, defensie en asielzoekerscentra dat met oog op de toekomst ontwikkeld wordt om enkele gezamenlijke ambities van de gemeenten te verwezenlijken.	Nee
GM25/ L13/ H17az.	Gebed zonder End	3.3.2. Indiener verwijst, in vervolg op de eerdere punten hierover, naar de aanduiding van het Gebed zonder End als 'een laan' in paragraaf 5.2.6. (p65 en 66)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17u	Nee
GM25/ L13/ H17ba.	Optie onderdoorgang A1	3.3.2. Indiener wijst er n.a.v. paragraaf 5.3.1.2. waarin een onderdoorgang onder de A1 voor voetgangers en fietsers aan de orde komt, op dat dat een verdere druk betekent op het landschap en de natuur in Crailo en een nog grotere druk op het Gebed zonder End, en wellicht tot totale ondertunneling van wegen, waaronder de Amersfoortse Straatweg in Bussum ook voor autoverkeer en daarmee een nieuw verkeersknooppunt in het Gooi bij Crailo. (p.66)	Dank voor het geven van uw mening, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Een onderdoorgang onder de A1 is nu geen onderdeel van de planvorming, het gebied met de A1 is niet eens onderdeel van het plangebied. De door uw aangegeven zorgen kunnen een rol hebben in de onderzoeken en afwegingen die ten grondslag liggen aan een concreet plan om een dergelijke onderdoorgang daadwerkelijk mogelijk te maken.	Nee
GM25/ L13/ H17bb.	Gebed zonder End	3.3.2. Indiener stelt onder verwijzing naar paragraaf 5.3.3. dat de enkele centrale entree zal gaan via het Gebed zonder End. Het eerste deel van het Gebed zonder End zal volgens indiener ter wille van het autoverkeer en van fietsers en voetgangers onherroepelijk worden geasfalteerd en van straatverlichting worden voorzien. Dat kan volgens indiener niet anders uit oogpunt van verkeersveiligheid en uit oogpunt van sociale veiligheid. Dat betekent volgens indiener het einde van Het Gebed zonder End. Echter: het Gooi en zijn bestuurders kunnen zo stelt indiener niet eten van twee walletjes. Het gaat volgens indiener om twee fundamenteel met elkaar in strijd zijnde aanspraken op onze omgeving, milieu, landschap en natuur. Deze conflicterende belangen worden in de toelichting op het Ontwerpbestemmingsplan volgens indiener niet opgelost, maar onzichtbaar gemaakt en verhuld onder een deken van propaganda. (p. 66)	De gezamenlijke verbeeldingen (opgenomen als bijlage 1 bij de regels) tonen met de bestemming 'Verkeer' de met het bestemming beoogde centrale entree. Deze toont dat de Crailoseweg een stuk verder in zuidwestelijke richting doorloopt en uitkomt om een splitsing waarbij 1 tak in noordwestelijke richting gaat en de andere tak in zuidoostelijke richting. Net als in de huidige situatie wordt het Gebed zonder End daarbij (op de huidige locatie) doorsneden om deelgebied Op Zuid te ontsluiten. Anders dan indiener aanneemt wordt dus niet het noordelijke deel van het Gebed zonder End voor de ontsluiting gebruikt.	Nee
GM25/ L13/ H17bc.	Algemeen oordeel	3.3.2. Op basis van de naar voren gebrachte zaken over de toelichting concludeert indiener dat er sprake is van hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden. De toelichting voldoet niet aan de bestuursrechtelijke eis van positieve overtuigingskracht. De natuur is niet leidend, maar lijdend! Dit alles wordt volgens indiener weggemasseerd in de vervolgparagrafen met niet te realiseren verlangens over ,,meer biodiversiteit". (p. 66)	Wij kunnen ons niet vinden in uw oordeel, zoals blijkt uit onze inhoudelijke reacties op de door u ingebrachte inhoudelijke punten	Nee
GM25/ L13/ H17bd.	biodiversiteit	3.3.2. Indiener verwijst naar de volgende tekst in bijlage 1, regel 26 kolom 3 bij het MER over 'biodiversiteit; : ,,Toevoegen eetbaar bos (bramenstruiken, appelbomen, enz.) (voedseltuinen op de rand van dorp en landschap)". Naar aanleiding daarvan stelt indiener de vraag wie de overheid nu voor de gek probeert te houden en stelt dat het openbaar bestuur kennis moet nemen van de door indiener in de zienswijze opgenomen definitie van het begrip biologische diversiteit" in artikel 2 van het door Nederland geratificeerde Verdrag van Rio de Janeiro. Op basis daarvan stelt indiener dat het gaat om het behoud van ecosystemen en de daarbij horende organismen, en niet op zich: om het behoud van plant- en diersoorten, en al helemaal niet om de aanleg van voedselbossen en het planten van appelbomen e.d. en braamstruiken. Het begrip ,,biodiversiteit" is in de Toelichting teruggebracht tot een	Bijlage 1 betreft zoals in paragraaf 4.3.4. van de MER is aangegeven een vertrekpunt in de ambities en betreft geen limitatieve opsomming van maatregelen. Nu worden bramenstruiken en appelbomen als voorbeelden genoemd in het kader van het toevoegen van eetbaar bos maar daarmee is nu niet gezegd dat dit de meest passende soorten zijn. In bijlage 6 bij de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 4.3.4. toegelicht waarom het natuurtype 'voedseltuinen' bij de ambities past. Er is onder andere aangegeven dat dit moet bijdragen aan een veelzijdig (micro)habitat dat nu nog niet in het gebied aanwezig is. Ook is aangegeven welke soorten er gebruik van maken. Indiener reageert dus puur op een enkele maatregel en gaat voorbij aan het bredere kader op dit gebied. Om de biodiversiteit van de hogere zandgronden te versterken volgt het plan in de regio	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		modewoord, een containerbegrip. Het Ontwerpbestemmingsplan leidt tot het tegenovergestelde van wat het Verdrag inzake Biologische Diversiteit (Convention on Biological Diversity, CBD) beoogt. (p.69)	voorkomende natuurtypen als streefbeeld voor het openbaar groen. In Nederland komt veel natuur voor die cultuurvolgend is, en daarvan zelfs sterk afhankelijk is. Denk hierbij aan extensieve, kleinschalige akkerbouw en begrazingsgebieden. Dit type natuur maakt een kenmerkend deel uit van de Nederlandse biodiversiteit. Ook op de hogere zandgronden is kleinschalige akkerbouw en veeteelt eeuwenlang aanwezig geweest en was daarmee vormend voor de karakteristieke biodiversiteit. De inrichting van het derde deelgebied is hierop geïnspireerd. Het realiseren van extensief beheerde voedseltuinen en het aantrekken van de bijbehorende soorten past daarom goed binnen de door indiener aangehaalde verdragen met betrekking tot biodiversiteit.	
GM25/ L13/ H17be.	biodiversiteit	3.3.2. Indiener stelt dat terwijl daarenboven in regel 18 van bijlage 1 van het MER-rapport van 1 december 2020 over ,, biodiversiteit “ in kolom 3 vermeld staat over het ,,streven naar heide in het gebied Crailo, dat dit niet reëel is in een stedelijke omgeving, wordt ook daar – in strijd met de feiten (zie Zienswijze pg. 22 e.v. –vermeld:,, 4 natuurtypen, aansluitend bij bestaande natuurdoeltypen in omgeving:a. Heischraal grasland (is soortenrijker, en realistischer in woonomgeving dan heide)b. Bos, met een gradiënt naar open gebied in de vorm van een zoom (met name aan zuidkant bosstructuren)c. Poelen; hoewel deze momenteel niet op locatie voorkomen is het een wens van GNR en aansluitend bij natuurbrug Laarderhoogt. Bovendien vergroot het de biodiversiteitd. Voedselrijke tuinenwereld bij kazernecomplex ter aanvulling en verlenging bloeiperiodes wilde bijen en vlinders.” (p.69)	In de betreffende kolom is het realiseren van 4 natuurtypen die aansluiten bij de bestaande natuurdoeltypen in de omgeving opgenomen. Onder 'a' is aangegeven: 'Heischraal grasland (is soortenrijker, en realistischer in woonomgeving dan heide)', van belang is te constateren dat het niet beoogd is om 'heide' te realiseren, maar juist 'heischaal grasland'. In de zienswijze van indiener komt echter naar voren dat deze verwezenlijking van het natuurdoeltype 'heischaal grasland' op de betreffende locatie ook niet realistisch vindt. Daar zal hierna nog inhoudelijk op gereageerd worden. Van belang is echter dat hier sprake is van een besluit over een bestemmingsplan voor een gebied waar getracht gaat worden diverse duurzame ambities te verwezenlijken. Biodiversiteit is door de raden als 1 van de vier centrale speerpunten aangewezen die aan de plannen ten grondslag gelegd moet worden. Het bestemmingsplan is echter slechts 1 van de instrumenten om te borgen dat door de te nemen maatregelen de gestelde doelen bereikt worden. In dit geval is aangegeven dat het bestemmingsplan geen rol speelt bij de borging, maar dat dit gaat via de ontwikkelstrategie/uitgifteovereenkomsten en via beheercontracten. In het bestemmingsplan zijn wel zodanige vrij algemene bestemmingen opgenomen dat realisatie van deze natuurdoeltypen mogelijk is, maar is dit niet specifiek bestemd. Dit betekent dan ook dat een besluit tot vaststelling van dit bestemmingsplan niet betekent dat de gronden puur voor de realisatie van deze natuurdoeltypen bestemd zijn en dat de vraag in hoeverre dit haalbaar is in het kader van de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan niet relevant is. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat wij op basis van het ecologisch advies van oordeel zijn dat het streven naar dit natuurdoeltype een passende maatregel is in het kader van biodiversiteit.De natuurtypen heischraal grasland en bos zijn gekozen als streefbeeld vanuit de ambitie van de GEM om gebiedseigen natuur te realiseren binnen het openbare groen. Het is mogelijk dat door te intensieve betreding, te hoge stikstofdepositie of een andere oorzaak het streefnatuurtype uiteindelijk niet de hoogst mogelijke kwaliteit behaald. Het blijft echter steeds het streven een zoveel mogelijk gebiedseigen natuurtype te realiseren door middel van langjarig consequent beheer. De achterliggende gedachte bij deze keuze is dat ook een mindere kwaliteit gebiedseigen natuur nog altijd meer waarde heeft voor de lokale soorten, en duurzamer is, dan een gebiedsvreemde groeninrichting (zoals grote gazons, gebiedsvreemde vaste planten en/of een parkachtige inrichting).	Nee
GM25/ L13/ H17bf.	biodiversiteit	3.3.2. Indiener verwijst naar regel 19 van bijlage 1 van het MER-rapport over biodiversiteit en stelt dat in regel 19 is vermeld 'Behoud waardevolle boomgroepen en solitaire bomen' en stelt de wijze waarop de gemeentelijke overheden invulling geven aan het verdrag van Rio de Janeiro de plank volledig mis slaat. Het is volgens indiener nog erger omdat bij de realisering van dit plan de beheerdoeleinden van het GNR op grove wijze geschaad zouden worden . De functionaliteit van de natuurbrug Laarderhoogt wordt onmogelijk gemaakt door het zich niet houden door de drie gemeente, c.q. de GEM aan de twee fundamentele afspraken ter zake van ten eerste de minimaal aan te houden afstand tussen de gebouwen en bouwwerken van Crailo in het gebied met de naam ,,Op Zuid” tot de teen van de natuurbrug, en ten tweede het niet nakomen van de aanleg door de GEM van een substantieel beschermende begroeide natuurwal van 5 meter hoog ter afscherming van de Natuurbrug Laarderhoogt. (p69 en 70)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17o.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17bg.	Flora en fauna rond plangebied	3.3.2. Indiener stelt dat de stelling/suggestie in paragraaf 5.3.5.3. van de toelichting bij het bestemmingsplan dat er in de omgeving van het plangebied sprake is van 'rijke lokale flora en fauna' niet in maat en getal is gemotiveerd. (p 70)	In paragraaf 5.3.5. staat, anders dan indiener meent, dat het binnen het plangebied gebruiken van natuurdoeltypen die aansluiten bij de omgeving en de bestaande ondergrond resulteert in een rijke flora en fauna. Het gaat hier dus om de flora en fauna binnen het plangebied als beoogd resultaat, de stelling zegt niets over de rijkheid van de flora en fauna in de omgeving van het plangebied.	Nee
GM25/ L13/ H17bh.	Flora en fauna rond plangebied	3.3.2. Indiener stelt dat de omringende NNN-gebieden nu nog profiteren van de bestaande rust. Maar de Buizerd en de Grote bonte specht en de Zwarte specht die bij voorbeeld nog op 18 februari 2021 bij een onderzoek van het plangebied nog werden gehoord bij het Gebed zonder End aan de zuidkant van Crailo bij de ANWB-paddenstoel naar Bussum, Laren (Janskerkhof) en Hilversum etc. profiteren nu nog van de stilte en rust, evenals de dassenclan en de burcht bij de Watertoren van Laren op 220 meter afstand van het plangebied. Dit is minder dan de jurisprudentiële maatstaf van 250 meter van de ABRvS in staande jurisprudentie. Het plan is volgens indiener niet uitvoerbaar op voorhand. (p.70)	Zwarte specht en grote bonte specht zijn zogenoemde categorie 5 soorten. Dit zijn soorten die jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest of de directe omgeving daarvan, maar die voldoende flexibel zijn om zich in de directe omgeving te hervestigen. De kap van bomen wordt binnen Crailo zoveel mogelijk beperkt en bij de kap wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met aanwezige broedende vogels in het kader van de Zorgplicht. Nestplaatsen van Zwarte specht zijn op dit moment niet bekend op Crailo. Rond het gebied is ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Daarnaast blijven meerdere boskernen en potentiële nestbomen in Crailo gespaard. Binnen het gebied is een jaarrond beschermd nest van buizerd aangetroffen. Deze bevindt zich in een boskern die behouden blijft en aan het Goois Natuurreservaat is overgedragen. Indien, in verband met verstoring van het nest tijdens de aanlegfase, een ontheffing noodzakelijk is, zal deze worden aangevraagd. Op dit moment is het aannemelijk dat deze verkregen kan worden wat het plan uitvoerbaar maakt. Er is uitgebreid soortgericht onderzoek gedaan naar het gebruik van Crailo door de das. Daarbij zijn geen sporen of een burcht van de das aangetroffen. Daarnaast is met tientallen wildcamera's gezocht naar dassen. Tijdens dit nader onderzoek zijn in totaal slechts drie waarnemingen van das gedaan. Daaruit volgt dat Crailo geen essentieel onderdeel van het leefgebied uitmaakt en daarmee geen beschermde status voor de das geniet. Het kennisdocument Das (Meles meles) van BIJ12 geeft daarbovenop aan dat alleen activiteiten binnen 200 meter van de meest nabijgelegen toegang effect kunnen hebben op de functionaliteit wanneer de activiteiten plaats vinden tussen zonsondergang (of 19:00 wanneer de zon later onder gaat) en zonsopgang. Gezien het geringe gebruik van Crailo door de das, de aangegeven afstand en het feit dat veel werk overdag zal plaatsvinden zijn effecten uitgesloten. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *De conclusie van paragraaf 3.3 is toegevoegd aan paragraaf 6.11 van de toelichting waarbij is aangegeven dat alle onderzoeken zijn opgenomen in bijlage 19 van de toelichting bij het bestemmingsplan*	Ja
GM25/ L13/ H17bi.	Haalbaarheid verrijking natuur en flora en fauna	3.3.2. Indiener stelt dat De propaganda waardoor het ,,Stedenbouwkundig – en Landschapsplan 12/2019 van de ,,Buurtschap" Crailo" wordt gekenmerkt, met de opsomming van nauwelijks in het gebied voorkomende plant- en diersoorten niet getuigt van werkelijkheidszin. Interessant is volgens indiener dan ook de veelzeggende mededeling op pg. 27/72: ,, In het bestemmingsplan worden de natuurdoeltypen niet vastgelegd, wel wordt door bestemming groen en natuur én clustering van gebouwen ruimte voor deze streef- en natuurdoeltypen gefaciliteerd". Zeer verstandig worden deze streefsoorten etc. niet vastgelegd, omdat bij de door de Commissie voor de milieueffectrapportage dringend geadviseerde ,,blijvende monitoring" zal blijken, dat van realisatie van dergelijke vestiging van soorten etc. niets terecht komt. Op voorhand is dit plan tot verrijking van natuur-en flora en fauna niet uitvoerbaar! Aan de huidige Wezenlijke Kenmerken en Waarden zal bij realisatie van dit stedelijk bouwplan afbreuk worden gedaan. In dit plan wil de GEM Crailo immers alles tegelijk, maar al die doelen gaan niet samen! (p. 70-71)	Zoals in een eerdere reactie is aangegeven wordt het bestemmingsplan inderdaad niet gebruikt om de natuurdoeltypen direct te bestemmen. Er wordt niets gesteld over het vastleggen van de streefsoorten in het bestemmingsplan. De vraag over de haalbaarheid van de ambities is er dan ook niet één die samenhangt met de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan. Op basis van het verrichte onderzoek achten wij de ambities ambitieus maar haalbaar, door in te zetten op een samenhangend pakket aan maatregelen en te blijven monitoren en bijsturen.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17bj.	ecowal	3.3.2. Indiener wijst op de op het terrein aanwezige chaos en vraagt zich af of op die plek hoogwaarde natuur moet komen. Indiener wijst daarbij op een tekst in paragraaf 6.3.1. van de toelichting waarin on der andere is aangegeven dat de saneringskosten tijdig in kaart moeten worden gebracht. Indiener wijst op een tekst over grondverzet in paragraaf 6.3.1. van de toelichting waarin is aangegeven dat de ecowal binnen het grondwaterbeschermingsgebied ligt en dat daardoor strengere regels een aandachtspunt bij het grondverzet en hergebruik van materialen binnen het gebied vormt. N.a.v. een opmerking van mevrouw E. Vlaswinkel van de GEM Crailo in het ,,webinar' van 4 februari 2021 ,, dat de ecowal zou worden opgebouwd met materiaal , dat gevonden wordt in dit gebied." adviseert indiener hier niet aan te beginnen en de kosten te verhalen op het Ministerie van defensie en niet hoofdelijk om te slaan op de kopers en huurders van de woningen in Crailo. (p71 en 72).	Alle door u aangegeven aandachts- en zorgpunten, de kosten en financiering daarvan zijn voldoende bij ons in beeld en worden niet hoofdelijk op de kopers en huurders van de woningen in Crailo omgeslagen. Er is een ten minste positieve grondexploitatie ten doel gesteld en dus niet één die gericht is op winstmaximalisatie.	Nee
GM25/ L13/ H17bk.	Stikstofdepositie	3.3.2. Indiener stelt dat in paragraaf 6.11 van de toelichting over 'Natuur' geen aandacht wordt besteed aan de voortgaande stikstofdepositie vanuit de lucht en van door faecaliën van honden en katten van de toekomstige bewoners in dit plangebied op de natuur in dit gebied zelf en op de NNN gebieden, direct daaraan grenzend. Indiener verwijst hierbij naar hetgeen hierover eerder in de zienswijze naar voren is gebracht (p. 72 en 73)	De eventuele effecten van stikstofdepositie op de haalbaarheid van het vestigen van beoogde streefnatuurtypen wordt in reactie op het punt onder 'GM25/L13/H17be' behandeld.Een verhoogde stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuurtypen door de gebruiks- en aanlegfase door bijvoorbeeld voertuigen of uitwerpselen van het gebied betreft een extern effect op het Natuurnetwerk Nederland. In de provincie Noord-Holland (en de nabijgelegen provincies Utrecht en Flevoland) hoeft niet getoetst te worden aan externe werking van een activiteit of voornemen.	Nee
GM25/ L13/ H17bl	Realiteit heischaalgrasland	3.3.2. Indiener stelt dat de Herstelstrategie H6230 in paragraaf 6.11 van de Toelichting ten onrechte niet in de bijlage 1 van het MER-rapport van 1 december 2020 is genoemd. In die bijlage wordt op pg. 2/12 in regels 18 en 19 kolom 3 geschreven ,,over de onhaalbaarheid van het creëren van Heide in stedelijk gebied". Hetzelfde geldt volgens indiener, zoals uit de Herstelstrategie voor Heischrale graslanden duidelijk is, voor het creëren van Heischraal grasland in het plangebied Crailo. (p. 72)	De haalbaarheid van het vestigen van beoogde streefnatuurtypen wordt in reactie op het punt onder 'GM25/L13/H17be' behandeld.	Nee
GM25/ L13/ H17bm.	Realiteit heischaalgrasland	3.3.2. Indiener wijst er op dat in het Tauw-rapport van 22 november 2019 , ,, Biodiversiteit op Crailo(32 pagina's) , rapportnummer R001-1267071JRE-V01-nda-NL ten behoeve van de GEM Crailo, projectnummer 1267071 (auteurs Jeroen Reimerink, Carolien Wegstapel en Martin van Oosterhout) voor Heischraal grasland op pg.5/32 een Ontwikkelingsduur van circa 10 jaar wordt genoemd en dat in gebieden ,, zonder betreding en zonder spel en vertier van kinderen, honden en volwassenen, zoals in de open gebieden van Crailo, het openbaar gebied van 25 hectare van vraag 26 ,, Webinar" van 4 februari 2021 het geval zal zijn. (p. 73)	Verwezen wordt naar de reactie op het punt onder 'GM25/L13/H17be' In aanvulling kan worden gesteld dat veel speelactiviteit zich rondom de speelplaatsen clustert en dat met een opruim- en aanlijnplicht, overlast door honden geminimaliseerd kan worden.	Nee
GM25/ L13/ H17bn.	Weglaten essentiële informatie	3.3.2. Indiener stelt onder verwijzing naar paragraaf 6.11.1.2. over stikstof dat Alle documentatie uit juni 2020, ,,Herstelstrategie H6230 Heischrale graslanden" (zie pg. 23 e.v. van de Zienswijze) ten onrechte niet is genoemd in de Toelichting. NB. Dit geldt volgens indiener ook voor de eerdere versie van de Herstelstrategie uit 2016, die evenmin in de Toelichting is genoemd. (p. 73)	De haalbaarheid van het vestigen van beoogde streefnatuurtypen wordt in reactie op het punt onder 'GM25/L13/H17be' behandeld.	Nee
GM25/ L13/ H17bo.	Crailo als stadswijk/nieuw stedelijk gebied	3.3.2. Indiener stelt n.a.v. paragraaf 6.12.1 'Entreegebied van Crailo en eventuele ontwikkelingen bij de knoop' dat met deze paragraaf wordt bevestigd, dat het gaat om een nieuw stedelijk gebied , aanknopende bij de bebouwde kom van Bussum. Hier wordt. zo stelt indiener, tevens gesproken van een ,, ondergrondse voet-/ fietsverbinding nabij het entreegebied onder de A1 naar de Tergooi-locatie: ,, Deze ondergrondse verbinding zal het profiel van het entree gebied (en daarmee van de hele stadswijk Crailo, SNLG) als knoop met een commerciële functie zeker versterken. Aan de kant van Crailo wordt in de planologie rekening gehouden met deze ontwikkeling zodat deze op termijn inpasbaar zal zijn. (p. 73 en 74)	Het gaat bij de ontwikkeling van Crailo inderdaad om een nieuwe stedelijke ontwikkeling, dat wordt niet ontkend. Het gebruik van de term 'Buurtschap' heeft hierover mogelijk tot verwarring geleid, verwezen wordt naar de reactie op de zienswijzen die betrekking hebben op het gebruik van deze term die is opgenomen onder id. GM25/ L13/ H17q.	Nee
GM25/ L13/ H17bp.	Algemeen oordeel	3.3.2. Indiener concludeert op basis hiervan dat het gaat om een grootschalig, moneydriven en uiteindelijk commercieel stedenbouwkundig project, dat niets uitstaande heeft met een ,,buurtschap" en evenmin met versterking van biologische diversiteit in dit plangebied. Integendeel.	Wij kunnen ons niet vinden in uw oordeel, zoals blijkt uit onze inhoudelijke reacties op de door u ingebrachte inhoudelijke punten	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17bq.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt met betrekking tot de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (m.e.r.) Crailo (bijlage 8 bij de toelichting) dat deze niet aan de eis van volledigheid en correctheid van informatie voldoet omdat er nergens iets is opgenomen over de erbarmelijke staat, waarin het voormalige terrein van Defensie zich bevindt. (p.75)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	Nee
GM25/ L13/ H17br.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt onder verwijzing naar enkele in de zienswijze opgenomen citaten dat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt gesuggereerd dat het plangebied voor ondernemers en projectontwikkelaars, aannemers en bouwers 'een probleemloos gebied' is. In het stuk wordt melding gemaakt van het feit dat het terrein jarenlang afgesloten is geweest, zonder dat er iets over de nijpende en bittere noodzaak van een zeer kostbare saneringssituatie wordt medegedeeld. Indiener stelt op basis van eigen waarneming en na een telefoongesprek met de heer [anoniem gemaakt] van GNR dat de situatie zodanig is dat voor de sanering om tot 'natuur' te komen grote financiële offers moeten worden gebracht. Indiener wijst er op dat er in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau in paragraaf 3.4 'Raadsbesluiten' echter met geen woord wordt geschreven over de onhoudbare saneringssituatie op Crailo. Niets is er te vinden over staat en omvang van deze problemen. Over saneringskosten wordt nergens geschreven in de Notitie. (p. 75-78)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	Nee
GM25/ L13/ H17bs.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt dat het in paragraaf 5.1 van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgenomen kaartje (figuur &) een black-box is ter zake van de "landschappelijke kwaliteiten van dit plangebied". Er lijkt geen vuiltje aan de lucht te zijn. Lezers van de Notitie hoeven er volgens indiener niet op alert te zijn.Er is volgens indiener sprake van een onoverkomelijk hiaat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (m.e.r.).Ook in dit kaartje is niets te vinden over sanering (zie figuur 7: ,,Het plangebied voor de ontwikkeling van buurschap Crailo"). (p. 78)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	Nee
GM25/ L13/ H17bt.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt dat de in paragraaf 5.1 van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau beschreven 'referentiesituatie' nooit adequaat is vastgesteld. Zo de referentiesituatie ter zake van de bovengrondse en ondergrondse saneringssituatie in het plangebied Crailo ooit is geïnventariseerd, is dit volgens indiener niet adequaat gepubliceerd en is dit weggehouden uit de besluitvorming. (p. 78)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	Nee
GM25/ L13/ H17bu.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt dat de in paragraaf 5.2 van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau over de te onderzoeken ruimtelijke modellen evenmin wordt gesproken over de zwakke kanten van dit gebied. Indiener stelt dat een sterkte/zwakte analyse vanuit ruimtelijk oogpunt (zoals aangegeven in alinea 2 van par. 5.2 Notitie Reikwijdte en Detailniveau) door ARCADIS of de GEM Crailo BV, of door wie van de overheden ook, nooit is opgemaakt. (p. 78).	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	Nee
GM25/ L13/ H17bv.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt dat er in par. 5.3 van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau over de te onderzoeken effecten met geen woord wordt gesproken over de aanwezige ruïnes, ondergrondse en bovengrondse puinbergen, metaal, èn ammunitie in het plangebied. Een globale, categoriale aanduiding van een ,, wirwar onder het maaiveld van leidingen en voorzieningen" is geen adequate beschrijving van de situatie en verhult de omvang van het probleem. Dit is een ernstig en onoverkomelijk hiaat en vaagheid in de Notitie. Wie hoeft er door deze tekst van de Notitie hier bij voorbeeld op verdacht te zijn op een door Defensie opnieuw in de grond verborgen ,, half vliegtuig" elders op het terrein, nadat het eerst moest worden verwijderd uit de grond om door te kunnen gaan met het nieuwe dierenverblijf, de stal op de manege Gooi en Eemland na de ruilverkaveling van dit bedrijf? (mond. mededeling van mevrouw [anoniem gemaakt] op woensdag 10 februari 2021 aan de heer [vertegenwoordiger van de SNLG]). (p. 78 en 79)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	Nee
GM25/ L13/ H17bw.	Kwaliteit NRD	3.4.2. Indiener stelt dat er in par. 5.3 van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau over de te onderzoeken effecten nergens wordt gesproken over de saneringssituatie in Crailo en de betekenis die dat heeft voor de MERbeoordeling. Een aanduiding als ,, Bodem (bodem- en grondwaterkwaliteit)" ziet niet op deze zeer specifieke problematiek in het plangebied Crailo, hoewel het wel zijdelings terug komt in	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		aspecten over de kwaliteit van het bouwpuin, aangetroffen op en in het terrein, dat ,,eerst na zuivering " zou mogen worden toegepast in de ,,Ecowal" vanwege extra zware eisen, die gesteld worden aan materialen, gebruikt in dit waterwinningsgebied. Over explosieven en gifstoffen in deze puinbergen en de effecten daarvan op en voor mens en dier en flora wordt bij vrijkomen daarvan nergens in de Notitie gesproken. (p. 78)	dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan.	
GM25/ L13/ H17bx.	Algemeen oordeel	3.4.2. Indiener concludeert op basis van de naar voren gebrachte punten over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau dat de de gesprekspartners en de bestuurders op alle niveaus en ook de Commissie voor de milieueffectrapportage hierover nimmer geïnformeerd, in ieder geval niet via deze Notitie van 3 april 2019, terwijl deze notitie het startschot moest afgeven voor het advies van de Cie M.e.r. over de Notitie Rijkwijdte en Detailniveau, het Stedenbouwkundig- en landschapsplan en het MER. Nu deze Startnotitie volgens indiener zo vervuild is met ,,propaganda voor het plangebied" zonder de desolate positie te beschrijven waarin dit plangebied door toedoen van het ministerie van Defensie zich bevindt kan deze notitie volgens indiener niet leiden tot betrouwbare en deugdelijke en volledig geïnformeerde vervolg rapporten en tot een waarheidsgetrouw MER-rapport. En het gevolg hiervan is zo stelt indiener, dat voortgaan op deze ingeslagen weg door de GEM Crailo BV door de drie gemeenten bij het vaststellen van het bestemmingsplan Crailo ca 2021, alleen maar kan leiden tot ,, fruits of a poisonous tree". Geen heldere en geen toetsbare criteria zijn, zo stelt indiener, ontwikkeld door de GEM Crailo om gaande de ontwikkelingen er op toe te zien dat de uitvoering van dit plan aan zijn doelen beantwoordt. Er is volgens indiener geen sprake van een goede ruimtelijke ordening, er is geen op voorhand uitvoerbaar plan.(p. 79 en 80)	De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft van 26 april tot en met 6 juni 2019 ter visie gelegen, waarbij de gelegenheid is geboden tot het indienen van zienswijzen. Nu noch indiener, noch iemand anders, gebruik gemaakt heeft van de geboden mogelijkheid om dit punt naar voren te brengen op het daarvoor bedoelde moment, wordt daar op dit moment niet meer alsnog inhoudelijk op ingegaan. Ten overvloede kan opgemerkt worden dat de Commissie m.e.r. voorafgaand aan de advisering een locatiebezoek heeft gedaan en dat ook de bestuurders, college- en raadsleden, meermaals op het terrein zijn geweest.	Nee
GM25/ L13/ H17by.	Monitorings- en evaluatieprogramma	3.4.3. Indiener haalt in de zienswijze diverse onderdelen uit het Advies van de Commissie m.e.r. (d.d. 26 juni 2019) op de notitie Reikwijdte en Detailniveau naar voren. Onder 2.4 van dat advies wordt onder andere gesproken over toetsbare milieueffecten en het belang van het stellen van op doelbereik toetsbare doelen. Indiener stelt dat dat budget veronderstelt voor een reëel uitvoerbaar plan voor 0-metingen en vervolgmetingen in een longitudinaal 20 jaar doorlopend onderzoek en vraagt wie daar op toeziet? (p80-82)	In paragraaf 4.3.4 van het MER is aangegeven dat, om de ambities en maatregelen te verwezenlijken en in stand te houden, een instrument noodzakelijk is om deze ambities en maatregelen op een systematische manier bij elkaar te brengen en alle producten en stappen op weg naar realisatie te toetsen. Bij deze toetsing dient nagegaan te worden of de genoemde maatregelen op een consistente manier worden geïmplementeerd en of ook de instandhouding daarvan wordt geborgd. In bijlage 1 van het MER is het overzicht van maatregelen opgenomen, opgedeeld naar de verschillende fases richting realisatie. De maatregelen zijn toebedeeld aan de verschillende fases, namelijk het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte in combinatie met beeldkwaliteitsplan, de fase van ontwikkelstrategie resulterend in uitgifteovereenkomsten, de oprichting van een coöperatie en de fase waarin het inrichtingsplan wordt doorgezet in afspraken rondom beheer(-contracten).Onderkend dient te worden dat de ontwikkelingen in techniek en materialen ook komende jaren een doorontwikkeling door blijven maken, het bestemmingsplan dient deze ontwikkeling te faciliteren. In deze fase van de ontwikkeling is het toetsen van alle producten ondergebracht bij de GEM Crailo. In een latere fase van de ontwikkeling worden deze overgedragen naar de drie gemeenten.Voor het overige wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van de reactienota waarin dit onderwerp ook aan de orde komt naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r.. Hoofdstuk 2 van deze nota kan als een oplegger worden gelezen op het MER.	Nee
GM25/ L13/ H17bz.	Advies Cie M.e.r. op NRD	3.4.3. Indiener haalt in de zienswijze diverse onderdelen uit het Advies van de Commissie m.e.r. (d.d. 26 juni 2019) op de notitie Reikwijdte en Detailniveau naar voren. In haar commentaar daar op stelt indiener dat de Commissie de complexiteit van om met elkaar onverenigbare doelen te realiseren scherp ziet. Vervolgens stelt indiener dat het nog ernstiger is op basis van paragraaf 3.2 van de Notitie Reikwijdte en detailniveau waarin een nog complexere opgave wordt geschetst. (p82-84).	Dank voor uw reactie, wij nemen deze voor kennisgeving aan en reageren aan de hand van de inhoudelijke punten van uw zienswijze.	Nee
GM25/ L13/ H17ca.	Bomenkap najaar 2020	3.4.3. Indiener stelt dat onder punt 3.1 van het Advies van de Commissie m.e.r. (d.d. 26 juni 2019) op de notitie Reikwijdte en Detailniveau het advies is opgenomen om zo uitgebreid als nodig is de activiteiten in de realisatiefase nauwkeurig te omschrijven. Indiener wijst er in dit kader op dat al voor het beoordelen van het MER en de zienswijze periode als voldongen feit bomen in de Groene mantel in het gebied "Op Zuid": zijn gekapt,	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17y.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		waaronder het rooien en vellen van een dertig meter brede bosbegroeiing over de volle lengte van 265 meter vanaf het Gebed zonder End naar de meest zuidelijke punt langs het gebied , aangeduid als “Op Zuid”. (p. 84)		
GM25/ L13/ H17cb.	Bomenkap najaar 2020	3.4.3. Met betrekking tot de bomenkap als voornoemd stelt indiener: De besluiten die hiermee te maken hebben , kapvergunningen van de gemeenten Hilversum en Laren worden gaarne tegemoet gezien, mede in verband met het verbod op ,,détournement de pouvoir”, misbruik van bevoegdheid, waar deze kapvergunningen zien op toestemming tot verwijderen van ,, exoten” zoals de Amerikaanse Eik, terwijl de vergunningen zijn gebruikt om de hele Groene mantel en gehele bossen te verwijderen in verband met de als drogreden aangevoerde aanwezigheid van puin, metaal en ammunitie onder deze Groene mantel en onder de inmiddels verdwenen boscomplexen, of zoals de heer D. [anoniem gemaakt] op 18 januari 2021 uitlegde:,, Ja, maar we wilden met een schone lei beginnen”. Dat puin, metaal en ammunitie kwamen voor in het gebied, maar juist niet in deze bossen en de Groene mantel die tegelijk met de aanleg van het defensieterrein in 1938 zijn gevormd of daarvoor al bestonden. Graag wordt gevraagd door de SNLG naar de grondboekhouding van de gemeenten Hilversum, Laren en Gooise Meren, en van het GNR, om te begrijpen wat en waarom er precies is gebeurd, en waar en wanneer en door wie, en in wiens opdracht. Dit past volgens indiener ook bij het advies van de Commissie m.e.r. van 26 juni 2019 (in par 4.3 van het advies),, Geef deze informatie ook weer aan de hand van kaartmateriaal”.(p.85)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17y	Nee
GM25/ L13/ H17cc.	Brandveiligheid	3.4.3. Indiener stelt dat de Commissie onder 4.5.3. van het Advies van de Commissie m.e.r. (d.d. 26 juni 2019) op de notitie Reikwijdte en Detailniveau schrijft over de risico’s van inrichtingen met de opslag van gevaarlijke stoffen, en niet-gesprongen explosieven. In reactie hierop stelt indiener dat zowel de gemeenten, als de GEM Crailo BV en ARCADIS en anderen niet gedacht of beseft hebben, dat juist het plangebied Crailo van binnenuit en van buitenaf het externe en interne risico lopen van bos- en heidebrand. Indiener licht dit nader toe met een 'analyse van de SNLG 2021-02-15 Aantekeningen bij Brandveiligheid in Bouwbesluit 2012'. Tot slot stelt indiener dat ten onrechte het ernstige risico op bos en heidebrand juist in en om het plangebied Crailo buiten beschouwing wordt gelaten door de GEM Crailo BV e.a. (p. 85-88)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17aj.	Nee
GM25/ L13/ H17cd.	Monitorings- en evaluatieprogramma	3.4.3. Indiener wijst op het volgende advies van de Commissie in het Advies van de Commissie m.e.r. (d.d. 26 juni 2019) op de notitie Reikwijdte en Detailniveau tot het monitoren: ,,Het bestemmingsplan heeft een looptijd van 20 jaar en de ontwikkeling zal gefaseerd worden uitgevoerd. De Commissie adviseert daarom om de effecten van de ontwikkelingen te monitoren, deze tussentijds te evalueren om waar nodig tijdig te kunnen bijsturen. Met een monitorings- en evaluatieprogramma kan een vinger aan de pols gehouden worden in hoeverre de doelen en ambities gehaald worden en de (milieu-)effecten binnen acceptabele grenzen blijven (…)” In reactie hierop stelt indiener dat het GNR hier de tijd, geld en middelen niet tot heeft. Indiener stelt dat een monitoring- en evaluatieprogramma voorts voldoende budget veronderstelt én een reëel uitvoerbaar plan voor 0-metingen en vervolgmetingen in een longitudinaal, 20 jaar doorlopend onderzoek. indiener vraagt zich het volgende af: Wie stelt dit budget beschikbaar? Wie ziet daar op toe? En wie is verantwoordelijk en leidinggevend bij longitudinaal vervolgonderzoek? (p 88 en 89).	I Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17by.	Nee
GM25/ L13/ H17ce.	Kwaliteit Stedenbouwkundig- en landschapsplan	3.4.4. Indiener stelt met betrekking tot het Stedenbouwkundig- en landschapsplan dat niemand dit heeft nagekeken en gecontroleerd op het gebied van hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden. Indiener brengt hier 2 onderwerpen bij naar voren: 1. Het feit dat de Groene Mantel in de randen van het gebied, en de bossen en bosschages in dit plangebied eerst werden gerekend tot ,, het kapitaal” van Crailo, om vervolgens te worden behandeld als een ,,sta-in-de-weg”. Indiener licht dit onder verwijzing naar verschillende teksten uit dit plan toe en komt met het commentaar dat: De tournure is verscholen in de bijlage in dit glanzende rapport. Zoals de Commissie voor de m.e.r. in haar advies van 26 juni 2019	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17y.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		heeft opgemerkt, lezen mensen eerst de samenvatting, die in dit Stedenbouwkundig Plan overigens ontbreekt, maar mensen lezen zeker niet de bijlagen.De bossen en de Groene Mantel zijn van hun landschappelijke betekenis als visuele afscherming van het kazerneterrein en van een toekomstige bebouwing, van achter het bureaublad ontdaan. De natuur is hiertegen weerloos. (p. 89-91)		
GM25/ L13/ H17cf.	Kwaliteit Stedenbouwkundig- en landschapsplan	3.4.4. Het tweede punt dat indiener in navolging naar voren brengt is het, volgens indiener, feit, dat er eerst in de tekst van het stedenbouwkundig- en landschapsplan telkens wordt benadrukt , dat er heide vegetatie zal komen met in de randen daarvan ,, Heischrale graslandvegetatie" (in de gekleurde kaartafbeeldingen te ontwaren als zeer smalle zomen) om vervolgens in de verdere tekst steeds meer afbreuk te doen aan het creëren van heide in dit bewoonde gebied (heide wordt niet meer genoemd), en de heischrale graslandvegetatie wordt gepromoveerd van de randen van de weggeschreven heidevelden tot het zogenaamd alom aanwezige heischrale grasland in alle open plekken en plekjes in het plangebied; Bij de nadere bespreking verwijst indiener hierbij op verschillende teksten uit het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Als aanvullend commentaar wijst indiener ook op de schade die vrij loslopende en aangelijnde honden nog kunnen veroorzaken op basis van de ervaring op de naastgelegen Bussumerheide. Daarbij speelt volgens indiener ook de stikstofbemesting door de faecaliën van de honden een rol. (p89-92)	Zoals eerder aangegeven betreft de besluitvorming het vaststellen van een bestemmingsplan waarin de verschillende natuurdoeltypen niet specifiek bestemd zijn, maar met ruimere (Groen en Natuur) bestemmingen wel mogelijk worden gemaakt. Deel 3 van het stedenbouwkundig- en landschapsplan betreft de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Buurtschap Crailo. Het bestemmingsplan is slechts één van de middelen om maatregelen mee te borgen. De haalbaarheid van het vestigen van beoogde streefnatuurtypen wordt in reactie op het punt onder 'GM25/L13/H17 be' behandeld.	Nee
GM25/ L13/ H17cg.	Kwaliteit Stedenbouwkundig- en landschapsplan	3.4.4. Tevens typeert indiener dit plan als een blije reclamefolder die geen recht doet aan de adviezen van de Cie m.e.r. waarin feiten worden weggeschreven en niet benoemd. (p89)	Bedankt voor het geven van uw reactie, deze wordt aan de hand van de diverse specifieke punten bij de definitieve besluitvorming betrokken.	Nee
GM25/ L13/ H17ch.	Stikstofdepositie door honden	3.4.4. Indiener wijst op onderzoek over de invloed van stikstof in de ontlasting van honden op de vegetatie in voedselarme bos- en natuurterreinen waaruit blijkt dat de sitkstoftoevoer van het uitlaten van honden even groot of nog groter blijkt te zijn dan de atmosferische stikstofdepositie. Indiener stelt dat de openbare ruimten in het plan Crailo uitlaatplekken voor honden worden met navenant resultaat. (p92-93)	De haalbaarheid van het vestigen van beoogde streefnatuurtypen wordt in reactie op het punt onder 'GM25/L13/H17be' behandeld.	Nee
GM25/ L13/ H17ci.	Kwaliteit Stedenbouwkundig- en landschapsplan	3.4.4. N.a.v. de naar voren gebrachte punten over het stedenbouwkundig- en landschapsplan concludeert indiener dat de GEM Crailo BV met haar raadgevende ingenieursbureaus zonder enige verklaringen ongerijmde wendingen inbouwt, in het Stedenbouwkundig – en Landschapsplan van december 2019. Het gaat hierbij om tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden. Indiener stelt dat de SNLG hierbij ernstige bezwaren maakt tegen deze wetenschappelijk en bestuursrechtelijk onverantwoorde manier van optreden door de GEM Crailo BV. Bekend is bijlage 1 van het MER-rapport van 1 december 2020, waar op pg. 2/12 in regel 18, kolom 3 wordt meegedeeld dat het creëren van heidevegetatie in bewoond gebied niet reëel is, maar dat geldt evenzo voor ,,Heischraal grasland". Zie in deze Zienswijze pg. 23 e.v., paragraaf 3.1.2.4. (p.93)	Bedankt voor het geven van uw reactie, het punt over het heischaal grasland wordt naar aanleiding van eerdere punten uit uw zienswijze al besproken ('GM25/L13/H17be').	Nee
GM25/ L13/ H17cj.	ecowal	3.4.4. Indiener geeft n.a.v. de visualisatie op pagina 104 en 105 van het stedenbouwkundig- en landschapsplan aan ernstig bezwaar te maken tegen het voorgenomen uitkijkpunt in de ecowal vanwege negatieve invloed van de aanwezigheid van mensen (geluid, zichthinder, geurhinder, lichthinder `s nachts door filmende en fotograferende personen, of mensen die elkaar daar ontmoeten , of daar ,, een feestje bouwen" etc.). Dit zal de beschermende functie voor de natuurbrug volgens indiener ernstig ondermijnen . (p.93)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM19/ L28/ H5h.	Ja
GM25/ L13/ H17ck.	Kwaliteit MER	3.4.5.2. Indiener stelt dat de samenvatting van het MER-rapport bij eerste lezing niet-duidelijk is. Indiener heeft hierbij veel vragen en stelt dat de samenvatting van het MER-rapport en het MER-rapport zelf, positieve overtuigingskracht ontbeert. (p95).	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Op de concrete onderbouwingen van deze mening elders in uw zienswijze, reageren wij inhoudelijk.	Nee
GM25/ L13/ H17cl	Kwaliteit MER	3.4.5.2. Indiener stelt dat een heldere en toetsbare beschrijving van de doelen voor de ontwikkeling van buurtschap Crailo niet door het MER-rapport wordt gegeven. (p. 95)	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Op de concrete onderbouwingen van deze mening elders in uw zienswijze, reageren wij inhoudelijk.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM25/ L13/ H17cm.	Kwaliteit MER	3.4.5.2. Indiener stelt dat een beschrijving en onderbouwing van het voornemen en verschillende onderscheidene alternatieven / varianten" door dit MER-rapport niet wordt gegeven. (p. 96)	In paragraaf 6.1.2. van de toelichting bij het bestemmingsplan is aangegeven dat het MER en de toelichting op het bestemmingsplan vanwege de onderlinge verwevenheid zijn geïntegreerd. In deze paragraaf is aangegeven wat waar te vinden is. Aangegeven is dat de voorgenomen activiteit in hoofdstuk 5 van de toelichting van het bestemmingsplan is beschreven. De te beschouwen alternatieven zijn in paragraaf 3.3 van het MER beschreven.	nee
GM25/ L13/ H17cn.	Monitorings- en evaluatieprogramma	3.4.5.2. Indiener stelt dat ,,Een aanzet voor een monitorings- en evaluatieprogramma om te beoordelen of gedurende de looptijd van 20 jaar van het bestemmingsplan de doelen daadwerkelijk worden bereikt en de milieugevolgen acceptabel blijven" wordt door dit MER-rapport niet wordt gegeven.Dit maakt volgens indiener het ook niet- mogelijk extra maatregelen te nemen, indien gewenst. (p. 96)	Verwezen wordt naar de reactie onder punt GM25/ L13/ H17by	Nee
GM25/ L13/ H17co.	MER en BP door Arcadis	3.4.5.2. Indiener stelt dat het opstellen van een MER-rapport wordt gedaan door dezelfde instelling, hier ARCADIS, dat voor 100% betrokken is bij de planvoorbereiding vanaf het begin, kán niet onbevooroordeeld kijken naar zijn eigen werk. ARCADIS is als bureau verantwoordelijk voor het Ontwerpbestemmingsplan Buurtschap Crailo ca 2021. (p. 96)	Dat een adviesbureau zowel verantwoordelijk is voor een (ontwerp)bestemmingsplan als een bijbehorend MER is niet ongebruikelijk, veel van het onderliggend onderzoek is immers hetzelfde. Dat dit onderzoek gedeeltelijk al in een voorfase is opgesteld en ook deels is gebruikt voor het stedenbouwkundig- en landschapsplan doet ons inziens niets af aan het onbevooroordeeld naar de materie kunnen kijken door een professioneel adviesbureau. Van meet af aan is immers duidelijk dat het MER door de onafhankelijke Commissie m.e.r. zal worden getoetst en dat de plannen in ultimo in stand moeten blijven bij een eventuele toets door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.	Nee
GM25/ L13/ H17cp.	Kwaliteit MER	3.4.5.2. Indiener stelt dat het gezien het - in paragraaf 3.4.4. van deze zienswijze aangetoonde – feit, dat het Stedenbouwkundig en Landschapsplan kardinale tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden vertoont (1ste: : heide wordt ingeruild voor eveneens niet te realiseren heischraal grasland, 2de :Groene Mantel en bossen als ,,het kapitaal" van Crailo verdwijnen als sneeuw voor de zon, in nota bene een bijlage, 3de : een ecowal wordt voorzien van een uitkijkpost, als stoorzender voor de natuurbrug) en dit alles onder verantwoordelijkheid van ARCADIS , is het noodzakelijk het MER-rapport van ARCADIS van 1 dec. 2020 nauwkeurig te bestuderen. Ook wijst indiener op de enorme omvang van het MER rapport met bijlagen aan het einde, wat de controle daarvan volgens hem moeizaam en noodzakelijk maakt (p.96 en 97)	Dank voor uw reactie. Op de inhoudelijke punten daarvan wordt elders al ingegaan. Het feit dat een MER alle benodigde milieuinformatie moet bevatten om het milieubelang goed in de besluitvorming over het vaststellen van het bestemmingsplan te kunnen betrekken, heeft bij een ontwikkeling als deze tot gevolg dat een enigszins omvangrijk rapport met nadere bijlagen niet of nauwelijks te voorkomen is.	Nee
GM25/ L13/ H17cq.	Kwaliteit MER	3.4.5.2. Indiener wijst op het belang van een goed en nauwkeurige samenvatting van het MER-rapport en is nagegaan of de meest kritische samenvattende passage van het MER rapport (op pagina 176 en 177/204 van het MER-rapport) over het onderdeel soortenbescherming in de samenvatting is opgenomen. Indiener stelt dat een belangrijke mededeling op pagina 116/204 niet is opgenomen, maar volledig omgedraaid in zijn tegendeel.Volgens indiener is de samenvatting geen samenvatting, maar een verdichtsel van onwaarheden waarbij de steller verdwaald in het struikgewas van eigen denkbeelden. Indiener licht dit nog toe met voorbeelden van zaken die naar zijn oordeel niet of niet juist in de samenvatting zijn verwerkt. (p. 97-99).	In de samenvatting is in tabel S-2 Overzicht effectbeoordelingen drie modellen onder soortenbescherming voor de drie modellen een eindscore '--' meegegeven. Deze samenvattende score laat zien dat de drie modellen ten aanzien van soortenbescherming zeer negatief scoren. Wij volgen u daarin niet dat dit een omdraaien van feiten zou zijn. Daarbij is de constatering ten aanzien van vleermuizen aangehaald, de score omvat ook de overige gesignaleerde negatieve aspecten. Zoals aangegeven is de eindscore van de modellen niet onderscheidend, maar er zijn weldegelijk verschillen in de omvang van effecten tussen de modellen. Deze verschillen zijn in paragraaf 12.3.3 van het MER toegelicht.	Nee
GM25/ L13/ H17cr.	Kwaliteit MER	3.4.5.2. Indiener memoreert diverse eerder in zijn zienswijze naar voren gebrachte hiaten in het MER en stelt dat er sprake is van kokervisie bij de samenstellers. Indiener stelt dat de tekst niet coherent is maar wel hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden bevat. (p99-100),	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Op de concrete onderbouwingen van deze mening elders in uw zienswijze, reageren wij inhoudelijk.	Nee
GM25/ L13/ H17cs.	Algemeen oordeel	4. In 'Nawoord, verantwoording en conclusie SNLG' worden de belangrijkste conclusies uit de zienswijze herhaald. SNLG stelt op basis daarvan dat het ontwerpbestemmingsplan niet wordt voldaan aan de eis van 'een goede ruimtelijke ordening. Indiener stelt dat het plan niet op voorhand uitvoerbaar is.	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Op de concrete onderbouwingen van deze mening elders in uw zienswijze, reageren wij inhoudelijk.	Nee
GM21/ L14/ H30a.	Regels: definities	Wat betreft hoofdstuk 1. Inleidende regels, vestigen wij de aandacht op het ontbreken van de definiëring van "bebouwingsaccenten" als genoemd in hoofdstuk 2 Bestemmingsregels in casu art 6.3	Het voorstel van indiener om in artikel 1 van de regels een definitiebepaling van 'bebouwingsaccent' op te nemen en daarmee de omvang van de bebouwingsaccenten	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			in te perken wordt overgenomen. De in dit verband door te voeren wijziging in het bestemmingsplan is in de reactie onder punt GM25/ L13/ H15f. opgenomen.	
GM21/ L14/ H30b.	Regels: definities	Het ontbreken van de definitie voor "perceel". Aangezien in het Bor (Besluit omgevingsrecht) een definitie voor "perceel" ontbreekt moet dat in de inleidende regels van het Ontwerp Bestemmingsplan Buurtschap Crailo worden opgenomen. Volgens algemeen recht is een perceel een stuk grond waarvoor één rechtsorde geldt, d.w.z. eenzelfde eigenaar met hetzelfde eigendomsrecht en met een unieke kadastrale aanduiding.	In de regels van het bestemmingsplan is onder artikel 1.23 een definitie van het begrip ‘bouwperceel’ opgenomen, het in aanvulling daar op opnemen van een definitie van ‘perceel’ is niet noodzakelijk. Wel wordt in een aantal regels gesproken over ‘perceel’ terwijl de term ‘bouwperceel’ bedoeld is, dit zal worden gecorrigeerd. *Naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. In de volgende artikel(led)en wordt het woord ‘perceel’ gewijzigd in ‘bouwperceel’:* - *artikel 1.6* - *artikel 1.35 (2 maal)* - *artikel 2.2 (‘perceelsgrenzen’ wordt ‘bouwperceelgrenzen’)* - *artikel 3.2.1 lid d (‘perceelsgrens’ wordt ‘bouwperceelgrens’)* - *artikel 3.3 lid a (‘perceelgrens’ wordt ‘bouwperceelgrens’)* - *artikel 3.3.1. lid a onder 2 (‘perceelgrens’ wordt ‘bouwperceelgrens’)* - *artikel 4.3.2 lid b* - *artikel 5.3.2 lid b* - *artikel 10.4.2 lid b* - *artikel 14.3.2 lid b* - *artikel 14.4.1. lid d (‘perceelsgrens’ wordt ‘bouwperceelgrens’)* *in de artikelen 10.2.1, 10.2.2. en 10.6 wordt de term 'erfgrens van het bouwperceel’ vervangen door het gedefinieerde begrip ‘bouwperceelgrens’.*	Ja
GM21/ L14/ H30c.	Mogelijkheid bed&breakfast	m.b.t. het hoofdstuk 2 Bestemmingsregels hebben wij de volgende punten die wij onder uw aandacht willen brengen:1. Art. 4.3.1 Afwijken ten behoeve van recreatief verblijf GD-1 (blz. 18), GD-2 (blz. 20) en art. 10.4.2 Groen-Wonen (blz. 30). Met name maakt de stichting bezwaar tegen de mogelijkheid het, weliswaar krachtens art. 4.3.2 beperkt, inrichten van wooneenheden tot gedeeltelijk gebruik als bed & breakfast.Gelet op de oppervlakte van de totaal 12 bestemmingsvlekken GD-1 en GD-2 (Kazernekwartier), dat van de 4 percelen G-W (Op de Hei) en de 2 percelen G-W (Op Zuid) en het toegestane maximum aantal van 6 personen per perceel zou dat kunnen neerkomen op ruim 100 personen in het hoogseizoen. (Opgemerkt dient te worden dat Koninklijke Horeca Nederland hooguit 4 personen per wooneenheid adviseert).Refererend aan het, onder b. vermelde ontbreken van een definiëring van het begrip "perceel", wijst de stichting erop dat er verschillen zijn tussen het perceel dat een bestaand gebouw betreft (G-D 1, 2 en 3) en de nog uit te geven percelen in de bouwvlekken G-W.Krachtens het bepaalde in art. 10.4.2 Afwijken t.b.v. recreatief verblijf, zouden er dan per uit te geven perceel, waarop een woning wordt opgericht, bed & breakfast voorzieningen ingericht kunnen worden. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, gelet op de uitgangspunten in het Beeldkwaliteitplan (versie 12/2020).De stichting vindt dat een onevenredige toename van niet woon- gebonden verkeersdruk en onrust door wisselende bezoekers in dit, gelet op zowel het Beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo (versie 12/2020) als wel het, in de toelichting zo nadrukkelijk beschreven, behoud van het karakter van de bestaande en nog in te richten natuurlijke woonomgeving, zo dicht tegen het natuurgebied Gooise Heide, de natuurbrug Laarder Hoogt en de rustige woonwijk van de Anne Franklaan en de Roodborstlaan. Daar komt nog bij dat de toegankelijkheid voor auto's vanaf de Al veel beter is dan de bereikbaarheid d.m.v. het openbaar vervoer.Daarbij kan er dan ook nog strijd ontstaan met art. 21.2. Algemeen, waarin nadrukkelijk word gestreefd naar parkeerplaatsen uit het zicht, dus niet aan de openbare weg. De consequentie daarvan kan zijn dat er verstening van de tuinen geschiedt door het creëren van die parkeerplaatsen voor bed & breakfast klanten.En ook die verstening is in strijd met het algemeen principe "natuurlijke woonomgeving" als boven bedoeld in het Beeldkwaliteitplan.Ook het verbod van parkeren "buitenpandig zichtbaar vanaf openbaar	Wij onderschrijven uw zorg dat het toestaan van bed and breakfasts niet mag leiden tot het creëren van extra parkeerplaatsen in het gebied, verstening van tuinen en het extra aantrekken van recreatief verkeer. Het plangebied biedt vooral een natuurlijke woonomgeving. In de regels is nu geborgd dat een bed and breakfast slechts bij uitzondering op basis van een binnenplanse afwijking mogelijk. Het opgenomen afwegingskader in de artikelen 4.3.2, 5.3.2, 10.4.2 en 14.3.2 van de regels van het bestemmingsplan is juist ingestoken op het kunnen voorkomen van de negatieve effecten die u in uw zienswijze naar voren brengt. Met name lid f. dat voor een binnenplanse afwijking vereist dat “van tevoren in voldoende mate is verzekerd dat het beoogde gebruik geen onevenredig nadelige gevolgen heeft voor het woon- en leefklimaat van de omliggende woningen of voor de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven” maakt dat de door u gevreesde situatie als gevolg van een groot aantal bed and breakfasts niet kan ontstaan.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		toegankelijk gebied" (art. 21.2.3 Strijdig gebruik) versterkt nog eens de problematiek van het parkeren van bezoekers, m.n. de bed & breakfast klanten.		
GM21/ L14/ H30d.	Mogelijkheid horeca	Art. 5.1 m.b.t horeca-activiteiten cat. 2 in de bouwvlek GD-2, gesitueerd aan de westzijde van het plangebied tegen de achtertuinen van de percelen aan de Anne Franklaan. De stichting dringt er bij u op aan uitsluitend horeca-activiteiten toe te staan aan de wegzijde van de bouwvlek GD-2 gesitueerd in het zuidwestelijk deel van het Kazernekwartier.	Het bestemmingsplan voorziet in een nieuw toe te voegen groene buffer van 15 meter ten oosten van de achtertuinen van de percelen aan de Anne Franklaan (bestemming Groen-1). Er is ons inziens daarom geen aanleiding om op voorhand verdere beperkingen van horeca-activiteiten binnen de bouwvlek GD-2 in het bestemmingsplan te verwerken.	Nee
GM21/ L14/ H30e.	Zwembaden	*Art. 10.5.1 Afwijken voor zwembaden in bestemming Groen-Wonen.* *De stichting maakt ernstig bezwaar tegen de mogelijkheden een deel van de tuinen in te richten als zwembad.* *En wel:* *- In strijd art. 10.6 Strijdig gebruik onder b. "half verhard of verhard oppervlak van gezamenlijk 40 % van het oppervlak van het bouwperceel".* *De stichting gaat ervan uit dat het aanleggen van een in de grond verzonken of op het maaiveld gebouwd zwembad van 0,4 meter hoogte en het verharde oppervlak t.b.v. parkeervoorzieningen onder één noemer vallen, i.c. het genoemde percentage van totaal 40% van het bouwperceel.* *De aanleg van een zwembad minimaliseert de aanleg van opgaand groen in de tuin.* *Wij vragen ons af of het aantal (gestapelde) bouweenheden strookt met de mogelijkheid tot aanleg van zwembaden in de bouwvlekken G-W in het deel Op de Hei. Eén en ander zal moeten blijken met de stedenbouwkundige uitwerking van de vlekken;* *- in strijd met de Sturende principes uit het Beeldkwaliteitplan (versie 12/2020) waar het gaat om watergebruik (drinkwater) en energie neutrale voorzieningen;* *- een in de grond verzonken zwembad minimaliseert de aanleg van opgaand groen in de tuin.*	De zorg van indiener inzake van verharden het gebied wordt onderschreven. De oppervlakte van een zwembad wordt begrepen onder het half verhard of verhard oppervlak. Om hierover geen onduidelijkheid te laten bestaan wordt in de definitie van verhard oppervlak de functie zwembad toegevoegd. Ook wordt toegevoegd dat een afwijking er niet toe mag leiden dat het toegestane percentage half verhard en verhard oppervlak wordt overschreden. Tevens wordt in de bestemmingen ‘Gemengd-1’, ‘Gemengd-2’, ‘Wonen’ en Groen-Wonen’ expliciet aangegeven dat een zwembad niet als een bouwwerk ten dienste van de bestemming en aanduidingen wordt beschouwd. Binnen de bestemmingen ‘Wonen’ en ‘Groen-Wonen’ is daar dan wel de afwijkingsmogelijkheid aan verbonden. *Naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Aan onderstaande definitie van ‘verhard oppervlak’ in artikel 1 van de regels wordt in het bestemmingsplan het onderstreepte gedeelte toegevoegd:* *“verharding als gevolg waarvan neerslag niet of zeer beperkt in de bodem kan infiltreren, zoals bebouwing, wegen, (tuin)bestrating, zwembaden en overige verhardingen”* *Aan artikel 4.2.3 als lid d., aan artikel 5.2.3 als lid c, aan artikel 10.2.3 als lid c. en aan artikel 14.2.3 als lid c de volgende bepaling wordt toegevoegd:* *“een zwembad niet als een bouwwerk ten dienste van de bestemming wordt beschouwd”* *Artikel 10.5.1 en 14.4.1 worden vernummerd omdat in het ontwerpbestemmingsplan foutief twee leden a. zijn opgenomen.* *Als artikel 10.5.1 lid h. wordt toegevoegd: “het zwembad niet mag leiden tot strijd met artikel 10.6”* *Als artikel 14.4.1 lid h. wordt toegevoegd: “het zwembad niet mag leiden tot strijd met artikel 14.5.”*	Ja
GM21/ L14/ H30f.	bouwhoogte/hoogteaccenten	Art. 10.2.1 onder c. biedt de mogelijkheid binnen de vier bestemmingsvlakken G-W in het gebied Op de Hei met de aanduiding "sba-ba", wat dat ook moge zijn, tot 18 meter de maximale bouwhoogte van 12 meter te overschrijden.Dit "bouwaccent" wordt ook genoemd in het Beeldkwaliteitplan (versie 12/2020) op blz. 35 onder Bebouwingsvelden en wel met name op het bouwveld Op de Hei.De stichting maakt hier ernstig bezwaar tegen en wel omdat:- niet gedefinieerd is wat "specifieke bouwaanduidingen/bebouwingsaccenten "(ofwel sba-ba) zijn;- de hoogteoverschrijding van 6 meter bovenop de maximale bouwhoogte van 12 meter, dan wel 4,20 m als er van de 10% bouwhoogte overschrijding gebruik wordt gemaakt, exorbitant is en boven de boomgrens uitkomt.	Verwezen wordt naar de reactie onder punt ‘GM25/ L13/ H17i’.	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM21/ L14/ H30g.	Illusielandschap	De stichting wil er met nadruk op wijzen dat de bestaande bebouwing op de huidige locaties niet zichtbaar is vanaf de Bussummerheide en Westerheide en dat dat ook zou moeten gelden voor nieuwe bebouwing op alle drie de deelgebieden van het Buurtschap Crailo. Zij acht het van groot belang dit zo benoemde "illusielandschap" in stand te houden, zowel wat betreft het visuele aspect als dat van de verkeersdrukte in de licht-hinder 's avonds.	Het principe van het illusielandschap wordt onderschreven. De hoogte van 18 meter die maximaal op 3 locaties wordt toegestaan is gebaseerd op de minimale hoogte van de bomen. De bomen onttrekken de gebouwen aan het directe zicht vanaf de hei. Voor een meer uitgebreide reactie wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van de reactienota en het antwoord naar aanleiding van punt GM25/ L13/ H17i	Ja
GM21/ L14/ H30h.	Identiteit 'Gebed zonder End'	De stichting wil een laatste, niet in het bestemmingsplan vermeld punt, naar voren brengen. Het is absolute noodzaak het pad Gebed zonder End te handhaven in de huidige toestand en er geen geasfalteerde (snel)fietspad (e-bike baan) van te maken. Er is enige tijd sprake van geweest en deze kwestie zal ongetwijfeld met het realiseren van de bebouwing in het Buurtschap Crailo weer ter sprake worden gebracht, mede in verband met de nabijheid van het Media Park.	Bedankt voor het kenbaar maken van uw zorgpunt. Het aanpassen van de huidige toestand van het Gebed zonder End is geen onderdeel van de plannen.	Nee
GM15a.	Bouwhoogte en afstand tussen bestemmingen	Het ontwerpbestemmingsplan voorziet in verschillende (nieuwe) functies. Specifiek voor de locatie van de VOF Bussum geldt dat tot pal op de erf grens met haar eigendom, op grond van de bestemming 'Wonen', (gestapelde) woningen en, op grond van de bestemming 'Gemengd-1', overige functies zijn voorzien tot een hoogte van maar liefst 13 meter, op een locatie waarop thans nog geen bebouwing aanwezig en mogelijk is: Dit is niet in overeenstemming met de in de plantoelichting aangehaalde filosofie voor Buurtschap Crailo, die de nadruk legt op wonen in het groen. Evenmin is dit in overeenstemming met de 'Uitgangspuntennotitie voor het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte Crailo' (bijlage 9 bij de plantoelichting), waarin de afspraken met omwonenden zijn vastgelegd. Concreet betreffen deze afspraken: (i) het limiteren van de bouwhoogte tot 12 meter en (ii) het creëren van een groene bufferzone tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe ontwikkelingen die zijn voorzien in het plangebied. In de uitgangspuntennotitie wordt hierover het volgende opgemerkt: **2.4 Afspraken met omwonenden** Gedurende de periode dat de provincie Noord-Holland nog eigenaar was van Crailo, is ook gewerkt aan plannen voor de ontwikkeling van Crailo. In dat kader heeft ook burgerparticipatie plaatsgevonden. Vanuit het oogpunt van een 'betrouwbare overheid' dienen de uitkomsten hiervan tezamen met de uitkomsten van het nieuw te voeren participatieproces in de planvorming betrokken te worden. Twee belangrijke onderwerpen in dit kader zijn een gedegen afscherming tussen de bestaande bebouwing en de ontwikkeling en de bouwhoogte. Met de directe omgeving is gesproken over een groene bufferzone tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe ontwikkeling. Het belang van een gedegen afscherming en de gevoeligheid voor de directe omwonenden wordt onderkend. De wijze waarop deze gedegen afscherming wordt vormgegeven, wordt nader uitgewerkt en beoordeeld in het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Het limiteren van de bouwhoogte tot 12 meter komt voort uit de wens de bouwhoogte te limiteren ten opzichte van het ensemble op de Kol Palmkazerne. De bouwhoogte komt voort uit de achtergrond dat volgroeide bomen de zichtbaarheid van gebouwen vanaf de hei en bestaande woningen ontnemen. Tijdens de planvorming wordt verkend of het mogelijk is op delen van het gebied een grotere bouwhoogte te hanteren, waarbij deze wensen toch gerespecteerd kunnen worden.	Met omwonenden is de afspraak gemaakt om de bouwhoogte te maximeren en het creëren van een groene bufferzone tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe ontwikkelingen die zijn voorzien in het plangebied. Ter plaatse van het onderhavige perceel is sprake van de bestemming kantoordoeleinden en dus geen sprake van wonen. De maximaal toelaatbare bouwhoogte van 13 meter volgt rechtstreeks uit de door de gemeenteraad vastgestelde ruimtelijke verbeeldingskaart uit het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Op het bedoelde perceel loopt een verkenning naar een herontwikkeling. Over de ontwikkelingen over en weer wordt contact onderhouden zodat deze op elkaar afgestemd kunnen worden. Met de VOF Bussum is overleg over een integrale afstemming van de beide ontwikkelingen waarbij de beoogde bebouwing op het deel van Crailo in één stedenbouwkundig deelplan in samenhang zal worden bekeken. In de onlangs door het College van B&W van Gooise Meren vastgestelde uitgangspunten notitie wordt melding gemaakt van de onderlinge verwevenheden van beide ontwikkelingen. Tevens wordt verwezen naar de reactie onder het kopje ‘Relatie KPN-locatie en Crailo’ in paragraaf 3.2 van deze reactienota.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM15b.	Bouwhoogte en afstand tussen bestemmingen	Het is te betreuren dat deze twee afspraken ter plaatse van de bestemmingsvlakken naast het eigendom van de VOF Bussum met voeten worden getreden, ook en juist omdat de VOF Bussum uw gemeente hier al eerder op heeft gewezen in een brief van 18 maart 2020 (zie bijlage), die tot dusverre onbeantwoord is gebleven. Niet alleen maakt het ontwerpbestemmingsplan hier immers een grotere bouwhoogte mogelijk (13 in plaats van 12 meter), maar ook is hier niet voorzien in een groene buffer en kan hier, nu ter plaatse kennelijk geen vrijstaande woningen zijn voorzien, zelfs tot op de erfgrens worden gebouwd, zodat er feitelijk ook helemaal geen ruimte meer zal zijn voor de aanleg van een groene buffer.	De bedoelde locatie betreft een leegstaand oud KPN-gebouw met de bestemming kantoordoeleinden en daarmee is de afspraak met omwonenden hier niet van toepassing. Op het bedoelde perceel loopt een verkenning naar een herontwikkeling. Over de ontwikkelingen over en weer wordt contact onderhouden zodat deze op elkaar afgestemd kunnen worden. Het bestemmingsvlak is inderdaad gelegen tot op de perceelsgrens en biedt daarmee flexibiliteit voor de verdere uitwerking. Zoals aangegeven wordt over de ontwikkelingen contact onderhouden om de invulling van de ontwikkelingen af te stemmen. Tevens wordt verwezen naar de reactie onder het kopje ‘Relatie KPN-locatie en Crailo’ in paragraaf 3.2 van deze reactienota.	Nee
GM15c.	Natuurinclusief bouwen	Dit klemt te meer, nu art. 20. 6 van de planregels tot uitgangspunt neemt dat 'natuurinclusief' moet worden gebouwd. In de in dit kader opgestelde ontwerpbeleidsregel Natuurinclusief bouwen staat voor zover van belang het volgende: Bij het Natuurinclusief inrichten van **de leefruimte bebouwing** gaat het om het zodanig inrichten van tuinen en andere private buitenruimtes dat allerlei soorten en planten zich thuis voelen.	Ook op dit bestemmingsvlak is de beleidsregel natuurinclusief bouwen van toepassing en dient bij het bouwen voldoende maatregelen te worden gerealiseerd in het kader van natuurinclusief bouwen en inrichten Voor de uitleg wanneer daarvan sprake is wordt de beleidsregel ‘Natuurinclusief bouwen en inrichten’ gebruikt. Niet valt in te zien waarom hier in dit geval geen invullen aangegeven zou kunnen worden.	Nee
GM15d.	Natuurinclusief bouwen	Wanneer tot pal op de erfgrens kan worden gebouwd, is er uiteraard geen mogelijkheid meer om de leefruimte rondom de bebouwing in te richten met het oog op het natuurinclusief inrichten van die leefruimte. Om bij het bouwen te kunnen voldoen aan de beleidsregel Natuurinclusief bouwen, zou de mogelijkheid om tot op de erfgrens te kunnen bouwen dus moeten worden geschrapt.	Het is inderdaad juist dat het bestemmingsvlak bouwen tot op de perceelsgrens mogelijk maakt. De nadere uitwerking van de planontwikkeling volgt in een volgende fase. Het bestemmingsplan biedt flexibiliteit voor een nadere invulling, hetgeen niet automatisch hoeft in te houden dat op de perceelsgrens wordt gebouwd. In gevallen waarbij er geen sprake is van leefruimte bij de bebouwing die de bouwer zelf mag/kan inrichten zijn er voldoende maatregelen in het kader van het natuurinclusief bouwen en inrichten aan het bouwwerk zelf mogelijk of invulling te geven aan de verplichting.	Nee
GM15e.	Onderlinge verhouding bestemmingen	Daarbij is ook van belang, dat het bouwen tot op de erfgrens stuit op bezwaren uit het oogpunt van privacy en (mede daarom) haaks staat op het bepaalde in art. 5:50 BW: niet aannemelijk is immers dat in de gevel aan de zijde van het bouwvlak dat ligt naast het eigendom van de VOF Bussum helemaal geen vensters of ander openingen zullen (moeten) worden gerealiseerd, gezien onder meer de eisen voor daglichttoetreding. Het ontwerpbestemmingsplan is in zoverre dus niet in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. De bouwmogelijkheden voor zover die betrekking hebben op de gronden gelegen direct naast het eigendom van de VOF Bussum zullen dus moet worden geschrapt of in ieder geval aanzienlijk (in hoogte en afstand tot de erfgrens) moeten worden beperkt. Daarnaast zal moeten worden voorzien in een (voorwaardelijke) verplichting om een groene buffer aan te leggen aan de zijde van het plangebied die grenst aan het eigendom van de VOF Bussum. De voorwaardelijke verplichting die is neergelegd in art. 20. 6 van de planregels met betrekking tot natuurinclusief bouwen is hiervoor onvoldoende, omdat hieruit niet onomstotelijk blijkt dat een groene buffer moet worden aangelegd en vervolgens in stand moet worden gehouden, terwijl hieruit evenmin volgt aan welke (kwaliteits)eisen die groene buffer zou moeten voldoen (hoogte, breedte, soort begroeiing etc.). Dit zal dus alsnog in de planregels moeten worden verankerd.	Met de VOF Bussum is afgesproken dat de ontwikkeling van Crailo en het voormalig KPN gebouw als een totaal integraal stedenbouwkundig deelplan zal worden ontwikkeld. De randvoorwaarden voor deze ontwikkeling zijn opgenomen in het bestemmingsplan Buurtschap Crailo. Een 15 meter groene bufferzone is daarbij geen randvoorwaarde in deze integrale ontwikkeling. Zoals aangegeven is een dergelijke afspraak met de omwonenden gemaakt en is op de KPN-locatie een bestemming ‘Kantoordoeleinden’ in het bestemmingsplan De Engh van toepassing waarop deze afspraak niet van toepassing is. In het bestemmingsplan zijn derhalve geen beperkingen opgenomen ten aanzien van het te bebouwen deel. Dat neemt niet weg dat er afspraken zijn gemaakt over de integrale stedenbouwkundige benadering van de twee ontwikkelingen, in het kader waarvan de ter plekke te realiseren bebouwing en de onderlinge afstanden van de gebouwen op elkaar afgestemd worden. Voor een nadere toelichting en illustratie wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van de reactienota waarin onder andere een afbeelding is opgenomen ter nadere illustratie.	Nee
GM15f.	Onderlinge verhouding bestemmingen	In het verlengde van het voorgaande is van belang dat rondom voornoemde bestemmingsvlakken 'Wonen' en 'Gemengd-1' - en ook tegen de grens met het eigendom van de VOF Bussum - de bestemmingen 'Groen-1' en 'Groen-2' zijn gelegen. Gezien de doeleindenomschrijvingen van deze bestemmingen kunnen ter plaatse ondermeer openbare speelvoorzieningen worden gerealiseerd met een oppervlakte van maar liefst 15 m2 en een bouwhoogte van 3 meter, waarbij verder geen beperkingen zijn gesteld aan het aantal en/of de locatie van deze openbare speelvoorzieningen. Dergelijke omvangrijke openbare speelvoorzieningen zouden dus ook pal op de grens met het eigendom van de VOF Bussum kunnen worden gerealiseerd, althans het ontwerpbestemmingsplan staat hier niet aan in de weg. Bovendien maken deze bestemmingen ook mogelijk dat opslag op de als zodanig bestemde gronden plaatsvindt, althans het bestemmingsplan staat hieraan niet in de weg. De mogelijkheden om de als zodanig bestemde gronden voor openbare speelvoorzieningen en/of opslag te gebruiken zullen moeten worden beperkt in het plan,	Zoals in de eerdere reacties is aangegeven, is met omwonenden een afspraak gemaakt ten aanzien van het creëren van een groene bufferzone tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe ontwikkelingen die zijn voorzien in het plangebied. Ter plaatse van het onderhavige perceel is sprake van de bestemming kantoordoeleinden en dus geen sprake van wonen. Binnen de bestemming ‘Groen -2’ is het inderdaad mogelijk om openbare speelvoorzieningen te realiseren. In deze fase van het plan is nog niet uitgewerkt op welke locaties speelvoorzieningen worden gerealiseerd. Er zal bij de aanleg van speelvoorzieningen in samenspraak met de belanghebbenden in de omgeving overlegd worden waar deze gerealiseerd gaat worden. Niet valt in te zien op welke wijze de functie speelvoorziening beperkingen zou kunnen opleveren voor de bestemming kantoordoeleinden. Naar aanleiding van deze zienswijze wordt geen wijziging doorgevoerd.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		terwijl daarnaast ook in zoverre zal moeten worden voorzien in een groene buffer, gezien de eerdere toezeggingen die in dit verband zijn gedaan.	In het bestemmingsplan wordt de mogelijkheid van opslag uitgesloten (artikel 8.3, 9.3 en artikel 21.3 lid c).	
GM15g.	Ontsluiting via Groen-2	Verder kan de VOF Bussum zich niet verenigen met de bestemming 'Groen-2' die aan de bestaande ontsluiting is toegekend, voor zover op grond van die bestemming géén ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer meer zal zijn toegestaan. De gronden waaraan deze bestemming in het ontwerpbestemmingsplan is toegekend zijn nu ingericht als ontsluitingsweg ten behoeve van het perceel van de VOF Bussum, hetgeen in overeenstemming is met de kadastrale registratie, waarin deze gronden (kadastraal bekend gemeente Bussum, sectie D, nummer 4732) zijn aangemerkt als 'wegen': 	Binnen de bestemming Groen-2 wordt rekening gehouden met wegen, parkeren en in- en uitritten. De wijze van ontsluiting van uw ontwikkeling zal onderdeel van gesprek zijn met de gemeente, op basis van het bestemmingsplan wordt hiertoe een mogelijkheid geboden. In de door de gemeenteraad van Gooise Meren vastgestelde nota van uitgangspunten is opgenomen dat vanwege de verkeersveiligheid de KPN locatie voor gemotoriseerd verkeer zal worden ontsloten via Crailo. Deze ontsluitingswijze is zichtbaar op de stedenbouwkundige schets paragraaf 3.2 van deze reactienota.	Nee
GM15h.	Ontsluiting via Groen-2	Dit gebruik wordt op grond van het ontwerpbestemmingsplan echter onder het overgangsrecht gebracht. Weliswaar maakt de doeleindenomschrijving van deze bestemming 'Groen-2' in- en uitritten mogelijk, maar de als zodanig bestemde gronden mogelijk kennelijk uitsluitend als in- en uitritten worden gebruikt ten behoeve van groenvoorzieningen, openbare speelvoorzieningen en parkeervoorzieningen, dat wil zeggen niet voor het huidige en toekomstige gebruik dat op het eigendom van de VOF Bussum is voorzien. Daargelaten dat het niet in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening kan worden geacht, dat een perceel niet (langer) adequaat wordt ontsloten, is ook niet aannemelijk dat het bestaande gebruik als ontsluiting ten behoeve van (het gebruik op) het perceel van de VOF Bussum binnen de planperiode zal (kunnen) worden beëindigd. Daarbij is van belang dat de VOF Bussum zo nodig een beroep zal kunnen doen op het bepaalde in art. 5:57 BW (noodweg). Het ontwerpbestemmingsplan moet in zoverre dus in overeenstemming worden gebracht met de, sinds jaar en dag bestaande situatie, door uitdrukkelijk te voorzien in de mogelijkheid om het eigendom van de VOF Bussum te ontsluiten via de gronden waaraan nu de bestemming 'Groen-2' is toegekend.	Binnen de bestemming Groen-2 wordt rekening gehouden met wegen, parkeren en in- en uitritten. De wijze van ontsluiting van uw ontwikkeling zal onderdeel van gesprek zijn met de gemeente. Om dit te benadrukken wordt art. 9.1 lid d. "wegen, wandel- en fietspaden, in- en uitritten" geplaatst boven het kopje "Met daarbij in ieder geval behorende:" In de door de gemeenteraad van Gooise Meren vastgestelde nota van uitgangspunten is opgenomen dat vanwege de verkeersveiligheid de KPN-locatie voor gemotoriseerd verkeer zal worden ontsloten via Crailo. Dit is op zichtbaar op de stedenbouwkundige schets die is opgenomen in paragraaf 3.2 van deze reactienota. *Naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *In de regels wordt artikellid d. direct onder artikellid c. geplaatst, waardoor dit niet een puur 'bijbehorend' karakter heeft*	Ja
GM20a.	gasdrukmeet- en regelstation	Liander N.V. is eigenaar van een gasdrukmeet- en regelstation in het plangebied van het ontwerp en is daarmee belanghebbend. Het gasdrukmeet- en regelstation in het plangebied van het ontwerp, gelegen aan de Anne Franklaan 150, is een type B inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Op dit station zijn de regels uit de Wet milieubeheer en het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) van toepassing.In het ontwerp is aan de grond waarop het gasdrukmeet- en regelstation is gevestigd de bestemming 'wonen' toegekend. Zie afbeelding 1a en 1b. In de planregels van deze bestemming is niet aangegeven dat de functie nutsvoorzieningen is toegestaan.	Dit gasstation is niet meer noodzakelijk zodra de nieuwbouw en herontwikkeling van het kazerneterrein start en het gebied gasloos wordt. Het daadwerkelijk amoveren dient in overleg met Liander nader te worden onderzocht. In het bestemmingsplan wordt ter plekke van dit gasdrukmeet- en regelstation een aanduiding met een zone van 10 meter opgenomen. Aan deze zone worden regels gekoppeld die borgen dat er geen bouwwerkzaamheden in het gebied kunnen plaatsvinden zonder omgevingsvergunning. Deze omgevingsvergunning kan pas verleend worden indien het betreffende gasdrukmeet- en regelstation niet meer of niet meer zal worden gebruikt en vooraf	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		 Afbeelding 1a: Uitsnede ontwerp met locatie van het gasdrukmeet- en regelstation (rode cirkel). Afbeelding 1b: Ligging gasdrukmeet- en regelstation (rode cirkel).	schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken beheerder van het gasdrukmeet- en regelstation *Naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Artikel 22.3 Veiligheidszone – Gasdrukmeet- en regelstation* *22.3.1 Aanduidingsomschrijving* *De gronden ter plaatste van de gebiedsaanduiding specifieke vorm van bedrijven 'Gasdrukmeetstation' (sb-gas) zijn mede bestemd voor de bescherming van het woon- en leefklimaat in verband met de aanwezigheid van een gasdrukmeet- en regelstation.* *22.3.2 Bouwverbod* *Op de gronden met de gebiedsaanduiding specifieke vorm van bedrijven 'Gasdrukmeetstation' mogen geen nieuwe bouwwerken worden gebouwd.* *22.3.3 Afwijken van de bouwregels* *Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de daar voorkomende bestemming(en) indien het betreffende gasdrukmeet- en regelstation niet meer of niet meer zal worden gebruikt en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken beheerder van het gasdrukmeet- en regelstation.* *22.3.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden* *Het is verboden op of in de gronden met de gebiedsaanduiding specifieke vorm van bedrijven 'Gasdrukmeetstation' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:* *a. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplantingen en bomen;* *b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;* *c. het indrijven van voorwerpen in de bodem, zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair;* *d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;* *e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.* *22.3.5* *Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 22.3.4 mag alleen en moet worden geweigerd, indien door het uitvoeren van het ander-werk dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van het gasdrukmeet- en regelstation en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende kan worden tegemoet gekomen.* *22.3.6* *Alvorens te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 22.3.4, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de betrokken beheerder van het gasdrukmeet- en regelstation omtrent de vraag of door de voorgenomen*	

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			werken of werkzaamheden de belangen van het gasdrukmeet- en regelstation niet worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden om eventuele schade te voorkomen. *22.3.7* *Het verbod, als bedoeld in artikel 22.3.4, is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden door of namens de beheerder van het gasdrukmeet- en regelstation die gericht zijn op het buiten bedrijf stellen en ontmantelen van het gasdrukmeet- en regelstation* *22.3.8 Wijzigingsbevoegdheid* *Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen voor het geheel of gedeeltelijk verwijderen van de gebiedsaanduiding specifieke vorm van bedrijven 'Gasdrukmeetstation' indien het betreffende gasdrukmeet- en regelstation niet meer wordt of zal worden gebruikt en het niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingsplan ter plaatse in bescherming van het gasdrukmeet- en regelstation voorziet en positief advies is verkregen van de betrokken beheerder van het gasdrukmeet- en regelstation.* *In paragraaf 7.3.3. van de toelichting van het bestemmingsplan aan het einde de volgende tekst toegevoegd:* ***Algemene aanduidingsregels*** *In het bestemmingsplan zijn tevens algemene aanduidingsregels opgenomen. Het betreft een 'milieuzone – geurzone' waarmee vorkomen wordt dat geurgevoelige functies gevestigd worden in een cirkel nabij Manege Gooi- en Eemland, een 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied' ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening en een gebiedsaanduiding specifieke vorm van bedrijven 'Gasdrukmeetstation' die vooruitlopend op het voornemen om dit station te verwijderen borgt dat er geen bouwwerkzaamheden kunnen plaatsvinden in een op de verbeelding aangegeven zone van 10 meter rond dit station.*	
GM20b.	gasdrukmeet- en regelstation	Gelet op de ruimtelijke uitstraling van het bovengenoemd station, zie de veiligheidsafstanden in artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit die gelden voor een vrijstaand gebouw, willen wij u vragen de veiligheidscontour (Activiteitenbesluit —zone) en bestemming `bedrijf -nutsvoorziening' behorend bij het gasdrukmeet- en regelstation op te nemen op de verbeelding van het plangebied. Door deze wijze van bestemmen is de aanwezigheid van het gasdrukmeet- en regelstation voor derden zichtbaar en wordt beter geborgd dat de veiligheidsafstanden ten opzichte van respectievelijk kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten nu en in de toekomst in acht worden genomen.	Verwezen wordt naar de reactie onder het vorige punt met id. GM20a	Ja
GM22a.	Globaliteit plan	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 2. Dat het plan oppervlakkig, onduidelijk, vrijblijvend en zeer ruim opgezet is. Dat voor de duur van de komende 20 jaar alles mogelijk is en gemeenten/partijen/projectontwikkelaar hier alle kanten mee op kunnen en zich alle ruimte toe kunnen eigenen die men wil.	Dank voor het geven van uw reactie, deze nemen wij voor kennisgeving aan. Op de concrete onderbouwingen van deze mening elders in uw zienswijze, reageren wij inhoudelijk.	Nee
GM22b.	Onduidelijk aantal woningen en positie gebouwen	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 3. De oorspronkelijke doelstelling was maximaal 400 woningen. Dit zijn er inmiddels 590. Bovendien wordt gesproken over extra tiny houses, extra horeca, hotels, etcetera. Wat waar precies gebouwd gaat worden en hoeveel gebouwen, staat niet in het plan,	In maart 2020 hebben de gemeenteraden besloten een programma met maximaal 590 wooneenheden mogelijk te maken. In december 2017 hebben de gemeenteraden eerder 'circa 500' woningen als richtinggevend aantal als uitgangspunt gesteld. Nu is in het bestemmingsplan vastgelegd dat er maximaal 590 wooneenheden mogelijk zijn. Daarbovenop zijn 'extra tiny houses' geen mogelijkheid, omdat dit ook wooneenheden zijn. In het vastgestelde ambitiedocument en programma voor Crailo is steeds al over voorzieningen zoals horeca gesproken. Het huidige bestemmingsplan heeft een zekere	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			flexibiliteit die gelet op de doorlooptijd van max. 20 jaar ook gewenst is, waardoor er nog geen 'precies' beeld is wat waar precies gebouwd gaat worden. De verbeelding en de daaraan gekoppelde regels geven echter vanuit RO-optiek voldoende inzicht in wat op welke plek wel en niet mogelijk is, waarbij er voldoende differentiatie wordt gemaakt per specifieke plek.	
GM22c.	bouwhoogte/hoogteaccenten	Mijn zienswijze bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 3. [vervolg] Daarnaast zijn veel meer gebouwen met een hoogte van 10 tot 15 meter ingetekend dan in het verleden gecommuniceerd is. Dit is in strijd met eerdere afspraken.	Een aantal bestemmingsvlakken "Wonen" gelegen in het Kazernekwartier waren op de ruimtelijke verbeeldingskaart in het Stedenbouwkundig- en landschapsplan voorzien van een maximale bouwhoogte van 7 m. Het is juist dat deze bouwhoogte van 7 m is bijgesteld naar maximaal 10 m zodat dit meer flexibiliteit biedt voor de nadere invulling van de woningsegmentering door het gebied. De maximaal 10 meter sluit ook beter aan bij de hoogtes van de direct omliggende gebouwen, zoals de Paviljoens en het keukengebouw met 13 m. In reactie op dit punt wordt tevens verwezen naar paragraaf 3.2 van de reactienota onder ‘Anne Franklaan / Roodborstlaan’.	Nee
GM22d.	Groene karakter	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 4. Dat het voornemen 'natuurinclusief' bouwen en 'groen leidend is' maar dat dit thans volledig lijkt te zijn losgelaten. Het hele gebied is ingetekend met gele en oranje bouwvlakken en nagenoeg alle groen is verdwenen.	Wij kunnen ons niet vinden in uw oordeel. Indien de verbeeldingen van de drie bestemmingsplannen voor Buurtschap Crailo tezamen worden beschouwd (bijlage 1 bij de regels) dan zijn de Groen-bestemmingen overheersend en is het zeker niet zo dat het hele gebied met gele en oranje bouwvlakken is ingetekend. Ook het voornemen tot 'natuurinclusief bouwen' is niet losgelaten. De in artikel 20.6 van de regels opgenomen regel die verplicht tot 'Natuurinclusief bouwen en inrichten' getuigt hiervan. Met een gemiddelde bebouwingsdichtheid van circa 17 woningen per hectare kan ook niet gesproken worden over een hoge bebouwingsdichtheid.	Nee
GM22e.	Mobiliteit	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 5. De bouw van 600 woningen of meer houdt in dat er tussen de 1200 en 1800 bewoners extra bijkomen met een soortgelijk aantal auto's als gevolg. En dat het uitgangspunt 'auto te gast' nooit stand zal houden. Temeer omdat er inmiddels ook diverse horeca (welke is onbekend) is ingetekend. Dit zal nog veel meer verkeersbewegingen en verkeersdruk in het gebied en de aangrenzende straten geven. De norm 1 auto per woning zal nooit gehaald worden en het gebruik van centrale parkeerplekken zal ook niet toereikend zijn voor het aantal voertuigen in de nieuwe wijk. En dus wordt in het plan al voorgesorteerd op meerdere voertuigen bij een woning, ook in het zicht. Ook wordt de bouw van zwembaden toegestaan.	Op basis van de door u verwachte bewonersaantallen en horeca verwacht u een hoge verkeers- en parkeerdruk die maken dat het principe 'auto te gast' nooit stand zal houden. U geeft aan dat de norm van één auto per woning nooit zal worden gehaald en dat het aantal centrale parkeerplekken volgens u niet toereikend zal zijn. Voor Buurtschap Crailo is de gestelde doelstelling op het gebied van mobiliteit en parkeren inderdaad zeer hoog, vooral gelet op de specifieke locatie van Crailo. Het besef dat het niet gemakkelijk is om dit te realiseren is er echter steeds geweest. Daarom wordt ingezet op een uitgebreid en goed afgestemd pakket aan maatregelen om het wel mogelijk te maken. Eén van die maatregelen is de verplichting in het bestemmingsplan om de noodzakelijke parkeergelegenheid passend bij het duurzame mobiliteitsconcept Buurtschap Crailo' te realiseren. Wat dat noodzakelijke aantal is wordt uitgelegd in de beleidsregel mobiliteit en parkeren. Hieruit blijkt dat de parkeernorm differentieert naar type functie en er dus geen centrale norm van één auto per woning is. De parkeernorm volgens de huidige beleidsregel gaat uit van tot 2 parkeerplekken per woning (voor de dure woningen op eigen kavel). Ook voor de horeca en andere functies zijn parkeernormen opgenomen die in het plan te realiseren zijn. Daarnaast maakt het plan buurthubs mogelijk waar vanwege het plan aan te bieden deelmobiliteitsvoorzieningen op een aantrekkelijke manier kunnen worden aangeboden. De haalbaarheid hiervan wordt door middel van bijlage 7 bij de toelichting onderbouwd. Mocht éénn en ander in de praktijk toch anders uitpakken dan bedacht dan is in de nodige flexibiliteit voorzien om te voorkomen dat vanuit de ruimtelijke ordening ongewenste situaties zullen ontstaan. Het gaat in hoofdzaak om het aanpassen van de parkeernormen en het kunnen voorzien in extra parkeerruimte binnen het plangebied. In dit kader wordt tevens verwezen naar paragraaf 2.2 en 2.3.1 van deze reactienota	Nee
GM22f.	Luchtkwaliteit en geur	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 6. Dat de bouw van een dergelijk groot aantal woningen onherroepelijk leidt tot een nog slechtere luchtkwaliteit dan nu al in de Ooster Eng aanwezig is CO2, stikstof en zeer hoge concentraties fijnstof.	De gevolgen op het gebied van de luchtkwaliteit zijn in het kader van het bestemmingsplan onderzocht. Uit het als bijlage 21 bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen 'onderzoek luchtkwaliteit' blijkt op basis van de berekeningsresultaten dat de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de situatie met de ontwikkeling va Buurtschap Crailo ruim onder de grenswaarden liggen. Ook wordt ingezet op gasloos bouwen en duurzame mobiliteit. In het bestemmingsplan is dit onderzoek overigens enigszins gewijzigd ten opzichte van het onderzoek dat bij het	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			ontwerpbestemmingsplan was opgenomen. Meer informatie hierover is opgenomen onder het subkopje ‘luchtkwaliteit’ in paragraaf 2.1.1 van deze reactienota.	
GM22g.	Energievoorziening	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 7. Dat onduidelijk is op welke wijze de energievoorziening plaats gaat vinden en of deze passend en toereikend is voor alle woningen/gebouwen die er gaan komen. Er wordt gedacht aan grootschalige, brandgevaarlijke accu's waarbij het gevaar voor ontploffing op de loer ligt. Waarvan bovendien bekend is dat dergelijke branden zeer slecht te blussen zijn.	De exacte uitwerking van de energievoorziening is voor het kunnen vaststellen van een bestemmingsplan geen vereiste. In paragraaf 6.13 van te toelichting wordt ingegaan op het aspect 'energie', daar wordt toegelicht dat de ambitie een energiepositief buurtschap is, waarbij zonnepanelen de energie opwekken. Zoals is aangeven ligt in het bestemmingsplan vooral de focus op het faciliteren van mogelijke energieconcepten en toekomstige ontwikkelingen op dit gebied. Het mogelijk maken van buurtbatterijen (Energie Opslag Systeem (EOS)) op de buurthubs is daar een voorbeeld van. Bij de omschrijving van het aspect 'externe veiligheid' in de toelichting, zijn deze systemen betrokken (zie subparagraaf 6.4.2).	Nee
GM22h.	Houtgestookte installaties	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 7. [vervolg] Dat bovendien het gebruik van houtgestookte installaties (pelletketels, houtkachels, open haarden, etcetera) niet in het bestemmingsplan worden verboden/uitgesloten.	Vooruitlopend op mogelijke centrale regelgeving op dit gebied zijn over dit onderwerp geen regels in het bestemmingsplan opgenomen. Het is juridisch niet mogelijk om het gebruik van dit soort installaties uit te sluiten in een bestemmingsplan	Nee
GM22i.	Geluid	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 8. Dat er op voorhand al rekening mee wordt gehouden met toename van geluid en geur boven de wettelijke normen en dat voorgesorteerd wordt op verruiming van de geur- en geluidsnormen.	Bij geluid gaat het om geluid van bestaande bronnen zoals de A1. Er wordt geen rekening gehouden met een toename van geluid, maar het is wel zo dat er nieuwe geluidsgevoelige objecten (woningen) bij komen, waar het geluid van deze bronnen ervaren wordt. Daar waar de zogenaamde voorkeursgrenswaarde qua geluidsniveau niet gehaald wordt, wordt met inachtname van het wettelijke kaders een hogere grenswaardenbesluit genomen. Met betrekking tot de geur is het zo dat er sprake is van een bestaande geurbron (de manege) en dat er met de bouw van woningen in de nabijheid daarvan logischerwijs sprake is van een toename van het aantal geurgevoelige objecten. Het is niet zo dat de geurnormen in dit kader worden opgerekt, wel is met inachtname van de wet- en regelgeving een besluit genomen om de in acht te nemen geurcontour vanaf het paardenverblijf te verkleinen, zodanig dat deze aansluit op de op basis van onderzoek berekende geurcontour waar daadwerkelijk geurhinder te verwachten is gelet op het maximaal te houden aantal paarden.	Nee
GM22j.	Strijd met klimaatdoelen	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 9. Dat er geen zonnepanelen op een ecowal of elders in de nabijheid van het natuurgebied worden geplaatst, en alleen op daken van gebouwen. Door plaatsing van zonnepanelen in natuurgebieden of groen stijgt de temperatuur en dit is in strijd met de klimaatdoelstellingen.	De ecowal vormt in het plan de buffer tussen de gronden die nu al een bestemming Natuur hebben en die in het bestemmingsplan Crailo als ‘Natuur’ bestemd worden. Binnen beide bestemmingen is het op basis van de regels niet mogelijk om energieopwekkende voorzieningen (zoals zonnepanelen) te plaatsen. Doordat op de ecowal geen zonnepanelen mogelijk zijn vormt deze juist een buffer tussen het gebied waar de zonnepanelen mogelijk zijn en de natuur.	Nee
GM22k.	Strijd provinciale omgevingsvisie	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 9. [vervolg] Bovendien zijn diverse elementen in dit ontwerp bestemmingsplan in strijd met de enkele hoofdthema's uit de Omgevingsvisie 2050 van de provincie Noord Holland, waaronder Klimaatverandering, Luchtkwaliteit en Biodiversiteit.	In paragraaf 4.2 van de toelichting wordt ingegaan op het provinciaal beleid, waaronder de Omgevingsvisie 2050, daaruit is geen strijd met dit beleid naar voren gekomen. Ook in de vooroverlegreactie van de provincie hierover, is niets van mogelijke strijd op dit vlak naar voren gebracht. Aangezien niet nader toegelicht is waardoor de vermeende strijd wordt veroorzaakt is het niet mogelijk om daar hier concreet op te reageren.	Nee
GM22l.	Bodem	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 10. Onduidelijk is ook in hoeverre alle bodemverontreiniging (olie, asbest, Pak's, Pfas, PCB en niet gesprongen explosieven) verwijderd zijn.	In paragraaf 6.2 van de toelichting bij het bestemmingsplan wordt ingegaan op het aspect bodemkwaliteit. Uit die toelichting wordt duidelijk dat nog niet alle aanwezige bodemverontreiniging gesaneerd is. Wel is het plangebied voldoende onderzocht, om op basis daarvan tot de conclusies te kunnen komen dat de ontwikkellocatie geschikt is voor het toekomstig gebruik of door middel van het uitvoeren van bodemsanering geschikt gemaakt kan worden. In paragraaf 6.5 van de toelichting wordt specifiek ingegaan op Niet Gesprongen Explosieven, daarin is aangegeven wat er al is onderzocht en is vrijgegeven en waar dit nog niet gedaan is vanwege bijvoorbeeld aanwezige gebouwen of wegverhardingen.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
GM22m.	Woningtekort	De zienswijze van indiener bevat de volgende gronden/bezwaren [opsomming]: 11. Deze woningbouw lost het eventuele woningtekort voor inwoners van de gemeente Gooise Meren niet op. De woningen worden in hoofdzaak gekocht of gehuurd door inwoners van Amsterdam en Almere, die met hun gedrag, levensstijl en optreden de hele dorpssfeer en het woongenot van inwoners van Bussum (en ook Muiden door de Krijgsman) ernstig aantasten.	Dank voor het geven van uw mening, deze nemen wij voor kennisgeving aan.	Nee
GM22n.	Waardevermindering bestaande opstallen	12. Daarnaast speelt het waarde verminderend effect van de bestaande woningen door de bouw van een zo massale nieuwe wijk, qua aantallen gebouwen en hoogte van de gebouwen.	In algemene zin is het lastig om daar een reactie op te geven. Indien uw specifieke situatie daar aanleiding toe geeft kunt u een verzoek tot planschade indienen.	Nee
GM22o.		[2 t/m 12] Redenen waarom ik uw gemeenteraad verzoek af te zien van dit ontwerp bestemmingsplan, de huidige/oorspronkelijke bestemming voor dit gebied te handhaven en de cultuur historische waarde hiervan te behouden.	Bedankt voor het geven van uw reactie, deze wordt aan de hand van de diverse specifieke punten van uw reactie bij de definitieve besluitvorming betrokken.	Nee
GM24a.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Afwijkingen t.o.v. stedenbouwkundig- en landschapsplan	Het Ontwerp Bestemmingsplan ('het Ontwerp') wordt uitgevoerd onder regiem van 'verbrede reikwijdte'.Toekomstig kunnen er nog plannen worden veranderd.Daarom is het noodzakelijk, dat er zo veel mogelijk in dit Ontwerp wordt vastgelegd, daar later geen inbreng van belanghebbenden meer mogelijk is.Vast te stellen is, dat het Ontwerp een beduidende verandering t.o.v. het door de Gemeenteraad in Maart 2020 goedgekeurde Stedenbouwkundig- en landschapsplan heeft ondergaan.1.1. a. De beide zijden van de toegangsweg tot het Buurtschap zijn in het Ontwerp Bestemmingsplan opeens voorzien van GD-3-terreinen en 1 z.g. 'benodigd accent' van maximaal 18-meter (18.00 + evt 10% = 19.80m). Onduidelijk is, of er plannen zijn op het dak ervan bovendien antennes of zonnepanelen te installeren.b. Op 'Op de hei' in de gemeente Hilversum zijn nogmaals 2 gebouwen van max. 19.80-meter (18.00 m + evt.10%) geprojecteerd en is de in het Stedenbouwkundig- en landschapsplan geplande bebouwing 'opgeschoven' richting Bussum/Gooise Meren.c. Het gebouw van de Marechaussee kan 'opgetopt worden tot wel 15.00 m.d. Gebouwen op het Kazerneterrein zijn verhoogd van 7 naar 10 meter.e. De Spiegelhorst wordt Horeca. Zonder parkeermogelijkheden aan te geven.f. Fietspaden zijn niet meer aangegeven.Het Ontwerp Bestemmingsplan Buurtschap Crailo zou op het goedgekeurde Stedenbouwkundig- en landschapsplan moeten baseren, wat het b.v. op bovenstaande punten niet doet.Het Ontwerp is een beduidende afwijking ervan, waarover geen participatieproces heeft plaatsgevonden.**-- Hier is sprake van een Ontwerp Bestemmingsplan, dat op meerdere punten sterk afwijkt van het door uw Raad goedgekeurde Stedenbouwkundig- en landschapsplan.-- Dit zijn significante afwijkingen. Hierover heeft geen (ordentelijk) participatieproces plaatsgevonden, hoewel daartoe mogelijkheden waren en ook de tijd dat toeliet.-- Het is onduidelijk, of op de daken nogmaals bouwsels (antennes, schotels, zonnepanelen) bovenop de daken kunnen/gaan krijgen.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11a”.	Ja
GM24b.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: bebouwing op gemeentegrens	In het Ontwerp is bebouwing van 'Op de Hei' verschoven naar het gebied op de grens van Hilversum en Gooise Meren. **-- Uit ervaring als bewoner van een woning op de gemeentegrens (zonder 2 postcodes -ix met Bussum, 1x met Hilversum-), krijgen wij onze post niet!) is het te ontraden, woningen -gestapeld of grondgebonden- op een grondstuk te plannen, dat doorsneden wordt door een gemeentegrens, of waar de brievenbus net in de ene gemeente staat en de woning in een andere gemeente.** Problemen met WOZ, Belastingdienst en vooral problemen met post en de postcode moeten worden uitgesloten. (Welke gemeente is b.v. verantwoordelijk voor de riolering van welke woning?)	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11b”.	Nee
GM24c.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	De Entree van het Buurtschap in het Ontwerp Bestemmingsplan is door een gepland GD-3-terrein aan de ene kant (met evt. horeca-mogelijkheden met alle rommel en straatvuil en parkeren van dien) en een parkeergarage met evt. een hotel aan de andere kant van de toegangsweg geen visitekaartje voor het Buurtschap en tonen 'de nieuwe groenste afslag' naar 'Op de Hei' juist het tegendeel van 'groen en anders willen zijn', zoals het uitgangspunt	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11c”.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		van het Ontwerp luidt. De mogelijkheid van 'duurzame detailhandel en enige horeca zou reuring aan de plek kunnen geven' staat onder 5.3.1.2. En verder: 'Reuring heeft op die plek verkeersaantrekkende werking'. 'Daarom een beperking van de grootte van max 800 m2 voor evt. een grootgrutter.' Zwerfvuil in het Laantje zonder End (en aan de toegangsweg direct ervoor) is nu al een onopgelost probleem. Met een (kleinere) grootgrutter zal dit probleem nog veel groter worden. De omwonenden worden daarvan de dupe. **-- In het Ontwerp wordt niet gerept over vuil en zwerfvuil. Een 'hub' is niet berekend op grote hoeveelheden en welke gemeente is voor welk vuil verantwoordelijk? Het is wenselijk, dat dit onderwerp in het Ontwerp wordt behandeld en vastgelegd.**		
GM24d.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	**Natuur ('uitgangspunt) en reuring (nu nieuw in het Ontwerp) zijn niet met elkaar te verenigen. Ik maak daarom bezwaar tegen de mogelijkheid tot realisering van horeca, grootgrutter en hotel.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11d”..	
GM24e.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	De categorie 3 (GD-3)-terrein (noord), liggend bij het gebouw van de Marechaussee met mogelijkheid tot optopping van dit gebouw tot 15m is in het Ontwerp nieuw opgenomen. **-- Er is geen participatieproces met de omliggende bewoners tot stand gekomen, om deze zwaarwegende bezwaren aan deze locatie te bespreken. Deze optopping gaat ten koste van de privacy van de bewoners van de Amersfoortsestraatweg. Een GD-3-terrein op deze plek is meer dan onwenselijk i.v.m. geluidsstank-en vuiloverlast van 's morgens vroeg tot 's avonds laat voor de bewoners van de Amersfoortsestraatweg.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11e”.	Ja
GM24f.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: De entree	Een voorstel is dit GD-3-terrein bij de tweede entree -bij het Laantje Zonder End- te realiseren. Daarmee wordt de ruimte voor 'bedrijven' en 'wonen' beter gescheiden en heerst er een heldere indeling in het te bebouwen gebied. Ook de evt. kort-parkeren -problematiek kan daar beter worden opgelost. **-- Het is onwenselijk het GD-3-terrein en een parkeerterrein aan de kant van het Marechaussee-gebouw te situeren.** **-- Het is aan te raden het Marechaussee-gebouw in de huidige vorm te handhaven en alle verdere 'reuring' te laten plaatsvinden aan de Zuid-Oost-kant (richting grondgebied van Laren) van de Entree.** **-- Het is onwenselijk, dat het Marechaussee-gebouw kan worden opgetopt. Dit ten koste gaat van de privacy van de omwonende bewoners aan de Amersfoortsestraatweg.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11f”.	Ja
GM24g.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: bouwhoogte/hoogteaccenten	Op de Hei. Er zijn in het Ontwerp Bestemmingsplan 3'hoofdgebouwen' van maximaal 19.80 (18.00 meter + evt. 10%) in het gebied van de gemeente Hilversum geprojecteerd. De z.g. 'Accenten'. Er worden voornamelijk appartementen op 'Op de Hei' gebouwd. De 'Accenten' worden dus 'woontorens'. De schaduw, die deze 'woontorens' gedurende de dag zullen werpen, doet het uitgangspunt 'Natuur' geen recht. Het aantal geplande woningen op 'Op de Hei' is niet aangegeven. De 'woontorens' zullen voor het aangezicht (en de leefbaarheid erin) een grote lege ruimte rondom deze 'woontorens' benodigen.**-- Tegen de bouw van deze 'woontorens' in deze hoogte maak ik bezwaar.-- Mochten op het dak van deze 'woontorens' nogmaals bouwwerken in vorm van antennes of zonnepanelen zijn worden gepland (dan worden die nog hoger) maak ik daartegen bezwaar. Die gebouwen mogen in geen geval boven de boomkruinen uitsteken.-- Het aantal woningen, dat gepland is in deze 'woontorens', dient n het Ontwerp eenduidig te worden vastgelegd. Dat is onduidelijk en daartegen maak ik bezwaar.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11g”.	Ja
GM24h.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Parkeren	Parkeren Art. 21.2.1 'Algemeen' spreekt over het parkeren op het Plangebied. Met de veranderingen, zoals die in het Ontwerp staan, moeten 'parkeerplaatsen zoveel mogelijk uit het zicht dienen te blijven. **-- Wenselijk is, dat alle gebieden, waar geparkeerd kan worden, eenduidig in het**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11h”.	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		Ontwerp worden vastgelegd. Dus ook, waar zich de evt. grootgrutter vestigen zal, als ook bij de Spiegelhorst en alle (niet 'zo veel mogelijk') uit het zicht kunnen blijven. -- Niet alleen zicht, maar ook geluidsschermen om de parkeerplaatsen zijn gewenst en dienen in het Ontwerp mede te worden vastgelegd.		
GM24i.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Parkeren	Dat de 'Groene Afslag' nu een deel van de Spiegelhorst gaat uitbaten, brengt ongewenst veel verkeer met zich mee.De locatie Spiegelhorst ligt ver van de Entree en zal door leveranciers t.b.v. de horeca niet bediend kunnen worden met electrisch vervoer. Een 'hub' is geen optie in deze.De bezoekersstroom (en evt. huurders van een zaal/kantoor) zal zeven dagen/week een grote parkeer- en rangeerruimte op het Buurtschap vereisen. De Groene Afslag blijft open tot in de avonduren met feestgedruis. Dat zal een ferme belasting voor de gehele buurt en de aanwoners aan de Amersfoortsestraatweg zijn. De Groene Afslag in de Spiegelhorst is een ongelukkige ontwikkeling en een bron van zorg voor alle omwonenden.**-- Het onderzoek 'parkeren' zal opnieuw moeten worden uitgevoerd, nu de locatie de Spiegelhorst mede een horecabestemming gaat krijgen. Dit rapport kan parkeer-en rangeerplaatsen aangeven en na een ordentelijk participatieproces kunnen die worden vastgelegd. De resultaten van dit onderzoek zijn te belangrijk om zonder participatie van belanghebbenden de parkeerterreinen vast te leggen.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11i”.	Nee
GM24j.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Fietspaden	In het Ontwerp Bestemmingsplan zijn de Fietspaden en de beschrijving van de oude Kaserne-ingang verdwenen. In het Stedebouwkundig- en landschapsplan waren die nog wel aangegeven. Dit is onwenselijk. **-- De Fietspaden en de Kazerne-ingang zouden in het Ontwerp weer moeten herleven met de volgende opmerkingen: a.Deze fietspaden dienen uitdrukkelijk als een 'onverplicht fietspad' te worden aangemerkt, om snorfietsen en scooters te weren. b. De aansluiting van het fietspad door de Entree is ongelukkig voor het fietsverkeer naar het Laantje zonder End. Dat is kruisend verkeer en daarmee ongewenst. c. Het fietspad kruist 'de Laan van Crailo'. Ook hier is kruisend verkeer minder gewenst.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11j”.	Nee
GM24k.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Woningaantallen	KazerneterreinIn het Ontwerp Bestemmingsplan zijn geen duidelijke aantallen woningen meer opgenomen in de verschillende gebouwen (behalve in de Spiegelhorst). Dit is onwenselijk.**-- De aantallen woningen dienen eenduidig in het Ontwerp vastgelegd te worden.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11k”.	Ja
GM24l.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: bouwhoogte/hoogteaccenten	De bouwhoogte van een aantal gebouwen is veranderd van 7m naar 10m. **-- Deze verhoging gaat ten koste van de privacy van de bewoners en daartegen maak ik bezwaar.**	Verwezen wordt naar de reactie onder “H11l”.	Nee
GM24m.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Doelstellingen	Het Ontwerp is zeer ambitieus. De 3 gemeentes zullen veel expertise moeten hebben, om de doelstellingen, geformuleerd in het Ontwerp te kunnen realiseren. De Rijksoverheid zal verschillende subsidies moeten verstrekken, om de doelstelling 'gasvrij' en 'stroomkosten -neutraal' te verwezenlijken. De woningen moeten per slot betaalbaar blijven. Er is weinig wetgeving op dit gebied en dit kan voor de 3 gemeentes een moeras betekenen. **-- U, Gemeenteraad van Gooise Meren, zult het opbouwen van voldoende expertise moeten faciliteren binnen het gemeentelijk ambtelijk apparaat op de vele vakgebieden, die de geformuleerde doelstellingen behoeven.**	Wij zijn het met u eens dat er sprake is van een zeer ambitieus plan maar hebben er vertrouwen in dat het wel reëel is. We zijn ons er van bewust dat het plan ook vraagt dat wij de benodigde expertise aan ons binden om deze ambities te kunnen verwezenlijken.	Nee
GM26a.	Algemeen oordeel	Als bewoners van Anne Franklaan 17 zien wij een overwogen plan met oog voor de huidige waarden van het gebied voor de ontwikkeling van het kazerneterrein, onderdeel van Buurtschap Crailo. Positief is het handhaven en het ontwikkelen van de natuurlijk groene	Dank voor uw reactie, wij nemen deze voor kennisgeving aan.	Nee

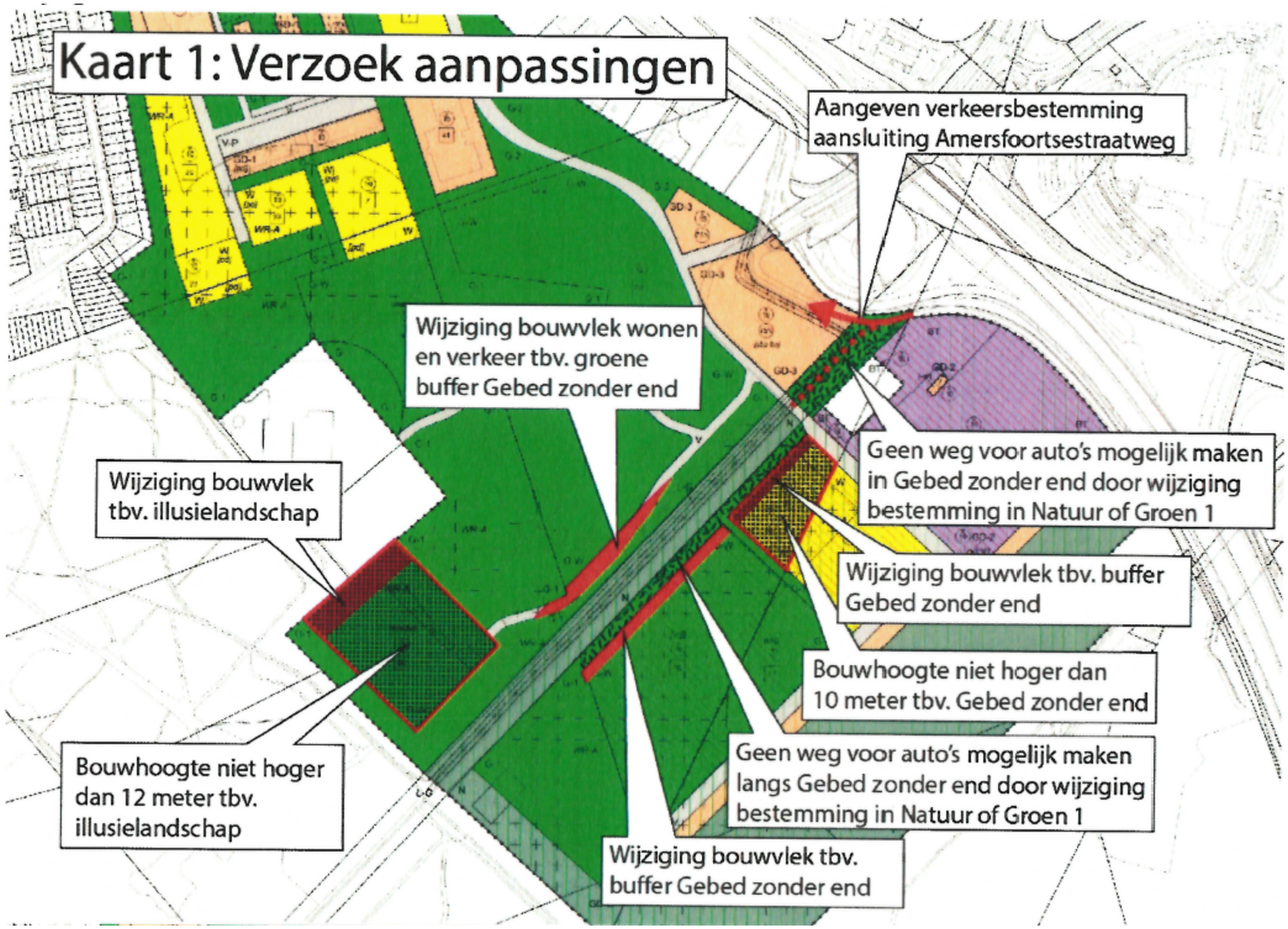
Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		overgang van de stedelijke ruimte van Anne Franklaan en Roodborstlaan naar Buurtschap Crailo in de vorm van een groenzone van 15 meter breed.		
GM26b.	Oppervlak bouwvlak keuken- en badhuisgebouw	Dit voorkomt niet dat we bezwaar hebben op de positioneringen omvang van het ingetekende bouwvlak op de locatie van het keuken- en badhuisgebouw vanwege privacy en mogelijke overlast veroorzaakt door een of meer van de beoogde gebruiksbestemmingen.Het geprojecteerde bouwvlak is met ongeveer 4000 mZ (72 x 55 m) bijna twee keer zo groot als het grondoppervlak van het bestaande complex (± 2400 mZ). Het volume van een te realiseren complex zal met het in het ontwerp bestemmingsplan de voorgestelde hoogte met plat dak van 13 meter zelfs ongeveer vier keer zo groot kunnen worden als het huidige keuken- en badhuisgebouw. De extra ruimte wordt voor het grootste deel gevonden tussen het bestaande complex en de gebiedsgrens met de Anne Franklaan. Ten opzichte van de achtergevel van het centrale hoofdgebouw is dit een verschuiving van 20 meter en lijdt daarmee tot maximaal een halvering van de nu bestaande vrije ruimte tussen de erfafscheiding van de woningen aan de Anne Franklaan en het keuken- en badhuisgebouw.	De hoogte van het keukengebouw in het ontwerp bestemmingsplan is maximaal 13 meter, de schoorstenen circa 18 meter. Het bouwvlak zoals aangegeven op de verbeelding komt overeen met de huidige uiterste gevels van het keukengebouw. De aanduiding 'plat dak' is gericht op nieuwbouw. In de situatie van het keukengebouw zal er sprake zijn van gedeeltelijke nieuwbouw met behoud van cultuurhistorische waarden. Om dit te benadrukken wordt op het bouwvlak van het keukengebouw de dubbelbestemming waarde - cultuurhistorie op genomen op de verbeelding. De aanduiding 'plat dak' komt te vervallen. De afstand tussen de grens van achtertuinen en het bouwvlak ligt tussen de circa 25 en 30 meter, waarmee voldoende afstand gewaarborgd is. De wijze waarop het keukengebouw wordt uitgebreid hangt samen met de cultuurhistorische elementen en dient nog nader uitgewerkt te worden. Tevens wordt in dit verband verwezen naar paragraaf 3.2 van de reactienota.	Nee
GM26c.	Bouwhoogte & plat dak t.p.v. keukengebouw	Dit is een probleem omdat in het ontwerpbestemmingsplan sprake is van een plat dak met bouwhoogte van 13 meter, dit is drie meter hoger dan de huidige hoogste goothoogte. Met dit platte dak kan de maximale hoogte van 13 meter direct ter hoogte van de gevels gerealiseerd worden met ramen en balkons drie meter hoger dan wat nu mogelijk zou kunnen zijn. Waar nu de hoogste nok van het keuken- en badhuisgebouw op minimaal ongeveer 50 meter van de gebiedsgrens ligt is deze afstand in het ontwerpbestemmingsplan teruggebracht naar slechts ±20 meter.	De aanduiding 'plat dak' wordt in geval van het Keukengebouw verwijderd van de verbeelding; Bij de gedeeltelijke vernieuwing van het keukengebouw wordt uitgegaan van de cultuurhistorische waarde. Om dit te benadrukken wordt op het bouwvlak van het keukengebouw de dubbelbestemming waarde-cultuurhistorie opgenomen. Voor het overige wordt verwezen naar de behandeling van dit onderwerp in paragraaf 3.2 van de reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Op de verbeelding komt de bouwaanduiding 'plat dak' ter plekke van het kopse keukengebouw op het Kazernekwartier te vervallen.* *Ook wordt een dubbelbestemming cultuurhistorie ter plekke van het keukengebouw opgenomen, hiervoor wordt verwezen naar de reactie onder punt GM6a.*	Ja
GM26d.	Privacy en zichtlijnen vanaf Aflaan	Waar nu de hoogste nok van het keuken- en badhuisgebouw op minimaal ongeveer 50 meter van de gebiedsgrens l igt is deze afstand in het ontwerpbestemmingsplan teruggebracht naar slechts ±20 meter. Ten opzichte van de huidige situatie heeft dit een grote invloed op de zichtlijnen vanuit het gebouw richting tuinen en huizen aan de Anne Franklaan. Dit zal leiden tot een grote inbreuk op de huidige genoten privacy vanwege een vrij uitzicht op een groot gedeelte van de tuinen. In de bestaande situatie ontneemt een schutting van twee meter zicht vanuit het keuken- en badhuisgebouw op de tuinen bijna volledig. Een groenstrook van 15 meter zal niet afdoende zijn om de privacyschade te voorkomen zeker niet in de periode dat de vegetatie niet in blad staat. Met een op deze locatie geprojecteerde gevellengte van ongeveer 72 meter, twee keer zo lang als de lengte van de huidige hoogste gevel, zullen van tenminste 14 woningen aan de Anne Franklaan de afstand tussen hoogste gevel en erfafscheiding met het buurtschap Crailo kleiner zijn dan de huidige minimale afstand van het hoogste punt naar erfafscheiding van 50 meter en dus privacy inleveren.	De uiterste grenzen van het bebouwingsvlak impliceren niet dat tot deze grens de bebouwing daadwerkelijk gaat plaatsvinden. De bebouwingsgrens geeft slechts aan dat tot die grens gebouwd zou kunnen worden. De ontwikkeling van het keukengebouw zal in overleg met diverse stakeholders aan de orde komen. Dit betekent dat de bewoners van de Anne Franklaan bij de daadwerkelijke planontwikkeling worden betrokken en advies kunnen geven. Binnen de bestemming Gemengd-2, gelegen over het keukengebouw, is een bouwvlak aangegeven dat de huidige bebouwing omsluit. Binnen de bestemming Gemengd-2 zijn naast wonen ook andere functies toegestaan. De herontwikkeling van het Keukengebouw dient nog nader uitgewerkt te worden uitgaande van de cultuurhistorische waarde. Op welke wijze en in welke omvang is nog niet bepaald.	Nee
GM26e.	Voorgestelde oplossing i.v.m. zienswijzen keukengebouw	Wij pleiten voor aanpassing van het ontwerp bestemmingsplan zodanig dat de bouwhoogte het huidige profiel van het keuken- en badhuiscomplex niet overschrijdt en zichtlijnen vanuit het complex begrensd worden tot een hoogte van 10 meter, de huidige hoogste goothoogte. Dit zou neerkomen op een minimale afstand tussen gevel en gebiedsgrens van 30 meter en daar tot een maximale bouwhoogte van 5.5 meter oplopend naar 6.5 meter op 35 meter van de gebiedsgrens vervolgens naar 10 meter op 42 meter afstand van de gebiedsgrens en ten slotte naar 13 meter op 50 meter van de gebiedsgrens. Op deze manier wordt de privacy van de aanwonenden beter geborgd en wordt een mooi vloeiende aansluiting gecreëerd tussen het bestaande stedenbouwkundig landschap en het	De bouwhoogte is bepaald op 13 meter overeenkomstig de huidige bouwhoogte. Door de aanduiding plat dak ter plaatse van het keukengebouw van de verbeelding te verwijderen wordt benadrukt dat de voorgestane ontwikkeling uitgaat van een nokhoogte van 13 meter. Voor het overige wordt verwezen naar de behandeling van dit onderwerp in hoofdstuk 3.2 van de reactienota. *Mede naar aanleiding van deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.*	Ja

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
		buurtschap Crailo die samenvalt met de karakteristieke dakhellingen van het kazernecomplex.Ingetogen en in harmonie met de historische gebouwen ten dienste van het beeldkwaliteitplan.	*Op de verbeelding komt de bouwaanduiding 'plat dak' ter plekke van het kopse keukengebouw op het Kazernekwartier te vervallen.*	
GM27a.	Beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan: Relatie BP en BKP en materialisatie in BKP	Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar over dit ontwerp bestemmingsplan. Het voorliggende bestemmingsplan 'Buurtschap Crailo' omvat hoge ambities op een grensoverschrijdend project. Het is bijzonder te noemen dat drie gemeenten zo nauw samenwerken om tot een integraal bestemmingsplan te komen, met een duidelijke visie en hoge ambities in het kader van verscheidenheid, functiemenging en duurzaamheid. Toch zouden wij graag een kleine aanpassing zien in de uitgangspunten van de borging van de ruimtelijke kwaliteit in het ontwerp bestemmingsplan: • Ondanks het feit dat het beeldkwaliteitsplan in dit geval geen deel uitmaakt van het ontwerp bestemmingsplan, worden elementen uit het beeldkwaliteitsplan (stedenbouwkundige elementen) wel geborgd in het ontwerp bestemmingsplan, waardoor gestuurd kan worden op ruimtelijke kwaliteit. • Daarnaast wordt er in alle communicatie wel gerefereerd aan het beeldkwaliteitsplan van buurtschap Crailo, wat de indruk wekt dat de welstand dit document als uitgangspunt zal nemen om de plannen bij de omgevingsvergunning op te toetsen. • Het uitgangspunt dat materialisatie in baksteen de voorkeur heeft in het Kazernegebied in het beeldkwaliteitsplan is onzes inziens te strak opgesteld en sluit veel (duurzamere) mogelijkheden van gevelbekleding uit. Andere materialisatie kan zelfs meer bijdragen aan de doelstellingen van kleurrijke campus met samenhangende ensembles en bijzondere plekken en contrasten tussen bestaand en nieuw en tussen groot en klein. Naar aanleiding van het voorgaande verzoeken wij u met inachtneming van onze zienswijze het beeldkwaliteitsplan op het punt van materialisatie breder op te stellen/te interpreteren dan alleen baksteenarchitectuur voor de nieuwe toevoegingen. Zo kan beter aan de stedenbouwkundige en duurzaamheidsambities worden voldaan.	Het beeldkwaliteitsplan is als apart rapport ter visie gelegd. Het maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan maar geeft richting aan de uitwerking ervan en zal na vaststelling van het bestemmingsplan kader zijn voor het een nog in te stellen kwaliteitsteam Crailo. De keuze voor baksteen in het Kazernekwartier is bepaald op de volgende overwegingen: het Kazernekwartier is schatplichtig aan de huidige gebouwen van de Kolonel Palmkazerne. De nieuwbouw die er om heen zal verschijnen zal derhalve van een ingetogen karakter zijn en juist op onderdelen verwijzen naar de huidige bebouwing. Dit uitgangspunt kan het beste worden behaald door baksteen voor te schrijven als basismateriaal voor de nieuwbouw. Met deze keuze onderscheidt het Kazernekwartier zich van de bebouwing die op de deelgebieden Op de Hei en Op Zuid zal worden gerealiseerd.	Nee
/ L29/ H31a.	Verdeling woningbouwsegmenten	'Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar over dit ontwerp bestemmingsplan. Het voorliggende bestemmingsplan 'Buurtschap Crailo' omvat hoge ambities op een grensoverschrijdend project. Het is bijzonder te noemen dat drie gemeenten zo nauw samenwerken om tot een integraal bestemmingsplan te komen, met een duidelijke visie en hoge ambities in het kader van verscheidenheid, functiemenging en duurzaamheid. Toch zouden wij graag een kleine aanpassing zien in de toelichting bij het ontwerp bestemmingsplan, gebaseerd op deze integraliteit: - Momenteel geldt de segmentverdeling van sociaal (33%), middelduur (27%) en duur (40%) over het gehele project van 'Buurtschap Crailo'. Dit zou er in theorie voor kunnen zorgen dat elke gemeente één segment voor haar rekening neemt, waardoor de woningen in uw gemeente niet voor iedereen beschikbaar zijn. - Door het toevoegen van de eis dat alle gemeenten zich aan deze verdeling dienen te houden met de toewijzing van de gronden komt er wel met zekerheid voor iedere (toekomstige) inwoner van Laren een mogelijke nieuwe woning op 'Buurtschap Crailo'. - De gemeenten hebben verder de mogelijkheid om een bepaald percentage toekomstige woningen aan eigen inwoners toe te delen om voorrang te bieden bij inschrijving. Op deze manier za buurtschap Crailo bijdragen aan het oplossen van de woningnood in de drie deelnemende gemeenten. Naar aanleiding van het voorgaande verzoeken wij u met inachtneming van onze zienswijze het ontwerp van het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, namelijk door toe te voegen dat de segmentverdeling in sociaal, betaalbaar en duur voor uw gemeente afzonderlijk uitgaat van de verdeling: 33% sociaal, 27% middelduur en 40% duur. Zo wordt het voor elke inwoner mogelijk om een woning te vinden in dit prachtige gebied, ongeacht achtergrond en inkomensegment. Tevens worden de diverse segmenten ook meer met elkaar gemengd, wat voor meer integratie tussen de diverse doelgroepen zal zorgen.	Er is inderdaad sprake van een integraal plan waarbinnen de segmentverdeling van sociaal (33%), middelduur (27%) en duur (40%) over het gehele plangebied geldt. De exacte invulling van deze verdeling, dat wil zeggen waar de verschillende woningen daadwerkelijk worden gerealiseerd dient nog nader uitgewerkt te worden. Deze verdeling per gemeente vastleggen is niet mogelijk. Wel zal er sprake zijn van een segmentenverdeling waarin in alle drie de gebiedsdelen Op de Hei, Op Zuid en het Kazernekwartier sociaal, midden en duur worden gerealiseerd om te komen tot een gemengd woonmilieu. Dit zal echter niet precies kunnen volgens de voor het gehele gebied vastgestelde verdeling van de percentages sociaal, midden en duur. De verdeling zal daardoor per gemeente afwijken van de genoemde percentages.	Nee

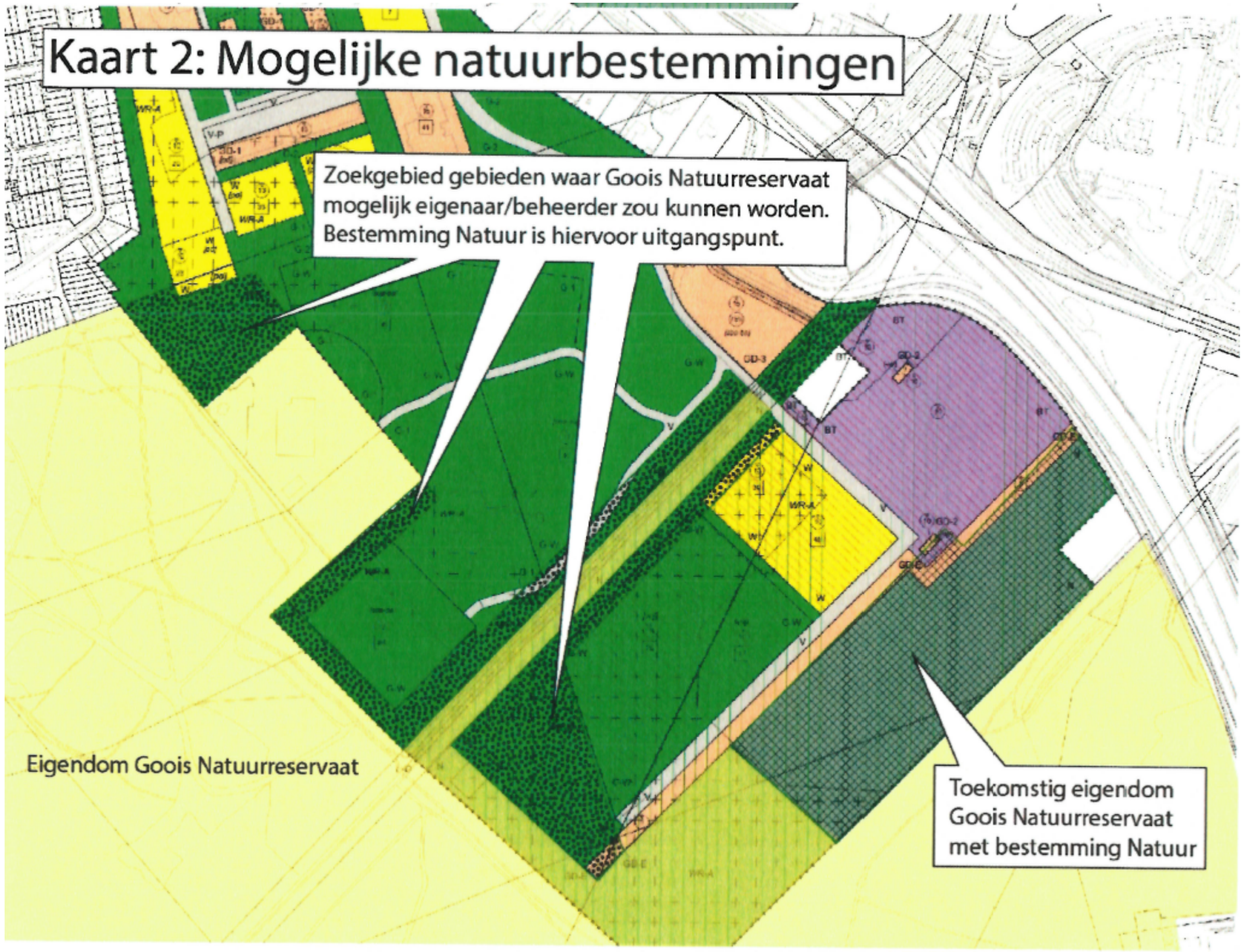
Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
L32/ a.	Realiteit genoemde plantensoorten rapport biodiversiteit	Indiener wijst er op dat in het rapport 'Biodiversiteit op Crailo' van 22 november 2019 in de tabel op pagina 4 en 5 van dit rapport plantensoorten worden genoemd die niet voorkomen in Noord-Holland, Utrecht en het Gooi, dan wel reeds lang geleden zijn uitgestorven in deze provincies, en niet dan wel zeer sporadisch onder uiterst fragiele omstandigheden elders in Nederland nog voorkomen. Indiener stelt dat de verwachting dat deze soorten in het Gooi en in Crailo nog kunnen gedijen een biologische en bestuurlijke fictie is. Indiener stelt dat Tauw dit weet of moet weten en de overheid misleid. Onder verwijzing naar bronnen waaruit het afwezig dan wel het verdwenen zijn zou blijken geeft indiener aan op welke soorten die op pagina 4 en 5 van het rapport zijn opgenomen, dit betrekking heeft. Indiener concludeert dat alle door Tauw genoemde soorten planten voor het Gooi (Crailo) verzinsels zijn.	**Algemeen** In de zienswijze is aangegeven dat sprake zou zijn van bestuursrechtelijke misleiding door bureau TAUW, waar het gaat om de beschrijving van soorten bij beoogde natuur(doel)typen. In hoofdstuk 4 van de rapportage zijn ambities met betrekking tot biodiversiteit vertaald in de vorm van natuurtypen die gerealiseerd kunnen worden en die passen bij de typische natuur die in de regio voorkomt. De natuurtypen zijn op hoofdlijnen beschreven. Nergens is aangegeven dat de soorten die bij een natuurtype zijn genoemd een doel op zichzelf zijn of dat deze soorten ook daadwerkelijk zullen gaan voorkomen. Van misleiding, bewust of onbewust, is dan ook geen sprake.Vegetatie/plantensoortenIn paragraaf 4.3.3. is aangegeven dat zwak gebufferde vennen water(planten)vegetaties herbergen met soorten als waterlobelia, oeverkruid, ongelijkbladig fonteinkruid, pilvaren, moerashertshooi, veelstengelige waterbies en grote of kleine biesvaren. Deze beschrijving is in lijn met de algemene beschrijving van het natuurbeheertypen N06.05 Zwakgebufferd ven zoals ook in de tekst is aangegeven. De beschrijvingen van natuurbeheertypen zijn onderdeel van de landelijk door overheden en terreinbeheerders gehanteerde Index natuur en landschap (https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/).Zoals gezegd is het noemen van kenmerkende plantensoorten geen doel op zichzelf geweest, noch een aanwijzing van met zekerheid op de locatie te verwachten soorten. Opvallend is wel dat in de zienswijze wordt terug gegrepen op slechts enkele en zonder uitzondering zeer gedateerde gegevensbronnen, waardoor onterecht de indruk wordt gewekt dat de algemene landelijk beschrijving geheel niet van toepassing zou zijn op de potenties voor het natuurtype in het Gooi.Het klopt op zichzelf dat soorten als waterlobelia en de beide genoemde biesvarens binnen Nederland een zeer beperkte verspreiding hebben en de kans op spontane vestiging in het Gooi zeer klein is. Van soorten als moerashertshooi, veelstengelige waterbies en pilvaren zijn echter recente waarnemingen in het Gooi bekend, met name nabij Bussum en Blaricum (bron: NDFF). Oeverkruid en ongelijkbladig fonteinkruid zijn niet recent in de omgeving aangetroffen, maar van deze soorten is (net als de wel recent aangetroffen vensoorten) bekend dat deze positief kunnen reageren op natuurontwikkeling waarbij een geschikt groeimilieu wordt gecreëerd. Er zijn tal van voorbeelden waar deze soorten na natuurontwikkeling verschenen, ook op ver van bestaande groeiplaatsen gelegen locaties. Bij sommige soorten kan een oude zaadbank aanwezig zijn, maar ook aanvoer van zaad of plantendelen door bijvoorbeeld watervogels speelt daarbij een rol. Wij concluderen derhalve dat de algemene beschrijving aansluit bij wat de rapportage beoogt, namelijk een goed en eerlijk beeld geven van de natuurpotenties in de vorm van geschikte natuurtypen.	Nee
L32/ b.	Realiteit genoemde vogelsoorten rapport biodiversiteit	Ter zake van de door Tauw genoemde vogelsoorten voor natte heide zijn soorten als Graspieper en Veldleeuwerik in Crailo volgens indiener niet te verwachten. De toekomstige bevolkingsdruk is volgens indiener te groot, nog los van het feit dat dergelijke vochtige hei in Crailo niet te realiseren valt. Indiener verwijst hierbij naar de eerdere zienswijzen. Het zelfde geldt volgens indiener voor de op pg., 23/32 door Tauw genoemde bosvogelsoorten bosuil, havik, sperwer, bonte vliegenvanger, kuifmees, zwarte mees, en goudvink. Indiener stelt de volgende vragen: Is de nestboom van de Groene specht er nog, die in het rapport van Landschap Noord-Holland van november 2008 op pg. 6, figuur 2 ten zuidoosten van de manege wordt genoemd en ingetekend in figuur 2 (rapportnummer 2008-03? En waar is de Kleine watersalamander gebleven die in 2008 nog werd waargenomen in de vijver bij de Palmkazerne (foto op pg., 6 van de heer J. Harder (Landschap Noord-Holland)? Indiener concludeert dat de rapporten van Tauw zijn toegesneden op de wensen van de GEM Crailo BV en dat deze tot facts-free politics leiden.	**Vogelsoorten** Net als voor de plantensoorten geldt ook voor de genoemde vogelsoorten dat deze een indicatie geven van kenmerkende soorten voor de natuurtypen vochtige heide en structuurrijke bos. Doel is niet om volledig te zijn en zekerheid te geven over de vestiging van de weergegeven soorten in het plangebied. Het plangebied kent inderdaad enige mate van verstoring, waardoor het niet waarschijnlijk is dat de meest verstoringsgevoelige vogelsoorten zich volledig in het plangebied zullen vestigen. Echter, het plangebied grenst direct aan het (rustige) natuurgebied van GNR. In dit natuurgebied zijn verspreidingsgegevens en waarnemingen bekend van alle in de brief genoemde soorten. Van een deel van de genoemde soorten zijn meerdere waarnemingen bekend in, of direct langs, de bebouwingen van Bussum, Hilversum en Laren (bron: NDFF). Het is zeker niet ondenkbaar dat het natuurlijk inrichten van het plangebied ervoor zorgt dat het plangebied ook gebruikt gaat worden of gebruikt blijft als deel van het leefgebied. **Gevlekte witsnuitlibel** In de brief wordt aangegeven dat de gevlekte witsnuitlibel “wijselijk in een later rapport verdwenen” is. In het gerefereerde rapport wordt beschreven dat veenplassen binnen	Nee

Id	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz
			het plangebied reeds ontbreken waardoor de aanwezigheid van gevlekte witsnuitlibel uit te sluiten is. Dit neemt niet weg dat een vestiging in de toekomst mogelijk is.	

Kaart 1 bij zienswijze GM19/ L28/ H5k van het Goois Natuurreservaat

Kaart 2 bij zienswijze GM19/ L28/ H5k van het Goois Natuurreservaat

5 BEANTWOORDING REACTIE VOOROVERLEGPARTNERS

Op grond van artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro) ontvangen reacties van vooroverlegpartners ten aanzien van bestemminsplan Buurtschap Crailo.

In onderstaande tabel zijn de van de vooroverlegpartners ontvangen opmerkingen/reacties opgenomen. Het eerste deel van het 'Id' in de eerste kolom correspondeert met de indieners zoals aangegeven in paragraaf 1.2.2., het laatste deel betreft een unieke letter per onderdeel uit de reactie zodat elk punt een unieke 'id' heeft. Indien een reactie door meerdere gemeenten is ontvangen dan is dit herkenbaar aan een samengesteld id. De door de drie gemeenten ontvangen reactie van de Provincie Noord-Holland heeft bijvoorbeeld het volgende 'id': "GM34/ L7/H6a". In de laatste kolom 'wijz' is aangegeven of de reactie wel of geen aanleiding geeft tot wijziging van het bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Id.	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz.
L4a.	Verkeer	Het bestemmingsplan maakt het onder meer mogelijk om ongeveer 600 woningen toe te voegen en een aantal hectaren bedrijvigheid. Een dergelijke ontwikkeling kent een verkeersaantrekkende werking. In de toelichting van het plan -en ook in het daaraan ten grondslag liggende onderzoek- is naar onze mening niet voldoende duidelijk wat de effecten zijn voor de bestaande infrastructuur. Het buurtschap zal voornamelijk ontsloten worden via het grondgebied van Blaricum. U geeft in het plan aan dat u gekozen heeft voor een duurzaam mobiliteitsconcept dat wij onderschrijven, maar dit geldt vooral voor het plangebied zelf. Het realiseren van de woningen en bedrijven levert ook buiten het plangebied meer verkeersbewegingen op en zal het bestaande wegennet extra belasten. Dit wordt ook zo beoordeeld in de planMER. Wij geven u mee in de toelichting van het plan wat uitgebreider in te gaan op de verkeersafwikkeling want wij begrepen dat u hiervoor al oplossingen heeft gevonden. En wij blijven hierover graag met u in gesprek.	Als bijlage 17 bij de toelichting is een onderzoek opgenomen naar de verschillende wijzen waarop het plangebied ontsloten kan worden. In het onderzoek is de huidige vormgeving van de aansluiting van Crailo op de openbare weg bij de A1 afgezet tegen een kruising met een verkeersregelinstallatie en een kruising uitgevoerd met rotonde. Uit het onderzoek blijkt (zie tabel 3.1 van dit onderzoek en de bijbehorende tabel 2.1) dat er bij handhaving van het bestaande voorrangskruispunt in de ochtendspits sprake is van afwikkelingsproblemen op de Amersfoortsestraatweg. Op deze tak van het kruispunt ontstaat een lange wachtrij, doordat het verkeer voorrang moet verlenen aan het verkeer op de Crailoseweg. Er zijn onvoldoende hiaten om het verkeer af te wikkelen. Op de overige takken van de kruising is de afwikkeling wel goed. Met een verkeersregeling is het mogelijk om een betere balans tussen de verschillende takken te creëren. Uit de simulatieresultaten blijkt dat de verliestijden op alle kruispunttakken in beide spitsen goed (tot 30 seconden verliestijd per motorvoertuig) of redelijk (tot 45 seconden verliestijd per motorvoertuig) is. De verkeersafwikkeling van de Crailoseweg en de toe- en afrit A1 zijn bij een inrichting van het kruispunt met een verkeersregelinstallatie volgens het onderzoek goed (tot 30 seconden verliestijd per motorvoertuig). Uit het onderzoek komt tevens naar voren dat de afwikkelingsproblemen niet doorwerken op het wegennet dat van belang is voor de bereikbaarheid van de gemeente Blaricum." *N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *De derde alinea van paragraaf 6.12 van de toelichting wordt vervangen door:* *"Het plangebied sluit aan op het huidige voorrangskruispunt, dat gelegen is buiten onderhavig plangebied. Het noordelijke deel van dit voorrangskruispunt, gelegen nabij het busstation wordt geregeld door een VRI (verkeersregelinstallatie). Langzaam verkeer kan beide kruispunten passeren via een vrijliggend fietspad. Bij realisatie van de planontwikkeling wordt extra mobiliteit gegenereerd. Hierdoor ontstaat met name op de aansluiting aan de zuidkant van de A1 een knelpunt op het gebied van bereikbaarheid en verkeersveiligheid dat zich concentreert rond de Amersfoortsestraatweg. Met een verkeersregelinstallatie is het mogelijk om een betere balans tussen de verschillende kruispunttakken te creëren (Bijlage 17 Dynamische simulatie van de drie ontsluitingsvarianten (Goudappel, 2019)). Deze simulatie toont dat de realisatie van een verkeersregelinstallatie de negatieve effecten van het door het plan gegenereerde extra verkeer voor een groot deel wegneemt. De verkeersafwikkeling van de Crailoseweg en de toe- en afrit A1 zijn bij een inrichting van het kruispunt met een verkeersregelinstallatie volgens het onderzoek goed (tot 30 seconden verliestijd per motorvoertuig). Uit het onderzoek komt tevens naar voren dat de afwikkelingsproblemen niet doorwerken op het wegennet dat van belang is voor de bereikbaarheid van de gemeente Blaricum."*	Ja
L4b.	Parkeren	In het plan wordt vooral voor wat betreft het plangebied zelf verwezen naar het realiseren van weinig parkeerplaatsen en stimuleren van het gebruik van andere vervoersmogelijkheden. Wij zijn van mening dat dit een goede ambitie is en zijn benieuwd hoe dit uitpakt. We hebben in ons overleg al aangegeven dat dit een uitdaging zal worden en we hopen dat deze ambities ook waargemaakt kunnen worden. We vinden het een mooie ambitie en zijn benieuwd hoe dit straks uitpakt. Op onderdelen zal dit een uitdaging worden. We hopen dat het lukt om dit ook waar te maken. Mocht in de praktijk blijken dat dit niet lukt en er daardoor gevolgen zijn voor de parkeerdruk op het gebied rondom Tergooi dan gaan we graag hierover in gesprek, om daarvoor een oplossing te vinden.	Ten aanzien van het parkeerbeleid is gekozen om de parkeernormen niet vast te leggen in het bestemmingsplan, maar deze in een beleidsregel op te nemen. Dit biedt de mogelijkheid de parkeersituatie in het buurtschap Crailo te evalueren en, indien noodzakelijk, aanvullende maatregelen te treffen. Dit kan onder andere door meer parkeergelegenheid in het entreegebied te realiseren. Op basis van de resultaten van het parkeerbeleid zijn de gemeenten uiteraard bereid in gesprek te gaan over eventuele Crailo-overstijgende gevolgen op het gebied van de parkeerdruk.	Nee

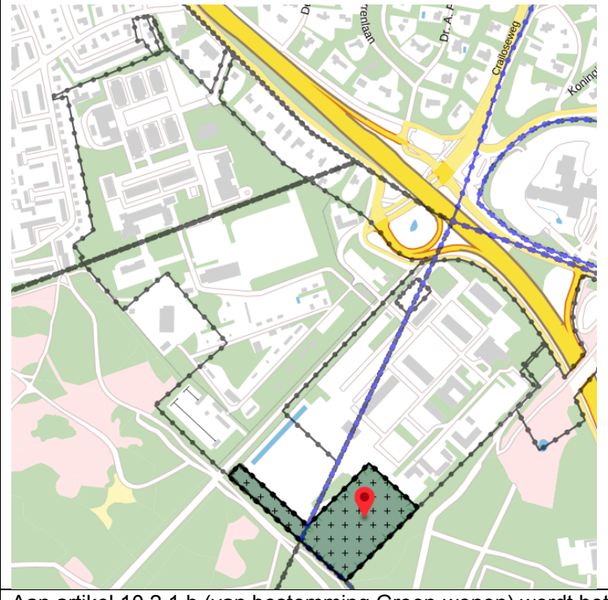
Id.	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz.
GM34/ L7/H6a.	Omgevings-verordening NH2020	Het ontwerpbestemmingsplan Buurtschap Crailo levert op zich geen strijd op met de in de Omgevingsverordening NH2020 geborgde provinciale belangen. Wel vragen wij om bij de vaststelling van het bestemmingsplan in de toelichting aandacht te besteden aan de regionale afstemming (artikel 6.3 van de Omgevingsverordening NH2020) en aan de regionale afspraken over de ontwikkeling van bedrijventerreinen (Plabeka), in het bijzonder de regionale afspraken in de MRA over de vastgestelde vraagraming.	De gemeenten en provincies in de Metropoolregio Amsterdam hebben zich verenigd in het Platform Bedrijventerreinen en Kantoorlocaties (Plabeka) om het aanbod van en de behoefte aan werklocaties met elkaar in balans te brengen en te houden. In opdracht van Plabeka is het rapport 'Ruimte voor Werken in de MRA van Morgen 2017 - 2030' opgesteld. Het rapport gaat in op maatschappelijke trends en ontwikkelingen die invloed hebben op de behoefte aan werklocaties en op het (geplande) aanbod en de vraag per deelregio. In het rapport wordt, mede onder invloed van schaalverkleining in het bedrijfsleven, digitalisering en verduurzaming, en ten opzichte van meer traditionele meer monofunctionele kantorenlocaties en bedrijventerreinen, een toenemende populariteit geconstateerd van meer gemengde multifunctionele gebieden: centrumgebieden, gemengde woon-werklocaties, knooppuntlocaties en zogeheten 'third places' als koffiegelegenheden en dergelijke. Getoetst dient te worden of beoogde ontwikkeling past binnen dit programma. In Gooi en Vechtstreek bevindt een bovengemiddeld hoog aandeel van de banen zich in informele milieus (70%). Daarbij zitten ook bedrijven die op hun huidige plek niet (meer) kunnen uitbreiden. Uit deelregionaal onderzoek – Actualisatie Visie Werklandschappen (2017) – blijkt dat een deel van die bedrijven willen verhuizen naar bedrijventerreinen in de regio. In de vraagraming in Plabeka-kader is met een dergelijke vervangingsvraag nog geen rekening gehouden. De in de Plabeka-raming berekende uitbreidingsvraag voor Gooi en Vecht mag dan op 0 ha uitkomen, er is wel behoefte aan schuifruimte voor de hier bedoelde uitplaatsers. Volgens de Actualisatie Visie Werklocaties gaat het daarbij om 14 ha. *N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Voorgaande tekst is aan paragraaf 4.1.4.4 “Behoefte aan bedrijventerrein” van de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd.*	Ja
GM35/ L16/ H18a.	Bluswater en bereikbaarheid	M.b.t. de toelichting: In figuur 2.2 van 'Crailo duurzaam bereikbaar van 29 oktober 2020 staat de infrastructuur van het plangebied beschreven. Het plangebied heeft voor autoverkeer slechts één ontsluiting. Dit heeft als gevolg dat indien er bij deze ontsluiting een incident plaatsvindt, dat het gehele plangebied afgesloten is. Indien er een opschaling van de hulpdiensten noodzakelijk is, dan gaat dit mogelijk voor problemen zorgen. Het advies is om ten minste nog één calamiteitenroute te realiseren die geschikt is voor voertuigen.	Het plangebied wordt voor autoverkeer ontsloten via het entreegebied. Het gebied kent daarmee één ontsluiting voor het autoverkeer. Voor een eventuele opschaling van de hulpdiensten is ook een route via de Koekoekslaan, de ingang van de huidige Kolonel Palmkazerne en Palmvogelweg beschikbaar, deze bestaande route wordt afgesloten voor doorgaand autoverkeer. *N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *De hiervoor opgenomen conclusie is toegevoegd aan de conclusie in paragraaf 6.4.1.1 van de toelichting en hoofdstuk 6 van het onderzoek externe veiligheid.*	Ja
GM35/ L16/ H18b.	Bluswater en bereikbaarheid	M.b.t. de toelichting: Voor de beoordeling van de infrastructuur maakt de brandweer gebruik van de brancherichtlijn 'Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid'. Er kan o.b.v. figuur 2.2 niet beoordeeld worden of de infrastructuur voldoet aan deze richtlijn. De minimale wegbreedte moet 3,0 meter verhard zijn met een totale vrije ruimte van 3,5 meter en geschikt zijn voor voertuigen met een aslast van 10 ton en een totaal gewicht van 30 ton. De bochtstralen 5,5 en 10 meter.	In de uitwerking van het plan wordt op basis van de aangehaalde richtlijn uitgegaan van een minimale breedte van infrastructuur en vrije ruimte. Het bestemmingsplan maakt dit mogelijk en biedt hiertoe voldoende ruimte.	Nee
GM35/ L16/ H18c.	Bluswater en bereikbaarheid	M.b.t. de toelichting: Voor de bluswatervoorziening is het uitgangspunt op dit moment dat er in de woonwijken minimaal 30 m3/uur noodzakelijk is en voor het bedrijventerrein en bij de 3 parkeerhubs minimaal 60 m3/uur. Tenslotte is er nog een extra voorziening van 90 m3/uur noodzakelijk als centrale bluswatervoorziening voor het geval er een escalatie plaatsvindt. Het definitieve advies en de bepaling van de locaties kan in een later stadium met de brandweer bepaald gaan worden.	Dank voor het attenderen op dit vereiste. Het bestemmingsplan staat niet in de weg aan het realiseren van de benodigde voorzieningen over de exacte uitwerking gaan wij in een later stadium inderdaad graag met u in gesprek.	Nee

Id.	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz.
GM35/ L16/ H18d.	Energie-voorziening	M.b.t. de toelichting: Binnen het plangebied gaan veel zonnepanelen gerealiseerd worden. Bij de 3 parkeerhubs zijn tevens EOS-sen voorzien. In de toelichting en in de onderzoek van de externe veiligheid is onvoldoende aandacht besteed aan de risico's welke zo'n EOS met zich mee brengt. Er staat in hoofdstuk 7 .2 van de Circulaire met welke risico's er rekening gehouden moet worden voor o.a. omgevingsveiligheid. Dit zijn o.a. een minimale vrije ruimte rondom van 5 meter en de locatie keuze i.v.m. een brand en een toxisch scenario in bebouwd gebied. Bij de verantwoording van het groepsrisico is dit niet meegenomen. Het advies is om dit nog uit te werken ondanks dat niet alle informatie op dit moment beschikbaar is. Ook is het belangrijk om alvast rekening te houden met de capaciteit ven de EOS i.v.m. de maateregelen die mogelijk noodzakelijk zijn. De brandweer wil hier graag over meedenken. Binnen het plangebied wordt ook een onderstation gerealiseerd. Hier is onlangs al een reactie over gegeven welke ook relevant is voor dit bestemmingsplan.	Binnen het plangebied zijn 3 parkeerhubs voorzien waarbij mogelijk EOS-sen (Energie Opslag Systeem) zijn voorzien. De inzet van EOS-sen in het plangebied is overigens nog niet definitief bepaald. In hoofdstuk 7.2 van de Circulaire is aangegeven met welke risico's er rekening gehouden moet worden voor o.a. omgevingsveiligheid. Het bestemmingsplan biedt ruimte om in maatregelen te voorzien die de risico's inperken, zoals dat de hubs goed bereikbaar zijn voor de brandweer ingeval van calamiteiten en de hubs vrij gelegen zijn in het gebied. Indien gebruik wordt gemaakt van EOS-sen wordt graag gebruik gemaakt van de expertise van de brandweer.	Nee
GM35/ L16/ H18e.	Externe veiligheid	In paragraaf 6.4 Externe veiligheid van de toelichting worden alle risico's benoemd. Er staat ook beschreven dat het groepsrisico gaat afnemen. De risico's zijn benoemd maar het risico van de EOS moet nog beter uitgewerkt worden o.b.v. de Circulaire.	In het onderzoek externe veiligheid worden de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen beschouwd. De risico's van de hubs vallen buiten de scope van het onderzoek externe veiligheid. De risico's van de hubs moeten op een later moment worden beschouwd (wanneer duidelijk is of EOS-en worden toegepast en waar de hubs komen en hoe de hubs worden uitgevoerd).	Nee
GM35/ L16/ H18f.	Externe veiligheid	In zowel de toelichting als in de externe veiligheidsrapportage staat dat er ter hoogte van het plangebied een plasbrandaandachtsgebied (PAG) van 30 meter is. Bij de conclusie staat niet vermeld of het plangebied deels binnen dit plangebied valt. Indien dit het geval is, dan zijn er mogelijk extra aanvullende maatregelen nodig.	Het PAG wordt beter toegelicht in het onderzoek externe veiligheid en een conclusie wat betreft het PAG wordt toegevoegd aan het onderzoek externe veiligheid. Conclusie is dat een klein deel van het gebied met de bestemming bedrijventerrein ligt binnen het PAG van wegvak N3. Tussen dit gebied en wegvak N3 staan echter geluidsschermen. Hierdoor kan een plas zich niet verspreiden van wegvak N3 naar dit gebied. *N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *De hiervoor opgenomen conclusie is toegevoegd aan de conclusies in paragraaf 6.4.1.1 van de toelichting en nader toegelicht in het onderzoek externe veiligheid dat als bijlage 16 bij de toelichting opgenomen.*	Ja
GM35/ L16/ H18g.	Externe veiligheid	In de toelichting staat bij paragraaf 6.4.1 dat er voor de verantwoording van het groepsrisico gekeken wordt naar een aantal aspecten zoals bronmaatregelen, zelfredzaamheid, hulpverlening, voldoende vluchtroutes en bluswater en bereikbaarheid. Deze zijn echter niet uitgewerkt, ook niet in de externe veiligheidsrapportage. Er staat wel een lijstje benoemd van (beperkt) kwetsbare objecten maar er is geen relatie gelegd met het plangebied en of deze ook daadwerkelijk aanwezig zijn. Het is voor de brandweer niet duidelijk of er nog objecten gebouwd gaan worden voor minder zelfredzame personen.	*N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Aan het onderzoek externe veiligheid wordt een beknopte verantwoording van het groepsrisico toegevoegd waarin wordt stilgestaan bij o.a. zelfredzaamheid en vluchtroutes (e.e.a. conform wet- en regelgeving). Dit is opgenomen in hoofdstuk 6 van het aangepaste onderzoek externe veiligheid dat als bijlage 16 bij de toelichting is opgenomen.*	Ja
GM35/ L16/ H18h.	Externe veiligheid	Bij paragraaf 6.4.1 wordt geen invulling gegeven over de verantwoording van het groepsrisico o.b.v. artikel 12 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Er is alleen getoetst aan de PR 10-6 contour en de veiligheidszone van 5 meter en niet aan het invloedsgebied i.r.t. de letaliteit. De aardgasleiding W-533-03-KR is een leiding van 40 bar met een diameter van 8". Het invloedsgebied wat hier bij hoort is 70 meter en de 100% letaliteit grens ligt op 50 meter (bron: handboek buisleidingen in bestemmingsplannen). Het is niet bekend hoe diep de leiding ligt en of er bronmaatregelen aanwezig zijn. Het maatgevende scenario bij een (externe) beschadiging is een fakkelbrand. Hierdoor komt gas onder hoge druk vrij, dat vervolgens ontsteekt en een fakkelbrand vormt. Bij een fakkelbrand is de warmtestraling maatgevend voor de afstandsbepaling.	*N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Voor de leiding zijn risicoberekeningen uitgevoerd. De uitgangspunten en de resultaten hiervan worden toegevoegd het onderzoek externe veiligheid in paragraaf 6.2 van het onderzoek externe veiligheid dat als bijlage 16 bij de toelichting is opgenomen.*	Ja
GM35/ L16/ H18i.	Externe veiligheid	Het uitgangspunt voor vluchten is dat er van de risicobron af gevlucht kan worden naar een veilige locatie. Het plangebied heeft echter maar 1 ontsluitingsweg die zich aan de zijde van de risicobron A1 bevindt. Het deelgebied van het bedrijventerrein heeft slechts 1 ontsluiting over de hogedruk aardgasleiding. De vraag is of er voldoende vluchtmogelijkheden zijn bij een buisleiding incident.	*N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Aan het onderzoek externe veiligheid is een beknopte verantwoording van het groepsrisico toegevoegd waarin wordt stilgestaan bij o.a. zelfredzaamheid en vluchtroutes (e.e.a. conform wet- en regelgeving). Dit is opgenomen in Hoofdstuk 6 van het aangepaste onderzoek externe veiligheid dat als bijlage 16 bij de toelichting is opgenomen.*	Ja
GM35/ L16/ H18j.	Externe veiligheid	Voor de zelf- en samenredzaamheid is het belangrijk dat de bewoners bekend zijn met de aanwezige risico's binnen of direct naast het plangebied en hoe te handelen bij een incident. De mensen moeten namelijk in eerste instantie in staat zijn om zich zelf zoveel mogelijk in veiligheid te brengen totdat de nood- en hulpdiensten gearriveerd zijn. Hierbij zijn goede ontvluchtingsmogelijkheden van de risicobron af essentieel voor.	*N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.* *Aan het onderzoek externe veiligheid wordt een beknopte verantwoording van het groepsrisico toegevoegd waarin wordt stilgestaan bij o.a. zelfredzaamheid en vluchtroutes (e.e.a. conform wet- en regelgeving). Dit is opgenomen in hoofdstuk 6 van het aangepaste onderzoek externe veiligheid dat als bijlage 16 bij de toelichting is opgenomen.*	Ja.

Id.	Onderwerp	Opmerking/reactie indiener	Reactie/antwoord namens bevoegd gezag	Wijz.
GM35/ L16/ H18k.	Externe veiligheid	Bij de reactie van de brandweer is aangegeven dat de reactie van 7 december over de verantwoording van het groepsrisico en het onderzoek naar externe veiligheid is bijgevoegd. De rapportage van Arcadis is ook van 7 december. Onderstaand deze reactie: <u>Herontwikkeling Crailo (Arcadis 26-11-2020)</u> 1. Bij de aanleiding van het onderzoek ontbreekt de hogedruk aardgasleiding die binnen het plangebied aanwezig is. Bij de uitwerking is deze wel meegenomen. 2. Bij de wet- en regelgeving wordt verwezen naar het spoor maar het betreft de snelweg A1. 3. Bij figuur 2. Is dit een voorbeeld of de situatie bij Crailo? 4. Ik mis bij paragraaf 2.4 informatie over de PAG-zone. Is deze aanwezig en ligt het plangebied er in. De conclusie ook toevoegen aan hoofdstuk 5. In de toelichting staat deze wel vermeld. 5. Ik mis bij paragraaf 2.5 het onderwerp ‘groepsrisico’. Figuur 6.4 uit de toelichting geeft de situatie beter weer dan het plaatje uit paragraaf 2.5 6. Bij paragraaf 3.2.2 staan de uitgangspunten voor de toekomstige bevolking. Voor het bedrijventerrein wordt uitgegaan van een ‘industriegebied met een gemiddelde personeelsdichtheid van 40 personen/hectare conform de HART. Dit betekent dat er op het bedrijventerrein maximaal 200 mensen kom te werken. Is dit een reëel uitgangspunt met de beoogde ontwikkelingen en toegestane activiteiten? 7. Bevindt de hogedruk aardgasleiding zich binnen het plangebied zoals weergegeven in figuur 7 of net buiten het plangebied van figuur x bij paragraaf 2.5? Dit heeft gevolgen voor de verantwoording van het groepsrisico. 8. Bij 4.2.2 staat dat het groepsrisico van 0.234 naar 0.110 gaat. Ik vind dit een groot verschil als je er ook nog vanuit gaat dat je dichter bij de snelweg gaat bouwen. <u>Externe veiligheid uit de toelichting Crailo A1</u> 1. Er wordt verwezen naar figuur 6.5 en waarschijnlijk moet dit 6.4 zijn. 2. Er wordt in de toelichting een conclusie getrokken over de verantwoording van het groepsrisico van de buisleiding terwijl deze niet is uitgewerkt in het onderzoek. 3. Er staat een heel rijtje benoemd van (beperkt) kwetsbare objecten. Er staat echter nergens beschreven voor welke doelgroepen de wooneenheden zijn. Binnen het plangebied kan je nog sturen op de zelfredzaamheid van mensen. 4. De bereikbaarheid is in de verantwoording ook niet uitgewerkt. Standaard is het uitgangspunt dat er van een risicobron af gevlucht moet kunnen worden. Het bedrijventerrein ligt bijvoorbeeld ingesloten tussen de natuur met ecoduct en een hogedruk aardgasleiding. De vraag is bijvoorbeeld of de gemeente mee zou willen werken aan een soort sociale werkplaats in zo’n gebied.	*N.a.v. deze reactie wordt het bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan* *In het onderzoek externe veiligheid is nader ingegaan op de risico’s van de buisleiding en de PAG. Het aangepaste onderzoek is opgenomen als bijlage 16 bij de toelichting. De reactie van de brandweer was hierin reeds verwerkt.*	Ja
H36a.	Natuurinclusief bouwen	Uit de beleidsregel Natuurinclusief bouwen en inrichten van Crailo blijkt dat de beleidstoepassing gekoppeld wordt aan de voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan. De voorwaardelijke verplichting is alleen van toepassing bij het bouwen artikel 20 lid 6 sub a. Zou dit niet ook gekoppeld moeten worden aan het inrichten? Of is dat op andere manier al geregeld?	Er is voor gekozen om deze verplichting puur aan het bouwen te koppelen. Bij het inrichten van de openbare ruimte is het tevens de bedoeling om dit zodanig te doen dat dit de biodiversiteit ten goede komt. Omdat deze inrichting door de GEM Crailo wordt verzorgd zijn er geen verdergaande regelingen in het bestemmingsplan opgenomen.	Nee

6 AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

Hieronder wordt ingegaan op de aanpassingen die ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan worden doorgevoerd op basis van de ambtshalve verbeteringen. Per onderdeel is aangegeven op welke wijze de ambtshalve wijzigingen doorwerken in het bestemmingsplan, toelichting, dan wel verbeelding.

Id	Onderwerp	Omschrijving ambtshalve verbetering	Door te voeren wijziging in bestemmingsplan
A1	Algemeen	Op enkele plekken in de regels, toelichting en mer zijn tekstuele wijzigingen aangebracht, deze zijn niet individueel benoemd in dit overzicht.	
A2	Archeologie	Geconstateerd is dat op de verbeeldingen van de bestemmingsplannen voor Buurtschap Crailo op basis van het bureauonderzoek mogelijk onverstoorde bodems met een dubbelbestemming voor Waarde-archeologie nog niet zijn aangeduid. Op basis van het vervolgonderzoek dient een aantal locaties nog te worden toegevoegd en een aantal andere locaties waar de bodem blijkens het booronderzoek reeds verstoord is, dient juist te worden verwijderd.	Op de verbeelding worden de locaties met de Dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie zodanig aangepast dat deze goed overeenkomen met de conclusies uit het als bijlagen 24 en 26 bij de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen bureau- en vervolgonderzoek naar archeologische waarden.
A3	Geluid	Het ontwerp bestemmingsplan is niet ingericht op vestiging van bedrijven zoals genoemd in artikel 41 van de Wet geluidhinder. Een expliciete opsomming van de betreffende bedrijfscategorieën staat in bijlage 1 onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht. Door deze bedrijfscategorieën expliciet uit te sluiten wordt voorkomen dat deze bedrijven zich ter plaatse kunnen vestigen.	Aan artikel 3.4.1 lid h wordt onderstaande onderstreepte zinsnede toegevoegd 3.4.1 h. het gebruik van gronden en bouwwerken t.b.v. activiteiten uit kolommen besluit m.e.r <u>en bijlage 1 onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht</u>
A4	Externe veiligheid	Aan het onderzoek externe veiligheid wordt een beschrijving toegevoegd waarin bij de overlap van de invloedsgebieden A1 en buisleiding wordt stilgestaan. Er wordt in kaart gebracht waar het bestemmingsplan het mogelijk maakt om objecten te realiseren binnen zowel het invloedsgebied van de leiding als het invloedsgebied van de snelweg. Ook wordt toegelicht of het om beperkt kwetsbare of kwetsbare objecten gaat.	In artikel 6.4a stond ‘voor de functies genoemd in artikel 6.1 onder a tot en met d met meer dan 800 m^2 brutovloeroppervlak binnen het totale plangebied’; dit is aangepast naar a en d in plaats van a tot en met d
A5	Beschrijving vigerende plannen	Bij de omschrijving van de vigerende bestemmingsplannen in paragraaf 2.2 van de toelichting ontbreekt het provinciale inpassingsplan 'Hoogwaardig Openbaar Vervoer in het Gooi' dat in de uiterst zuidelijke punt van plangebied Crailo op een deel van de gemeente Hilversum en Laren van toepassing is. Dit zal alsnog aan de beschrijving worden toegevoegd.	Het op 10 april 2017 door Provinciale Staten van Noord-Holland vastgestelde provinciale inpassingsplan 'Hoogwaardig Openbaar Vervoer in het Gooi' zal in de beschrijving van de vigerende plannen in paragraaf 2.2 worden toegevoegd. Daarbij zal de volgende afbeelding met de aanduiding van dit plangebied worden opgenomen:
A6	Woningaantallen	In het bestemmingsplan ontbreekt een borging tot het voorkomen dat er meer dan één wooneenheid wordt opgericht op de percelen waar vrijstaande woningen mogelijk zijn. Een degelijke borging wordt alsnog opgenomen	Aan artikel 10.2.1 b (van bestemming Groen-wonen) wordt het hierna onderstreepte onderdeel 5 toegevoegd.

Id	Onderwerp	Omschrijving ambtshalve verbetering	Door te voeren wijziging in bestemmingsplan
			ter plaatse van de aanduiding ‘vrijstaand’ uitsluitend vrijstaande woningen mogen worden gebouwd, met dien verstande dat: 1. de onderlinge afstand tussen vrijstaande woningen minimaal 8 meter bedraagt; 2. bouwwerken in geval van vrijstaande woningen ten minste 4 meter uit de erfgrens van het bouwperceel worden gebouwd en tenminste 4 meter uit de erfgrens van het bouwperceel grenzend aan openbaar toegankelijk gebied; 3. de oppervlakte van het hoofdgebouw beslaat maximaal 25% van de oppervlakte van het bouwperceel; 4. de 3e bouwlaag bedraagt maximaal 35% van de oppervlakte van het hoofdgebouw op de begane grond; 5. per bouwperceel maximaal één wooneenheid mag worden gerealiseerd.
A7	bouwhoogte/hoogteaccenten	Bij de 2 bestemmingen 'Wonen' liggend op grondgebied Hilversum tegen Gooise Meren (zie onderstaande afbeelding), ontbreekt een aanduiding voor de maximale bouwhoogte. Deze zal worden toegevoegd. 	Op de verbeelding is aan de meest noordwestelijke bestemming ‘Wonen’ op de verbeelding van Hilversum grenzend aan Gooise Meren een maximale hoogteaanduiding toegevoegd van 13 meter. Aan de enigszins ten oosten daarvan gelegen bestemming ‘Wonen’ op het grondgebied van Hilversum is een maximale hoogteaanduiding van 10 meter op de verbeelding toegevoegd. Zie ook paragraaf 3.2. van de reactienota.
A8	Bestemmen bestaande gebouwtjes Kazernekwartier als Gemengd-2	Helemaal aan de noordzijde van het plangebied ten noorden van de paviljoens van het ensembe is een PEN-gebouwtje opgenomen dat in het ontwerpbestemmingsplan binnen de bestemming Groen-1 ligt. Hetzelfde geldt voor een tweetal gebouwtjes ten zuiden van de paviljoens die in gebruik zijn als fietsenstalling. Er is nu voor gekozen om deze gebouwtjes een ‘Gemengd-2’ bestemming te geven die qua formaat en vorm aansluit bij de contour van het aanwezige gebouw. De aangegeven hoogteaanduiding van 4 meter sluit aan bij de bouwhoogte van deze bestaande gebouwtjes.	Aan de gronden waarop een drietal rondom het ensemble gelegen kleine gebouwtjes zijn gelegen wordt een bestemming ‘Gemengd-2’ met aanduiding ‘wonen-uitgesloten’ gegeven in plaats van de Groen-1 bestemming uit het ontwerpbestemmingsplan. Er wordt een hoogteaanduiding van 4 meter opgenomen. Zie ook paragraaf 3.2 van de reactienota.
A9	Ontsluiting gebied	De vorm van de bestemming ‘Verkeer’ in het ontwerpbestemmingsplan sluit niet goed aan op de bestaande verkeersstructuur en biedt bijvoorbeeld onvoldoende ruimte tot het maken van opstelruimte voor een Verkeersregelinstallatie (zien onderstaande afbeelding). Door in de aanliggende bestemming ‘Gemengd – 3’ ‘wegen, wandel- en fietspaden, in- en uitritten’ niet als bijbehorende voorziening maar zelfstandig mogelijk te maken wordt dit opgelost.	In artikel 6.1 wordt lid h ‘wegen, wandel- en fietspaden, in- en uitritten’ omgenummerd naar lid g en direct in de opsomming onder lid f geplaatst. Lid g. wordt omgenummerd naar lid lid h.
A10	Correctie in planregels	In art. 7.2.3 lid a is de standaard bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde 3 meter en vervolgens wordt in artikel 7.3.1 lid a een afwijkmogelijkheid tot ook 3 meter geboden.	Art. 7.2.3. lid a wordt gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan, opgenomen wordt dat de bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde 1 meter mag bedragen. Vervolgens is het met de ongewijzigde afwijkingsbepaling mogelijk om hier tot 3 meter van a te wijken.
A11	Correctie in planregels	In artikel 10.1lid b is opgenomen: “het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling natuur- en landschappelijke waarden”. In artikel 10.1lid c is opgenomen: “behoud van de landschappelijke openheid” Omdat deze landschappelijke openheid een landschappelijke waarde betreft zoals bedoeld in artikel 10.1 lid b is lid c dubbelop en kan deze komen te vervallen.	Artikel 10.1 lid c. komt te vervallen. Lid d. (energieopwekkende voorzieningen) wordt vernummerd en onder lid c. opgenomen. In de toelichting wordt in paragraaf 7.3.3. onder het subkopje ‘Groen – Wonen’ de zin “Binnen de bestemming 'Groen – Wonen' wordt geborgd dat de woningbouw samengaat met het behoud van landschappelijke openheid.” Aangepast in: “Binnen de bestemming 'Groen – Wonen' wordt geborgd dat de woningbouw samengaat met het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling natuur- en landschappelijke waarden.”
A12	Correctie in planregels	In artikel. 10.7.3. wordt onder lid a een specifiek aantal werkzaamheden genoemd waarvoor een omgevingsvergunning kan worden verleend, vereiste is steeds dat deze plaats moeten vinden in	Lid a van artikel 10.7.3. uit het ontwerpbestemmingsplan komt te vervallen. Lid b. wordt omgenummerd naar lid a. en komt als volgt te luiden:

Id	Onderwerp	Omschrijving ambtshalve verbetering	Door te voeren wijziging in bestemmingsplan
		het kader van het beheer van het openbaar groen. In artikel 8.4.3. is bij de bestemming 'Groen-1' een soortgelijke bepaling opgenomen, maar daar wordt het rijtje met werkzaamheden dat plaats moet vinden in het kader van het beheer van het openbaar groen niet genoemd. In verband met de consistentie met de bepaling in "Groen-1" komt lid a van artikel 10.7.3 te vervallen zodat er ook voor andere werkzaamheden buiten het kader van het beheer van openbaar groen een omgevingsvergunning mogelijk is. Op grond van lid b. kan een omgevingsvergunning alleen worden verleend indien "geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige waarden zoals beschreven in lid 10.1". Omdat onder 10.1 ook woningen en energieopwekkende voorzieningen worden genoemd, wordt de verwijzing gespecificeerd waardoor alleen naar "het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling natuur- en landschappelijke waarden" wordt verwezen.	"geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige waarden zoals beschreven in artikel 10.1 lid b".
A13	Correctie in planregels	In artikel 20.6 is een voorwaardelijke verplichting Natuurinclusief bouwen en inrichten opgenomen,, terwijl het dit feitelijk wel een verplichting betreft maar geen 'voorwaardelijke' verplichting. Het woord 'voorwaardelijk' kom daarom in dit verband te vervallen. Door middel van lid c van artikel 20.6 is bepaald dat de maatregelen in het kader van Natuurinclusief bouwen en inrichten uit het Realisatieplan natuurinclusief bouwen inrichten uiterlijk binnen 2 jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning voor de bouw van de gebouwen moeten zijn gerealiseerd. Omdat een omgevingsvergunning voor het bouwen in principe een 'aflopende' vergunning is en is in principe 'uitgewerkt' als het bouwwerk voltooid is, is dit een loze bepaling. In plaats daarvan wordt de verplichting opgenomen om middels het Realisatieplan natuurinclusief bouwen en inrichten aan te tonen dat de maatregelen voor het natuurinclusief bouwen en inrichten binnen 2 jaar na de start van de bouw zijn gerealiseerd.	In de regels komt in het dikgedrukte kopje van artikel 20.6 het woord 'Voorwaardelijke' te vervallen, zodat het kopje luidt: "Verplichting Natuurinclusief bouwen en inrichten" In paragraaf 5.3.5.3 van de toelichting komt in de eerste regel van de tweede alinea het woordje 'voorwaardelijke' te vervallen. Hetzelfde geldt voor het woordje 'voorwaardelijke' in de eerste regel van de vierde alinea in paragraaf 6.11.1.1 onder het subkopje 'Natuurinclusief bouwen en inrichten'. In de regels komt lid c. van artikel 20.6 te vervallen en wordt lid d vernummerd tot lid c. Lid b. van artikel 20.6 wordt gewijzigd en komt na aanvulling met het onderstaande onderstreepte gedeelte als volgt te luiden: "b. uit een Realisatieplan natuurinclusief bouwen en inrichten dient te blijken welke maatregelen in het kader van het gestelde onder sub a worden gerealiseerd, dat deze uiterlijk binnen 2 jaar na de start van de bouw zijn gerealiseerd en hoe deze duurzaam, ten minste 30 jaar, in stand worden gehouden en beheerd; in paragraaf 6.11.1.1 onder het subkopje 'Natuurinclusief bouwen en inrichten', wordt in de 4e alinea de verwijzing naar 'art 20.6 sub d' gewijzigd in een verwijzing naar 'art. 20.6 sub c.'
A14	Correctie in planregels	In het bestemmingsplan wordt met regelmaat het begrip 'energieopwekkende voorzieningen' gebruikt. Uit de toelichting bij het bestemmingsplan wordt duidelijk dat het hierbij gaat om voorzieningen in het kader van het duurzame energieconcept voor Buurtschap Crailo zoals zonnepanelen. Omdat dit in de regels niet is gedefinieerd zijn in theorie bijvoorbeeld ook een dieselaggregaat of andere conventionele niet duurzame voorzieningen om energie op te wekken mogelijk. Om een realisatiemogelijkheid voor dit type voorzieningen te voorkomen, wordt een definitie toegevoegd voor 'energieopwekkende voorzieningen'	Aan artikel 1 wordt de volgende definitie van 'energieopwekkende voorzieningen' toegevoegd: "Voorzieningen ten behoeve van het op duurzame wijze opwekken van energie, waarbij geen fossiele brandstoffen verbruikt worden"
A15	Beperken horeca 3	In artikel 21.3 lid f wordt de volgende als strijdig gebruik betiteld: Onder een gebruik in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan: 'meer dan 1.000 m2 brutovloeroppervlak binnen het totale plangebied voor de functies horeca categorie 2;' Het bestemmingsplan maakt echter ook horeca categorie 3 mogelijk en daarvoor is onbedoeld nagelaten een dergelijke beperking op te nemen.	Aan artikel 21.3 lid f wordt het hierna onderstreepte gedeelte toegevoegd. 'meer dan 1.000 m2 brutovloeroppervlak binnen het totale plangebied voor de functies horeca categorie 2 en horeca 3 gezamenlijk;'
A16	Correctie in de regels	De bestemming 'Gemengd-2' is bedoeld als een gemengde bestemming waarin de combinatie van detailhandel, bedrijven, wonen en maatschappelijke activiteiten wordt gecombineerd.	Aan artikel 5.1 bestemming 'Gemengd-2' wordt toegevoegd 'maatschappelijk activiteiten'.
A17	Correctie in de regels	De totaal oppervlakte horeca in 'Gemengd -2' bedraagt maximaal 800 m^2, dit is exclusief de oppervlakte van het hotel. Daarom wordt deze uitgezonderd. De maximale omvang van het hotel is gemaximeerd door het maximaal aantal hotelkamers, zijnde maximaal 30 kamers.	Aan artikel 5.4 wordt het volgende als lid d toegevoegd: d. voor de functies genoemd in artikel 5.1 onder g (horeca-activiteiten uit ten hoogste categorie 3 van de Staat van Horeca-activiteiten) met meer dan 500 m^2 brutovloeroppervlak en meer dan 800 m^2 in totaal over alle horeca-activiteiten binnen de bestemming 'Gemengd – 2', met uitzondering van de oppervlakten ten behoeve van hotel.

Id	Onderwerp	Omschrijving ambtshalve verbetering	Door te voeren wijziging in bestemmingsplan
			Aan artikel 21.1 ‘Algemeen’ wordt aan artikellid c het hierna onderstreepte gedeelte toegevoegd: c. het plangebied mag niet meer dan één hotel bevatten, het aantal hotelkamers bedraagt maximaal 30;
A18	Correctie in de regels	Binnen de bestemming ‘Gemengd-2’ was horeca categorie 3 niet in oppervlakte beperkt. Daarvoor gelden dezelfde oppervlakten als voor categorie 2. Dit wordt daarom expliciet toegevoegd.	Aan artikel 5.4 wordt het volgende als lid d toegevoegd: d. voor de functies genoemd in artikel 5.1 onder g (horeca-activiteiten uit ten hoogste categorie 3 van de Staat van Horeca-activiteiten) met meer dan 500 m^2 brutovloeroppervlak en meer dan 800 m^2 in totaal over alle horeca-activiteiten binnen de bestemming ‘Gemengd – 2’, met uitzondering van de oppervlakten ten behoeve van hotel.
A19	Correctie in de regels	De bedrijven geschikt voor functiemenging, binnen de gemengde bestemmingen, worden ook de mogelijkheid geboden om ruimtes te verhuren voor vergaderingen en bijeenkomsten, hetgeen goed is voor efficiënt gebruik van de beschikbare volumes. Om hierover geen onduidelijkheid te hebben ten tijde van vergunningverlening wordt deze mogelijkheid opgenomen in de definitie van ‘bedrijven’.	Aan artikel 1.10 (definitie bedrijven) wordt het onderstaande onderstreepte gedeelte toegevoegd: bedrijven een onderneming, instelling of bedrijfsverzamelgebouw gericht op het ambachtelijk of ontwerptechnisch produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen en het uitoefenen van dienstverlening in de creatieve sector en daaraan gerelateerde verhuur van vergaderfaciliteiten;
A20	Correctie in de regels	Aan de definitie van ‘maatschappelijke activiteiten’ wordt de term ‘sportactiviteiten’ toegevoegd. Binnen de functie maatschappelijke activiteiten wordt ook verstaan het uitoefenen van sport, dit wordt daarom expliciet in de definitie benoemd.	Aan artikel 1.43 (definitie maatschappelijke activiteiten) wordt het onderstaande onderstreepte gedeelte toegevoegd: het uitoefenen van activiteiten gericht op de sociale, maatschappelijke, educatieve en openbare dienstverlening, waaronder begrepen: gezondheidszorg en/of, zorg- en welzijn en/of, jeugd/kinderopvang en/of, onderwijs en/of, religie en/of, bibliotheken en/of, openbare dienstverlening en/of, verenigingsleven en/of sportactiviteiten;”
A21	Aanvulling op de toelichting	In paragraaf 4.1 van de toelichting is de ladder van duurzame ontwikkeling opgenomen en wordt ingegaan op de behoefte van woningbouw en bedrijven. Buurtschap Crailo maakt naast wonen en bedrijven ook (weliswaar in beperkte mate) ook detailhandel en horeca mogelijk. Dit is aan het eind van paragraaf 4.2 benoemd.	In de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aan het eind van paragraaf 4.2. de volgende zin toegevoegd: “Naast wonen en bedrijven voorziet het bestemmingsplan ook in beperkte mate in detailhandel en in beperkte mate horeca. De functies detailhandel en horeca staan ten dienste aan het plangebied en zijn daarom beperkt in omvang.”

7 AFSLUITING

In dit document is een reactie namens het bevoegd gezag opgenomen op alle ontvangen zienswijzen met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan met verbrede reikwijdte en MER voor Buurtschap Crailo. Hetzelfde is gedaan voor de inspraakreacties die ontvangen zijn naar aanleiding van het ontwerp beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo.

Tot slot zijn ook die zaken aangegeven en toegelicht, waar er ambtshalve een aanleiding is tot het gewijzigd vaststellen ten opzichte van de ter visie gelegde ontwerpstukken.

Geconcludeerd kan worden dat het betrekken van de zienswijzen en vooroverlegreacties aanleiding heeft gegeven tot het doorvoeren van diverse wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan, waardoor het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte Buurtschap Crailo met MER gewijzigd wordt vastgesteld. Ook zijn diverse ambtshalve wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan verwerkt.

Voor het Beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo zijn de ontvangen inspraakreacties geen aanleiding tot wijziging, evenmin waren er ambtshalve wijzigingen gewenst. Het Beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo wordt daarom ongewijzigd ten opzichte van het ontwerp Beeldkwaliteitplan Buurtschap Crailo vastgesteld.

COLOFON

REACTIENOTA BESTEMMINGSPLAN BUURTSCHAP CRAILO MET MER EN BEELDKWALITEITSPLAN BUURTSCHAP CRAILO

AUTEUR
Simone Bos

PROJECTNUMMER
E07001.000111

ONZE REFERENTIE

DATUM
12 april 2021

STATUS
Defintief

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Bijlage advies commissie mer Crailo

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ontwikkeling Buurtschap Crailo

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

16 maart 2021 / projectnummer: 3379

35 JAAR
onafhankelijk en deskundig advies

1 Advies over het MER in het kort

De colleges van burgemeester en wethouders (B&W) van de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Laren willen op een voormalig defensieterrein wonen, bedrijvigheid en groen/natuur mogelijk maken. Voor de 'Ontwikkeling buurtschap Crailo' hebben de gemeenten ontwerp-bestemmingsplannen opgesteld.[1] Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Aan de Commissie voor de milieueffectrapportage is gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

De hoge ambities voor een duurzame ontwikkeling zijn concreet gemaakt in het 'Rad van Crailo' (figuur 1). Dit rad geeft aan wat duurzame ontwikkeling in Crailo inhoudt en wat de ambitieniveaus zijn. Niveau 0 is gelijk aan de wettelijke verplichting en niveau 3 voor maximaal mogelijke meerwaarde. De ambities zijn het hoogst voor ecologie/biodiversiteit, energie, bereikbaarheid/mobiliteit, ruimtelijke kwaliteit. Het MER vergelijkt drie modellen:

- In Model A worden 400 kleine woningen zonder tuin gerealiseerd en 5 hectare kleinschalige bedrijvigheid (milieucategorie 1 en 2);
- Model B gaat uit van 600 ruime woningen met tuin en 5 hectare bedrijvigheid van maximaal milieucategorie 3;
- In Model C zijn 500 woningen (verschillende soorten) en 5 hectare bedrijvigheid (ook van maximaal milieucategorie 3) voorzien.

Model A 'organische ontwikkeling' scoort negatief op verkeer, geur, en verstoring van natuurgebieden en sterk positief op bodemkwaliteit, cultuurhistorie, biodiversiteit, water en klimaat. Model B 'individueel technisch' scoort sterk negatief op verkeer, bestaande natuurwaarden, en in minder mate negatief op landschap, cultuurhistorie, geur en geluid. De scores voor Model C 'collectief technisch' zijn gematigder dan voor model A. Model C komt het meest overeen met de ambities uit het 'Rad van Crailo'.
Het voorkeursmodel in de bestemmingsplannen is gebaseerd op Model C waarbij:

- het aantal woningen is verhoogd naar 590;
- effecten van bedrijven op natuur en woningen extra worden getoetst;
- er één entree is voor het verkeer;
- de maatregelen voor natuur, biodiversiteit en landschap zijn verbeterd.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER heeft een heldere opbouw. De ambities zijn goed vertaald in meetbare doelstellingen en het MER maakt inzichtelijk hoe de milieugevolgen van de drie modellen variëren. In het MER is uitgebreid stilgestaan bij klimaatbestendigheid. In Crailo worden bedrijven, woningen en natuur gemengd, wat voor nadelige effecten kan zorgen, zoals geluidshinder bij woningen of verstoring van natuur. Het MER maakt grotendeels duidelijk welke maatregelen er mogelijk en nodig zijn om deze nadelige effecten te voorkomen.
De Commissie signaleert dat het plan onder andere hoge ambities stelt voor natuur en uitgaat van weinig autobezit, wat vragen oproept voor de monitoring. Het MER laat niet zien welke 'maatregelen achter de hand' mogelijk er zijn als de ambities niet gehaald worden,

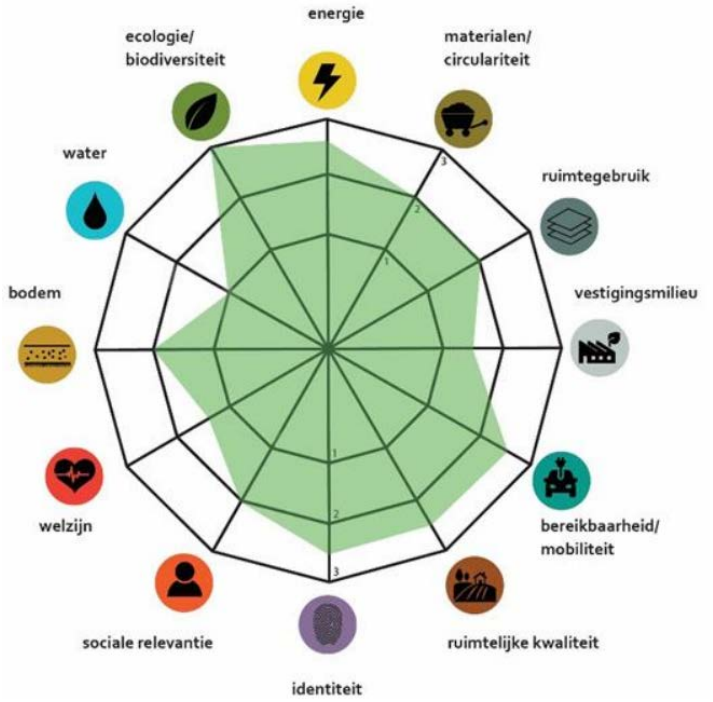
[1] De vijf pijlers voor de ontwikkeling zijn: Eén buurtschap, Focus op buitenleven, Een samenhangend ecosysteem, Energiepositief en materiaalbewust, Innovatief ondernemerschap (ambitiedocument Crailo, 2017).

bijvoorbeeld vanwege de toenemende recreatie in het gebied door nieuwe bewoners. Ook kan de goede autobereikbaarheid van de locatie aan de A1 tot meer autobezit leiden in het gebied dan nu is voorzien.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER dat er op enkele punten informatie ontbreekt die essentieel is om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming over de bestemmingsplannen voor Crailo. Het gaat om de volgende punten:

- Beter inzicht in de onderbouwing van de uitgangspunten en het effect van de plannen op de stikstofdepositie op natuurgebieden die daarvoor gevoelig zijn.
- Globaal inzicht in de aard en omvang van de compensatie van negatieve effecten op beschermde soorten en daarmee op de uitvoerbaarheid van het voornemen vanuit de Wet natuurbescherming.
- Inzicht in de mogelijke parkeerproblemen als de ambities voor autobezit niet of slechts gedeeltelijk worden gehaald.
- Een monitoringsplan, in ieder geval voor natuur en parkeren, met mogelijke maatregelen achter de hand waarmee eventueel bijgestuurd kan worden.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over de bestemmingsplannen voor de Ontwikkeling Buurtschap Crailo.

Figuur 1 – De mate waarin het voorkeursmodel bijdraagt aan het doelbereik, op basis van het Rad van Crailo voor (bron: MER, pagina 91).

Bereikbaarheid Crailo

Partijen in de regio verkennen een mogelijke fiets- en voetgangersverbinding onder de A1 door, los van onderdoorgangen onder de A1 voor autoverkeer. Deze oplossing maakt Tergooi, het gebied aan de noordoostzijde van de A1, met ziekenhuis, carpoolplaats, busstation, winkels en bedrijven, naar verwachting beter bereikbaar.

De onderdoorgang kan daarmee een positieve bijdrage leveren aan Crailo. De Commissie beveelt aan om te beschrijven hoe deze onderdoorgang zich verhoudt tot Crailo en deze informatie te betrekken bij het verdere proces.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Aanleiding MER

Crailo is een voormalig defensieterrein dat is gelegen op gezamenlijk grondgebied van de gemeenten Laren, Gooise Meren en Hilversum. Het gebied van circa 40 hectare ligt in het groen en grenst aan de uitgestrekte heide tussen Hilversum en Bussum. De locatie sluit aan op de bebouwde kern van Bussum.

Voor de besluitvorming over activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke activiteiten het gaat. Voor Crailo is een MER mogelijk nodig vanwege activiteit D 11.2. (stedelijk ontwikkelingsproject). De colleges van B&W van drie gemeenten hebben ervoor gekozen om deze beoordeling over te slaan en direct een m.e.r.-procedure te doorlopen. Deze m.e.r.-procedure is ook nodig omdat significante effecten op Natura 2000-gebieden kunnen optreden. De gemeenten stellen ieder het bestemmingsplan voor hun eigen grondgebied vast, het MER gaat in op de ontwikkeling als geheel en is een gecombineerd plan/project-MER

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraden van Gooise Meren, Hilversum en Laren – besluit over de bestemmingsplannen voor de Ontwikkeling van Buurtschap Crailo.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer 3379 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de raden van Gooise Meren, Hilversum en Laren.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Natuur

Berekening stikstof

De Natura 2000-gebieden Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Op dit moment is er reeds sprake van overbelaste gebieden voor wat betreft de stikstofdepositie. Volgens de gepresenteerde berekeningen voor stikstofdepositie zorgt de ontwikkeling van Crailo niet voor een toename van stikstofdepositie in deze gebieden.

De Commissie constateert een aantal onduidelijkheden en omissies bij deze berekening. Zo is niet duidelijk gemaakt, of de feitelijke, planologisch legale situatie als referentie voor het

planeffect is gehanteerd.[2,3] Daarnaast constateert de Commissie onder meer, dat wel emissies van het verkeer van en naar het bedrijventerrein in de berekening zijn opgenomen, maar niet de verkeersemissie binnen het bedrijventerrein zelf. Dit sluit wel aan op het uitgangspuntenmemo waarin staat dat dat er in de gebruiksfase geen emissies van bedrijven wordt verwacht. Het sluit echter niet aan op het bestemmingsplan waar nu maximaal milieucategorie 3 verwacht wordt, waar ook logistiek onder valt. In het onderzoek luchtkwaliteit[4] is emissie van relevante stikstofverbindingen aan de bedrijfsmatige activiteiten toegekend.

De plannen maakt dus meer stikstofdepositie mogelijk dan in het MER is onderzocht, daarmee laat het MER niet de maximale mogelijkheden van de plannen zien. Bovenstaande kan er toe leiden dat de stikstofdepositie in het MER is onderschat.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, de berekening van de stikstofdepositie op bovenstaande punten aan te passen en zo te zorgen dat het MER aansluit op het plan.

Beschermde soorten

Het MER geeft helder en correct aan dat de ontwikkeling van Crailo sterk negatieve gevolgen heeft voor beschermde soorten zoals vleermuizen en vogels. Het is overigens denkbaar, dat het voornemen ook negatieve gevolgen kan hebben op het leefgebied van de das.[5] Deze negatieve gevolgen kunnen volgens het MER verminderd/voorkomen worden door het terugbrengen van verblijfplaatsen van vleermuizen, door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, door afsluiten van natuur, of verlichting te beperken in het plangebied. Wat ontbreekt is inzicht in aard, omvang en beoogde realisatie van maatregelen die beogen de gunstige staat van instandhouding te behouden van soorten waarvoor het voornemen leidt tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Als gevolg hiervan maakt het MER niet inzichtelijk of de bestemmingsplannen uitvoerbaar zijn.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, inzicht te geven in de aard, omvang en de beoogde realisatie van maatregelen gericht op behoud van de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten met een negatief effect, zodat inzicht ontstaat in de uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen

2.2 Mobiliteit

Een belangrijke ambitie voor Crailo is ontwikkeling op basis van duurzame mobiliteit. Dat betekent onder meer dat autogebruik wordt beperkt en dat elektrisch rijden, ontwikkeling van mobiliteitshubs, verlaging van parkeernormen, deelautoconcept en snelfietsroutes actief worden bevorderd. Dit is beschreven in het Mobiliteitsplan Crailo (2020) en opgenomen in het MER en de ontwerp-bestemmingsplannen. De Commissie signaleert dat dit een hoge

2 Het Memo AERIUS-berekeningen gebiedsontwikkeling Crailo heeft het over de 'autonome situatie'.

3 Daarnaast is geen rekening gehouden met stikstofdepositie verder dan vijf kilometer van de weg en is de materiaalinzet in de aanlegfase onvoldoende onderbouwd. De Commissie beveelt aan de meest actuele versie van het model te gebruiken bij berekeningen.

4 Pagina 8 van rapport Gebiedsontwikkeling Crailo, Onderzoek luchtkwaliteit, 3 december 2020, Arcadis.

5 De zienswijze van SNLG geeft aan dat dat zich op ca 220 m van het plangebied een verblijfplaats van de das bevindt.

ambitie is, zeker gezien de geografische ligging van het gebied, de directe aansluiting op de A1, de afstand tot de bovenwijksevoorzieningen en de afwezigheid van hoogwaardig openbaar vervoer. Ook de gefaseerde uitvoering speelt een rol bij slagen van de mobiliteitsambitie.

De Commissie adviseert om de verschillen tussen de eigen ambitie, de gemeentelijke parkeernorm, en de CROW-norm te duiden. Hiermee wordt inzicht verkregen in de omvang van de ambitie en de eventuele problemen wanneer de eigen ambitie voor parkeren niet of slechts gedeeltelijk wordt behaald. Hoe kan bijvoorbeeld extra parkeerruimte gerealiseerd worden zonder het stedenbouwkundig plan geweld aan te doen? Ga daarbij ook in op de fasering: voor de eerste bewoners is een volledig deelautoconcept wellicht nog niet rendabel, waarbij tegelijkertijd parkeren in de bouwfase nog geen probleem is.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, inzicht te geven in mogelijke omvang van het probleem als de ambitie voor autobezit niet of slechts gedeeltelijk wordt gehaald.

2.3 Monitoringsplan

Het MER beschrijft een monitoringsplan voor meerdere onderwerpen. De Commissie onderschrijft het belang hiervan. Hierna geeft ze aanvullende adviezen voor twee onderwerpen.

Autoparkeren in plangebied

Het MER laat onvoldoende zien hoe eventuele parkeerproblemen in het plangebied opgelost kunnen worden als er méér auto's gebruikt worden dan waar in het mobiliteitsplan vanuit is gegaan. De locatie van Crailo is immers goed bereikbaar voor de auto, er komt geen hoogwaardige openbaarvervoersverbinding en er zijn weinig voorzieningen in het gebied waardoor bewoners dus relatief meer zullen moeten reizen. Zeker voor de eerste bewoners zal autogebruik aantrekkelijk zijn. In de monitor zullen de parkeerproblemen met deze rekenmethode pas opvallen als de hogere traditionele norm overschreden wordt, waardoor maatregelen misschien te laat ingezet worden.

Daarnaast adviseert de Commissie om de monitoring aan te vullen op de ambitieuze doelstelling voor parkeren. Op die manier kunnen de colleges van B&W tijdig signaleren of de eigen doelen gehaald worden en maatregelen achter de hand in zetten.

(Nieuwe) natuur

Voor ecologie en biodiversiteit streven de drie gemeenten het hoogste ambitieniveau uit het Rad van Crailo na. Tegelijkertijd moet het voor bewoners en gebruikers mogelijk worden om in deze natuur te recreëren. Dit kan ertoe leiden dat, ten opzichte van de natuurbeheermaatregelen uit het achtergrondrapport[6], aanvullend beheer nodig is om beide ambities met elkaar te verenigen.
De Commissie heeft vernomen dat voor de nieuwe natuur te zijner tijd een beheerplan wordt opgesteld. Zij beveelt aan om in dit beheerplan nadrukkelijk in te gaan op het spanningsveld tussen gewenste recreatie en geambieerde natuurkwaliteit in het nieuwe natuurgebied en aan de hand daarvan zonodig aanvullende maatregelen te formuleren. Dit is van belang om aan

[6] Tauw: Biodiversiteit op Crailo, 2019.

de hand van uitkomsten van monitoring van de ontwikkelingen van de (nieuwe) natuur in Crailo zo nodig het beheer bij te kunnen sturen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, om een monitoringsplan op stellen en maatregelen achter de hand te beschrijven voor mogelijke parkeerproblemen en mogelijke toenemende druk op natuur in het gebied.

2.4 Aandachtspunten toegankelijkheid MER

Tot slot geeft de Commissie nog enkele aandachtspunten mee om de toegankelijkheid van het MER te vergroten.

Samenvatting energie en duurzaamheid

Energie is een belangrijke ambitie voor Crailo: “De energievraag wordt naar een minimum beperkt, de energie die nodig is (zowel woningen, bedrijven als de elektrische mobiliteit) wordt lokaal op een duurzame manier opgewekt en uitgewisseld” (pagina 50, MER). De wijk wordt aardgasvrij ontwikkeld en er is een Energievisie Crailo[7] opgesteld. Uit deze visie blijkt dat individuele warmtepompen per woning of (woon)gebouw en zonnepanelen de meest duurzame oplossing is voor Crailo. Dit moet gecombineerd worden met zeer goede isolatie en warmteterugwinning. In het MER (pagina 82) is echter geconcludeerd dat de collectieve inzet[8] van warmtepompen en zonnepanelen op woning- en bedrijfsniveau het meest effectief zijn. Het is onduidelijk hoe de warmtevoorziening en zonnepanelen in de modellen zijn verwerkt.
Door het ontbreken van een overzicht en scherp onderscheid tussen de modellen, is het op dit moment niet duidelijk welke keuzes worden gemaakt en is ook niet helder of de gemaakte keuze voor het ‘aangepaste model C’ onderbouwd wordt door de achterliggende studies.

De Commissie geeft als aandachtspunt mee om in het MER duidelijk te maken welke oplossingen in de verschillende modellen zijn opgenomen en wat de bijbehorende milieueffecten zijn.

Milieueffecten lucht, geur en geluid

In het MER zijn drie modellen (A, B en C) uitgewerkt met een variatie in aantal/type woningen en omvang/categorieën bedrijvigheid. Daarmee zijn de ‘hoeken van het speelveld’ voldoende verkend.
De effecten kunnen echter systematischer uitgewerkt worden en overzichtelijk in beeld gebracht worden in het MER. De Commissie beveelt aan om de effecten systematisch per thema en per situatie in beeld te brengen, zodat ook voor bestuurders en belanghebbenden op een toegankelijke manier helder is welke kwaliteit van de leefomgeving te verwachten is. Onderscheid voor een systematische effectbeschouwing van lucht, geur en geluid de volgende drie situaties:

- effecten omgeving op voornemen (plan);

[7] Door Merosch, 2019.

[8] Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met de combinatie van termen ‘collectieve inzet… op woning- en bedrijfsniveau’. Collectieve inzet suggereert het concept van model C (collectief warmtenet met warmtepompen en WKO), maar de optie uit model B (individuele warmtepompen) heeft de voorkeur. Deze terminologie komt niet uit de Energievisie.

- effecten binnenplans aangezien er sprake is van de realisatie van bedrijvigheid en gevoelige bestemmingen binnen het plan;
- effecten voornemen (plan) op omgeving.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie
De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de Commissie en over haar werkwijze vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep
Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
ir. Jan Bakker
ir. Ruud Westerhof
drs. Benno Schepers
Marianne Schuerhoff MSc (secretaris)
Marja van der Tas (voorzitter)
ir. Paul van Vugt

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld
Bestemmingsplannen Ontwikkeling buurtschap Crailo.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?
Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke activiteiten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D 11.2. (stedelijk ontwikkelingsproject). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluiten
Gemeenteraden van Gooise Meren, Laren en Hilversum

Initiatiefnemer besluiten
Colleges van Burgemeesters en Wethouders van Gooise Meren, Laren en Hilversum

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure
De Colleges van Burgemeesters en Wethouders van Gooise Meren, Laren en Hilversum hebben GEM Crailo B.V. gevraagd om de procedure te coördineren.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?
De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 4 maart 2021 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?
U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer 3379 in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl